

Lagrådsremiss

Nya regler för industriutsläpp

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 4 oktober 2012

Lena Ek

Egon Abresparr
(Miljödepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i miljöbalken för att genomföra EU:s direktiv om industriutsläpp. Förslagen innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för verksamhetsutövare att upprätta en statusrapport som redovisar föroreningar i mark- och grundvatten inom det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivs. Det föreslås också en bestämmelse om ansvar för återställande vid nedläggning av sådana verksamheter för vilka det har upprättats en statusrapport. Vid prövning av en miljöfarlig verksamhet ska hänsyn tas till sådana EU-referensdokument om bästa tillgängliga teknik som har tagits fram före direktivets ikraftträdande. Hänsyn till sådana äldre referensdokument kan göra det nödvändigt att ta in anpassade villkor i ett tillstånd till en miljöfarlig verksamhet. Det föreslås att en bestämmelse av denna innebörd tas in i miljöbalkens bestämmelser om vad ett tillstånd ska innehålla.

Utöver det som behövs på grund av direktivet föreslås följande. Tillståndsmyndigheten får upphäva ett tillstånd till en miljöfarlig verksamhet, om tillståndsplikten har upphört eller om verksamheten slutligen har upphört. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ändring av sådana verksamheter som upphört att vara tillståndspliktiga men som fortfarande bedrivs med stöd av ett tillstånd samt för verksamheter med frivilligt tillstånd. Ett tillägg görs för vad en ansökan om ändringstillstånd ska innehålla. Mark- och miljödomstol prövar som första instans mål om kostnadsansvar för fastighetsägare när åtgärder för avhjälpande av miljöskada medför värdeökning eller annan nytta.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 januari 2013.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i miljöbalken.....	4
3	Ärendet och dess beredning	15
4	Gällande rätt	15
5	Allmänt om industriutsläppsdirektivet.....	18
6	Genomförandet av industriutsläppsdirektivet	25
6.1	Genomförande av BAT-slutsatserna i svensk rätt	25
6.2	Bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken och begreppet bästa möjliga teknik.....	31
6.3	Statusrapport	32
6.4	Krav på återställande vid nedläggning	35
6.5	Ansökningsmål.....	42
6.6	Innehållet i en tillståndsansökan	43
6.7	Formkrav för ansökningshandlingar	45
6.8	Innehållet i tillståndsdomar	46
6.9	Hänsyn till referensdokument om bästa tillgängliga teknik antagna enligt IPPC-direktivet	49
6.10	Huvudverksamhet enligt industriutsläppsdirektivet	52
6.11	Sanktioner	53
7	Förfaranderegeln i mål om kostnadsansvar enligt 10 kap. 9 § miljöbalken	55
8	Tillståndets rättskraft och generella föreskrifter för jordbruket	57
9	Bemyndigande avseende frivilliga tillstånd.....	58
10	Upphävande av tillstånd	60
11	Ändringstillstånd – ansökans innehåll	62
12	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	63
13	Konsekvenser.....	63
14	Författningskommentar.....	67
Bilaga 1	Industriutsläppsdirektivet	73
Bilaga 2	Lagförslag i SOU 2011:86.....	176
Bilaga 3	Naturvårdsverkets lagförslag	196
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna för SOU 2011:86 och Naturvårdsverkets lagförslag	198
Bilaga 5	Promemorians lagförslag	200
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna för promemorian	203

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i miljöbalken.

2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken²

dels att nuvarande 9 kap. 6 a–6 d §§ ska betecknas 9 kap. 6 e–6 h §§,
dels att 9 kap. 6 §, 10 kap. 21 §, 21 kap. 1 och 1 a §§, 22 kap. 1, 25 och 25 b §§ och 24 kap. 1 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i balken ska införas sju nya paragrafer, 9 kap. 6 a–6 d §§, 10 kap. 5 a § och 22 kap. 1 c och 25 f §§, samt närmast före 10 kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

6 §³

Regeringen får meddela föreskrifter om att det ska vara förbjudet att utan tillstånd eller innan anmälan har gjorts

1. anlägga eller driva vissa slag av fabriker, andra inrättningar eller annan miljöfarlig verksamhet,

2. släppa ut avloppsvatten i mark, vattenområde eller grundvatten,

3. släppa ut eller lägga upp fast avfall eller andra fasta ämnen, om detta kan leda till att mark, vattenområde eller grundvatten kan förorenas, eller

4. bedriva sådan miljöfarlig verksamhet som avses i 1–3, om den ändras med avseende på tillverkningsprocess, reningsförfarande eller på något annat sätt.

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket, får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om verksamheten medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön. Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för tillsynsmyndigheten att meddela sådana föreläggan- den.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17, Celex 32010L0075).

² Senaste lydelse av
9 kap. 6 a § 2009:649
9 kap. 6 b § 2009:649
9 kap. 6 c § 2009:649
9 kap. 6 d § 2009:649.

³ Senaste lydelse 2009:652.

Den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet får ansöka om tillstånd till verksamheten enligt denna balk även om det inte krävs tillstånd.

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

6 a §

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 §, får tillsynsmyndigheten besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om verksamheten medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön.

6 b §

Den som bedriver eller avser att bedriva en miljöfarlig verksamhet får ansöka om tillstånd till verksamheten enligt denna balk även om det inte krävs tillstånd.

6 c §

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

6 d §

Regeringen får meddela föreskrifter om

- 1. skyldighet för tillsynsmyndigheten att meddela sådana förelägganden som avses i 6 a §, och*
- 2. ändring av en verksamhet som omfattas av ett tillstånd som avses i 6 b § eller som har upphört att vara tillståndspliktig men bedrivs med stöd av ett tillstånd enligt detta kapitel.*

10 kap.

Återställande när en verksamhet upphör

5 a §

Den som senast har bedrivit en verksamhet som omfattas av en statusrapport enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 21 § första stycket 5 ska, när verksamheten har upphört, återställa området där verksamheten har bedrivits till det skick området hade enligt statusrapporten, om

1. verksamheten har orsakat en betydande förorening i mark eller grundvatten i området, och

2. åtgärder för återställande är tekniskt genomförbara.

Första stycket innebär inte någon inskränkning av de skyldigheter som i övrigt följer av detta kapitel.

21 §⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka omständigheter som *särskilt skall beaktas* vid bedömningen av vad som är en allvarlig miljöskada,

2. vilka åtgärder för avhjälpande som *skall* vidtas i händelse av en allvarlig miljöskada,

3. undantag från *bestämmelserna* om allvarliga miljöskador i 5 och 12–14 §§, *och*

4. utredningen i ärenden om miljörisikområden samt tillfälliga inskränkningar och andra villkor enligt 17 § i samband med prövning av sådana ärenden.

1. vilka omständigheter som *det ska tas särskild hänsyn till* vid bedömningen av vad som är en allvarlig miljöskada,

2. vilka åtgärder för avhjälpande som *ska* vidtas i händelse av en allvarlig miljöskada,

3. undantag från 5 och 12–14 §§ om allvarliga miljöskador,

4. utredningen i ärenden om miljörisikområden samt tillfälliga inskränkningar och andra villkor enligt 17 § i samband med prövning av sådana ärenden, *och*

5. *skyldighet att upprätta en statusrapport som redovisar föroreningar som förekommer i mark- och*

⁴ Senaste lydelse 2007:660.

grundvatten inom det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivs.

Föreskrifter om undantag enligt första stycket 3 får meddelas endast

1. i fråga om verksamheter eller åtgärder som med hänsyn till sin art eller omfattning typiskt sett

a) inte anses kunna orsaka en allvarlig miljöskada, eller

b) syftar till en godtagbar påverkan på miljön, om undantaget inte omfattar skador som orsakas av fel eller försummelse, eller

2. i den mån som behövs för att kunna göra avvägningar mellan olika väsentliga allmänna intressen.

21 kap.

1 §⁵

Mark- och miljödomstol prövar som första instans mål om

1. miljöfarlig verksamhet som är ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket, 1. miljöfarlig verksamhet som är ansökningsmål enligt 1 a § första stycket,

2. vattenverksamhet och vattenanläggningar enligt 11 kap. samt lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, utom verksamheter som avser markavvattning vilka ska prövas av länsstyrelsen,

3. markavvattningar som enligt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet har överlämnats från länsstyrelsen eller anmälts av en lantmäterimyndighet,

4. ersättning för skada och intrång enligt 28 kap. 2–5 §§,

5. ersättning och inlösen vid ingripande av det allmänna enligt denna balk och vid vattenverksamhet, om inte annat har särskilt föreskrivits,

6. ersättning för miljöskador och inlösen enligt 32 kap., talan om förbud eller försiktighetsmått enligt 32 kap. 12 § samt grupptalan enligt 32 kap. 13 §,

7. fördelning av solidariskt ansvar mellan flera enligt 10 kap. 6 och 7 §§ på talan av någon av de solidariskt ansvariga,

8. utdömande av vite *som har förelagts* med stöd av balken efter särskild ansökan av den myndighet som har *förelagt viten* eller, om *viten* har *förelagts* i förfarandet, med tillämpning av 6 § andra stycket lagen (1985:206) om viten, *och*

8. utdömande av vite *enligt ett föreläggande som har förenats med vite* med stöd av balken, efter särskild ansökan av den myndighet som har *beslutat vitesföreläggandet* eller, om *vitesföreläggandet* har *beslutats* i förfarandet, med tillämpning av 6 § andra stycket lagen (1985:206) om viten,

9. fördelning av kostnader för gemensamt utnyttjande av information enligt vad som följer av artiklarna 27.6 och 30.3 i Europa-

9. fördelning av kostnader för gemensamt utnyttjande av information enligt vad som följer av artiklarna 27.6 och 30.3 i Europa-

⁵ Senaste lydelse 2010:923.

parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, och

10. kostnadsansvar för fastighetsägare enligt 10 kap. 9 §.

Mark- och miljödomstol prövar, om inte annat är föreskrivet, efter överklagande enligt 19 kap. 1 § tredje stycket, länsstyrelsens och andra statliga myndigheters beslut enligt denna balk eller föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt enligt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Att mark- och miljödomstol efter överklagande prövar Kronofogdemyndighetens beslut om handräckning framgår av 26 kap. 17 § andra stycket.

1 a §⁶

Ansökningsmål är mål

1. om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. 6 § som inte ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun enligt *vad som föreskrivits* med stöd av 9 kap. 8 §,

2. om tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § som inte ska prövas av en länsstyrelse,

3. om godkännande enligt 11 kap. 16 § av ett utfört ändrings- eller lagningsarbete eller av åtgärder som strider mot meddelade bestämmelser om innehållande och tappning av vatten, om arbetet eller åtgärderna inte avser en markavvattnings som ska prövas av en länsstyrelse,

4. om tillstånd enligt 11 kap. till utrivning av en vattenanläggning eller tillståndsprövning enligt 11 kap. 22 §,

5. om förlängning enligt 24 kap. 2 § andra stycket av genomförandetiden eller den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång,

6. om återkallelse eller förbud mot fortsatt verksamhet enligt 24 kap. 3 §,

7. om omprövning enligt 24 kap. 5–9 §§ *samt enligt 7 kap. 13–15 §§*

1. om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. 6 § som inte ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun enligt *föreskrifter som har meddelats* med stöd av 9 kap. 8 §,

2. om tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § som inte ska prövas av en länsstyrelse,

3. om godkännande enligt 11 kap. 16 § av ett utfört ändrings- eller lagningsarbete eller av åtgärder som strider mot meddelade bestämmelser om innehållande och tappning av vatten, om arbetet eller åtgärderna inte avser en markavvattnings som ska prövas av en länsstyrelse,

4. om tillstånd enligt 11 kap. till utrivning av en vattenanläggning eller tillståndsprövning enligt 11 kap. 22 §,

5. om förlängning enligt 24 kap. 2 § andra stycket av genomförandetiden eller den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång,

6. om återkallelse eller förbud mot fortsatt verksamhet enligt 24 kap. 3 §,

7. om omprövning enligt 24 kap. 5–9 §§ *som inte ska prövas av en*

⁶ Senaste lydelse 2011:734.

lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, och

8. enligt 7 kap. 1 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Gäller ett ansökningsmål uteslutande en viss eller vissa sakägare och kan målet avgöras med bindande verkan endast mot dessa, får mark- och miljödomstolen, om sökanden medger det, förordna att målet ska behandlas enligt vad som enligt 7 kap. lagen med vissa bestämmelser om vattenverksamhet gäller för stämningssmål.

länsstyrelse eller en kommun enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 8 §,

8. enligt 7 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, och

9. om omprövning enligt 7 kap. 13–15 §§ lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Mark- och miljödomstol får besluta att ett ansökningsmål som gäller uteslutande en viss eller vissa sakägare ska behandlas enligt det som gäller för stämningssmål enligt 7 kap. lagen med vissa bestämmelser om vattenverksamhet, om sökanden medger det och målet kan avgöras med bindande verkan endast mot sakägarna.

22 kap.

1 §⁷

En ansökan i ett ansökningsmål skall vara skriftlig. Den skall innehålla

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energi-användning,

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas för att förebygga uppkomsten av avfall,

3. en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. 4 och 6 §§,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. iaktas,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig. Den ska innehålla

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. följs,

⁷ Senaste lydelse 2005:571.

6. i fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

7. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–6.

I mål om vattenverksamhet *skall* ansökan dessutom innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller ej och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

Ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall *skall* innehålla i mål om vattenverksamhet finns i 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

6. i fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,

7. *en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5, och*

8. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–7.

I mål om vattenverksamhet *ska* ansökan dessutom innehålla

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns *ytterligare* bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall *ska* innehålla i mål om vattenverksamhet.

I c §

En ansökan om ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § tredje stycket ska innehålla en redogörelse för gällande tillstånd och villkor samt de uppgifter enligt 1 § första stycket 1–8 som behövs för bedömning av ändringens omfattning och dess påverkan på människors hälsa och miljön.

25 §⁸

En dom som innebär att tillstånd *lämnas* till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om

En dom som innebär att tillstånd *ges* till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om

⁸ Senaste lydelse 2010:923.

1. den tid som tillståndet *skall* gälla
2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt,
3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod,
4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen *skall* ske,
5. skyldighet att betala avgifter,
6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar *samt de övriga villkor som behövs för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen*,
7. de villkor som behövs avseende *hanteringen* i verksamheten av kemiska produkter om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
8. de villkor som behövs om avfallshantering *och* återvinning och återanvändning om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
9. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser,
10. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet,
11. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön,
12. *de övriga villkor som behövs för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen*,
13. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,
14. den förlust av vatten eller annat som tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och
1. den tid som tillståndet *ska* gälla,
2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt,
3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod,
4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen *ska* ske,
5. skyldighet att betala avgifter,
6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som
- a) behövs *för att anpassa tillämpningen av sådana föreskrifter om försiktighetsmått som har meddelats med stöd av denna balk, om föreskrifterna medger eller förutsätter en sådan anpassning, eller*
- b) *annars* behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar,
7. de villkor som behövs avseende *hantering* av kemiska produkter i verksamheten, om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
8. de villkor som behövs om avfallshantering, återvinning och återanvändning, om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
9. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser,
10. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet,
11. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön,
12. *de övriga villkor som behövs för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen*,
13. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,
14. den förlust av vatten eller annat som *en* tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och

14. rättegångskostnader.

Avser tillståndet arbeten för vattenverksamhet, skall i domen anges den tid inom vilken arbetena skall vara utförda. Tiden får sättas till högst tio år. Den tid inom vilken igångsättandet av miljöfarlig verksamhet skall ha skett skall anges.

Mark- och miljödomstolen får överlåta åt tillsynsmyndighet att fastställa villkor av mindre betydelse.

Ytterligare bestämmelser om vad en dom i mål om vattenverksamhet och vattenanläggningar skall innehålla finns i 7 kap. 6 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

15. rättegångskostnader.

Om tillståndet avser arbeten för vattenverksamhet, ska den tid inom vilken arbetena ska vara utförda anges i domen. Denna tid får vara högst tio år. I fråga om miljöfarlig verksamhet ska det i domen anges den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång.

Mark- och miljödomstolen får överlåta åt en tillsynsmyndighet att besluta villkor av mindre betydelse.

Ytterligare bestämmelser om vad en dom i ett mål om vattenverksamhet och vattenanläggningar ska innehålla finns i 7 kap. 6 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

25 b §⁹

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall ska dessutom alltid innehålla

1. uppgifter om förbränningsanläggningens totala kapacitet för förbränning av avfall,

2. en förteckning över de mängder av olika kategorier av farligt avfall som får förbrännas,

3. i fråga om det farliga avfall som får förbrännas, villkor om avfallets minsta och högsta flöde, lägsta och högsta värmevärde samt maximala innehåll av föroreningar,

4. villkor om den längsta tid under vilken det i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får ske sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden, och

5. i fråga om tillstånd som omfattar energiåtervinning, villkor

4. villkor om begränsningsvärden för utsläpp som enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 5 § ska beräknas på ett visst sätt,

5. villkor om den längsta tid under vilken det i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får ske sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden, och

6. i fråga om tillstånd som omfattar energiåtervinning, villkor

⁹ Senaste lydelse 2011:734.

om att energiåtervinningen ska ske med hög energieffektivitet.

om att energiåtervinningen ska ske med hög energieffektivitet.

25 f §

En dom som omfattar tillstånd till en förbränningsanläggning med en tillförd installerad effekt på minst 50 megawatt ska innehålla uppgift om de förfaranden som ska följas vid driftstörning i reningsutrustningen.

24 kap.

1 §¹⁰

Om en dom eller ett beslut som har meddelats i ett ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket denna balk eller 7 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet avser tillstånd till en verksamhet enligt balken och domen eller beslutet har vunnit laga kraft, gäller tillståndet mot alla, såvitt avser frågor som har prövats i domen eller beslutet. Detsamma gäller beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som har meddelats av en länsstyrelse eller kommun med stöd av 9 kap. 8 § samt beslut om tillstånd till markavvattningsområde som har meddelats av länsstyrelse enligt 11 kap. Avser tillståndet utförandet av en vattenanläggning, innefattar det rätt att bibehålla anläggningen. Till följd av detta kapitel, 7 kap. 20 och 22 §§, 9 kap. 5 §, 10 kap. 17 § denna balk eller 2 kap. 10 § samt 7 kap. 13–17 §§ lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, kan dock ett tillstånd begränsas eller förenas med ändrade eller nya villkor, eller återkallas och fortsatt verksamhet förbjudas. Ett sådant ingripande kan ock-

Om en dom eller ett beslut som har meddelats i ett ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket denna balk eller 7 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet avser tillstånd till en verksamhet enligt balken och domen eller beslutet har vunnit laga kraft, gäller tillståndet mot alla, såvitt avser frågor som har prövats i domen eller beslutet. Detsamma gäller beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som har meddelats av en länsstyrelse eller kommun med stöd av 9 kap. 8 § samt beslut om tillstånd till markavvattningsområde som har meddelats av länsstyrelse enligt 11 kap. Avser tillståndet utförandet av en vattenanläggning, innefattar det rätt att bibehålla anläggningen. Till följd av detta kapitel, *till följd av* 7 kap. 20 *eller* 22 §, 9 kap. 5 §, 10 kap. 17 § *eller* 12 kap. 10 § denna balk eller *till följd av* 2 kap. 10 § *eller* 7 kap. 13, 14, 15, 16 *eller* 17 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, kan dock ett tillstånd begränsas eller förenas med ändrade eller nya villkor, eller återkallas och fortsatt

¹⁰ Senaste lydelse 2010:923.

så ske genom förelägganden eller förbud enligt 10 kap. 14 § eller 26 kap. 9 § fjärde stycket.

verksamhet förbjudas. Ett sådant ingripande kan också ske genom förelägganden eller förbud enligt 10 kap. 14 § eller 26 kap. 9 § fjärde stycket.

Med tillstånd avses i detta kapitel även godkännande av arbeten eller åtgärder enligt 11 kap. 16 §.

En omprövningsdom eller ett omprövningsbeslut har samma verkan som en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut.

8 §

Efter ansökan av tillståndshavaren får tillståndsmyndigheten *upphäva eller ändra andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut än som avser storleken av ersättningens belopp. Villkoret får dock upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet meddelades.*

Efter ansökan av tillståndshavaren får tillståndsmyndigheten *besluta att*

1. upphäva ett tillstånd till en miljöfarlig verksamhet, om verksamheten har anmälts till tillsynsmyndigheten och

a) tillståndsplikten för verksamheten har upphört, eller

b) verksamheten slutligt har upphört, eller

2. ändra eller upphäva andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut än som avser storleken av ersättningens belopp, dock att villkoret får upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs.

---

1. Denna lag träder i kraft den 7 januari 2013.

2. I fråga om föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 kap. 10 § före den 1 januari 2013 gäller 24 kap. 1 § i sin äldre lydelse.

3 Ärendet och dess beredning

Med stöd av regeringens bemyndigande den 21 oktober 2010 tillkallade chefen för Miljödepartementet en särskild utredare (dir. 2010:113) med uppdrag att bl.a. lämna förslag till hur industriutsläppsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17, Celex 32010L0075), ska genomföras i svensk rätt. Direktivet återges i *bilaga 1*.

Utredningen valde namnet Industriutsläppsutredningen. Den 16 januari 2012 redovisade utredningen betänkandet Bättre miljö – minskade utsläpp (SOU 2011:86) med flera förslag som behandlas i denna lagrådsremiss. Utöver de ändringar som föranleds av industriutsläppsdirektivet innehöll betänkandet förslag om bl.a. frivilliga tillstånd, förorenade områden och generella föreskrifter på jordbruksområdet. Utredningens lagförslag återges i *bilaga 2*.

Naturvårdsverket har tagit fram ett förslag till hur kapitel 3–6 samt bilagorna I, V, VI, VII och VIII till industriutsläppsdirektivet ska genomföras i svensk rätt (Regeringskansliets dnr M2011/3865/R). Naturvårdsverkets lagförslag återges i *bilaga 3*.

Industriutsläppsberedningens betänkande har remissbehandlats tillsammans med Naturvårdsverkets förslag. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanfattning av remissinstansernas synpunkter finns tillgänglig i Regeringskansliet (dnr M2012/113/R, M2012/1005/R och M2011/3865/R).

Inom Regeringskansliet har det även tagits fram en promemoria med förslag till ett alternativt genomförande av industriutsläppsdirektivet i vissa delar. Promemorians förslag, som återges i *bilaga 5*, har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. En sammanfattning av remissinstansernas synpunkter finns tillgänglig i Regeringskansliet (dnr M2012/113/R, M2012/1005/R och M2011/3865/R).

I denna lagrådsremiss föreslås lagändringar som är nödvändiga för att industriutsläppsdirektivet ska kunna anses genomfört i svensk rätt. Ytterligare lagändringar som har samband med direktivet kan komma att föreslås i senare lagstiftningsärenden.

4 Gällande rätt

Tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarliga verksamheter

Huvudreglerna om tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarliga verksamheter finns i 9 kap. miljöbalken. Tillstånds- eller anmälningsplikt gäller inte bara för nya verksamheter utan även vid ändringar i tillverkningsprocess, reningsförfarande eller på något annat sätt (9 kap. 6 § första stycket 4 miljöbalken). I en bilaga till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd anges vilka typer av miljöfarliga

verksamheter som är tillståndspliktiga respektive anmälningsspliktiga. Verksamheterna har beteckningen A, B eller C. Med A-verksamheter avses de verksamheter som anses vara mest skadliga för miljön. Tillstånd söks vid mark- och miljödomstolen. B-verksamheter är typiskt sett mindre skadliga. Tillstånd söks hos länsstyrelsen. C-verksamheter omfattas endast av anmälningssplikt. Anmälan görs till en kommunal nämnd med ansvar för miljöfrågor. Övriga verksamheter, som kan vara att anse som miljöfarliga verksamheter men som inte anges i bilagan och således inte omfattas av någon tillstånds- eller anmälningssplikt, kallas U-verksamheter. Dessa verksamheter omfattas dock av miljöbalkens krav i övrigt.

Med ett tillstånd följer ett rättskraftigt beslut som ger trygghet för verksamhetsutövaren enligt reglerna i 24 kap. miljöbalken. En lagakraftvunnen dom om tillstånd i ett ansökningsmål innebär att alla som har kunnat föra talan i målet blir bundna av domen. Domen kan inte på ordinär väg rivas upp på talan av någon enskild sakägare. Inte heller med avseende på allmänna intressen kan tillståndet i ordinär väg rubbas. För en verksamhet som omfattas av ett tillstånd innebär ofta bestämmelserna om tillståndsbeslutets rättsverkan att hänsynsreglerna inte behöver följas i vidare mån än som följer av tillståndet. Tillståndet ger alltså en trygghet. Den tillståndshavare som följer tillståndsvillkoren behöver inte frukta att det allmänna ställer krav med stöd av hänsynsreglerna, i vart fall inte beträffande sådana frågor som har prövats i tillståndsgivningen (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 251 f). Av 24 kap. 1 § miljöbalken framgår dock att rättskraften kan brytas igenom med t.ex. föreskrifter som meddelas med stöd av 9 kap. 5 §. För andra än verksamhetsutövaren ger tillståndet en trygghet på så sätt att man vet att t.ex. utsläppen inte kommer att överskrida vissa nivåer. En anmälan ger däremot ingen rättskraft som skyddar mot ingripande från en tillsynsmyndighet.

Bästa möjliga teknik

Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår att det vid yrkesmässig verksamhet ska användas bästa möjliga teknik. Detta är en av miljöbalkens hänsynsregler. Med bestämmelsen avses bästa möjliga teknik i syfte att begränsa hälso- och miljöpåverkan. Vad gäller miljökrav för teknik används framför allt två uttryck som beskriver olika kravnivåer. Det ena uttrycket är bästa möjliga teknik, som används i miljöbalken, och det andra är bästa tillgängliga teknik, som bl.a. används i industriutsläppsdirektivet. Av förarbetena till miljöbalken framgår att bästa möjliga teknik är tänkt att vara striktare än bästa tillgängliga teknik (prop. 1997/98:45, Del 1, s. 218).

Kravet på bästa möjliga teknik ska tillämpas tillsammans med avvägningsregeln som finns i 2 kap. 7 § miljöbalken.

Frivilliga tillstånd

Den som bedriver eller ska bedriva en miljöfarlig verksamhet som inte är tillståndspliktig har alltid möjlighet att frivilligt ansöka om tillstånd (9 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken). Med tillståndet följer rättskraftens fördelar men också skyldigheten att följa tillståndsvillkoren.

Tillsynsmyndigheten kan även förelägga om att tillstånd ska sökas. Detta kan göras om verksamheten medför risk för betydande föroren-

ingar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön (9 kap. 6 § andra stycket miljöbalken).

En ansökan om tillstånd enligt 9 kap. 6 § andra eller tredje stycket miljöbalken ska prövas av länsstyrelsen. Detta följer av 7 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Ändring av en verksamhet och ändringstillstånd

Med de fördelar för tillståndshavaren som rättskraften innebär följer inskränkningar för hur denne får ändra sin verksamhet. Tillståndsplikt gäller som huvudregel vid ändring av verksamheter som har beteckningen A eller B i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Endast små ändringar utan negativa miljöeffekter kan hanteras genom ett enkelt anmälningsförfarande. Även små ändringar kan vara tillståndspliktiga, nämligen om de innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

Om det behöver sökas tillstånd för en ändring, är det enligt 16 kap. 2 § tredje stycket miljöbalken möjligt för prövningsmyndigheten att begränsa prövningen till den sökta ändringen. Ett s.k. ändringstillstånd omfattar ändringen och eventuella villkor i grundtillståndet som har samband med ändringen.

Ansvar för avhjälpandeåtgärder

Ansvar för miljöskador regleras i 10 kap. miljöbalken. Det finns två olika skadetyper – föroreningsskada och allvarlig miljöskada. Med föroreningsskada avses en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av 10 kap. 1 § andra stycket miljöbalken framgår att med allvarlig miljöskada avses en miljöskada som är så allvarlig att den genom förorening av mark utgör en betydande risk för människors hälsa, genom påverkan på ett vattenområde eller grundvatten har en betydande negativ effekt på kvaliteten på vattenmiljön eller i en betydande omfattning skadar eller försvårar bevarandet av vissa utpekade djur- och växtarter och livsmiljöer. Uttrycket allvarlig miljöskada motsvarar de skador som beskrivs i artikel 2.1 i miljöansvarsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56, Celex 32004L0035), senast ändrat genom direktiv 2009/31/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114, Celex 32009L0031).

Det primära ansvaret för att på olika sätt avhjälpa miljöskador vilar enligt miljöbalken på nuvarande och tidigare verksamhetsutövare. Ansvaret för avhjälpande stannar dock inte på denna krets. Om ingen av verksamhetsutövarna klarar av åtagandena är var och en som förvärvat den förorenade fastigheten subsidiärt ansvarig för att utföra och bekosta avhjälpandet. Förutsättningen för detta är dock att fastighetsägaren vid förvärvstidpunkten visste – eller borde ha känt till – att området var förorenat.

Med avhjälpande avses utredning, efterbehandling och andra åtgärder för att avhjälpa en föroreningsskada eller allvarlig miljöskada. Omfattningen av ansvaret bestäms genom den skälighetsprövning som ska ske

enligt 10 kap. 4 § miljöbalken (föreningsskador) och genom 10 kap. 5 § miljöbalken (allvarliga miljöskador).

Vid föreningsskador blir verksamhetsutövarna ansvariga för att i skälig omfattning utföra eller bekosta de åtgärder som behövs för att förebygga, hindra eller motverka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. När ansvarets omfattning bestäms ska det tas hänsyn till hur lång tid som har förflutit sedan föreningen ägde rum, vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida skadeverkningar och omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare visar att den har bidragit till föreningen endast i begränsad omfattning, ska hänsyn tas även till detta vid bedömningen av ansvarets omfattning.

Rör det sig om allvarliga miljöskador kan ansvaret för avhjälpande bli mer omfattande än vid föreningsskada eftersom det inte ska göras någon skälighetsbedömning. Ansvaret beskrivs i 10 kap. 5 § miljöbalken och bygger på miljöansvarsdirektivet. Vid allvarlig miljöskada anges en uttrycklig skyldighet att utföra åtgärder för det avhjälpande som behövs för att omedelbart förebygga ytterligare skada på miljön och risk för människors hälsa. Det är således fråga om akuta åtgärder som verksamhetsutövaren ska vidta på egen hand, utan att något föregående samråd med tillsynsmyndigheten är nödvändigt. Möjligheterna att jämka ett sådant ansvar är mer begränsade än vad som gäller för föreningsskador. När omfattningen av ansvaret vid denna typ av skada bestäms ska det tas hänsyn till om skadan har orsakats av utsläpp som var uttryckligt tillåtna eller inte ansågs skadliga enligt den vetenskapliga och tekniska kunskap som fanns då utsläppen ägde rum.

Verksamhetsutövaren är skyldig att informera tillsynsmyndigheten om att det finns en överhängande fara för allvarlig miljöskada samt en skyldighet att underrätta om ett senare försök att avvärja skadan misslyckas. Verksamhetsutövaren är också skyldig att underrätta tillsynsmyndigheten om att en allvarlig miljöskada har uppstått. Denna upplysningsskyldighet innebär i sig ingen undersökningsplikt. Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår dock att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön ska genom egna undersökningar hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön.

5 Allmänt om industriutsläppsdirektivet

Industriutsläppsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föreningar), ersätter IPPC-direktivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föreningar (kodifierad version) (EUT L 24, 29.1.2008, s. 8, Celex 32008L0001) som innehöll regler om tillståndsprövning av miljöfarliga verksamheter. I industriutsläppsdirektivet sammanförs IPPC-direktivet och sex sektorsdirektiv som rör industriutsläpp och energiproduktion. Sektorsdirektiven är

– rådets direktiv 1999/13/EG av den 11 mars 1999 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar (EGT L 85, 29.3.1999, s. 1, 31999L0013),

– Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG av den 4 december 2000 om förbränning av avfall (EGT L 332, 28.12.2000, s. 91, Celex 32000L0076),

– Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG av den 23 oktober 2001 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar (EGT L 309, 27.11.2001, s. 1, Celex 32001L0080),

– rådets direktiv 78/176/EEG av den 20 februari 1978 om avfall från titandioxidindustrin (EGT L 54, 25.2.1978, s. 19, Celex 31978L0176),

– rådets direktiv 82/883/EEG av den 3 december 1982 om kontroll och övervakning av miljöer som påverkas av avfall från titandioxidindustrin (EGT L 378, 31.12.1982, s. 1, Celex 31982L0883), och

– rådets direktiv 92/112/EEG av den 15 december 1992 om åtgärder för harmonisering av programmen för att minska och slutligen eliminera förorening genom avfall från titandioxidindustrin (EGT L 409, 31.12.1992, s. 11, Celex 31992L0112).

IPPC, det direktiv som föregick industriutsläppsdirektivet

Det ursprungliga IPPC-direktivet från 1996 ändrades vid fyra tillfällen innan en konsoliderad version antogs 2008. Det integrerade synsätt för miljöhantering som introducerades inom EU med IPPC-direktivet innebär ett avsteg från det tidigare dominerande sektoriella synsättet där man behandlade varje sektor för sig. Det innebär att alla miljöaspekter prövas i ett sammanhang i stället för att behandla de olika miljöområdena luft, vatten och mark vart och ett för sig. Målet är att uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet och motverka att föroreningar förs över från en del av miljön till en annan. Det integrerade synsättet var för svensk del inte någon nyhet eftersom det infördes i Sverige redan genom miljöskyddslagen 1969.

IPPC-direktivet omfattar verksamheter med hög föroreningspotential som anges i bilaga I till direktivet. De verksamheter som omfattas är industrier inom energisektorn, produktion och omvandling av metaller, mineralindustri, kemisk industri, avfallshantering och annan verksamhet såsom pappersindustri, livsmedelsindustri och stora anläggningar med djurhållande verksamhet m.m. Cirka 52 000 anläggningar inom EU omfattas av IPPC-direktivet. Av dessa finns cirka 1 070 i Sverige.

IPPC-direktivet bygger på att verksamhetsutövarna är skyldiga att inhämta tillstånd för drift av verksamheten. I tillståndet ska myndigheterna föreskriva tämligen detaljerat vilka villkor som ska gälla för driften av verksamheten.

IPPC-direktivet fastslår vissa grundläggande principer som ska tillämpas. En av dessa är principen om bästa tillgängliga teknik (BAT, av engelskans ”Best Available Techniques”). Denna princip innebär användning av den etablerade teknik som är mest effektiv för att uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet och som kan tillämpas inom den berörda branschen på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt med

hänsyn till kostnader och nytta. Bästa tillgängliga teknik utgör ett viktigt beslutskriterium i prövningen för att bestämma olika begränsningsvärden för utsläpp. Enligt artikel 9.4 i IPPC-direktivet ska de begränsningsvärden som fastställs i ett tillstånd bygga på bästa tillgängliga teknik, dock utan krav på användning av en specifik teknik eller teknologi. Vid fastställande av begränsningsvärden ska hänsyn tas till anläggningens tekniska egenskaper, dess geografiska belägenhet och de lokala miljöförhållandena. Om väsentliga ändringar av bästa tillgängliga teknik möjliggör en betydande minskning av utsläppen utan att detta medför oskäliga kostnader, ska en förnyad bedömning av tillståndsvillkoren göras (artikel 13).

Att avgöra vad bästa tillgängliga teknik egentligen innebär i det enskilda fallet är ofta en komplicerad fråga som kräver att tillståndsmyndigheten gör en kvalificerad bedömning. För uttolkningen av bästa tillgängliga teknik har EU tagit fram särskilda tolkningsdokument för olika industrisektorer (BAT-referensdokument).

Arbetet med att ta fram sådana dokument utförs i arbetsgrupper (TWG, technical working group), en för varje referensdokument, och leds av Europeiska IPPC-byrån som har sitt kontor i Sevilla i Spanien. Arbetet sker genom informationsutbyte mellan medlemsstaterna och de berörda industrierna om bästa tillgängliga teknik för de områden som IPPC-direktivet omfattar. Den s.k. Sevillaprocessen är relativt sluten då personer utanför de tekniska arbetsgrupperna inte har tillgång till de diskussioner som förs och inte kan påverka processen. Sevillaprocessen har dock den fördelen att den innebär regelbundna uppdateringar av den prestandautveckling som konstateras i olika industrigrenar.

BAT-referensdokumenten är ofta komplicerade och omfattande dokument på engelska, men sammanfattningarna finns även på svenska. I ett BAT-referensdokument redovisas vad som, utifrån informationsutbytet, anses vara bästa tillgängliga teknik för industrisektorn generellt sett vid publiceringstillfället. I denna bedömning har en avvägning av kostnad mot nytta gjorts. Förutom BAT-referensdokumenten för de sektorer som IPPC-direktivet gäller för har några gemensamma s.k. horisontella BAT-referensdokument tagits fram, till exempel om energieffektivitet. Att dokumenten är horisontella innebär att de inte avser endast en industrisektor utan gäller för alla IPPC-sektorerna.

I BAT-referensdokumenten beskrivs bästa tillgängliga teknik med hjälp av värden för utsläpp, s.k. BAT-AEL (BAT Associated Emission Levels). BAT-AEL redovisas ofta i intervaller med stor spridning, vilket bl.a. beror på att Europeiska kommissionen via IPPC-byrån eftersträvar konsensus. Det innebär att såväl den teknik som anses vara bästa tillgängliga teknik, som de utsläppsnivåer som bästa tillgängliga teknik anses medföra, i många fall är kompromisser mellan olika ståndpunkter som förts fram under arbetet med att ta fram BAT-referensdokumentet.

Tillämpningsområdet för industriutsläppsdirektivet

Industriutsläppsdirektivet omfattar de industriella verksamheter som anges i direktivets kapitel II–VI. Från tillämpningsområdet undantas forsknings- och utvecklingsverksamhet och utprovning av nya produkter och processer. De verksamheter som omfattas av kapitel II följer av direktivets bilaga I. Jämfört med IPPC-direktivet har tillämpningsområdet

för industriutsläppsdirektivet utvidgats något så att det omfattar ytterligare några verksamheter, nämligen behandling av trä och träprodukter med träskyddsmedel och tillverkning av träskivor.

Direktivets disposition

Industriutsläppsdirektivet är uppdelat i sju kapitel: Kapitel I är en allmän övergripande del med gemensamma bestämmelser för all industriell verksamhet som omfattas av direktivet. Kapitel II omfattar de verksamheter som anges i bilaga I och motsvarar i huvudsak IPPC-direktivet. Kapitel III–VI innehåller tekniska minimikrav för stora förbränningsanläggningar, avfallsförbränningsanläggningar, anläggningar där lösningsmedel används och anläggningar där titandioxid produceras. Kapitel VII innehåller bestämmelser om behöriga myndigheter, medlemsstaternas rapportering, sanktioner och sedvanliga bestämmelser om genomförande samt övergångsbestämmelser m.m.

Viktiga förändringar jämfört med IPPC-direktivet

En av de viktigaste förändringarna av regleringen genom industriutsläppsdirektivet är att BAT-konceptet får en mer framskjuten roll än i IPPC-direktivet. BAT-referensdokumenten blir mycket centrala i tillståndsprovningen, eftersom slutsatserna i dokumenten (BAT-slutsatserna) nu kommer att utgöra ett mer obligatoriskt underlag för tillståndsprovningen. För närvarande är referensdokumentet ett dokument som det är lätt för prövningsmyndigheten att frångå. Enligt industriutsläppsdirektivet ska beslut som fastställer tillståndsvillkor som avviker från bästa tillgängliga teknik motiveras och dokumenteras. Vidare införs krav på en förnyad bedömning av tillståndsvillkoren inom fyra år efter det att en ny BAT-slutsats som berör anläggningen har offentliggjorts. För att förebygga, minska och i möjligaste mån eliminera föroreningar från industriella verksamheter förstärks åtgärderna för kontroll, övervakning och tillsyn. Vidare införs krav på vidtagande av åtgärder vid nedläggning av en verksamhet.

Förstärkt tillämpning av bästa tillgängliga teknik

För att säkerställa att föroreningar förebyggs och begränsas får en verksamhet bedrivas på en anläggning endast om den enligt huvudregeln i artikel 4 i industriutsläppsdirektivet har tillstånd. För att nå en hög skyddsnivå för miljön som helhet ska tillståndet säkerställa att anläggningen drivs enligt allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter såsom exempelvis krav på användande av bästa tillgängliga teknik samt krav på avfallshantering och energieffektivitet (artikel 11). Tillståndet ska även ange gränsvärden för utsläpp för förorenande ämnen eller motsvarande parametrar eller tekniska åtgärder, lämpliga krav för skydd av mark och grundvatten samt kontrollkrav (artikel 14 och bilaga II).

Ett motiv till översynen av IPPC-direktivet och de övriga sektorsdirektiven är enligt kommissionen att det har funnits brister i hur direktiven följts. Detta har lett till betydande skillnader i villkoren för likartade industriverksamheter inom EU. Studier utförda av kommissionen visar

att medlemsstaterna har tolkat kravet på användning av bästa tillgängliga teknik mycket olika, vilket bl.a. beror på BAT-referensdokumentens svaga rättsliga status. För att avhjälpa dessa brister innehåller industriutsläppsdirektivet bestämmelser för att förstärka användningen av bästa tillgängliga teknik. Ett led i detta är att Sevillaprocessen blir mer formaliserad genom att de delar av BAT-referensdokumenten där slutsatserna om bästa tillgängliga teknik fastställs, de s.k. BAT-slutsatserna, ska beslutas i ett s.k. kommittéförfarande. Genom ett kommittéförfarande har det fastställts riktlinjer för insamling av data för utarbetande av BAT-referensdokument och för deras kvalitetssäkring (kommissionens genomförandebeslut 2012/119/EU av den 10 februari 2012 om regler för de riktlinjer om insamlingen av uppgifter och om utarbetande av BAT-referensdokument och om deras kvalitetssäkring som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, EUT L 63, 2.3.2012, s. 1, Celex 32012D0119).

Det finns ett knappt trettio BAT-referensdokument som avser olika industrisektorer. För att förstärka tillämpningen av bästa tillgängliga teknik ska hänsyn tas till BAT-slutsatserna vid fastställande av tillståndsvillkor (artikel 14.3). I de delar BAT-slutsatserna anger begränsningsvärden för utsläpp är bundenhet till bästa tillgängliga teknik mer strikt. Prövningsmyndigheterna får som huvudregel inte tillåta utsläppsnivåer som överskrider det som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatsen (artikel 15.3). Behöriga myndigheter har dock möjlighet att i specifika fall fastställa mindre stränga gränsvärden för utsläpp om det visar sig att uppnående av gränsvärdena innebär oproportionerligt höga kostnader i förhållande till miljönyttan på grund av den geografiska placeringen av anläggningen, de lokala miljöförhållandena eller anläggningens tekniska egenskaper (artikel 15.4).

Kommissionen får, om det behövs, bedöma och genom riktlinjer ytterligare klargöra de kriterier som det ska tas hänsyn till vid bedömningen av undantagsmöjligheten. Om prövningsmyndigheten fastställer ett undantag, måste skälen för detta framgå. Medlemsstaterna är även skyldiga att rapportera till kommissionen i de fall undantag har beviljats. För att verksamhetsutövare ska kunna prova ny teknik som kan ge en högre miljöskyddsnivå, får den behöriga myndigheten även medge tillfälliga undantag från utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna (artikel 15.5).

Förnyad bedömning av tillståndsvillkor

Med industriutsläppsdirektivet införs krav på att tillståndsvillkoren ska ses över och vid behov omprövas inom fyra år efter det att en ny BAT-slutsats som berör anläggningens huvudsakliga verksamhet har offentliggjorts (artikel 21). Översynen och den förnyade bedömningen av tillståndsvillkoren ska ske med hänsyn till alla nya och uppdaterade BAT-slutsatser som har offentliggjorts sedan tillståndet utfärdades eller senast omprövades. Till viss del ska hänsyn tas även till slutsatser om bästa tillgängliga teknik enligt BAT-referensdokument utfärdade under IPPC-direktivet (artikel 13.7).

Det regleras inte i industriutsläppsdirektivet hur ofta ett nytt BAT-referensdokument ska tas fram. Av ingressen (punkt 13) framgår att kommis-

sionen bör sträva efter att uppdatera referensdokumenten senast åtta år efter det att den föregående versionen har offentliggjorts. Det skulle innebära att det kan komma att antas cirka fyra BAT-slutsatser per år. Tillståndsvillkoren ska ses över och vid behov uppdateras även i de fall en anläggning inte omfattas av någon av BAT-slutsatserna, om utvecklingen av bästa tillgängliga teknik möjliggör en betydande minskning av utsläppen. En förnyad bedömning ska även göras av tillståndsvillkoren och de ska även uppdateras vid behov åtminstone i de fall då en anläggning orsakar en förorening av sådan betydelse att nya eller reviderade gränsvärden för utsläpp behöver införas i tillståndet, driftsäkerheten nödvändiggör att annan teknik används eller det är nödvändigt för att uppfylla en ny eller reviderad miljö kvalitetsnorm.

Kontroll, övervakning och tillsyn

För ett effektivt genomförande av lagstiftningen om industriutsläpp krävs ett pålitligt system för övervakning och kontroll som kan se till att miljökraven uppfylls. Det har därför införts en ny bestämmelse om att verksamhetsutövare regelbundet ska rapportera till den behöriga myndigheten om hur tillståndsvillkoren uppfylls.

I artikel 14.1(d) och (e) och artikel 16.2 i industriutsläppsdirektivet finns ett nytt krav på periodisk kontroll av mark och grundvatten inom en anläggnings område i syfte att ta fram lämplig information som kan användas för att skydda mark och grundvatten från förorening med farliga ämnen.

Medlemsstaterna ska också se till att verksamhetsutövaren och den behöriga myndigheten vidtar nödvändiga åtgärder om tillståndsvillkoren inte följs (artikel 8). Dessutom innehåller direktivet krav på att medlemsstaterna ska införa ett system för miljö tillsyn (artikel 23).

Nedläggning av verksamhet

Industriella verksamheter kan ge betydande negativa effekter på kvaliteten i mark och grundvatten till följd av användning, tillverkning och utsläpp av farliga ämnen. Den nuvarande regleringen i IPPC-direktivet har mycket vaga bestämmelser när det gäller nedläggning av verksamhet och avhjälpande av miljöskador efter det att verksamheten har upphört. För att förtydliga kraven och bidra till att nå målen i den tematiska strategin för markskydd, krävs det enligt artikel 22.2 i industriutsläppsdirektivet att verksamhetsutövaren innan verksamheten påbörjas eller vid förnyad bedömning av verksamheten ska upprätta en statusrapport med information om föroreningssituationen i mark och grundvatten. Kommissionen ska ta fram riktlinjer om innehållet i statusrapporten. Om anläggningen har orsakat en betydande förorening med relevanta farliga ämnen i mark och grundvatten jämfört med statusen enligt statusrapporten, ska verksamhetsutövaren, efter att verksamheten har upphört, vidta nödvändiga åtgärder för att återställa området till den tidigare statusen (artikel 22.3).

Förbränningsanläggningar, anläggningar för produktion av titandioxid och anläggningar där organiska lösningsmedel används

Industriutsläppsdirektivets kapitel om stora förbränningsanläggningar omfattar cirka 140 anläggningar i Sverige, kapitlet om förbränning av avfall cirka 80 och kapitlet om utsläpp av lösningsmedel några hundra anläggningar.

Tillverkning av titandioxid förekommer inte i Sverige. De tre direktiv som rör tillverkning av titandioxid, och som nu har tagits in i industriutsläppsdirektivet, har inte genomförts med några specifika svenska författningsbestämmelser. Industriutsläppsdirektivets bestämmelser om titandioxid innehåller begränsningsvärden för utsläpp av bl.a. stoft och klor. Direktivet innehåller även särskilda bestämmelser om kontroll av utsläpp från anläggningar som producerar titandioxid.

Genom industriutsläppsdirektivet skärps kraven för utsläpp till luft för stora förbränningsanläggningar. För många anläggningar inom EU innebär det betydande skärpningar. Även i Sverige påverkas några anläggningar. Även för samförbränningsanläggningar skärps kraven för utsläpp till luft av svaveldioxid, kväveoxider och stoft.

Reglerna om flyktiga organiska lösningsmedel är i princip oförändrade i industriutsläppsdirektivet jämfört med direktiv 1999/13/EG.

Arbetet med att ta fram nya BAT-slutsatser

Det finns cirka 30 BAT-referensdokument. Från och med ikraftträdandet av industriutsläppsdirektivet krävs att BAT-slutsatser antas för alla BAT-referensdokument som uppdateras efter denna tidpunkt.

Kommissionen har än så länge antagit två BAT-slutsatser. Den ena avser glastillverkning – kommissionens genomförandebeslut 2012/134/EU av den 28 februari 2012 om fastställande av BAT-slutsatser gällande tillverkning av glas, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (EUT L 70, 8.3.2012, s. 1, Celex 32012D0134). Den andra avser järn- och ståltillverkning – kommissionens genomförandebeslut 2012/135/EU av den 28 februari 2012 om fastställande av BAT-slutsatser gällande järn- och ståltillverkning av glas, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (EUT L 70, 8.3.2012, s. 63, Celex 32012D0135).

Det är oklart vad de nya kraven på bästa tillgängliga teknik kommer att medföra. Sverige arbetar aktivt med att påverka utformningen av BAT-slutsatserna. Näringslivet, myndigheter och miljöorganisationer behöver samarbeta för att bevaka svenska intressen i Sevilla och Bryssel. Utgångspunkten för det svenska arbetet är att ha hög miljöambition, minska de administrativa bördorna och uppnå likvärdiga konkurrensvillkor inom EU. Sverige arbetar även för att BAT-slutsatserna ska ha den kvalitet när det gäller utformning och innehåll som krävs för den roll de kommer att fylla under industriutsläppsdirektivet.

Naturvårdsverket har det övergripande ansvaret för Sevilla-arbetet, Artikel 13-forumet och Genomförandekommittén. Statens Jordbruksverk har dock ansvaret för BAT-slutsatser som rör djurhållning. Utgångspunkten är att den representant för Sverige som deltar i en teknisk arbetsgrupp har hög kompetens om den aktuella sektorn, vad som kan uppnås och hur detta kan uppnås. En annan utgångspunkt är också att den svenska repre-

sentanten har kunskap om hur villkor för miljöfarlig verksamhet skrivs och kontrolleras. Beroende på vilken sektor som BAT-slutsatsen avser kan en representant för en central myndighet eller en länsstyrelse vara mest lämpad. Arbetet hittills har bedrivits så att arbetsgrupper skapats i Sverige för samverkan mellan Naturvårdsverket och berörda industrisek-torer.

6 Genomförandet av industriutsläppsdirektivet

6.1 Genomförande av BAT-slutsatserna i svensk rätt

Regeringens bedömning: BAT-slutsatserna bör genomföras i svensk rätt med föreskrifter i en förordning som regeringen meddelar med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken.

Utredningens förslag: BAT-slutsatserna genomförs i svensk rätt genom att de förs in i miljötillstånden genom individuella tillståndsprövningar.

Promemorians förslag: BAT-slutsatserna genomförs i svensk rätt som föreskrifter antagna av Naturvårdsverket eller Statens jordbruksverk.

Remissinstanserna: Av de remissinstanser som berört frågan har något fler varit positiva än negativa till promemorians förslag jämfört med utredningens förslag. Flera remissinstanser har dock påpekat att båda förslagen har sina för- och nackdelar.

Uppsala universitet och *Stockholms universitet* har framfört att promemorians förslag inte är tillräckligt utrett. *Uppsala universitet* har framfört att ett system där BAT-slutsatser blandas med tillstånd skapar oklarheter där det för verksamhetsutövare och myndigheter kan vara svårt att veta vad som gäller och dessutom görs inget för att motverka den tröga ordningen för omprövning. *Kungliga Tekniska högskolan* och *Svenska naturskyddsföreningen* har framfört att miljöskyddsnivån riskerar att sänkas med promemorians förslag. *Svenska Naturskyddsföreningen* har framfört att lågt ställda krav i generella föreskrifter riskerar få en ”normerande verkan”.

Enviloop AB har framfört att promemorians förslag innebär att verksamhetsutövarna ofta blir dubbelreglerade vilket innebär en omfattande, resurskrävande och komplicerad uppföljning av kraven.

En majoritet av länsstyrelserna får anses ha avstyrkt promemorians förslag. Flera remissinstanser, t.ex. flertalet länsstyrelser och *Statens jordbruksverk* har framfört att generella föreskrifter bör användas i vissa fall, t.ex. för branscher med många och likartade anläggningar. Flera länsstyrelser har framfört att om BAT-slutsatserna genomförs som generella föreskrifter kommer det inte att vara möjligt att enkelt ompröva villkor som behöver omprövas p.g.a. att en miljökvalitetsnorm överskrids. *Havs- och vattenmyndigheten* har framfört att det även vid användning av generella föreskrifter måste finnas ett handlingsutrymme för tillstånds- och tillsynsmyndigheten att i det enskilda fallet ställa hårdare krav om särskilda skäl finns, t.ex. för att följa miljökvalitetsnormer.

Bl.a. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen), Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Jernkontoret, SveMin, Advokatsamfundet* och *Naturvårdsverket* har tillstyrkt promemorians förslag. *Kammarkollegiet* har dock framfört att det behövs en bestämmelse som tydliggör att de generella föreskrifterna utgör en miniminivå.

Flertalet av de remissinstanser som tillstyrkt promemorians förslag, bl.a. *Sveriges kommuner och landsting* och *Sveriges geologiska undersökning*, har framfört att ett system där generella föreskrifter används för samtliga BAT-slutsatser innebär en mindre belastning för verksamhetsutövare, tillståndsmyndigheter och tillsynsmyndigheter. *Fröberg och Lundholm Advokatbyrå* har framfört att promemorians förslag är det enda som möjliggör ett genomförande av industriutsläppsdirektivet utan en orimlig belastning på prövningssystemet. *Alrutz Advokatbyrå* har påtalat att i nuvarande läge skulle ett genomförande med betydande inslag av individuell tillståndsprövning riskera gå ut över handläggningen av andra angelägna tillståndsärenden.

Flera remissinstanser har framfört att promemorians förslag kan godtas som en övergångslösning, t.ex. *Svenskt Näringsliv* och *Alrutz Advokatbyrå*.

Skogsindustrierna har anfört det inte på förhand är lätt att veta vilken väg som är mest lämplig. I ett inledande skede skulle sannolikt flertalet verksamheter behöva ompröva sina villkor på grund av att värdena för bästa tillgängliga teknik inte motsvarar vad vi i Sverige reglerar genom villkor, vilket talar för att generella föreskrifter är att föredra. Fördelarna med individuell prövning är dock att anpassningen till industriutsläppsdirektivet blir bättre, det blir möjligt att ta bort eller integrera befintliga villkor med de nya kraven och att verksamhetsutövarna får ett klart besked om de uppfyller de nya kraven eller inte.

Ett flertal remissinstanser har efterfrågat en översyn av prövningssystemet, bl.a. *Uppsala universitet, Näringslivets regelnämnd, Advokatsamfundet, Läkemedelsindustriföreningen, Plast- och kemiföretagen* och *Naturvårdsverket*.

Skälen för regeringens bedömning

Generella föreskrifter i miljöbalken

I svensk rätt har regeringen i 9 kap. 5 § miljöbalken getts ett bemyndigande att inom ramen för prövningssystemet utfärda generella föreskrifter, om sådana föreskrifter framstår som mer ändamålsenliga för miljöbalkens syften än ett förvaltningsbeslut eller en dom i ett enskilt fall. Regeringen kan även bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter men för detta krävs särskilda skäl. Föreskrifter meddelade med stöd av denna bestämmelse har giltighet framför beslut av individuell karaktär, om föreskrifterna är strängare. Av 24 kap. 1 § första stycket fjärde meningen miljöbalken framgår att en föreskrift meddelad med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken bryter igenom ett tillstånds rättskraft.

Enligt motiven till miljöbalken utgör detaljerade föreskrifter i tekniska frågor exempel på vad som ansetts falla in under kravet på att särskilda skäl för subdelegation ska anses finnas enligt bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 111). Naturvårdsverket har bemyndigats att meddela närmare föreskrifter avseende bl.a. stora förbrän-

ningsanläggningar enligt direktiv 2001/80/EG och flyktiga organiska lösningsmedel enligt direktiv 1999/13/EG. Dessa direktiv omfattas nu av industriutsläppsdirektivet.

Möjligheten att använda generella föreskrifter enligt direktivet

Industriutsläppsdirektivet medger uttryckligen att artikel 14 om tillståndsvillkor och artikel 15 om gränsvärden för utsläpp genomförs i nationell lagstiftning med generella föreskrifter. I direktivet definieras generella föreskrifter som gränsvärden för utsläpp eller andra villkor, på åtminstone sektorsnivå, som antas i syfte att direkt användas för fastställande av tillståndsvillkor. I den svenska översättningen av direktivet används uttrycket ”generellt bindande regler” vilket är samma sak som generella föreskrifter.

Utformningen av direktivet har dock den individuella tillståndsprövningen som utgångspunkt. Även om direktivet tillåter att generella föreskrifter används finns det på många områden ingen lösning för hur olika frågor ska hanteras om generella föreskrifter valts för genomförande av artiklarna 14 och 15. Detta gäller bl.a. vad som ska utlösa kraven på upprättande av statusrapport och vilken kravnivå ska vara vid genomförandet av artikel 14.3 som en generell föreskrift, dvs. hur kravnivån i en generell föreskrift ska utformas så att den motsvarar kravet på att BAT-slutsatserna ska utgöra en referens vid fastställande av tillståndsvillkor.

Förslagen i betänkandet

Utredningen föreslog i betänkandet Bättre miljö – minskade utsläpp (SOU 2011:86) att industriutsläppsdirektivets bestämmelser om BAT-slutsatsernas hantering huvudsakligen skulle genomföras med en särskild förordning kallad industriutsläppsförordningen. Följande ordning föreslogs. När BAT-slutsatser publiceras ska Naturvårdsverket informera om dem. En tillståndshavare, vars huvudsakliga verksamhet berörs av BAT-slutsatsen, ska lämna in det underlag till tillsynsmyndigheten som tillsynsmyndigheten behöver för att ta ställning till om det finns skäl för omprövning. Tillsynsmyndigheten ska antingen förelägga verksamhetsutövaren att se till att tillståndet för verksamheten omprövas eller besluta att omprövning inte behövs. Prövningsmyndigheten ska vid tillståndsprövning och omprövning fastställa begränsningsvärden för utsläpp som säkerställer att utsläppen under normala driftsförhållanden inte är högre än de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt de BAT-slutsatser som gäller för verksamheten. Möjlighet till undantag i enlighet med industriutsläppsdirektivet ska finnas.

Enligt utredningen skulle generella föreskrifter användas i de fall det anses lämpligt och i övriga fall skulle BAT-slutsatserna genomföras med individuella tillståndsprövningar. Utredningen har vidare framfört att användningen av generella föreskrifter bör kunna komma i fråga i de fall BAT-slutsatsen berör en homogen grupp av verksamheter och då påverkan på omgivningen är väl dokumenterad. Detta är i linje med det som framförts i förarbetena (jfr prop. 1997/98:45, Del 2, s. 111). Ett exempel på sådana verksamheter av likartat slag är enligt utredningen djurhållande verksamheter. Förbränningsanläggningar, deponier och anläggningar

för ytbehandling är andra exempel på verksamheter som bör kunna regleras med generella föreskrifter.

Svårigheter med flera BAT-slutsatser

Flera remissinstanser har tillstyrkt utredningens förslag att blanda generella föreskrifter och individuell tillståndsprovning. Med en homogen grupp av verksamheter där stor kunskap finns om påverkan på omgivningen är det enklare att skapa en föreskrift som täcker in allt som behöver täckas in när det gäller olägenheter för människors hälsa och miljön för en viss typ av verksamhet. Om önskan är skapa en generell föreskrift som inte exakt återger de utsläppsnivåer och andra försiktighetsmått som beskrivs i BAT-slutsatsen, utan t.ex. inför strängare begränsningsvärden, är homogeniteten och dokumentationsgraden viktiga faktorer.

Om utgångspunkten i stället är att BAT-slutsatserna inte ska omarbetas vid genomförandet saknar homogeniteten och dokumentationsgraden när det gäller påverkan på omgivningen relevans. BAT-slutsatserna är antagna och det handlar då endast om att se till att de blir rättsligt bindande för verksamhetsutövare och andra berörda i svensk rätt.

Bl.a. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* har anfört att generella föreskrifter i första hand bör användas när en BAT-slutsats omfattar många verksamheter. Även utredningen har framfört att en samhällsekonomisk prognos bör göras över var det är mest effektivt att lägga kostnaderna, dvs. utarbetandet av en generell föreskrift eller på ett flertal individuella provningar. Det kan dock ifrågasättas hur stora resursvinster för verksamhetsutövaren och provningsmyndigheter det går att åstadkomma med ett system där generella föreskrifter blandas med tillståndsprovning.

Enligt artikel 21.3 i industriutsläppsdirektivet ska den förnyade bedömningen av tillståndsvillkoren ske med hänsyn till *alla* nya eller uppdaterade BAT-slutsatser som är tillämpliga på anläggningen och som antagits av Europeiska kommissionen sedan tillståndet utfärdades eller senast omprövades. Med andra ord behöver en verksamhetsutövare inte bara följa utsläppsnivåerna i den BAT-slutsats som rör huvudverksamheten. När en BAT-slutsats antas som rör huvudverksamheten uppstår en skyldighet att följa utsläppsnivåer i andra BAT-slutsatser som rör sidoverksamheter.

Att ersätta individuell tillståndsprovning med ett system med generella föreskrifter har bl.a. som syfte att minska bördan för provningsmyndigheter och verksamhetsutövare. Förenklingssyftet är svårt att uppfylla med ett system där generella föreskrifter blandas med individuell tillståndsprovning.

Exempel: En viss anläggning vars huvudsakliga verksamhet är järn- och stålproduktion kan också ha en stor förbränningsanläggning. Det kommer att finnas BAT-slutsatser både för järn- och stål och för stora förbränningsanläggningar. En generell föreskrift tas fram för järn- och stålindustrin motsvarande BAT-slutsatserna. Ingen generell föreskrift tas fram motsvarande BAT-slutsatserna för stora förbränningsanläggningar. Enligt industriutsläppsdirektivet ska både BAT-slutsatserna för den huvudsakliga verksamheten och andra BAT-slutsatser som rör verksamheten tillämpas. Fördelen med de generella föreskrifterna om järn- och stålindustrin minskar i samma utsträckning som frånvaron av generella före-

skrifter för stora förbränningsanläggningar medför att det ändå måste göras en individuell omprövning av tillståndsvillkoren.

Sammanfattningsvis är det fullt möjligt att kombinera generella föreskrifter och tillståndsprövning. Som flera länsstyrelser påpekat, bl.a. *länsstyrelserna i Jämtlands och Skåne län*, sker det redan för t.ex. större förbränningsanläggningar. Frågan är dock hur stor resursvinst sådana generella föreskrifter genererar i situationer där flera BAT-slutsatser ska tillämpas, i vart fall om dessa BAT-slutsatser innehåller krav som inte motsvaras av verksamhetsutövarens tillstånd. Enligt uppgifter från Naturvårdsverket kommer flertalet anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet att omfattas av fler än en BAT-slutsats, om så endast en sektoriell och flera horisontella.

Genomförandet av kommande BAT-slutsatser innebär att det måste säkerställas att de berörda verksamheterna omfattas av rättsligt bindande krav som uppfyller BAT-slutsatserna, dvs. rättsligt bindande krav som innebär ett minst lika starkt miljöskydd som föranleds av BAT-slutsatserna. Detta kan åstadkommas med generella föreskrifter och med villkor i de individuella tillstånden. Ofta kommer det i praktiken att kunna konstateras att de rättsligt bindande kraven redan är på plats – antingen i form av generella föreskrifter eller i form av tillståndsvillkor eller genom en kombination av föreskrifter och villkor. När nya rättsligt bindande krav behöver ställas ger generella föreskrifter den fördelen att en tidskrävande omprövning av tillståndsvillkoren inte behöver göras. Förslagen i detta lagstiftningsärendet syftar till att så långt som möjligt minska behovet av individuell omprövning av tillstånd.

Förslag till hur BAT-slutsatserna ska genomföras i svensk rätt

I promemorian föreslogs att generella föreskrifter ska användas i stället för individuell tillståndsprövning. Enligt förslaget skulle Naturvårdsverket, eller Statens jordbruksverk om det är en BAT-slutsats som rör uppfödning av fjäderfä eller svin, anta föreskrifter som genomför BAT-slutsatserna.

Likt *Skogsindustrierna* gör regeringen bedömningen att fördelarna med en individuell prövning är att den ger en bättre anpassning av industriutsläppsdirektivets krav till den individuella verksamheten och att det är möjligt att ta bort eller integrera de nya kraven i BAT-slutsatserna med tillstånden. En individuell omprövning gör det också tydligt för verksamhetsutövaren vilka krav som gäller för verksamheten. Enligt utredningens förslag skulle verksamhetsutövaren redovisa hur tillståndet förhåller sig till BAT-slutsatsen. Nackdelarna med den individuella prövningen är främst resursåtgången för verksamhetsutövare, berörda myndigheter och kommuner. Tillståndsprövningar är kostsamma och tar i många fall lång tid i anspråk. Sverige har haft svårt att klara av de omprövningar som EU-rätten kräver (se mål C-607/10 Europeiska kommissionen mot Konungariket Sverige). Det finns en risk för att prövningssystemet inte kan hantera den belastning som individuella tillståndsprövningar skulle medföra och att detta även får konsekvenser för andra tillståndsärenden.

Ett genomförande med generella föreskrifter innebär att prövningsmyndigheternas resurser kan användas till annat och att den administrativa bördan och kostnaderna för verksamhetsutövarna begränsas. Flertalet

remissinstanser, bl.a. *Svea hovrätt (Mark- och miljöoverdomstolen)* har tillstyrkt förslaget. T.ex. *Advokatsamfundet* har framfört att förslaget ger tillräcklig grad av rättssäkerhet och förutsebarhet och att det innebär betydligt mindre belastning på det svenska prövningssystemet.

Ett antal remissinstanser har dock varit kritiska till förslaget. *Skogsindustrierna* har framfört att det med promemorians förslag skapas två system som överlappar varandra. Det kan dock konstateras att det redan i dag i viss mån finns överlappande system eftersom den individuella tillståndsprövningen kompletteras av t.ex. bestämmelser i Naturvårdsverkets föreskrifter om stora förbränningsanläggningar.

Stockholms universitet och flera länsstyrelser har framfört att förslaget går emot den i miljöbalken centrala tanken om en individuellt utformad reglering och att sådant skifte borde grundas på en principiell diskussion om miljöbalkssystemets utformning och funktion. Som utgångspunkt gäller dock fortfarande en integrerad prövning av miljöfarliga verksamheter i Sverige. Förslaget avseende generella föreskrifter utnyttjar endast en existerande möjlighet för att åstadkomma ett genomförande som bedöms underlätta för berörda myndigheter och verksamhetsutövare. Med industriutsläppsdirektivet har dessutom prövningsmyndighetens roll i den individuella tillståndsprövningen förändrats. För verksamheter som omfattas av direktivet bestäms begränsningsvärden och andra skyddsåtgärder för många parametrar i hög utsträckning inom ramen för Sevilraproceduren, oavsett formen för genomförande av BAT-slutsatserna. Med individuell tillståndsprövning skulle den omprövning som föranleds av en ny BAT-slutsats främst syfta till att pröva om tillståndsvillkoren behöver ändras till följd av BAT-slutsatsen.

Det är svårt att bedöma hur det system som nu sjösätts kommer att fungera innan kunskap finns om hur de framtida BAT-slutsatserna kommer att utformas. Inom EU har endast antagits två BAT-slutsatser vilka sinsemellan är mycket olika och det är osäkert hur BAT-slutsatserna kommer att utvecklas framöver.

Sammantaget talar övervägande skäl för att BAT-slutsatserna så långt som möjligt bör genomföras med generella föreskrifter. Genomförandet bör dock få en annan utformning än den som föreslogs i promemorian. BAT-slutsatserna bör genomföras i svensk rätt genom att regeringen i en förordning antagen med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken meddelar föreskrifter om att angivna begränsningsvärden och andra försiktighetsmått i BAT-slutsatserna ska följas senast vid en viss angiven tidpunkt. I förordningen bör även tas in bestämmelser som genomför direktivets regler om undantag från begränsningsvärden i BAT-slutsatserna och bestämmelser om statusrapporter. Denna förordning kommer då att behöva ändras när en ny BAT-slutsats antas.

Förhållandet mellan generella föreskrifter och tillstånd

För verksamhetsutövaren innebär genomförandet av industriutsläppsdirektivet att verksamhetsutövaren behöver följa både villkoren i sitt tillstånd och begränsningsvärdena i förordningen. Förordningen kommer att utformas så att det klargörs hur förordningen förhåller sig till tillståndsvillkoren.

Av artikel 14.4 i industriutsläppsdirektivet framgår att det är möjligt att fastställa strängare tillståndsvillkor än vad som följer av bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna. Vid en prövning av verksamheten kan alltså prövningsmyndigheten besluta om strängare begränsningsvärden än de som framgår av BAT-slutsatserna. På så sätt garanteras att miljöskyddsnivån inte sänks vid genomförandet av direktivet.

6.2 Bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken och begreppet bästa möjliga teknik

Regeringens bedömning: Ingen ändring behöver göras i bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken.

Utredningens förslag: För att skydda människors hälsa och miljön får regeringen, om det framstår som mer ändamålsenligt än beslut i enskilda fall, i fråga om miljöfarliga verksamheter meddela föreskrifter i fråga om bästa tillgängliga teknik.

Remissinstanserna: *Svenska Naturskyddsföreningen* har anfört att om Naturvårdsverket eller Statens jordbruksverk bemyndigas att meddela föreskrifter bör kravet på bästa möjliga teknik även framgå av dessa bemyndiganden. *Kammarkollegiet* har anfört att bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken inte behöver ändras för att genomföra BAT-slutsatser som generella föreskrifter.

Flera remissinstanser har invänt mot att uttrycket ”bästa möjliga teknik” ska användas efter genomförandet av industriutsläppsdirektivet. *Uppsala universitet* har anfört att det är svårt att se skälen för att hålla fast vid ”bästa möjliga teknik” när ”bästa tillgängliga teknik” är den grundläggande kravnivån inom EU och den nuvarande regleringen avser att täcka in det som menas med ”bästa tillgängliga teknik”. *Alrutz Advokatbyrå*, *Svenska Petroleum och Biodrivmedelsinstitutet*, *Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)*, *Mannheimer Swartling Advokatbyrå* och *Skogsindustrierna* har anfört att ”bästa tillgängliga teknik” bör användas i svensk rätt. Enligt *Kammarkollegiet* kan BAT-slutsatser för anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet inte jämföras med bästa möjliga teknik för dessa anläggningar.

Svenska Naturskyddsföreningen, *Naturvårdsverket*, *Stockholms universitet* och *Kungliga Tekniska högskolan* har tillstyrkt att uttrycket bästa möjliga teknik ska kvarstå i miljöbalken.

Skälen för regeringens bedömning: I svensk rätt har regeringen i 9 kap. 5 § miljöbalken getts ett bemyndigande att inom ramen för prövningssystemet utfärda generella föreskrifter, om sådana föreskrifter framstår som mer ändamålsenliga i förhållande till miljöbalkens syften än ett förvaltningsbeslut eller en dom i ett enskilt fall. Regeringen får även bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter, men för detta krävs särskilda skäl. Genomförande av internationella åtaganden av mera detaljerad karaktär som mätmetoder och andra tekniska åtgärder är exempel på föreskrifter som det kan finnas särskilda skäl för att överlåta på en myndighet att meddela föreskrifter om (jfr SOU 1996:103, del 2, s. 125 och prop. 1997/98:45, Del 2, s. 110). Avsikten med bestämmelsen i 9 kap.

5 § är att bemyndigandet ska användas, dels för att genom föreskrifter i svensk rättsordning genomföra rättsakter från EU och andra internationella åtaganden, dels för att utfärda föreskrifter av generell art för en viss bransch eller för vissa verksamheter. En föreskrift beslutad med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken bryter igenom ett tillstånds rättskraft. Detta framgår av 24 kap. 1 § första stycket fjärde meningen miljöbalken.

Utredningen gjorde bedömningen att bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken bör förtydligas med en uttrycklig rätt att meddela föreskrifter om bästa möjliga teknik. Enligt utredningen behövs detta för att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela generella föreskrifter baserade på kommande BAT-slutsatser om vad som ska anses vara bästa tillgängliga teknik. I utredningens förslag placerades tillägget avseende föreskrifter om bästa möjliga teknik i samma mening som hänvisningen till Sveriges internationella åtaganden för att tydliggöra kopplingen till genomförandet av rättsakter från EU. Genom att i bestämmelsen använda det svenska uttrycket bästa möjliga teknik kommer detta uttryck, enligt utredningen, att sammankopplas med det EU-rättsliga uttrycket bästa tillgängliga teknik. När BAT-slutsatserna genomförs med föreskrifter utfärdade med stöd av bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken blir det då, enligt utredningen, tydligt att BAT-slutsatser för anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet beskriver bästa möjliga teknik.

Bemyndigandet i 9 kap. 5 § miljöbalken ger rätt att meddela föreskrifter om förbud, skyddsåtgärder, begränsningar och andra försiktighetsmått. Föreskrifter om skyldighet att använda bästa möjliga teknik eller bästa tillgängliga teknik eller att vidta åtgärder som följer av vad som är en sådan bästa teknik är föreskrifter om försiktighetsmått som redan omfattas av bemyndigandet. Någon ändring av 9 kap. 5 § behövs därför inte.

De förordningar som genomför industriutsläppsdirektivet kommer att reglera vad som är bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna. I miljöbalkens allmänna hänsynsregler ställs kravet att bästa möjliga teknik ska användas. Kravet på bästa möjliga teknik modifieras av skälighetsregeln i 2 kap. 7 § miljöbalken. Resultatet av en sådan avvägning kan bli att det som krävs är endast det som med EU-språk kallas bästa tillgängliga teknik. Industriutsläppsdirektivet bör inte nu föranleda någon ändring i uppbyggnaden av miljöbalkens allmänna hänsynsregler – de är grundläggande för allt som omfattas av balkens tillämpningsområde. Genom att behålla de allmänna hänsynsreglernas uppbyggnad motverkas också farhågorna om att industriutsläppsdirektivet kommer att medföra en försvagning av de krav som ställs på verksamheterna.

6.3 Statusrapport

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att upprätta en statusrapport som redovisar föroreningar i mark- och grundvatten inom det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivas.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens men har en annan lagteknisk utformning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser som har yttrat sig har haft synpunkter på förslaget, vad en statusrapport ska beskriva och dess funktion. En majoritet av de remissinstanser som berört frågan om genomförande av direktivets uttryck ”relevanta farliga ämnen” har tillstyrkt att ordet ”föroreningsskada” används i stället. *Vänersborgs tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* har dock framfört att ”föroreningsskada” riskerar att ge en alltför snäv avgränsning av vilka verksamheter som omfattas. *Kemikalieinspektionen* har anført att även om miljöbalkens föroreningsbegrepp teoretiskt är mycket vidsträckt så omfattar det betydligt färre ämnen i den praktiska tillämpningen jämfört med vad som klassificeras som farliga ämnen enligt definitionen i EU:s förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

Flera remissinstanser har invänt mot avgränsningen i utredningens förslag till definition av statusrapport. *Malmö kommun* och flertalet länsstyrelser har framfört att statusrapporten bör omfatta föroreningar av mark och vattenområden, grundvatten, byggnader eller anläggningar. *Statens geotekniska institut* har påtalat att om informationen i statusrapporten inte omfattar samtliga medier där föroreningarna kan förekomma, riskerar verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten förlora helhetssynen över föroreningssituationen vilket kan leda till felaktiga prioriteringar både inom ett verksamhetsområde och mellan olika tillsynsobjekt. *Vänersborgs tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* har anført att om inte reglerna om statusrapport ges samma avgränsning som övriga bestämmelser i 10 kap., kan t.ex. en anläggning som har orsakat en förorening i ett vattenområde som ligger utanför verksamhetsområdet träffas av andra regler än om en sådan förorening ligger innanför området. *Skogsindustrierna* har framfört att ett brett generellt krav på statusrapport möjligtvis skulle ha fyllt en funktion för femtio år sedan men eftersom dagens föroreningar av mark och grundvatten är mycket begränsade vore ett sådant krav meningslöst nu – det är inte sannolikt att man kan avläsa variationer över tiden som emanerar från den pågående verksamheten. *Trafikverket* har påpekat att ett mer generellt krav på statusrapport skulle innebära ett omfattande arbete för verket och medföra att verket avstår från att söka frivilliga tillstånd för järnvägs- och vägbyggnation. *Svenska Naturskyddsföreningen* och *Länsstyrelsen i Örebro län* har anført att frågan om statusrapporternas tillämpning bör utredas.

Flera remissinstanser, bl.a. flertalet länsstyrelser, *Avfall Sverige*, *Sveriges kommuner och landsting* och *Göteborgs kommun* har påpekat att det behövs en tydlig vägledning om statusrapporternas utformning och innehåll. *Malmö kommun* har anført att relationen mellan de periodiska kontrollerna och statusrapporterna behöver klargöras, dels med tanke på omfattning, dels eftersom de i åtminstone viss utsträckning kan tänkas överlappa. *Lantmäteriet* har anført att statusrapporter med fördel kan göras tillgängliga via geodataportalen. Flertalet länsstyrelser har anført att det är oklart vad statusrapporten ska fylla för funktion när ett nytt tillstånd söks för en verksamhet som upphör att omfattas av industriutsläppsdirektivet.

Naturvårdsverket har ifrågasatt placeringen av bestämmelserna om statusrapport i 10 kap. miljöbalken eftersom de snarare rör tillståndsprövning och egenkontroll.

Lantbrukarnas riksförbund har anfört att det finns ett behov av ett generell undantag från kravet på statusrapporter för de djurhållande verksamheterna för att undvika de cirka 300 dispensansökningar som annars kan aktualiseras. *Svenska Naturskyddsföreningen* har förordat att kravet på statusrapport bör träffa alla verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet utan möjlighet till undantag.

Stockholms universitet har framfört att ett korrekt genomförande av artikel 7 b i industriutsläppsdirektivet kräver att det införs ett specifikt stadgande om skyldigheten att vidta skadebegränsande åtgärder vilket inte innefattar de begränsande rekvisiten i 10 kap. 1 § miljöbalken.

Skälen för regeringens förslag: En nyhet med industriutsläppsdirektivet är regelverket om skydd för mark och grundvatten. Skyddet för mark och grundvatten och ansvar för förorenade områden upptas i artikel 11 h som en allmän princip för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter. I första hand ska preventiva åtgärder vidtas så att det inte uppstår några föroreningar. Med direktivet introduceras också ett nytt instrument, statusrapporten, för regleringen av föroreningssskador. Statusrapport definieras i artikel 3.19 som information om statusen i mark och grundvatten med avseende på förorening av relevanta farliga ämnen. En statusrapport ska upprättas för att säkerställa att driften av en anläggning inte försämrar kvaliteten hos mark och grundvatten. Det avgörande för om en sådan rapport ska upprättas är om verksamheten innefattar användning, produktion eller utsläpp av relevanta farliga ämnen som kan leda till föroreningar av mark eller grundvatten. Enligt industriutsläppsdirektivet ska rapporten överlämnas till den behöriga myndigheten innan en anläggning tas i drift eller ett tillstånd för en anläggning uppdateras för första gången efter den 7 januari 2013. En bestämmelse om att statusrapport kan behöva ingå i ansökan om tillstånd föreslås i avsnitt 6.5.

Statusrapporten ska som minimikrav innehålla information om nuvarande användning och tillgänglig information om tidigare användning av området. Verksamhetsutövaren kan antingen använda sig av ny eller befintlig information om mark- och grundvattenmätningar med hänsyn till risken för förorening med de farliga ämnen som ska användas, produceras eller släppas ut. Europeiska kommissionen ska upprätta riktlinjer om innehållet i statusrapporten.

I betänkandet föreslogs att en definition av ”statusrapport” skulle föras in i 10 kap. miljöbalken. Flera remissinstanser, bl.a. *Avfall Sverige* och *Sveriges kommuner och landsting*, har efterfrågat tydliga bestämmelser och vägledning om vad statusrapporten ska innehålla. En sådan precisering av kraven avseende statusrapporter kommer med nödvändighet att ha en hög detaljeringsgrad. Även preciseringarna av vilka verksamhetsutövare som ska upprätta statusrapport kan bli detaljrika. Därför är det lämpligt att preciseringarna kommer till uttryck i föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar med stöd av ett bemyndigande i 10 kap. miljöbalken. Sådana föreskrifter kan meddelas inom ramen för ett bemyndigande att meddela föreskrifter om skyldighet att upprätta en statusrapport som redovisar föroreningar i mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs eller ska bedrivnas.

Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan även regleras vad som ska gälla för verksamheter som inte riskerar att ge upphov till någon

förening. *Lantbrukarnas riksförbund* har framfört farhågor för att kravet på statusrapporter kommer att träffa de djurhållande verksamheterna. Det bedöms dock att de djurhållande verksamheterna ofta ger upphov endast till en liten risk för föroreningsskador och att det då inte kommer att vara nödvändigt med en statusrapport.

Hänsyn till remissinstansernas synpunkter på definitionen av statusrapport och statusrapportens omfattning kan i övrigt tas i det fortsatta arbetet med att ta fram en förordning.

6.4 Krav på återställande vid nedläggning

Regeringens förslag: När en verksamhet som det finns en statusrapport för har upphört, ska den som senast har bedrivit verksamheten återställa området där verksamheten har bedrivits till det skick området hade enligt statusrapporten, om verksamheten har orsakat en betydande förorening i mark- eller grundvatten och åtgärder för återställande är tekniskt genomförbara. Denna skyldighet innebär inte någon inskränkning av de skyldigheter som följer i övrigt av 10 kap. miljöbalken.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: När det gäller ansvaret för återställande har *Malmö kommun* framfört att det finns risk för att verksamhetsutövaren undgår ansvaret för skador som tillkommit innan statusrapporten upprättades. Även *Naturvårdsverket* har framfört att kraven på anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet riskerar att bli lägre eftersom det kan vara svårt att genomföra och motivera mer långtgående krav än som följer av direktivet. Verket har även ifrågasatt om inte bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken är lika stränga eller strängare än direktivets och den föreslagna bestämmelsen därför är obehövlig. Flera remissinstanser, bl.a. flertalet länsstyrelser och *Statens geotekniska institut* har anfört att det inte är tillräckligt tydligt att det går att ställa krav på verksamhetsutövaren innan nedläggning.

Skellefteå kommun har framfört att det är oklart vad som händer om en verksamhetsutövare inte har råd med den återställning som krävs.

Vänersborgs tingsrätt (mark- och miljödomstolen) har framfört att det behövs en bestämmelse av vilken framgår att ansvaret för att bedöma föroreningsstatusen ligger på verksamhetsutövaren.

Malmö kommun har invänt mot uttrycket ”betydande risk” och anfört att den terminologi som i dag används i praxis och 10 kap. miljöbalken bör användas.

Skälen för regeringens förslag

Statusrapport och ansvar vid nedläggning enligt direktivet

Av artikel 22 i industriutsläppsdirektivet följer att för en anläggning som omfattas av en statusrapport ska den som bedriver verksamheten när den definitivt upphör bedöma föroreningsstatusen i mark och grundvatten med avseende på relevanta farliga ämnen som använts, producerats eller släppts ut från anläggningen. Om anläggningen har orsakat en betydande

förening jämfört med den status som framgår av statusrapporten, ska nödvändiga åtgärder vidtas för att komma till rätta med föreningen så att området återställs till statusen enligt statusrapporten. Hänsyn får endast tas till åtgärdernas tekniska genomförbarhet (artikel 22.3 första stycket). Statusrapporten är alltså tänkt att fungera som ett praktiskt redskap som möjliggör en kvantifierad jämförelse mellan statusen inom anläggningens område när rapporten upprättas jämfört med statusen när verksamheten läggs ned. Med rapporten som underlag kan det vid nedläggning lättare avgöras om en betydande ökning av förening av mark eller grundvatten har ägt rum.

För anläggningar som är i drift vid direktivets ikraftträdande gäller att verksamhetsutövaren ska upprätta en statusrapport i samband med den första förnyade bedömningen av tillståndsvillkoren som sker efter den 7 januari 2013. Visar det sig att den verksamhet som bedrivits fram till den tidpunkt då tillståndet omprövas har orsakat en förening av mark och grundvatten som utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön, ska åtgärder vidtas vid nedläggning. Dessa åtgärder ska resultera i att området, med hänsyn till dess nuvarande eller godkända framtida användning, upphör att utgöra en sådan risk. Någon närmare precisering av vad som avses med ”betydande risk” ges inte i direktivet.

Ansvar i miljöbalken

De offentlighetsrättsliga svenska reglerna om ansvaret för förorenade områden finns i 10 kap. miljöbalken. Den grundläggande regeln finns dock i 2 kap. 8 § miljöbalken. Där fastslås principen om att förorenaren ska betala, dvs. att den som har orsakat en skada eller olägenhet för miljön ska avhjälpa denna. Reglerna i 10 kap. avser dels föroreningssskador i allmänhet, dels föroreningssskador och andra miljöskador som är så allvarliga att de faller under en särskild reglering (allvarliga miljöskador). Med föroreningssskada avses en miljöskada som genom förening av mark- eller vattenområden, grundvatten, byggnader eller anläggningar kan medföra en risk för skador eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Bestämmelserna om allvarliga miljöskador är ett genomförande av miljöansvarsdirektivet.

I första hand är det verksamhetsutövaren som ska utföra eller bekosta de avhjälpandeåtgärder som behövs. Ansvaret är som huvudregel strikt, dvs. oberoende av vållande. I de delar avhjälpandeansvaret avser att åtgärda en allvarlig miljöskada finns vissa undantag från det strikta ansvaret. Undantagen framgår av förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador. Om inte någon verksamhetsutövare kan hållas ansvarig för en föroreningssskada, övergår ansvaret på den fastighetsägare som vid förvärvet av fastigheten känt till eller bort upptäcka att den var förorenad. Om förvärvet avsåg en privatbostad ansvarar endast den som förvärvat och faktiskt kände till föreningen.

Omfattningen av ansvaret för föroreningssskadorna ska avgöras efter en särskild skälighetsavvägning enligt 10 kap. 4 § miljöbalken. När ansvarets omfattning bestäms ska hänsyn tas till hur lång tid som har förflutit sedan föreningen ägde rum, vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida skadeverkningar och omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare visar att verksamheten bidragit till föreningen

endast i begränsad mån, ska man ta hänsyn även till detta vid bedömningen av ansvarets omfattning. När det gäller allvarliga miljöskador är möjligheterna till skälighetsavvägningar mer begränsade. Det avhjälpande som krävs för allvarliga miljöskador framgår av 10 kap. 5 § miljöbalken. Om det finns flera ansvariga verksamhetsutövare, svarar de solidariskt för den efterbehandling som anses skälig.

Direktivets och miljöbalkens krav på återställande vid nedläggning

Artikel 22 i industriutsläppsdirektivet skiljer sig på många punkter från regleringen av miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken. Kraven i direktivet gäller endast vid nedläggning av de verksamheter som omfattas av direktivet medan bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken gäller oavsett åtgärd eller verksamhet och oavsett när en miljöskada har upptäckts.

Om en statusrapport har upprättats i samband med att en anläggning tas i drift, gäller enligt direktivet att verksamhetsutövaren vid nedläggning av verksamheten ska – om anläggningen har orsakat en betydande förorening med relevanta farliga ämnen – vidta nödvändiga åtgärder för att återställa området till den status som anges i statusrapporten. Ansvaret för avhjälpandeåtgärder i 10 kap. miljöbalken är inte begränsat till betydande föroreningar. När en föroreningsskada eller en allvarlig miljöskada kan konstateras, slår de svenska kraven till oavsett om verksamheten definitivt har upphört eller inte och oavsett om verksamheten har bedrivits på en anläggning som omfattas av industriutsläppsdirektivet eller inte. Bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken är heller inte begränsade till nedläggning utan krav kan göras gällande även under driften av verksamheten. Krav på åtgärder vid nedläggning finns således redan enligt svensk rätt.

En annan skillnad mellan direktivet och miljöbalken är möjligheterna till skälighetsavvägningar när det gäller hur långt ansvaret ska sträcka sig. Enligt direktivet ska verksamhetsutövaren bedöma föroreningsstatusen i mark och grundvatten utifrån en jämförelse med statusrapporten, men någon direkt skälighetsavvägning ska inte göras i vidare mån än att hänsyn får tas till åtgärdernas tekniska genomförbarhet. Direktivet är på denna punkt strängare än skälighetsregeln i 10 kap. 4 § miljöbalken eftersom det ansvar som enligt direktivet ska utkrävas av den som orsakat skadan i princip är oinskränkt medan ansvaret för föroreningsskador enligt 10 kap. endast gäller i skälig omfattning. Miljöbalkens ansvar för allvarliga miljöskador är dock med några angivna undantag oinskränkt. På grund av den svenska skälighetsregeln i 10 kap. 4 § miljöbalken är det svenska regelverket inte tillräckligt för att genomföra direktivet. Det bör därför införas en ny bestämmelse med de specifika krav på återställande vid nedläggning som framgår av direktivet.

Direktivets krav på statusrapportens utformning och avhjälpandeansvarets omfattning vid nedläggning är knutna till användning, produktion och utsläpp av relevanta farliga ämnen. En statusrapport ska upprättas bara om verksamheten innefattar användning, produktion eller utsläpp av relevanta farliga ämnen. Vid nedläggning ska verksamhetsutövaren bedöma föroreningsstatusen i mark och grundvatten med avseende på förorening med relevanta farliga ämnen som använts eller producerats i anläggningen eller släppts ut från den.

Innebörden av förorening

Innebörden av ordet förorening är inte detsamma i direktivet som i miljöbalken. Direktivet är begränsat till föroreningar med relevanta farliga ämnen. Farliga ämnen är de ämnen eller blandningar som tas upp i EU:s klassificeringsförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, EUT L 353, 31.12.2008, s. 1, Celex 32008R1272). Ämnen och blandningar som uppfyller kriterierna för fysikaliska faror, hälsofaror eller miljöfaror enligt delarna 2–5 i bilaga I till förordningen är farliga och ska klassificeras med avseende på respektive faroklass enligt den bilagan.

I 10 kap. miljöbalken används ordet förorening utan angivande av specifika ämnen. Vad som menas med förorening klargörs inte i balken. I förarbetena anges som exempel tungmetaller och andra metaller, lösningsmedel, olja, bensin och förorenade fibersediment (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 118). Enligt Naturvårdsverket är en förorening ett ämne som härrör från mänsklig aktivitet och som förekommer i jord, berg, sediment eller byggnadsmaterial i en halt som överskrider bakgrundshalten (rapport nr 5978, 2009).

Utredningen har funnit att en begränsning till anläggningar som använder, producerar eller släpper ut relevanta farliga ämnen medför betydande gränsdragningsproblem. Det är svårt att tillämpa direktivets avgränsning till ”farliga ämnen”. Det är exempelvis mycket svårt för ett företag att exakt veta vilka föreningar av ett ämne som kommer att användas i verksamheten. Oftast kan verksamhetsutövaren inte exakt ange detta i en tillståndsansökan utan brukar ange ämnesgrupper eller liknande. Detta gör att det är mycket svårt att i en statusrapport veta vilka ämnen som ska undersökas i mark och grundvatten, dvs. vilka ämnen som är relevanta.

Ett annat problem med att använda direktivets definition har med analyser, bedömningsgrunder och riktvärden att göra. Vid mätning av metallförorening i mark och grundvatten mäter man bl.a. bly, krom, zink och arsenik utan att ta hänsyn till i vilken form metallen finns där. Mätningen resulterar i många totalhalter av metaller i en samlingsanalys som inte är speciellt dyr. I klassificeringsförordningen anges metaller som föreningar, t.ex. blyoxid och arseniktrioxid. Det är betydligt mer kostsamt att undersöka om just dessa föreningar förekommer. Petroleumkolväten är betydligt fler och ännu svårare att analysera. De bedömningsgrunder och riktvärden som Naturvårdsverket har gett ut tar bara hänsyn till totalhalten metall. Exempelvis är 10 milligram arsenik per torrsubstans det generella riktvärdet för känslig markanvändning. Vid värdering av en statusrapport är det viktigt att ha jämförelsevärden för att kunna bedöma om det är en bakgrundshalt eller en förorening som man har mätt upp.

Ett ytterligare problem med att mäta föreningar som anges i EU:s klassificeringsförordning är att ämnen kan omvandlas när de ligger i jord så att de antingen bryts ned eller övergår till mindre farliga ämnen eller övergår till farligare ämnen. Detta kan bero på tillförsel av syre, pH-värdet i jorden osv. Detta är mycket svårsmitt och svårbedömt. Om det av

en statusrapport följer att det inte finns sexvärt krom kan detta mycket väl bli ett senare problem, om det finns trevärt krom i marken från början och man tillför syre vid t.ex. markarbeten vid byggnation av en ny anläggning.

Vid nedläggning tillkommer ytterligare problem om bestämmelserna knyts till användning, produktion och utsläpp av relevanta farliga ämnen. Särskilt om anläggningen varit i drift under lång tid kommer det att vara svårt att veta vad som ska undersökas eftersom det i dag inte finns något krav på att i t.ex. miljörapporter rapportera vilka ämnen som används.

För företagen blir det enklare och billigare om avhjälpande kravet knyts till "förorening". För bedömningen av vad som är en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön finns etablerade bedömningsgrunder och riktvärden. För att skapa ett enkelt regelverk bör miljöbalkens innebörd av "förorening" – som inbegriper de föroreningar som direktivet tar sikte på – användas även för de nya bestämmelserna om ansvar vid nedläggning. Det bedöms att en ökad detaljeringsgrad inte är nödvändig för att direktivet ska anses genomfört i svensk rätt.

Föroreningsskadans storlek

I industriutsläppsdirektivet används uttrycket "betydande risk för hälsa eller miljö" som en kvalifikation för sådan skada som utlöser krav på återställande vid nedläggning. Denna tröskel för skada är betydligt högre än för föroreningsskador enligt miljöbalken där det räcker med att föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Tröskeln i industriutsläppsdirektivet är dock relativt lik tröskeln i miljöansvarsdirektivet. I det direktivet definieras markskada som markförorening som utgör en betydande risk för människors hälsa. I 10 kap. miljöbalken används uttrycken "allvarlig miljöskada" och "en skada som är så allvarlig att den..." i de bestämmelser som genomför miljöansvarsdirektivet. Kvalifikationen "allvarlig" avser skadan, inte föroreningen. När signifikansnivån för själva föroreningen ska bestämmas bör uttrycket "betydande" användas i stället för "allvarlig".

Answarets fysiska omfattning

Kraven i industriutsläppsdirektivet avseende statusrapportens utformning och kraven på återställande vid nedläggning korresponderar. I statusrapporten behöver endast redovisas föroreningar som finns i mark och grundvatten och endast, såsom direktivet får förstås, inom anläggningens område. På samma sätt behöver avhjälpande åtgärder endast vidtas när det gäller mark och grundvatten vid nedläggning. Direktivet är i viss mån oklart men det får förstås så att åtgärderna endast behöver vidtas så att mark och grundvatten inom anläggningens område återställs.

De medier som ska undersökas i statusrapporten skiljer sig från bestämmelserna i miljöbalken. Enligt miljöbalken avses med en föroreningsskada en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I definitionen av statusrapport i artikel 3.19 i industriutsläppsdirektivet anges endast att det i statusrapporten ska redovisas statusen avseende mark och grundvatten.

Utredningen har föreslagit att det svenska genomförandet ska utformas i enlighet med direktivet, dvs. att det i statusrapporten ska redovisas föroreningar av mark och grundvatten. Flera remissinstanser har påpekat att en sådan begränsning av kravet på upprättande av statusrapport kan få oönskade konsekvenser och förordat att statusrapporten ska – utöver föroreningar av mark och grundvatten – omfatta även vattenområden, byggnader och anläggningar.

Europeiska kommissionen ska presentera riktlinjer för innehållet i statusrapporter. Det är först när dessa riktlinjer är antagna som det går att skapa sig en fullständig bild av hur statusrapporterna faktiskt ska utformas och vilken roll de kommer att spela. En bedömning av om det är lämpligt att kräva att det i statusrapporten ska redovisas statusen även avseende vattenområden, byggnader och anläggningar får anstå till dess kommissionens riktlinjer är klara.

Beskrivningen i statusrapporten ska endast avse det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivs. De krav på återställande vid nedläggning som följer av direktivet avser endast det område som undersökts i statusrapporten. För den del av det förorenade området som ligger utanför det området kommer de övriga bestämmelserna om avhjälpan i 10 kap. miljöbalken att gälla även efter en nedläggning.

Om kraven på statusrapportens utformning inte går utöver direktivets krav bör inte heller kraven på återställande vid nedläggning gå utöver direktivets krav. Direktivets kvalifikationer och uppräknade medier bör därför användas. Det bör uttryckas så att den som senast bedrivit en verksamhet för vilken en statusrapport har upprättats ska, när verksamheten upphört, återställa området där verksamheten har bedrivits till det skick området hade enligt statusrapporten, om verksamheten har orsakat en betydande förorening i mark eller grundvatten.

Vid nedläggning ska verksamhetsutövaren undersöka mark och grundvatten för att se om det finns en sådan förorening som innebär att åtgärder måste vidtas. Det behövs inget uttryckligt krav om detta i lagtexten. En undersökning måste göras för att verksamhetsutövaren ska kunna följa kraven om återställande vid nedläggning.

Den nya bestämmelsen om verksamhetsutövarens ansvar vid nedläggning bör placeras i 10 kap. miljöbalken under en ny rubrik ”Återställande när en verksamhet upphör”. Lämpligen inordnas bestämmelsen efter 10 kap. 4 och 5 §§ som avser avhjälpansansvarets innebörd för föroreningsskador och allvarliga miljöskador.

Krav på åtgärder även när området har återställts till den nivå som beskrivs i statusrapporten

Som nu har konstaterats skiljer sig avhjälpansansvarets omfattning i miljöbalken på flera punkter från avhjälpanansvaret i industriutsläpps-direktivet. Många gånger är avhjälpanansvaret i 10 kap. strängare än avhjälpanansvaret i direktivet. Det nuvarande regelverket om miljöskador i 10 kap. miljöbalken bör därför fortsätta att tillämpas även på verksamheter som upprättar en statusrapport. Detta innebär inte att kraven skärps utan samma nivå på miljöskydd behålls. Genomförandet av industriutsläppsdirektivet innebär endast att miljöbalksreglerna kompletteras så att de också uppfyller direktivets krav. En sådan ordning innebär

att om det vid nedläggning av en verksamhet som omfattas av en statusrapport görs bedömningen att det fortfarande finns efterbehandlingsbehov efter att återställande skett till statusrapportens nivå så återstår möjligheten att kräva avhjälpandeåtgärder med stöd av de mer allmänna bestämmelserna om föroreningsskada i 10 kap. miljöbalken. Detta skulle kunna vara fallet om föroreningarnivån i mark- och grundvatten enligt statusrapporten är så hög att ett återställande till statusrapportens status inte avhjälpes föroreningarna. Samma sak gäller om det vid nedläggningen konstateras att det visserligen finns en föroreningsskada men den föroreningsskadan inte kan klassas som så betydande att skyldigheten enligt den specifika bestämmelsen om återställande till statusrapportens status utlöses. Med andra ord kan det kvarstå ett ansvar enligt 10 kap. 4 § miljöbalken efter att man gjort bedömningen av vad som krävs för att återställa området till statusen i rapporten. Detta behöver komma till uttryck i författningstext genom att det i ett andra stycke i den föreslagna bestämmelsen sägs att den inte innebär någon inskränkning av de skyldigheter som i övrigt följer av 10 kap. miljöbalken.

Direktivets krav när en statusrapport inte behöver upprättas eller innan en statusrapport har upprättats

För befintliga anläggningar gäller enligt artikel 22.3 andra stycket i industriutsläppsdirektivet att om verksamheten läggs ned innan tillståndet för anläggningen uppdateras för första gången efter den 7 januari 2013 och föroreningarna på området utgör en betydande risk för människors hälsa eller miljön, ska återställande ske tills ingen sådan risk längre finns. Eftersom kravet på upprättande av statusrapport enligt direktivet är knutet till uppdatering av tillstånd finns det ingen statusrapport i sådan situation.

För anläggningar som inte omfattas av kraven på upprättande av statusrapport gäller enligt direktivets artikel 22.4 en skyldighet att vid nedläggning återställa tills föroreningen inte längre utgör en betydande risk för människors hälsa eller miljön.

De nuvarande bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken är tillräckliga för att genomföra artiklarna 22.3 och 22.4. Det ansvar som enligt direktivet ska utkrävas av den som orsakat skadan är huvudsakligen oinskränkt, dvs. det finns inga möjligheter till jämkning medan ansvaret för föroreningsskador enligt 10 kap. endast gäller i skälig omfattning. Miljöbalkens ansvar för allvarliga miljöskador är med några angivna undantag oinskränkt. Svensk praxis när det gäller hur skälighetsregeln tillämpas innebär dock att ansvaret för nutida skador är mycket begränsat. Någon författningsändring behöver därför inte göras med anledning av artiklarna 22.3 och 22.4 i industriutsläppsdirektivet.

Statusrapporten om verksamheten upphör att omfattas av direktivet

En tänkbar situation när det gäller statusrapporter är att en verksamhet som omfattas av en statusrapport enligt industriutsläppsdirektivet efter en omprövning av verksamheten inte längre omfattas av direktivet. Det kan vara fallet om t.ex. produktionskapaciteten minskar. Av ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen följer att den som senast har bedrivit en verksamhet för vilken statusrapport har upprättats ska när verksamheten

upphört vidta återställningsåtgärder. Av den föreslagna bestämmelsen följer således inget krav på att verksamheten även vid nedläggningen ska vara en verksamhet som omfattas av direktivet. Detta innebär att om någon förvärvar en verksamhet i syfte att driva den som en verksamhet som inte omfattas av industriutsläppsdirektivet så kommer den verksamhetsutövaren omfattas av ansvaret för återställande till statusrapportens nivå vid nedläggning.

Flera verksamhetsutövare

Om flera verksamhetsutövare har bedrivit verksamhet vid den anläggning som omfattas av en statusrapport, svarar dessa inte solidariskt vid nedläggning enligt den föreslagna specifika bestämmelse som genomförs av industriutsläppsdirektivet. Bestämmelsen är i stället formulerad så att den som senast har bedrivit en verksamhet som omfattas av en statusrapport bär hela ansvaret för återställande vid nedläggning. I den mån det därutöver finns ett ansvar i enligt de övriga bestämmelserna i 10 kap., svarar dock verksamhetsutövarna solidariskt enligt de bestämmelserna.

6.5 Ansökningsmål

Regeringens förslag: I miljöbalkens regler om vilka mål som är ansökningsmål förtydligas att mål om omprövning av tillstånd som ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun inte är ansökningsmål.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Ett mål i en mark- och miljödomstol kan inledas antingen efter ansökan om tillstånd, godkännande m.m. (ansökningsmål) eller efter ansökan om stämning (stämningmål). Avgörande för om ett mål är att anse som ansökningsmål eller inte är om domstolens avgörande ska ha rättskraft även mot tredje man. Det är då inte fråga om någon egentlig tvist mellan parter utan ansökan och dess konsekvenser drabbar en mera obestämd krets av personer. Av 21 kap. 1 a § miljöbalken framgår vad som är ansökningsmål. Att ett mål är att anse som ansökningsmål har betydelse för bl.a. handläggningen av det.

Av 21 kap. 1 a § första stycket 1 miljöbalken följer att ansökningsmål är bl.a. mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. 6 § miljöbalken som inte ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun enligt vad som föreskrivits med stöd av 9 kap. 8 § miljöbalken. Enligt 9 kap. 8 § får regeringen meddela föreskrifter om att ansökningar om tillstånd för vissa slag av verksamheter ska prövas av länsstyrelsen. När det gäller miljöfarliga verksamheter som kan antas ha en liten miljöpåverkan, får regeringen meddela föreskrifter om att en kommunal nämnd ska pröva frågan om tillstånd. Detta bemyndigande har använts för att meddela föreskrifter i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Av förordningen följer att tillståndsfrågor prövas av mark- och miljödomstolen som första instans när det gäller verksamheter som har beteckningen A i bilagan och länsstyrelsen när det gäller verksamheter som har beteckningen B. C-verksamheterna omfattas endast av an-

mälningsskyldighet. Anmälan ska göras till kommunen. Innebörden av 21 kap. 1 a § första stycket 1 miljöbalken är alltså att mark- och miljödomstol är första instans endast för de verksamheter som har beteckningen A i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Av 21 kap. 1 a § första stycket 7 miljöbalken följer att ansökningsmål även är mål om omprövning enligt 24 kap. 5–9 §§ miljöbalken. Utformningen av bestämmelsen antyder att mark- och miljödomstol prövar samtliga mål om omprövning som första instans. För att förtydliga att det för B-verksamheter är länsstyrelsen som prövar frågor om omprövning behövs ett förtydligande på samma sätt som gjorts avseende 21 kap. 1 a § första stycket 1 miljöbalken. Av punkten 7 bör framgå att ansökningsmål även är mål om omprövning enligt 24 kap. 5–9 §§ miljöbalken som inte ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 8 § miljöbalken.

6.6 Innehållet i en tillståndsansökan

Regeringens förslag: En ansökan i ett ansökningsmål ska innehålla förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till. En ansökan i ett ansökningsmål ska därutöver innehålla en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Endast ett fåtal remissinstanser har berört förslagen. *Avfall Sverige* har tillstyrkt förslaget vad gäller genomförandet av artikel 12.1 h i industriutsläppsdirektivet. *Teknikföretagen* och *Svensk Ytbehandlingsförening* har anfört att det är en nödvändig lättnad för verksamhetsutövarna att knyta kravet på statusrapport till omprövning av tillstånd.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 12.1 i industriutsläppsdirektivet framgår vad en ansökan om tillstånd ska innehålla. De svenska bestämmelserna om vad en ansökan om tillstånd i ett ansökningsmål ska innehålla finns i 22 kap. 1–1 b §§ miljöbalken. Det är sökanden som har det fulla ansvaret för vad tillståndsansökan innehåller. En oriktig eller utelämnad uppgift kan medföra straffpåföljd enligt 29 kap. 5 § miljöbalken. En annan konsekvens kan bli att ansökan avslås eller avvisas.

För att uppfylla IPPC-direktivets krav i artikel 6.1 preciserades 22 kap. 1 § miljöbalken och bland annat klargjordes att en tillståndsansökan ska innehålla uppgifter om råvaror, övriga insatsvaror och andra ämnen (prop. 2001/02:65, bet. 2001/02:MJU8, rskr. 2001/02:162). Artikel 12 i industriutsläppsdirektivet är i stort sett identisk med artikel 6.1 i IPPC-direktivet. Utredningen har således gjort bedömningen att svensk rätt till största delen uppfyller industriutsläppsdirektivets krav på en ansökan om tillstånd. På grund av de små ändringar som gjorts i industriutsläppsdirektivet jämfört med IPPC-direktivet behöver dock ändringar göras i svensk lagstiftning.

Av artikel 12.1 h i industriutsläppsdirektivet framgår att ansökan ska innehålla uppgifter om åtgärder för förebyggande, förbehandling för återanvändning, materialåtervinning och återvinning. Den svenska versionen av industriutsläppsdirektivet är rättad i denna del. Tidigare stod det ”förberedelse för återanvändning” i stället för ”förbehandling för återanvändning”. Enligt artikel 6.1 i IPPC-direktivet skulle en ansökan innehålla åtgärder för att förebygga uppkomsten av avfall som anläggningen ger upphov till, om det behövs. I industriutsläppsdirektivet har således kravet på att vidta åtgärder förstärkts på så sätt att orden ”om det behövs” är borttagna. Dessutom innehåller industriutsläppsdirektivet en tydlig referens till avfallshierarkin i ramdirektivet för avfall, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3, Celex 32008L0098).

Av 22 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken framgår att en ansökan ska innehålla uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas för att förebygga uppkomsten av avfall. Bestämmelsen bör ändras så att det tydligare framgår att det är ett obligatoriskt krav att ange de åtgärder som behövs för avfallshanteringen. Kraven bör anknyta till avfallshierarkin genom att ansökan om tillstånd ska innehålla förslag till de åtgärder som kan behövas för att genomföra hierarkin. På så sätt genomförs även artikel 11 d i industriutsläppsdirektivet som säger att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att anläggningen drivs enligt principerna om att generering av avfall ska förhindras i enlighet med ramdirektivet för avfall.

Avfallshierarkin kommer inte till uttryck på ett korrekt sätt i artikel 12.1 h i industriutsläppsdirektivet. ”[R]ecycling and recovery of waste” översätts som ”materialåtervinning och återvinning av avfall”, vilket innebär att samma sak sägs två gånger. I det nya ramdirektivet för avfall definieras ”recovery” som återvinning i största allmänhet och ”recycling” är då en delmängd i form av materialåtervinning. I ramdirektivet används också ”recycling and other recovery” vilket visar att materialåtervinningen är en delmängd av återvinning, t.ex. energiåtervinning (se artikel 4 ramdirektivet för avfall). Författningsförslaget bör återspegla avfallshierarkin genom att en uppdelning görs mellan förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och *annan* återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till. På så sätt blir anknytningen till avfallshierarkin korrekt.

Av artikel 12.1 e i industriutsläppsdirektivet framgår att ansökan, i tillämpliga fall enligt artikel 22.2, ska innehålla en statusrapport. Av artikel 22 följer att en statusrapport, om vissa förutsättningar är uppfyllda, ska tas fram första gången för en anläggning när tillståndet för anläggningen uppdateras. Statusrapporten är ett engångsdokument som ska tjäna som underlag för en jämförelse av markförhållandena när statusrapporten upprättades och när verksamheten läggs ned. Genomförandet av artikel 22 behandlas i avsnitt 6.4. Det som utlöser kravet på upprättande av statusrapport enligt industriutsläppsdirektivet är en ansökan om tillstånd. Det framgår inte klart av direktivet vad som ska utlösa upprättandet av en statusrapport då generella föreskrifter används. Det bör dock vara möjligt att lösa detta i en förordning som beslutas av rege-

ringen. Det behövs därför en bestämmelse av vilken följer att en ansökan i ett ansökningsmål ska innehålla en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5 miljöbalken.

6.7 Formkrav för ansökningshandlingar

Regeringens bedömning: Ingen ändring behöver göras när det gäller möjligheterna att lämna in ansökningshandlingarna i ett ansökningsmål elektroniskt.

Utredningens förslag: I lagtexten anges att ansökningshandlingarna ska även ges in elektroniskt, om det är lämpligt.

Remissinstanserna: *Skogsindustrierna* har tillstyrkt och framfört att det även bör leda till att kravet på att inge ansökningshandlingarna i ett visst antal exemplar kan tas bort. *Stockholms universitet* och *Svenska Naturskyddsföreningen* har framfört att kravet i industriutsläppsdirektivet på att information om olika beslut och åtgärder ska göras tillgängligt för allmänheten via internet inte kan tillgodoses genom att domar och beslut görs tillgängliga via e-post.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt industriutsläppsdirektivets artikel 24.2 a, b och f, artikel 24.3 a och bilaga IV ska allmänheten via internet informeras om beslut om meddelande, omprövning eller uppdatering av tillstånd, skälen för besluten och de åtgärder som vidtagits av verksamhetsutövaren vid nedläggning av en verksamhet enligt artikel 22. Allmänheten ska även informeras om resultaten av de samråd som har hållits, titeln på relevanta BAT-referensdokument, hur begränsningsvärdet för utsläpp har fastställs utifrån bästa tillgängliga teknik samt resultaten av utsläppskontroll. Undantag från kravet på tillgång till information kan göras med stöd av artikel 24.4 som hänvisar till artikel 4.1 och 4.2 i miljöinformationsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, EUT L 41, 14.2.2003, s. 26, Celex 32003L0004).

Utredningen har gjort bedömningen att svensk rätt i huvudsak lever upp till industriutsläppsdirektivets krav när det gäller tillgång till information. Artikel 24.3 a om information om återställandeåtgärder vid nedläggning saknar dock motsvarighet i svensk rätt. Denna bestämmelse genomförs lämpligen i en förordning. När det gäller direktivets krav på att beslut om meddelande, omprövning eller uppdatering av tillstånd ska göras tillgängliga för allmänheten, inklusive via internet, har utredningen hävdats att det kravet kan anses genomfört i svensk rätt med att domar och beslut är offentliga och kan göras tillgängliga elektroniskt, t.ex. via e-post. Rent språkligt är det dock svårt att hävda att direktivets hänvisning till internet inte skulle betyda att besluten ska göras tillgängliga på en webbplats. I miljöbalken eller i annan lagstiftning finns inga krav på att domar och beslut som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska göras tillgängliga via internet. En särskild bestämmelse om detta behövs därför. En sådan bestämmelse kan genomföras på förordningsnivå.

Ett viktigt led i att underlätta för allmänheten att ta del av handlingar är att utveckla den elektroniska hanteringen av dokument genom t.ex. inskanning av handlingar i ett mål. Denna metod används av bl.a. Mark- och miljööverdomstolen. Problemet för underinstanserna är att vissa handlingar, särskilt en tillståndsansökan, kan vara mycket omfattande. Möjligheten att lämna in en ansökan elektroniskt framgår uttryckligen av t.ex. 20 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. enligt vilken en anmälan om vattenverksamhet ska göras skriftligt i två exemplar eller elektroniskt. I 22 kap. 1 § miljöbalken sägs att en ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig. För att underlätta den elektroniska hanteringen av handlingar föreslog utredningen en bestämmelse om att ansökningshandlingarna ska, om det är lämpligt, även ges in elektroniskt. Den nuvarande formuleringen av 22 kap. 1 § miljöbalken hindrar dock inte att handlingar ges in både i pappersform och elektroniskt. Skriftlighetskravet innebär inte att den skrivna texten måste finnas på ett papper – det är möjligt att ge in skriftliga handlingar i elektronisk form. Någon ändring av 22 kap. 1 § miljöbalken är därför inte nödvändig.

6.8 Innehållet i tillståndsdomar

Regeringens förslag: En dom som omfattar tillstånd att bedriva en verksamhet med förbränning av avfall ska innehålla villkor om begränsningsvärden för utsläpp som enligt föreskrifter ska beräknas på ett visst sätt.

En dom som omfattar tillstånd till en förbränningsanläggning med en tillförd installerad effekt på minst 50 megawatt ska innehålla uppgift om de förfaranden som ska följas vid driftstörning i reningsutrustningen.

Naturvårdsverkets förslag: En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall ska alltid innehålla uppgift om placering av provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp och uppgift om de utsläppsgränsvärden som ska fastställas enligt den föreslagna förordningen om avfallsförbränning. En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet som innefattar en förbränningsanläggning med mer än 50 megawatt tillförd installerad effekt ska alltid innehålla uppgift om de förfaranden som ska följas vid driftstörning i reningsutrustningen och uppgift om placering av provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp.

Remissinstanserna: *Mannheimer Swartling Advokatbyrå* har avstyrkt förslaget och föreslagit att 22 kap. 25 b § miljöbalken avgränsas i enlighet med vad som följer av artikel 42.2 i industriutsläppsdirektivet samt anfört att om vissa särskilda krav på uppgifter i tillståndet ändå ska införas för förbränning av avfall som inte utgör avfalls- eller samförbränning, bör sådana krav regleras i en separat bestämmelse. *Vänersborgs tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* har avstyrkt förslaget i den del som avser placering av provtagningsutrustning och mätpunkter och anfört att dessa uppgifter i stället bör regleras inom ramen för tillsynen genom kontrollprogram för verksamheten.

Skälen för regeringens förslag

Stora förbränningsanläggningar

I kapitel III i industriutsläppsdirektivet finns särskilda bestämmelser för förbränningsanläggningar. De bestämmelserna ska tillämpas endast på förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 50 megawatt och däröver, oavsett vilket bränsle som används. Bestämmelserna ska inte tillämpas på (a) anläggningar där förbränningsprodukterna används för direkt uppvärmning, torkning eller annan behandling av föremål eller material, (b) efterförbränningsanläggningar som är avsedda att rena rökgaser genom förbränning och som inte används som separata förbränningsanläggningar, (c) anordningar för regenerering av katalysatorer för katalytisk krackning, (d) anordningar för omvandling av vätesulfid till svavel, (e) reaktorer som används inom den kemiska industrin, (f) koksugnsblock, (g) cowperapparater, (h) tekniska anordningar som används för att driva fordon, fartyg eller flygplan, (i) gasturbiner och gasmotorer som används på offshore-plattformar, och (j) anläggningar som använder någon typ av fast eller flytande avfall som bränsle utöver avfall.

Av artikel 37 följer att medlemsstaterna ska säkerställa att det av tillstånden för sådana förbränningsanläggningar som omfattas av kapitel III framgår vilka förfaranden som ska följas om reningsutrustningen fungerar dåligt eller havererar.

Direktivets krav på vad ett tillstånd ska innehålla behöver i svensk rätt komma till uttryck som rättsligt bindande krav. Tillstånd för verksamheter som har beteckningen A i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd prövas av en mark- och miljödomstol som första instans. Förbränningsanläggningar med en total installerad effekt av mer än 300 megawatt har beteckningen A (jfr punkt 40.40 i bilagan till förordningen). Tillstånd till en förbränningsanläggning kan alltså komma att prövas i domstol. Rättsligt bindande instruktioner för hur domstolarna ska utforma sina domar behöver tas in i lag.

I 22 kap. 25 § miljöbalken finns bestämmelser om vad en dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska innehålla. Specialbestämmelser för vad en dom som omfattar tillstånd att bedriva vissa typer av verksamhet finns i 22 kap. 25 a–25 e §§ miljöbalken. Bestämmelserna är inte avsedda att på ett uttömmande sätt precisera de krav som ställs på ett tillstånd. De är minimikrav. Paragraferna kan ses som en form av minneslista (jfr prop. 2001/02:65 s. 58). Vad domen ska innehålla i varje enskilt mål måste – förutom det som följer av minimikraven – anpassas till ansökan och de frågor som aktualiseras i målet (jfr prop. 1997/98:45, Del 2, s. 246).

En ny bestämmelse behövs som säger att en dom som omfattar tillstånd till en förbränningsanläggning med en tillförd installerad effekt på minst 50 megawatt ska innehålla uppgift om de förfaranden som ska följas vid driftstörning i reningsutrustningen. Förslaget går lite längre än vad direktivet kräver eftersom undantagen i direktivet inte kommer till uttryck i lagtexten. Det kan dock inte anses som särskilt betungande att det i tillståndet anges vad som ska gälla vid driftstörning.

Avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar

I kapitel IV i industriutsläppsdirektivet finns särskilda bestämmelser för avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar där fast eller flytande avfall förbränns. Bestämmelserna ska inte tillämpas på förgasnings- eller pyrolysanläggningar om de gaser som uppstår genom denna värmebehandling av avfall renas i sådan omfattning att de inför sin förbränning inte längre utgör avfall och de inte kan orsaka större utsläpp än de som uppstår vid förbränning av naturgas. Bestämmelserna ska heller inte tillämpas på anläggningar där det som behandlas endast är biomassa, radioaktivt avfall, djurkroppar, avfall som uppkommer vid prospektering och utvinning av olje- eller gasfyndigheter från offshoreplattformar och som förbränns på dessa eller experimentanläggningar som används för forskning, utveckling eller provning i syfte att förbättra förbränningsprocessen och där mindre än 50 ton avfall behandlas per år.

Naturvårdsverket har föreslagit att en dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall alltid ska innehålla uppgift om de utsläppsvärden som ska fastställas i enlighet med den förordning om avfallsförbränning som verket föreslagit (dnr M2011/3865/R). Detta är ett förslag på genomförande av artikel 46.2 i industriutsläppsdirektivet av vilken framgår att utsläppen till luft från avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar inte får överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 3 och 4 i bilaga VI eller som fastställs enligt del 4 i samma bilaga.

Enligt uppgift från Naturvårdsverket är skälet för förslaget att det krävs en beräkning och vissa bedömningar för att få fram den utsläpps begränsning som ska gälla. Naturvårdsverket menar att det då är mer lämpligt att den beräkningen och bedömningen görs av prövningsmyndigheten än av verksamhetsutövaren själv. Ett alternativ är att i en förordning eller i myndighetsföreskrifter regleras hur beräkningen ska göras och överlåta åt verksamhetsutövaren att göra detta. Det är så den nuvarande regleringen av avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar är konstruerad. Nackdelen med den sistnämnda ordningen är att det kan råda osäkerhet om vilket värde verksamhetsutövaren är skyldig att följa, bland annat eftersom det först i efterhand går att fastställa vilken utsläpps begränsning som gällde. Det bör därför införas en bestämmelse om att en dom som omfattar tillstånd att bedriva en verksamhet med förbränning av avfall alltid ska innehålla villkor om sådana begränsningsvärden som nu är aktuella, dvs. villkor med begränsningsvärden för utsläpp som enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken ska beräknas på ett visst sätt. En avgränsning av tillämpningsområdet motsvarande kapitel IV i industriutsläppsdirektivet kan göras i föreskrifterna.

Placering av provtagnings- och mätpunkter

För såväl förbränningsanläggningar som för avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar finns det i industriutsläppsdirektivet bestämmelser om att den behöriga myndigheten ska bestämma placeringen av de provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp (artiklarna 38.3 och 48.3).

Ett generellt krav på utsläppskontroll finns i miljöbalken. Enligt 22 kap. 25 § första stycket 3 ska en dom som innebär att tillstånd ges innehålla villkor om utsläppskontroll. Det finns dock inget krav på att placeringen av provtagnings- och mätpunkter bestäms i domen. Naturvårdsverket har föreslagit att en dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall eller som innefattar en förbränningsanläggning med mer än 50 megawatt tillförd installerad effekt ska innehålla uppgift om placeringen av de provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp (dnr M2011/3865/R). Som skäl har verket framfört att för nya anläggningar innebär det både företags-ekonomiska, tekniska och potentiellt miljömässiga fördelar att beslut om placering av mätuttag tas innan anläggningen byggs. Detta bör göras av prövningsmyndigheten. Det kan kosta stora summor att bygga om en anläggning för att få mätförhållanden som ger representativa värden. Enligt verket bör även kraven på att en dom ska innehålla uppgifter om provtagnings- och mätpunkter gälla vid omprövning. Naturvårdsverket har dock också föreslagit att för befintliga anläggningar för vilka tillståndsmyndigheten inte beslutat om placeringen av provtagnings- och mätpunkter ska verksamhetsutövaren komma in med förslag till placering av provtagnings- och mätpunkter. Tillsynsmyndigheten ska enligt förslaget besluta om placeringen.

Det finns enligt direktivet inget krav på att placeringen av provtagnings- och mätpunkter ska finnas med i tillståndet. Om det tas med i tillståndet, kan det komma att krävas en omprövning för att ändra placeringen. Systemet skulle bli mindre flexibelt. För- och nackdelarna med att kräva att tillståndet ska innehålla villkor om placeringen av provtagnings- och mätpunkter behöver analyseras vidare. Någon lagändring i denna del föreslås därför inte i detta lagstiftningsärende.

6.9 Hänsyn till referensdokument om bästa tillgängliga teknik antagna enligt IPPC-direktivet

Regeringens förslag: En dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att anpassa tillämpningen av föreskrifter om försiktighetsmått som har meddelats med stöd av miljöbalken, om föreskrifterna tillåter eller förutsätter en sådan anpassning.

Utredningens förslag: Utredningens förslag en ny 16 kap. 5 § miljöbalken av vilken följde att det vid prövning av miljöfarliga verksamheter ska tas hänsyn till Europeiska kommissionens referensdokument som utfärdats enligt artikel 13 i industriutsläppsdirektivet. Utredningens förslag innehöll även ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om hur begränsningsvärden för utsläpp ska fastställas och om undantag från dessa begränsningsvärden.

Remissinstanserna: *Luleå* och *Stockholms kommuner* har anfört att det behöver förtydligas att förslaget i 16 kap. 5 § miljöbalken avser anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet. *Malmö kommun*

har föreslagit ett tillägg om att bestämmelsen endast rör miljöfarliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. *Skogsindustrierna* har ifrågasatt uttrycket ”ta hänsyn till” eftersom uttrycket är vagt och inte beskriver den bundenhet som finns till BAT-slutsatserna och BAT-referensdokumenten. Även *Stockholms universitet* har anfört att utredningens förslag är mindre långtgående än de bestämmelser i industriutsläppsdirektivet som förslaget syftar till att genomföra. *Göteborgs kommun* och *Naturvårdsverket* har påtalat att det bör framgå att prövningsmyndigheten kan ställa strängare krav på annan och bättre teknik än vad som anges i BAT-slutsatserna och BAT-referensdokumenten.

Skälen för regeringens förslag: Enligt industriutsläppsdirektivet ska en kravnivå gälla för de utsläppsnivåer som anges i BAT-slutsatserna och en annan kravnivå för det som i övrigt anges i BAT-slutsatserna. Av direktivets artikel 15 följer att den behöriga myndigheten ska fastställa gränsvärden för utsläpp som säkerställer att utsläppen under normala driftförhållanden inte är högre än de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna. När det gäller BAT-slutsatsernas innehåll i övrigt följer det av artikel 14.3 att BAT-slutsatserna ska användas som referens vid fastställande av tillståndsvillkoren. Tidigare stod det i artikeln att BAT-slutsatserna ska *ligga till grund* för tillståndsvillkoren men en rättelse har gjorts av texten, jfr rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334 av den 17.12.2010) (EUT L 158, 19.6.2012, s. 25, Celex 32010L0075R[04]).

När det gäller de utsläppsnivåer som anges i BAT-slutsatserna har utredningen föreslagit bestämmelser på förordningsnivå som fastställer hur begränsningsvärden för utsläpp ska fastställas vid prövning samt i vilka fall mindre stränga begränsningsvärden får fastställas. Utredningen har föreslagit att dessa bestämmelser ska införas med stöd av ett nytt bemyndigande i 16 kap. 5 § miljöbalken. I enlighet med den bedömning av genomförandet av BAT-slutsatserna som regeringen gör i avsnitt 6.1 fastställs begränsningsvärdena för utsläpp i generella föreskrifter. Det av utredningen föreslagna bemyndigandet behövs då inte.

När det gäller det som i övrigt anges i BAT-slutsatserna har utredningen föreslagit en bestämmelse om att det vid prövning av miljöfarliga verksamheter ska tas hänsyn till de slutsatser i Europeiska kommissionens referensdokument, som utfärdats i enlighet med artikel 13 i industriutsläppsdirektivet, och som är relevanta för verksamheten. I referensdokumenten anges vad som är bästa tillgängliga teknik för verksamheter i den aktuella branschen.

Den föreslagna anknytningen till bästa tillgängliga teknik och till Europeiska kommissionens referensdokument är inte någon nyhet i svensk rätt. Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår ett uttalat krav på användning av bästa möjliga teknik. Detta krav ligger till grund för prövningsmyndighetens tillståndsbeslut och prövningen av frågan om vilka krav på skyddsåtgärder och försiktighetsmått som ska ställas. De svenska tillståndsvillkoren innehåller vanligtvis inte specifika teknikkrav. I stället anges ett begränsningsvärde där det av domskälen ofta framgår att utsläppsnivåerna är satta utifrån en viss tekniks prestanda (se t.ex. MÖD

2003:130). Nuvarande BAT-referensdokument framtagna under IPPC-direktivet används som en del av underlaget vid fastställande av villkor.

Av industriutsläppsdirektivets artikel 13.7 jämförd med artikel 14.3 framgår att i avvaktan på att en BAT-slutsats antagits i enlighet med det förfarande som anges i industriutsläppsdirektivet ska BAT-referensdokument som antagits före direktivets ikraftträdande tillämpas. Detta innebär att industriutsläppsdirektivet inte bara innebär en skyldighet att använda BAT-slutsatser som referens vid villkorssättning. Industriutsläppsdirektivet innebär även en skyldighet att, när BAT-slutsatser inte antagits, använda BAT-referensdokument antagna enligt IPPC-direktivet. Industriutsläppsdirektivets artikel 13.7 är en slags övergångsbestämmelse eftersom den kommer att sakna relevans när BAT-slutsatser antagits för samtliga sektorer som omfattas av direktivet. En bestämmelse behövs i svensk rätt som genomför artikel 13.7.

BAT-slutsatserna genomförs i svensk rätt genom att regeringen i en förordning med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken meddelar föreskrifter om de försiktighetsmått som BAT-slutsatserna föranleder. Industriutsläppsdirektivets krav på hänsyn till BAT-referensdokument som har antagits enligt IPPC-direktivet behöver också återspeglas i det svenska regelverket. Det bör göras genom att i föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken ställa krav på försiktighetsmått som följer av hänsyn till de relevanta BAT-referensdokumenten. Förhållandet mellan dessa äldre BAT-referensdokument och de nya BAT-slutsatserna behöver också klargöras i sådana föreskrifter om försiktighetsmått. För att de ofta allmänt hållna BAT-referensdokumenten ska få effekt på en konkret verksamhet kan det bli nödvändigt att precisera de försiktighetsmått som följer av att ett BAT-referensdokument tillämpas på verksamheten, dvs. innehållet i ett BAT-referensdokument behöver anpassas till förhållandena i det enskilda fallet. Det bör vara tillståndsmyndighetens uppgift att göra den anpassningen.

Industriutsläppsdirektivets artikel 13.7 bör därför genomföras på följande sätt. Föreskrifter om hänsyn till BAT-referensdokumenten bör tas in i en förordning som regeringen meddelar med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken. I den utsträckning som det behövs för att åstadkomma precisa och förutsebara rättsligt bindande krav på verksamhetsutövarna, bör det av föreskrifterna framgå att de förutsätter en anpassning till förhållandena i det enskilda fallet. Tillståndsmyndigheten bör ha en skyldighet att göra anpassningen och låta den komma till uttryck som villkor i tillståndet. I miljöbalken bör det tas in en bestämmelse om att en dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet i förekommande fall ska innehålla bestämmelser om de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att anpassa tillämpningen av föreskrifter om försiktighetsmått som har meddelats med stöd av miljöbalken, om föreskrifterna tillåter eller förutsätter en sådan anpassning.

De generella föreskrifterna om försiktighetsmått kan t.ex. utformas så att det där klargörs att bestämmelserna i sådana referensdokument som avses i artikel 13.7 i industriutsläppsdirektivet gäller på det sätt som anges i villkoren i det tillstånd som gäller för verksamheten. För prövningmyndigheten innebär förslaget att BAT-referensdokument som antagits före direktivets ikraftträdande ska användas som referens när villkoren bestäms. Den nu beskrivna lagtekniska lösningen kan användas även i

fråga om andra försiktighetsmått för bästa tillgängliga teknik som följer av industriutsläppsdirektivet och som behöver anpassas till det förhållanden i det enskilda fallet.

6.10 Huvudverksamhet enligt industriutsläppsdirektivet

Regeringens bedömning: Det bör inte krävas att en dom om tillstånd ska innehålla bestämmelser om vilken verksamhet som är den huvudsakliga.

Utredningens förslag: En dom om tillstånd ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om vilken verksamhet som är den huvudsakliga.

Remissinstanserna: Flertalet länsstyrelser och *Linköpings kommun* har påtalat att det är oklart hur den huvudsakliga verksamheten ska definieras om en verksamhet omfattas av flera BAT-slutsatser. *Skogsindustrierna* har framfört att utredningens förslag kan vara till hjälp när det råder osäkerhet om vad som är den huvudsakliga verksamheten. *Avfall Sverige* har anfört att för avfallsanläggningar har ofta den verksamhet med störst miljöpåverkan valts som den huvudsakliga verksamheten samt att betydelsen av olika verksamheter sedan kan ha ändrats. *Jernkontoret* har anfört att klassningen av verksamheter enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet måste ses över. *Näringslivets regelnämnd* har efterfrågat en definition av huvudverksamhet som är förknippad med villkor eller någon form av mer objektiva grunder. Även *Svenska Petroleum och Biodrivmedelinstitutet* har efterfrågat en tydligare definition. *Svenskt näringsliv* har avstyrkt att en definition införs avseende ”huvudverksamhet” och framfört att det bör lösas på branschnivå. *Svenskt vatten* har framfört att förslaget bör begränsas till verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet.

Skälen för regeringens bedömning: Av industriutsläppsdirektivets artikel 21 följer att inom fyra år från offentliggörande av besluten om BAT-slutsatser avseende en anläggnings *huvudsakliga* verksamhet ska den behöriga myndigheten bl.a. säkerställa att alla tillståndsvillkor för den berörda anläggningen omprövas och vid behov uppdateras. Med andra ord inträder inga skyldigheter för verksamhetsutövaren om en BAT-slutsats antas som rör någon annan del av verksamheten än huvudverksamheten. I direktivet definieras inte vad som menas med huvudverksamhet.

Vad som utgör den huvudsakliga verksamheten framgår ofta av den s.k. tillståndsmeningen i en dom eller ett beslut. Även i miljörapporten anger ofta verksamhetsutövaren, utifrån tillståndsmeningen i domen eller beslutet, vad som är den huvudsakliga verksamheten. Utredningen har föreslagit en ändring i 22 kap. 25 § första stycket 2 miljöbalken som säger att det ska anges i en tillståndsdom vilket som är den huvudsakliga verksamheten. Enligt utredningen behöver kravet inte begränsas till verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet eftersom reglerna medger att domens innehåll anpassas till det enskilda fallet.

Vid genomförandet av industriutsläppsdirektivet är det nödvändigt att veta vad som är huvudverksamheten. Med utredningens förslag uppstår dock frågor om hur en situation ska hanteras där det som vi i språklig

mening menar med huvudverksamheten inte är en verksamhet som omfattas av industriutsläppsdirektivet men en eller flera andra delar av verksamheten är verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet.

Beredningen av detta lagstiftningsärende har inte visat att en regel om en tillståndsdoms innehåll är det lämpliga sättet att ge vägledning eller precisera vad som ska anses vara en huvudverksamhet. Det bör vara möjligt att ta in lämpliga bestämmelser i de föreskrifter som regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar med stöd av miljöbalken för att genomföra direktivet. Det bör därför inte föras in ett krav på att en dom om tillstånd ska innehålla bestämmelser om vilken verksamhet som är den huvudsakliga.

6.11 Sanktioner

Regeringens bedömning: Ingen ändring behöver göras i miljöbalkens sanktionsbestämmelser.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på utredningens bedömning.

Promemorians förslag: För otillåten miljöverksamhet döms den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av ett tillstånd eller ett beslut om tillåtlighet, godkännande eller dispens som gäller för verksamheten eller åtgärden och som har meddelats med stöd av balken, förordning (EG) nr 1907/2006 eller förordning (EG) nr 1107/2009 och med uppsåt eller av grov oaktsamhet genom handling eller genom att låta bli att handla åsidosätter vad som gäller för verksamheten eller åtgärden.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har avstyrkt promemorian's förslag. *Skogsindustrierna*, *Uppsala universitet* och *Stockholms universitet* m.fl. har framfört att BAT-slutsatserna är så opreciserade i många delar att den föreslagna kriminaliseringen blir rättsosäker. Flera remissinstanser har även framfört att formuleringen av själva straffbestämmelsen är alltför vag, bl.a. *Jernkontoret*, *Svensk Energi* och *Fröberg och Lundholm Advokatbyrå*.

Flera remissinstanser, bl.a. *Näringslivets regelnämnd*, *Skogsindustrierna*, *Svenskt näringsliv*, *Alrutz Advokatbyrå*, *Svenska Petroleum och Biodrivmedelsinstitutet* och *Advokatsamfundet* har framfört att artikel 8 i industriutsläppsdirektivet som rör bristande efterlevnad bör användas i stället för straffsanktioner för överträdelse av begränsningsvärden i BAT-slutsatser.

Svenskt Näringsliv, *Alrutz Advokatbyrå*, *Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* och *Advokatsamfundet* har ifrågasatt om det går att ha fängelse i straffskalan när det straffbara området endast framgår av föreskrifter. *Naturvårdsverket* har framfört att frågan om sanktionering av BAT-slutsatser bör utredas ytterligare.

Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen), *Svenska Naturskyddsföreningen* och *Kammarkollegiet* har inte haft någon erinran mot förslaget men ifrågasatt varför det som subjektivt rekvisit ska krävas minst grov oaktsamhet. *Advokatfirman Åberg och Co* har påtalat att eftersom handlandet ska ha skett med uppsåt eller grov oaktsamhet kommer det i

praktiken bli svårt att bevisa detta och därmed lagföra brott enligt förslaget. *Malmö kommun* har framfört att med grov oaktsamhet som subjektivt rekvisit kommer endast mycket allvarliga fall av överträdelse leda till åtal, att tillsynsmyndigheterna ändå kommer behöva åtalsanmäla eftersom tillsynsmyndigheten inte ska göra en egen bedömning av de subjektiva rekvisiten samt att straffbestämmelsen därför bör kompletteras med miljöstraffsavgifter för överträdelse av enskilda bestämmelser i föreskrifterna.

Rikspolisstyrelsen har anfört att det föreslagna tillägget tydliggör det straffrättsliga området.

Skälen för regeringens bedömning: Medlemsstaterna ska enligt artikel 79 i industriutsläppsdirektivet fastställa sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas för genomförandet av direktivet. De sanktioner som ska fastställas ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Ordet sanktion definieras inte i direktivet men det lämnar öppet för att tillämpa såväl straffrättsliga påföljder som administrativa sanktioner.

De verksamheter som omfattas av direktivet är tillståndspliktiga enligt de svenska reglerna. Förutom villkoren i tillståndet kan verksamheten regleras med generella föreskrifter. Enligt 9 kap. 5 § miljöbalken får regeringen inom ramen för provningssystemet meddela sådana generella föreskrifter som framstår som mer ändamålsenliga i förhållande till miljöbalkens syften än ett förvaltningsbeslut eller en dom i ett enskilt fall. Regeringen kan även bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter, men för detta krävs särskilda skäl. Föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken har giltighet framför beslut av individuell karaktär. En föreskrift bryter alltså igenom ett tillstånds rättskraft. Detta framgår av 24 kap. 1 § första stycket fjärde meningen miljöbalken.

En straffsanktionering av överträdelse av villkor i tillstånd finns i 29 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken. Enligt den bestämmelsen döms för otillåten miljöverksamhet den som med uppsåt eller av oaktsamhet i egenskap av innehavare av det tillstånd som gäller för verksamheten och som har meddelats med stöd av balken, bryter mot ett villkor eller en bestämmelse i tillståndet. I fråga om generella föreskrifter gäller enligt 29 kap. 8 § första stycket 4 miljöbalken att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken döms till böter eller fängelse i högst två år.

Utredningen har bedömt att det inte finns något behov av att utvidga eller skärpa straffsanktionerna i miljöbalken med anledning av industriutsläppsdirektivet. I promemorian föreslogs att BAT-slutsatserna genomförs med generella föreskrifter beslutade av en myndighet. Enligt förslaget till industriutsläppsförordning skulle angivna utsläppsvärden följas vid en viss tidpunkt och i övrigt innebar förordningens krav att en motsvarande miljöskyddsnivå ska uppnås. Utsläppsvärdena och övriga bestämmelser om försiktighetsmått fyller samma funktion som villkor i tillstånden för miljöfarliga verksamheter. Med motiveringen att det av systematiska skäl är önskvärt att sanktionera överträdelse av Naturvårdsverkets och Jordbruksverkets föreskrifter på samma sätt som överträdelse av begränsningsvärden i villkor i tillstånd föreslogs därför att det ska vara straffsanktionerat att genom handling eller genom att låta bli att

handla åsidosätta vad som gäller för verksamheten. Bestämmelsen begränsades inte till tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken utan omfattade även beslut om tillåtlighet, godkännande eller dispens som gäller för verksamheten eller åtgärden och som har meddelats med stöd av balken, förordning (EG) nr 1907/2006 eller förordning (EG) nr 1107/2009.

Som framgår i avsnitt 6.1 bör BAT-slutsatserna genomföras genom att regeringen i en förordning meddelar föreskrifter om dessa med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken. Bestämmelsen i 29 kap. 8 § första stycket 4 straffsanktionerar överträdelse av föreskrifter om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet som regeringen meddelat med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken. Med andra ord blir överträdelse av bestämmelser i BAT-slutsatserna straffsanktionerade genom den redan gällande bestämmelsen i 29 kap. 8 § miljöbalken. Den ändring som föreslogs i promemorian är därför obehövlig.

Flera remissinstanser, bl.a. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)* och *Kammarkollegiet* har ifrågasatt promemorians förslag som innebär att det subjektiva rekvisitet var minst grov oaktsamhet. Med den nu föreslagna ordningen gäller samma subjektiva rekvisit för överträdelse av villkor och överträdelse av bestämmelser i BAT-slutsatser, dvs. minst oaktsamhet.

7 Förfaranderegeln i mål om kostnadsansvar enligt 10 kap. 9 § miljöbalken

Regeringens förslag: Mark- och miljödomstolen prövar som första instans mål om kostnadsansvar för fastighetsägare enligt 10 kap. 9 § miljöbalken.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser som yttrat sig har tillstyrkt förslaget. *Länsstyrelsen i Västmanlands län* har dock avstyrkt och framfört att tillsynsmyndigheterna inte förfogar över resurser att driva processer i stämningssak. *Statens geotekniska institut* och flertalet länsstyrelser har förordat att Naturvårdsverket, inte tillsynsmyndigheterna, ska vara ansvarig myndighet för att driva mål om värdeökning i domstol. *Statens geotekniska institut* och flertalet länsstyrelser har även framfört att tillsynsmyndigheten bör ges möjlighet att via ett föreläggande förpliktiga fastighetsägaren att ersätta statens kostnader för efterbehandling med motsvarande värdeökning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 10 kap. 9 § miljöbalken kan fastighetsägare åläggas att täcka de kostnader som motsvarar den värdeökning på fastigheten som avhjälpandet medför. Avhjälpandet kan ha bekostats av en verksamhetsutövare eller genom bidrag från Naturvårdsverket. Även en enskild som svarat för kostnaden för avhjälpande och som vill få del av fastighetens värdeökning bör ha möjlighet att använda sig av 10 kap. 9 § miljöbalken (Bengtsson m.fl., *Miljöbalken - En kommentar*, suppl. 7, juli 2008, s. 10:29).

Det finns ingen bestämmelse i miljöbalken som reglerar förfarandet vid krav på ersättning gentemot fastighetsägaren för obehörig vinst. Sådana mål prövas därför i tingsrätt som första instans. Mål som rör krav på ersättning gentemot fastighetsägaren kommer att ha stora likheter med mål angående prövning av fördelning av solidariskt ansvar mellan flera verksamhetsutövare enligt 10 kap. 6 och 7 §§ miljöbalken på talan av någon av de solidariskt ansvariga. Denna typ av mål prövas enligt 21 kap. 1 § första stycket 7 av mark- och miljödomstol som första instans. Det bör skapas en möjlighet att även låta mål om krav på ersättning gentemot fastighetsägaren prövas av mark- och miljödomstol som första instans. Ett mål angående krav på ersättning gentemot fastighetsägaren är av den typen att det bör ses som ett stämningssmål enligt 21 kap. 2 § miljöbalken. Stämningssmålen kännetecknas av att talan i målet riktar sig mot en viss fysisk eller juridisk person och avgörandet har endast rättskraft mellan parterna.

Om mark- och miljödomstol som första instans ska pröva mål om krav på ersättning gentemot fastighetsägaren behövs således en ny punkt i 21 kap. 1 § miljöbalken som avser krav på ersättning gentemot fastighetsägaren.

I miljöbalken finns inte heller någon bestämmelse som anger vilken myndighet som ska företräda det allmänna i mål om värdeökning. Utredningen har föreslagit att den tillsynsmyndighet som har att bevaka att avhjälpande kommer till stånd ska ha befogenhet att bevaka det allmännas intresse av att få del av fastighetens värdeökning. Flertalet länsstyrelser som yttrat sig och *Statens geotekniska institut* har avstyrkt att tillsynsmyndigheten ska ha den rollen och i stället förordad Naturvårdsverket. Sannolikt kommer frågan om värdeökning endast aktualiseras i ett fåtal fall. Det är då svårt för tillsynsmyndigheterna att upprätthålla kompetens i dessa frågor. Dessutom är drivkraften för tillsynsmyndigheterna begränsad då uppgiften endast innebär en merkostnad för myndigheten. Med Naturvårdsverket som ansvarig myndighet kan kompetensen samlas på ett ställe vilket kan effektivisera den här typen av processer. Frågan om vilken myndighet som ska företräda staten behöver emellertid inte lösas i detta lagstiftningsärende.

De länsstyrelser som yttrat sig och *Statens geotekniska institut* har framfört att ett alternativ skulle kunna vara att ge tillsynsmyndigheten möjlighet att via ett föreläggande förpliktiga fastighetsägaren att ersätta statens kostnader för avhjälpande med motsvarande värdeökning. Den fastighetsägare vars fastighet ökat i värde på grund av ett avhjälpande behöver inte ingå i kretsen av ansvariga enligt 10 kap. miljöbalken. Det blir då fråga om en civilrättslig talan som bör avgöras i ett stämningssmål där vardera parten bär sina egna rättegångskostnader. Ett offentligt rättsligt föreläggande är därför inte en framkomlig väg.

8 Tillståndets rättskraft och generella föreskrifter för jordbruket

Regeringens förslag: Ett tillstånd kan begränsas även med stöd av föreskrifter meddelade med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissutfallet är blandat. Bl.a. *Statens Jordbruksverk* och *Havs- och vattenmyndigheten* har tillstyrkt förslaget. *Uppsala universitet* har framfört att förslaget skulle innebära att andra generella föreskrifter, vars lagstöd inte räknas upp i 24 kap. 1 § miljöbalken, motsatsvis tolkas inte bryta igenom tillståndets rättskraft. Rättskraften bör endast begränsa möjligheterna för tillsynsmyndigheter och enskilda sakägare att ställa krav, inte lagstiftaren. *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* har avstyrkt förslaget och framfört att 12 kap. miljöbalken bör ses över och de delar som definitionsmässigt rör miljöfarlig verksamhet, såsom 12 kap. 10 §, bör hanteras inom ramen för 9 kap. miljöbalken. *Lantbrukarnas riksförbund* har avstyrkt och framfört att förbundet är tveksamt till användningen av generella föreskrifter framför individuell tillståndsprövning, bl.a. för att man då förlorar den rättskraft som tillståndet ger.

Skälen för regeringens förslag: I 12 kap. 10 § miljöbalken ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela generella miljöskyddsföreskrifter för jordbruket vid sidan av sådana föreskrifter som avser miljöfarlig verksamhet i allmänhet enligt 9 kap. 5 § miljöbalken. Föreskrifter som skäligen kan behövas från miljöskyddssynpunkt får enligt 12 kap. 10 § miljöbalken meddelas i fråga om begränsningar av antalet djur i ett jordbruk, försiktighetsmått för gödselhantering och växtodling.

I t.ex. förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket och föreskrifter vad avser växtnäring (SJVFS 2004:62) finns bestämmelser som har meddelats med stöd av bemyndigandet.

EU-kraven på jordbruksområdet gör att det finns ett behov av att ofta ändra många av de bestämmelser som meddelats med stöd av bemyndigandet i 12 kap. 10 § miljöbalken. Bemyndigandet har t.ex. använts för att genomföra rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EGT L 375, 31.12.1991, s. 1, Celex 31991L0676), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1137/2008 av den 22 oktober 2008 om anpassning till rådets beslut 1999/468/EG av vissa rättsakter som omfattas av det förfarande som anges i artikel 251 i fördraget, med avseende på det föreskrivande förfarandet med kontroll – Anpassning till det föreskrivande förfarandet med kontroll – Del I, (EUT L 311, 21.11.2008, s. 1, Celex 32008R1137) (nitratdirektivet). Nitratdirektivet ställer krav på medlemsstaterna att vart fjärde år se över vilka områden som bör anses vara känsliga områden, dvs. områden där jordbruket orsa-

kar eller kan komma att orsaka övergödning av vatten genom utsläpp av nitrater. Vart fjärde år ska medlemsstaterna också se över om regelverket är tillräckligt för att minska övergödning och om det finns behov av anpassningar. Det innebär att medlemsstaterna kontinuerligt behöver ändra sina bestämmelser.

En viktig skillnad mellan föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. respektive 12 kap. är att de behandlas olika vad gäller förhållandet till meddelade tillstånds rättskraft. Enligt 24 kap. 1 § miljöbalken är det endast föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken som begränsar ett tillstånds rättskraft. Av förarbetena till miljöbalken framgår att det inte är någon skillnad i sak mellan dessa bemyndiganden. Det enda motivet till att 12 kap. 10 § miljöbalken blev en separat paragraf angavs vara att det var önskvärt att hålla samman de regler som specifikt riktar sig till jordbruksverksamhet (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 154). Av miljöbalkspropositionen framgår inte någon motivering till varför uppräkningsen i 24 kap. 1 § inte innefattar jordbruksföreskrifter.

De bestämmelser som meddelas med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken kan visserligen i samtliga fall även meddelas med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken. Strålsäkerhetsutredningen har föreslagit att nu gällande 12 kap. miljöbalken ska upphöra att gälla och ersättas med materiella regler som rör kärnsäkerhet och strålskydd under en ny rubrik ”Strålsäkerhet” (SOU 2011:18). De nuvarande bestämmelserna i 12 kap. föreslås flyttas till bl.a. 9 kap. miljöbalken. Betänkandet behandlas för närvarande i Regeringskansliet. Än så länge finns dock det särskilda bemyndigandet i 12 kap. miljöbalken kvar. Föreskrifter meddelade med stöd av det bemyndigandet kan behöva bryta igenom rättskraften på samma sätt som föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken. En ändring bör därför göras i 24 kap. 1 § miljöbalken som innebär att de två bemyndigandena jämställs.

Det som *Uppsala universitet* har anfört om att rättskraften endast bör begränsa möjligheterna för tillsynsmyndigheter och enskilda sakägare att ställa krav, inte lagstiftaren, avser de överväganden som gjordes när bestämmelsen i 24 kap. 1 § miljöbalken infördes. Frågan ryms inte inom ramen för detta lagstiftningsärende.

9 Bemyndigande avseende frivilliga tillstånd

Regeringens förslag: Regeringen får meddela föreskrifter om vad som gäller för ändring av en verksamhet där verksamhetsutövaren ansökt om tillstånd även om tillstånd inte krävs enligt miljöbalken och för en verksamhet som inte är tillståndspliktig men som bedrivs med stöd av ett tillstånd.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningens förslag begränsades till en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om vad som gäller för ändring av verksamhet som upphört att vara tillståndspliktig men som alljämt bedrivs med stöd av meddelat tillstånd.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser som har yttrat sig har tillstyrkt förslaget. *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* har anfört att det är viktigt att skyldigheten att betala avgift för prövning och tillsyn tydliggörs. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* har anfört att det är rimligt med en avgift eftersom länsstyrelsen har kostnader för tillsynsvägledning och upphävande av tillståndet när verksamhetsutövaren väljer att gå ifrån det frivilliga tillståndet. *Stockholms universitet* har framfört att kraven avseende miljörapport även ska gälla de verksamhetsutövare som har frivilliga tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. *Mannheimer Swartling Advokatbyrå* har ifrågasatt om verksamheter med frivilliga tillstånd ska omfattas av kravet på att inge miljörapport. *Lantbrukarnas riksförbund* har avstyrkt och framfört att icke tillståndspliktiga djurhållande verksamheter kan ha ett stort behov av tillstånd för att få krediter och skydd i t.ex. grannkonflikter men att det inte finns skäl att belasta dessa verksamheter med hela det regelverk som omger tillståndspliktiga verksamheter.

Skälen för regeringens förslag: Övervägandena i betänkandet En effektivare miljöprövning (SOU 2003:124) ledde till att anmälningsplikt i vissa fall infördes i stället för tillståndsplikt för vissa vattenverksamheter (prop. 2004/05:129, bet. 2004/05: MJU15, rskr. 2004/05:312).

I det fortsatta arbetet åtog sig Naturvårdsverket att se över kraven på tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarliga verksamheter. Naturvårdsverket lämnade sina förslag i rapporten 5353 ”Pröva eller inte pröva?”. Rapporten remissbehandlades och har sedan legat till grund för ändringar i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Dessa ändringar trädde i kraft i januari 2008. Ändringarna har bl.a. inneburit att en del verksamheter som tidigare var tillståndspliktiga och som hade beteckningen B i bilagan upphörde att vara tillståndspliktiga och flyttades ned till C-nivå.

Den rättsliga statusen för tillstånd för verksamheter som ändrats från att vara tillståndspliktiga till att bli anmälningspliktiga är oreglerad. Tillstånd för verksamheter som tidigare varit tillståndspliktiga bör hanteras på samma sätt som de frivilliga tillstånden. Med frivilliga tillstånd menas tillstånd för en verksamhet efter frivillig ansökan enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Detta innebär att den verksamhetsutövare som inte väljer att ansöka om upphävande av tillståndet får anses ha valt att behålla tillståndet. Således kommer frivilliga tillstånd och tillstånd till tidigare tillståndspliktiga verksamheter att vara de två tillståndstyper där verksamhetsutövaren utan skyldighet själv har valt att låta verksamheten regleras med ett tillstånd.

Ett problem som gäller för de frivilliga tillstånden och som också aktualiseras för verksamheter som tidigare varit tillståndspliktiga om de ska hanteras som frivilliga tillstånd är vad som ska gälla vid ändring av verksamheten. Det krävs en anmälan enligt 21 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd vid ändring av en anmälningspliktig verksamhet. Anmälan krävs bara om ändringen har betydelse från störningssynpunkt. När det gäller frivilliga tillstånd saknas reglering. Utredningen har anfört att detta förhållande inte är tillfredsställande och detta särskilt när verksamheten ändras på ett sådant sätt att den inte är förenlig med tillståndsvillkoren. Verksamheten kan t.ex. ha utökats

eller strida mot något villkor. Det är också ovisst hur frågor om ändring av villkor i tillstånd ska hanteras inom ramen för ett anmälningsärende.

Utredningen har föreslagit att regeringen ska få meddela föreskrifter om vad som gäller för ändring av en verksamhet som inte är tillståndspliktig men som bedrivs med stöd av meddelat tillstånd. Den begränsning som utredningen gjort av bemyndigandet framstår som för snäv. Eftersom problematiken är densamma för frivilliga tillstånd enligt 9 kap. 6 § tredje stycket bör det finnas möjligheter för regeringen att meddela föreskrifter även för sådana verksamheter.

Stockholms universitet och *Mannheimer Swartling Advokatbyrå* har tagit upp frågan, med motsatta ståndpunkter, om verksamheter med frivilliga tillstånd bör omfattas av kraven avseende miljörapport. Av 26 kap. 20 § miljöbalken framgår att endast tillståndspliktiga verksamheter eller verksamheter som förelagts att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 6 § andra stycket miljöbalken omfattas av dessa krav. Det kan finnas skäl framöver att se över själva rättsfiguren med frivilliga tillstånd. Vid en sådan översyn bör hänsyn tas till bl.a. om skyldigheterna avseende miljörapport även bör gälla frivilliga tillstånd. Frågan föranleder dock inget förslag i detta lagstiftningsärende.

Såsom 9 kap. 6 § miljöbalken är utformad har bestämmelsen flera adressater. Den innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter, en möjlighet för tillsynsmyndigheten att meddela förelaganden och en möjlighet för verksamhetsutövaren att söka tillstånd även om det inte krävs tillstånd. Bestämmelsen bör delas upp i flera paragrafer så att varje paragraf har en adressat. Det nu föreslagna bemyndigandet bör placeras i en egen paragraf.

10 Upphävande av tillstånd

Regeringens förslag: Efter ansökan av verksamhetsutövaren får tillståndsmyndigheten besluta att upphäva tillstånd till en miljöfarlig verksamhet, om verksamheten har anmälts till tillsynsmyndigheten och tillståndsplikten för verksamheten har upphört eller om verksamheten slutligen har upphört.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt förslaget. *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* har avstyrkt och som skäl anfört i huvudsak följande. Det kan ifrågasättas om ett tillstånd kopplat till en nedlagd verksamhet alltså ska anses gällande, om inte verksamhetsutövaren eller någon motpart aktivt ansökt om upphävande. Det innebär att ”latenta” tillstånd kan komma att utnyttjas eller tas över efter det att den ursprungliga verksamheten har lagts ned. Bestämmelsen i 24 kap. 3 § första stycket 5 miljöbalken bör upphävas och ersättas med en bestämmelse där det framgår att tillståndet ska anses förfallet om verksamheten slutligen upphört och det har skett återställning enligt den av utredningen föreslagna 10 kap. 4 a § miljöbalken.

Flera länsstyrelser, bl.a. *länsstyrelserna i Västra Götalands och Jämtlands län*, har framfört att möjligheterna att upphäva tillstånd för verksamheter som inte längre är tillståndspliktiga ger en ökad tydlighet för tillsynsmyndigheten.

Skälen för regeringens förslag: Ett tillstånd kan återkallas endast genom beslut av tillståndsmyndigheten när verksamheten slutligt har upphört (24 kap. 3 § första stycket 5 miljöbalken). Vidare är det endast Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, länsstyrelsen eller kommunen i vissa fall som kan ansöka om en sådan prövning. Det finns ingen möjlighet för verksamhetsutövaren att påkalla prövningen.

Som redogjorts för i avsnitt 9 har ändringar i regelverket i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd inneburit att en del verksamheter som tidigare var tillståndspliktiga upphört att vara tillståndspliktiga. De är nu endast anmälningspliktiga. De verksamhetsutövare som inte vill fortsätta att bedriva en verksamhet enligt tillståndet utan som vill att den anmälningspliktiga verksamheten endast ska bedrivas med stöd av en anmälan bör ha möjlighet till detta. Detsamma bör gälla för den som frivilligt ansökt om tillstånd och den som lagt ned verksamheten. Naturligtvis gäller denna bedömning inte de verksamheter som förelagts att söka tillstånd.

För att kunna upphäva ett tillstånd på verksamhetsutövarens initiativ krävs en lagändring. Frågor om upphävande av tillstånd regleras i 24 kap. miljöbalken. Av 24 kap. 8 § miljöbalken bör det framgå att efter ansökan av verksamhetsutövaren får tillståndsmyndigheten upphäva ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet om tillståndsplikten för verksamheten har upphört eller om verksamheten slutligen har upphört. Den förstnämnda situationen kan aktualiseras både när en verksamhet som tidigare varit tillståndspliktig i stället blivit anmälningspliktig eller blivit en verksamhet som varken omfattas av tillståndsplikt eller anmälningsplikt – antingen på grund av att reglerna ändrats eller till följd av att verksamhetsutövaren permanent har reducerat sin verksamhet på ett sådant sätt att den inte längre är tillståndspliktig.

Vid upphävande av tillstånd bör krävas att verksamhetsutövaren även gör en anmälan till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndighetens bedömning kan behövas för att kontrollera om det finns villkor som aktualiseras vid upphävandet, t.ex. villkor om efterbehandling, och för kontroll av återställningsåtgärder enligt 10 kap. 4 a § miljöbalken. Om en anmälan görs, kan tillsynsmyndigheten vid handläggningen av anmälningsärendet förelägga om försiktighetsmått eller förbud eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd. Enligt utredningens förslag krävdes en anmälan till tillsynsmyndigheten endast innan ett tillstånd upphävs till följd av att tillståndsplikten för verksamheten har upphört. Samma skäl för en anmälningsplikt gäller dock även när tillståndet ska upphävas på grund av att verksamheten slutligen har upphört.

Prövningen vid ett eventuellt upphävande bör göras genom att en anmälan först görs till tillsynsmyndigheten. Därefter prövas frågan om upphävande av tillståndsmyndigheten. Inget hindrar att anmälan och ansökan om upphävande ges in samtidigt, men tillståndet kan inte upphävas förrän det i ärendet om upphävande är visat att anmälningsplikten har fullgjorts. Anmälningsärendet bör inte avslutas innan tillståndet har upp-

hävts eftersom det då finns risk för att ett beslut i anmälningsärendet strider mot villkor i det gällande tillståndet. Vidare bör man i såväl anmälningsärendet som i ärendet om upphävande av tillståndet uppmärksamma att en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 9 kap. 6 § miljöbalken får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

En bestämmelse där det framgår att tillståndet ska anses förfallet om verksamheten slutligt upphört och det har skett återställning enligt den föreslagna 10 kap. 4 a § miljöbalken, såsom föreslagits av *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)*, kan möjligtvis bidra till att färre tillståndspliktiga verksamheter övertas av oseriösa verksamhetsutövare. Det är dock tveksamt hur stor den problematiken är. En lösning enligt det förslaget bidrar dock inte till tydlighet i fråga om vilka tillstånd som gäller eller vilka verksamheter som har upphört.

11 Ändringstillstånd – ansökans innehåll

Regeringens förslag: En ansökan om ändringstillstånd ska innehålla en redogörelse för gällande tillstånd och villkor samt de uppgifter som behövs för bedömning av ändringens omfattning och dess påverkan på människors hälsa och miljön.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Skogsindustrierna* har efterfrågat ett förtydligande av de fall ett ändringstillstånd är möjligt.

Skälen för regeringens förslag: Av 16 kap. 2 § miljöbalken följer att vid ändring av en miljöfarlig verksamhet får tillståndet begränsas till att enbart avse ändringen, s.k. ändringstillstånd. Motivet till ändringstillstånd är att den miljömässiga nyttan av en fullständig prövning inte alltid uppväger den tid en sådan prövning tar och det arbete som läggs ner av verksamhetsutövare och myndigheter (prop. 2004/05:129 s. 62).

I 22 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser om vad en ansökan i ett ansökningsmål ska innehålla, bl.a. uppgifter om utsläppskällor och förslag till skyddsåtgärder. Vid prövning av en ansökan om tillstånd till ändring måste verksamhetsutövaren tillhandahålla det underlag som behövs för att tillståndsmyndigheten ska kunna ta ställning till om ändringen kan tillåtas. Det är tillståndsmyndigheten som slutligt avgör om avgränsningen är lämplig. En alltför snävt avgränsad ansökan och miljökonsekvensbeskrivning kan innebära att ansökan avslås eller avvisas. I ett mål om ändringstillstånd bör ansökan prövas mot bakgrund av det gällande tillståndet. För att underlätta den prövningen behöver bestämmelserna om ansökans innehåll kompletteras med kravet att en ansökan om ändringstillstånd ska innehålla en redogörelse för gällande tillstånd och villkor samt de uppgifter som behövs för att möjliggöra en bedömning av ändringens omfattning och dess påverkan på människors hälsa och miljö, s.k. alternativskiljande uppgifter.

12 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna träder i kraft den 7 januari 2013. I fråga om föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken före den 7 januari 2013 gäller 24 kap. 1 § miljöbalken i sin äldre lydelse.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Industriutsläppsdirektivet ska vara genomfört i svensk rätt senast den 7 januari 2013. Det finns dock i artikel 82 övergångsbestämmelser för de anläggningar som upptas i bilaga I samt specifika bestämmelser för förbränningsanläggningar och för verksamheter där organiska lösningsmedel används. För anläggningar som är i drift och har ett tillstånd före den 7 januari 2013 eller för anläggningar för vilka en fullständig tillståndsansökan lämnats in före detta datum ska de regler som antas till följd av industriutsläppsdirektivet tillämpas från och med den 7 januari 2014. För de anläggningar som inte tidigare omfattades av IPPC-direktivets tillämpningsområde gäller den 7 juli 2015 i stället som datum för när bestämmelserna i industriutsläppsdirektivet ska tillämpas.

Hänsyn till de angivna olika tidpunkterna kan i allt väsentligt tas inom ramen för de föreskrifter som regeringen avser att meddela. För de ändringar i miljöbalken som föreslås i detta lagstiftningsärende skulle sådana övergångsbestämmelser som anges i direktivet inte göra någon praktisk skillnad. Lagändringarna bör ha trätt i kraft senast den 7 januari 2013 eller så snart som möjligt därefter.

Mål och ärenden som inte är avgjorda vid ikraftträdandet bör handläggas enligt de nya bestämmelserna. Det betyder inte att påbörjade förfaranden behöver göras om, utan handläggningen fortsätter enligt de nya bestämmelserna. I ett pågående mål eller ärende betyder detta att sökanden måste uppdatera tillståndsansökan med en redogörelse för avfallshierarkin enligt ändringen av 22 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken.

När det gäller förslaget till ändring av 24 kap. 1 § miljöbalken behövs dock en särskild övergångsbestämmelse. Ändringen i rättskraftsregeln bör enbart gälla föreskrifter meddelade efter den 7 januari 2013.

13 Konsekvenser

Genomförandet av industriutsläppsdirektivet kommer att påverka främst verksamhetsutövarna, tillsynsmyndigheterna, dvs. länsstyrelserna och kommunerna, Naturvårdsverket och Jordbruksverket. Även prövningsmyndigheterna, dvs. länsstyrelserna och mark- och miljödomstolarna, berörs. Det går inte att i dagsläget göra en bedömning av de totala konsekvenserna. Konsekvensanalysen utgår endast från de förslag som presenteras i lagrådsremissen. De konsekvenser som blir följden av kommande

förordningar och föreskrifter behandlas inte här. Med andra ord innebär lagrådsremissens förslag inga andra konsekvenser och kostnadsökningar för dessa myndigheter och kommuner än de som redogörs för nedan.

De totala konsekvenserna av genomförandet av industriutsläppsdirektivet är svåra att bedöma, bl.a. eftersom det har antagits så få BAT-slutsatser. Med hänsyn till svårigheten att initialt beräkna omfattningen av länsstyrelsernas tillsynsuppdrag och kostnader för de prövningar som kan bli aktuella kommer regeringen att noga följa kostnadsutvecklingen.

Konsekvenser för miljön

Förslagen bygger huvudsakligen på bestämmelserna i industriutsläppsdirektivet, som Sverige har skyldighet att genomföra i svensk rätt. Förslaget i denna del innebär nya bestämmelser i fråga om ansvaret för återställande av förorenad mark och förorenat grundvatten vid nedläggning. Det ansvar som redan i dag gäller enligt miljöbalken överensstämmer till viss del, men inte fullt ut, med kraven i direktivet. I ett miljöperspektiv innebär genomförandet att kraven i vissa fall kommer att skärpas i fråga om vilka åtgärder som ska vidtas vid nedläggning. Med den föreslagna ordningen skapas även drivkrafter för verksamhetsutövarna att vidta åtgärder i syfte att förhindra att föroreningar uppstår. BAT-slutsatsernas nya roll kommer att innebära att principen om bästa tillgängliga teknik får större genomslag. Verksamhetsutövarna blir skyldiga att följa begränsningsvärdena i BAT-slutsatserna. Detta förväntas leda till lägre utsläpp. Förslagen väntas sammantaget ge viktiga positiva konsekvenser för miljön.

Framtagande av BAT-slutsatser

Ett viktigt syfte med industriutsläppsdirektivet är att förstärka tillämpningen av bästa tillgängliga teknik. Detta görs genom krav på att tillståndsvillkoren ska grundas på BAT-slutsatser och genom att gränsvärden för utsläpp under normala driftförhållanden inte får sättas högre än de nivåer som anges i BAT-slutsatserna. Det är de utsläppsvärden som är förknippade med bästa tillgängliga teknik som ska ha bindande verkan. Mot bakgrund av BAT-slutsatsernas ökade betydelse är det viktigt att Sverige arbetar aktivt i framtagandet av BAT-referensdokumenten. Näringslivet, myndigheterna och miljöorganisationerna behöver samarbeta för att bevaka svenska intressen i Sevilla och Bryssel.

Enligt uppgifter från Naturvårdsverket har Naturvårdsverket hittills deltagit i ungefär hälften av de tekniska arbetsgrupper som finns. Naturvårdsverket har tidigare bekostat länsstyrelsetjänstemän att vara Sveriges representanter i vissa arbetsgrupper. Enligt Naturvårdsverkets uppskattning behöver de som är aktiva i en arbetsgrupp avsätta tre personveckor per år. Då det kontinuerligt kommer att finnas åtta till tio arbetsgrupper som arbetar samtidigt, medför detta ett arbete om cirka 25–30 personveckor per år. Detta kan jämföras med de cirka 15 personveckor per år som Naturvårdsverket har lagt ner på deltagandet i arbetet med BAT-referensdokumenten under IPPC-direktivet.

Vidare bör Sverige delta i Information Exchange Forum (IEF) och Genomförandekommittén. I dag är det handläggare från Naturvårdsverket som representerar Sverige och arbetet uppgår till cirka åtta person-

veckor per år. En högre ambitionsnivå än tidigare där Sverige på ett tidigt stadium kan få gehör för sina synpunkter kräver enligt Naturvårdsverket sannolikt betydligt större arbetsinsatser med genomarbetade underlag.

Kostnadsökningen ska rymmas inom ramen för nuvarande anslag för Naturvårdsverket. Jordbruksverkets kostnader bedöms som begränsade eftersom Jordbruksverket endast kommer att ansvara för framtagandet av den BAT-slutsats som rör djurhållning. Den kommer att revideras högst vart åttonde år. Jordbruksverkets kostnader ska därför också rymmas inom ram.

Även verksamhetsutövarna kommer att behöva engagera sig i framtagandet av BAT-slutsatserna för att de ska få en utformning som är acceptabel för verksamhetsutövarna.

Tillsynsvägledning och information om BAT-slutsatser

Naturvårdsverket kommer att behöva informera om de nya BAT-slutsatserna och uppmärksamma tillsynsmyndigheterna när en ny BAT-slutsats har antagits. Detta bör enligt Naturvårdsverket kräva 2 personveckor per år per BAT-slutsats eller totalt 8 personveckor per år.

Naturvårdsverket ska även tillsynsvägleda tillsynsmyndigheterna. Då de flesta BAT-referensdokument kommer att vara tekniktyngda och svår-tillämpade kan det antas att det kommer att krävas omfattande vägledning till tillsynsmyndigheterna. Naturvårdsverket har uppskattat tidsåtgången till cirka åtta personveckor per BAT-slutsats eller totalt cirka 32 personveckor per år. Kostnadsökningen ska rymmas inom ramen för det nuvarande anslaget för Naturvårdsverket. Jordbruksverket kommer att ha motsvarande ansvar för BAT-referensdokument som rör djurhållning men eftersom det endast rör en process och revidering endast kommer att ske vart åttonde år bedöms att Jordbruksverkets kostnader också rymms inom ram.

Statusrapport

Förslaget kommer att omfatta samtliga anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet i Sverige, dvs. 1 100 anläggningar. En statusrapport ska upprättas för alla anläggningar som omfattas av direktivet.

Det finns ännu inte några riktlinjer från Europeiska kommissionen om statusrapporternas innehåll. Det är därför svårt att i nuläget bedöma hur stor kostnaden kommer att bli för att upprätta en statusrapport. Enligt uppgifter till utredningen har kommissionen uppgett att kostnaden för upprättande av en statusrapport beräknas uppgå till 3 000 euro. Enligt utredningen framstår denna kostnad som mycket låg. En mer rimlig bedömning är att kostnaden kan beräknas uppgå till mellan 45 000 och 250 000 kronor. Den kan troligen bli ännu högre i vissa fall. Det är fråga om engångskostnader. Förslaget om statusrapporter kommer således troligen att innebära betydande kostnader för verksamhetsutövarna. Redan i dag gör verksamhetsutövarna markundersökningar vid bl.a. miljökonsekvensbeskrivningar och fastighetsförvärv. Dessa undersökningar borde kunna användas i statusrapporterna, vilket förhoppningsvis kan hålla ned kostnaderna. Det är dock som nämnts osäkert hur stora kostnaderna kommer att bli och de kommer troligen att variera avsevärt beroende på bl.a. typ av verksamhet och verksamhetens omfattning. Statusrapporterna

kommer förhoppningsvis att medföra att det blir lättare för en verksamhetsutövare att visa vilken förening som verksamhetsutövaren är ansvarig för, vilket kan underlätta vid bedömningen av ansvarets omfattning.

Kostnaderna för verksamhetsutövaren kan också påverkas av vid vilken tidpunkt inlämningen av statusrapporten föreslås ske. Att upprätta och lämna in statusrapport under tidsperioden när övriga åtgärder genomförs för att anpassa verksamheten till BAT-slutsatser kommer sannolikt att medföra ökade kostnader och upplevas som mer betungande jämfört med om statusrapporten kan lämnas in till tillsynsmyndigheten en tid efter det att BAT-slutsatserna ska ha genomförts.

Krav på återställande vid nedläggning

Miljöansvarsregler fyller en preventiv funktion genom att verksamhetsutövarna förmås utforma sina verksamheter så att miljöskador förbyggs. De nya bestämmelserna påverkar inte den administrativa bördan eller såvitt kan bedömas andra delar av den normala verksamheten. Tillsynen gentemot verksamheter bedöms inte heller öka.

Mål om kostnadsansvar för fastighetsägare enligt 10 kap. 9 § miljöbalken

I detta lagstiftningsärende föreslås att mål om kostnadsansvar för fastighetsägare enligt 10 kap. 9 § miljöbalken prövas av mark- och miljödomstol. Det har tidigare inte funnits några förfaranderegler, vilket inneburit att talan skulle föras i allmän domstol. Någon ökning av antalet mål i svenska domstolar totalt sett blir det alltså inte fråga om. Det bedöms röra sig om mycket få mål.

Upphävande av tillstånd

I detta lagstiftningsärende föreslås att verksamheter som bedrivs med tillstånd men som upphört att vara tillståndspliktiga ska jämföras med verksamheter som har s.k. frivilliga tillstånd enligt 9 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken. Tillstånd för verksamheter som inte längre är tillståndspliktiga hanteras redan av myndigheterna. Denna typ av tillstånd har gett upphov till problem för myndigheterna då rättsläget varit oklart och myndigheterna inte har vetat hur tillstånden ska hanteras. Om förslaget genomförs kommer denna typ av tillstånd att tydliggöras i miljöbalken. Det blir tydligare reglerat vad som gäller för verksamheterna, vilket borde underlätta hantering hos myndigheterna.

Tillstånd ska även kunna upphävas på verksamhetsutövarens initiativ om verksamheten slutligt har upphört eller om tillståndsplikten för verksamheten har upphört.

Förslagen kommer troligen att leda till en liten ökning av antalet ärenden hos prövningsmyndigheterna (länsstyrelserna och mark- och miljödomstolarna). För de verksamheter där tillstånden upphävs kommer dessa i de flesta fall i stället bli anmälningspliktiga. Detta kommer antagligen att innebära en marginellt ökad arbetsbörda hos myndigheterna. Ärendena kommer att vara av enkel natur. Eventuella kostnader bedöms rymmas inom ram.

14 Författningskommentar

9 kap. 6 §

Den nuvarande paragrafen delas upp i flera paragrafer.

Nuvarande första stycket är ett bemyndigande till regeringen och kvarstår som paragrafens enda stycke.

Nuvarande andra stycket första meningen riktar sig till tillsynsmyndigheten och läggs i en separat ny paragraf, 9 kap. 6 a §. Nuvarande andra stycket andra meningen är ett bemyndigande till regeringen och läggs i den nya 9 kap. 6 d § första punkten.

Nuvarande tredje stycket riktar sig till den som bedriver eller avser att bedriva en miljöfarlig verksamhet och läggs i en separat ny paragraf, 9 kap. 6 b §.

Nuvarande fjärde stycket reglerar frågan om när en anmälningspliktig verksamhet får påbörjas. Bestämmelsen läggs i en separat ny paragraf, 9 kap. 6 c §.

9 kap. 6 a §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 9 kap. 6 § andra stycket första meningen. En språklig ändring görs för att förtydliga att det rör sig om beslut att förelägga.

Nuvarande 9 kap. 6 a § byter beteckning till 9 kap. 6 e §.

9 kap. 6 b §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 9 kap. 6 § tredje stycket.

Nuvarande 9 kap. 6 b § byter beteckning till 9 kap. 6 f §.

9 kap. 6 c §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 9 kap. 6 § fjärde stycket.

Nuvarande 9 kap. 6 c § byter beteckning till 9 kap. 6 g §.

9 kap. 6 d §

Bestämmelsen i *första punkten* motsvarar nuvarande 9 kap. 6 § andra stycket andra meningen.

Bestämmelsen i *andra punkten* är ny. Den ger regeringen ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vad som gäller vid ändring av dels verksamheter som bedrivs med stöd av tillstånd som har sökts frivilligt enligt den bestämmelse som nu tas in 9 kap. 6 b §, dels verksamheter som bedrivs med stöd av tillstånd men där tillståndsplikten har upphört att gälla t.ex. till följd av en regeländring eller till följd av att verksamhetens omfattning har ändrats. Föreskrifterna kan avse vad som vid ändring av en sådan verksamhet gäller i fråga om tillståndsplikt eller anmälningsplikt för ändringen.

10 kap. 5 a §

Bestämmelsen är ny och är ett komplement till de övriga reglerna om ansvar för avhjälpande av miljöskador.

I *första stycket* anges vilka åtgärder som ska vidtas vid nedläggning av verksamheter för vilka en statusrapport har upprättats. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak artikel 22.3 i industriutsläppsdirektivet. När verksamheten upphör ska det område där verksamheten har bedrivits återställas till det skick som området hade enligt statusrapporten. Det är när den verksamhet som omfattas av statusrapporten helt läggs ned som skyldigheten att återställa kan komma i fråga.

Det är den som har bedrivit verksamheten senast i tiden före det att verksamheten upphör som ska återställa området. Om den som är ansvarig enligt denna bestämmelse inte kan vidta återställandeåtgärder, t.ex. till följd av konkurs, kan ansvar utkrävas av tidigare verksamhetsutövare med stöd av övriga regler i 10 kap.

Enligt första stycket *första punkten* uppkommer skyldigheten att återställa enligt denna paragraf när skillnaden mellan den aktuella föroreningssituationen och den föroreningssituation som anges i statusrapporten beror på en betydande förorening som är hänförlig till den verksamhet som har bedrivits efter det att statusrapporten upprättades. Med förorening avses detsamma som i kapitlets bestämmelser i övrigt. För att avgöra om det finns en betydande förorening kan verksamhetsutövaren göra mark- och grundvattenprovtagningar på de ställen där man misstänker att det kan finnas föroreningar. Exempelvis kan det vara befogat att undersöka en plats där man har hanterat och lagrat oljor, kemikalier, råvaror eller avfall. Andra platser som bör undersökas är exempelvis platser där förorenande processutrustning har varit placerad. Omständigheterna i det enskilda fallet blir avgörande för hur omfattande undersökningar som behöver göras.

Vid bedömningen av hur stor föroreningen behöver vara för att utlösa skyldigheten att återställa enligt denna paragraf, har den relativa ökningen av förorening jämfört med den föroreningsbelastning som anges i statusrapporten störst betydelse. Hänsyn bör även tas till de tillståndsvillkor som har gällt för verksamheten och de åtgärder för att förebygga föroreningar som vidtagits. Eftersom verksamhetsutövaren har en grundläggande skyldighet att se till att någon betydande förorening inte uppkommer och med hänsyn till att såväl miljöbalken som industriutsläppsdirektivet syftar till att föroreningar ska förebyggas och begränsas, bör den tröskel som utlöser återställandeskyldigheten inte ligga högt.

Av första stycket *andra punkten* följer att återställandeskyldigheten enligt denna paragraf bara gäller i den utsträckning som återställandet är tekniskt genomförbart.

Att en del av området inte kan återställas på grund av att återställandeåtgärderna inte är tekniskt genomförbara utesluter inte att området i övrigt måste återställas. Att det inte är tekniskt genomförbart att sanera området från ett visst förorenande ämne utesluter inte att området måste återställas i fråga om andra förorenande ämnen.

Om de åtgärder som planeras kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa, ska

åtgärderna anmälas till tillsynsmyndigheten enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Av *andra stycket* framgår att återställandeskyldigheten enligt denna paragraf inte innebär någon inskränkning av de skyldigheter som i övrigt följer av 10 kap. De övriga bestämmelserna i 10 kap. kan alltså innebära att en åtgärd för avhjälpande av en föroreningsskada måste vidtas även om åtgärden inte kan krävas enligt denna paragraf.

Bestämmelsen behandlas ytterligare i avsnitt 6.4.

10 kap. 21 §

I *första stycket* görs språkliga moderniseringar i *första–tredje punkterna*.

Genom tillägget av en *ny femte punkt* i första stycket bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att upprätta en statusrapport som redovisar föroreningar i mark- och grundvatten inom det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivs. Med stöd av bemyndigandet kan de föreskrifter meddelas som behövs för att genomföra industriutsläppsdirektivets krav i fråga om statusrapporter – om vad de innebär och vad de ska innehålla, om när de ska upprättas och om vilka som ska upprätta dem. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.3.

21 kap. 1 §

Eftersom paragrafen är i 21 kap. tas hänvisningen till 21 kap. bort i *första stycket första punkten*. En språklig modernisering görs i *åttonde punkten*.

En *ny tionde punkt* tas in i första stycket. Den innebär att mål om krav på kostnadsansvar för fastighetsägare när avhjälpandeåtgärder har medfört värdeökning eller annan nytta enligt 10 kap. 9 § är stämningssak enligt miljöbalken. Detta får till följd att tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare kan föra talan om att få ta del av fastighetens värdeökning vid mark- och miljödomstol. Talan kan väckas genom ansökan om stämning vid den mark- och miljödomstol inom vars domkrets fastigheten är belägen. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.

21 kap. 1 a §

En språklig modernisering görs i *första stycket första punkten*.

Första stycket *sjunde punkten* ändras för att återspegla att vissa omprövningar görs av länsstyrelsen eller kommunen. Sådana mål är inte ansökningsmål hos mark- och miljödomstolarna. Hänvisningen till prövning enligt bl.a. 24 kap. 8 § innebär att omprövningsreglerna omfattar även prövning av en verksamhetsutövars begäran om att ett tillstånd ska upphävas. Den nuvarande hänvisningen i fråga om omprövning enligt 7 kap. 13–15 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet placeras i en separat punkt efter åttonde punkten som avser mål enligt den nämnda lagen.

I första stycket *åttonde punkten* anges den särskilda lagens SFS-nummer eftersom ändringarna medför att lagen nämns första gången här.

Första stycket *nionde punkten* motsvarar nuvarande sjunde punktens sista led.

Andra stycket moderniseras språkligt.

22 kap. 1 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad en ansökan i ett ansökningsmål ska innehålla.

I *första stycket* görs ett tillägg i *andra punkten*. Tillägget gör det obligatoriskt att även ange de åtgärder för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till. Med ändringen genomförs industriutsläppsdirektivets artikel 12.1 h.

En ny *sjunde punkt* införs i första stycket. Den innebär att om verksamheten omfattas av en skyldighet att ha en upprättad statusrapport som beskriver föroreningsituationen i det område som verksamheten bedrivs eller avses att bedriva på, ska statusrapporten finnas med i ansökan. Med bestämmelsen genomförs industriutsläppsdirektivets artikel 12.1 e. Den nuvarande sjunde punkten placeras i *åttonde punkten*.

Ändringarna behandlas närmare i avsnitt 6.7.

I övrigt görs i paragrafen språkliga moderniseringar och följdändringar till de nu beskrivna ändringarna.

22 kap. 1 c §

Bestämmelsen är ny. Den återspeglar att innehållet i en ansökan om ändringstillstånd ska ta sin utgångspunkt i det gällande tillståndet. Ändringen prövas nämligen mot bakgrund av detta tillstånd. De uppgifter som anges i 1 § första stycket 1–8 behöver endast ingå i en ansökan om ändringstillstånd i den utsträckning som uppgifterna skiljer sig från vad som redovisats i samband med det gällande tillståndet.

22 kap. 25 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad en dom som innebär att tillstånd ges till en miljöfarlig verksamhet ska innehålla.

Första stycket sjätte punktens nuvarande lydelse avser dels villkor om försiktighetsmått som rör utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik, dels övriga villkor som behövs för att förhindra skada eller olägenhet för omgivningen. Ett tillägg görs som medför att punkten delas upp på så sätt att krav på villkor som specifikt avser utsläpp, begränsningsvärden eller bästa möjliga teknik placeras i sjätte punkten. Kravet på övriga villkor placeras i en separat punkt efter punkterna 7–11 som också handlar om villkor i olika specifika avseenden till skydd för miljön.

Tillägget placeras i *sjätte punkten delpunkten a*. Med stöd av 9 kap. 5 § har regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om försiktighetsmått. De krav på försiktighetsmått som industriutsläppsdirektivet innebär kommer i stor utsträckning att genomföras med föreskrifter som regeringen meddelar med stöd av 9 kap. 5 §. Direktivets krav kommer bl.a. till uttryck i slutsatser om bästa tillgängliga teknik, s.k. BAT-slutsatser, som antas enligt ett särskilt förfarande. Direktivet innebär också att det ibland är nödvändigt att ta hänsyn till innehållet i referensdokument om bästa tillgängliga teknik som har antagits enligt det tidigare IPPC-direktivet. Kraven i BAT-slutsatserna och de äldre referensdokumenten är i olika omfattning utformade så att det inte är möjligt att tillämpa dem på en

specifik verksamhet utan att de anpassas till förhållandena i det enskilda fallet. De föreskrifter som regeringen meddelar för att genomföra BAT-slutsatserna och de äldre referensdokumenten kommer därför också i viss utsträckning att behöva anpassas till förhållandena i det enskilda fallet. För att genomföra industriutsläppsdirektivet blir det i sådana situationer nödvändigt att anpassa kraven med villkor i tillstånden. Regeringen har möjlighet att i sina föreskrifter om försiktighetsmått ange i vilken utsträckning de förutsätter en anpassning till förhållandena i det enskilda fallet för att bli rättsligt bindande för den enskilde verksamhetsutövaren. Det tillägg som görs med delpunkten a innebär att tillståndet ska innehålla de villkor som följer av att vissa föreskrifter om försiktighetsmått medger eller förutsätter att en anpassning sker till förhållandena i det enskilda fallet. Det blir alltså domstolens uppgift att se till att den nödvändiga anpassningen görs och kommer till uttryck som villkor i domen. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.9.

Sjätte punkten delpunkten b motsvarar innehållet i nuvarande sjätte punkten första ledet, dvs. ett krav på att domen ska innehålla de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av förorening.

Den nya *tolfte punkten* motsvarar innehållet i nuvarande sjätte punkten andra ledet, dvs. ett krav på att domen ska innehålla de övriga villkor som behövs för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen. Denna nya punkt medför att nuvarande tolfte–fjortonde punkterna får ny numrering, dvs. *trettonde–femtonde* punkterna.

I övrigt görs språkliga moderniseringar i paragrafen.

22 kap. 25 b §

Paragrafen reglerar vad ett tillstånd till förbränning av avfall ska innehålla utöver det som följer av 22 kap. 25 §.

I paragrafen införs en ny *fjärde punkt*. För att genomföra industriutsläppsdirektivet behöver vissa begränsningsvärden för utsläpp beräknas enligt särskilda beräkningsmetoder. Vilka utsläpp och metoder som detta gäller kommer att framgå av föreskrifter om försiktighetsmått som meddelas med stöd av 9 kap. 5 §. Resultatet av beräkningsmetoderna, dvs. de begränsningsvärden som ska gälla för en viss anläggning, behöver komma till uttryck som villkor i tillståndet för verksamheten. Den nya fjärde punkten innebär att det blir domstolens uppgift att se till att rätt begränsningsvärden anges i domen.

Nuvarande fjärde och femte punkterna placeras efter den nya fjärde punkten, dvs. som *femte och sjätte punkterna*.

22 kap. 25 f §

Bestämmelsen är ny. I industriutsläppsdirektivets kapitel III finns bestämmelser om förbränningsanläggningar. Bestämmelserna i kapitlet ska enligt artikel 28 endast tillämpas på förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 50 megawatt eller mer, oavsett vilket bränsle som används. Av artikel 37 följer att medlemsstaterna ska säkerställa att det av tillstånden för sådana förbränningsanläggningar som omfattas av kapitel III framgår vilka förfaranden som ska följas om reningsutrustningen fungerar dåligt eller havererar.

Tillstånden för den aktuella typen av förbränningsanläggningar prövas av mark- och miljödomstol. Artikel 37 genomförs med denna paragraf. Den gäller utöver de krav på en tillståndsdoms innehåll som framgår av 22 kap. 25–25 e §§.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.8.

24 kap. 1 §

Genom tillägg i första stycket för föreskrifter meddelade med stöd av 12 kap. 10 § kan föreskrifter på jordbrukets område bryta tillståndets rättskraft.

I fråga om föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken före den 7 januari 2013 gäller 24 kap. 1 § miljöbalken i sin äldre lydelse

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.

24 kap. 8 §

Paragrafen ger under angivna förutsättningar möjlighet för tillståndsmyndigheten att efter ansökan av tillståndshavaren upphäva tillstånd eller upphäva och ändra villkor.

Bestämmelsen i *första punkten* är ny. Enligt den får tillståndsmyndigheten helt eller delvis upphäva ett tillstånd till en miljöfarlig verksamhet, om tillståndsplikten har upphört. Tillståndet får också upphävas efter ansökan av tillståndshavaren om verksamheten slutligt har upphört. För att kunna upphäva tillståndet krävs i båda fallen att en anmälan har gjorts till tillsynsmyndigheten. Om verksamheten är anmäld såsom anmälningspliktig enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 §, är den anmälan naturligtvis tillräcklig för att anmälningskravet i denna paragraf ska anses uppfyllt. Bestämmelsen behandlas närmare i avsnitt 10.

Andra punkten motsvarar paragrafens nuvarande innehåll men med språkliga ändringar.

Övergångsbestämmelse

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2010/75/EU

av den 24 november 2010

om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar)
(omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande (1),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande (2),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet (3), och

av följande skäl:

(1) Ett antal väsentliga ändringar ska göras av rådets direktiv 78/176/EEG av den 20 februari 1978 om avfall från titandioxidindustrin (4), rådets direktiv 82/883/EEG av den 3 december 1982 om kontroll och övervakning av miljööer som påverkas av avfall från titandioxidindustrin (5), rådets direktiv 92/112/EEG av den 15 december 1992 om åtgärder för harmonisering av programmen för att minska och slutligen eliminera förorening genom avfall från titandioxidindustrin (6), rådets direktiv 1999/13/EG av den 11 mars 1999 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska

föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar (7), Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG av den 4 december 2000 om förbränning av avfall (8), Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG av den 23 oktober 2001 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar (9) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (10). Av tydlighetsskäl bör dessa direktiv omarbetas.

(2) För att förebygga, minska och i möjligaste mån eliminera föroreningar från industriella verksamheter, i enlighet med principen om att förorenaren ska betala och principen om förebyggande åtgärder mot föroreningar, är det nödvändigt att fastställa en allmän ram för kontroll av viktiga industriella verksamheter där insatser vid källan prioriteras, liksom ett varsamt utnyttjande av naturresurserna samt att vid behov ta hänsyn till de ekonomiska omständigheterna och de lokala särdragen på den plats där den industriella verksamheten bedrivs.

(3) Skilda tillvägagångssätt för begränsning av utsläpp till luft, vatten eller mark kan komma att gynna en överföring av föroreningar från en miljö till en annan i stället för att skydda miljön som helhet. Det är därför lämpligt att föreskriva samordnade åtgärder för förebyggande och begränsning av utsläpp till luft, vatten och mark, för avfallshantering, för energieffektivitet och för förebyggande av olyckor. Sådana samordnade åtgärder kommer även att bidra till att uppnå rättvisa konkurrensvillkor i unionen genom att tillnärma kraven på miljöprestanda för industriella anläggningar.

(1) EUT C 182, 4.8.2009, s. 46.

(2) EUT C 325, 19.12.2008, s. 60.

(3) Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2009 (EUT C 87 E, 14.2.2010, s. 191) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 15 februari 2010 (EUT C 107 E, 27.4.2010, s. 1). Europaparlamentets ståndpunkt av den 7 juli 2010 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 8 november 2010.

(4) EGT L 54, 25.2.1978, s. 19.

(5) EGT L 378, 31.12.1982, s. 1.

(6) EGT L 409, 31.12.1992, s. 11.

(7) EGT L 85, 29.3.1999, s. 1.

(8) EGT L 332, 28.12.2000, s. 91.

(9) EGT L 309, 27.11.2001, s. 1.

(10) EUT L 24, 29.1.2008, s. 8.

- (4) Lagstiftningen om industriella anläggningar bör ses över i syfte att förenkla och förtydliga nuvarande bestämmelser, minska onödigt administrativ belastning och genomföra slutsatserna i kommissionens meddelanden av den 21 september 2005 om den tematiska strategin mot luftförorening (nedan kallad *den tematiska strategin för luftförorening*), av den 22 september 2006 om den tematiska strategin för markskydd och av den 21 december 2005 om den tematiska strategin för förebyggande och materialåtervinning av avfall, vilka antagits som uppföljning av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG av den 22 juli 2002 om fastställande av gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram⁽¹⁾. De meddelandena fastställer mål för skydd av människors hälsa och miljö som inte kan uppnås utan ytterligare minskning av utsläppen från industriella verksamheter.
- (5) För att säkerställa att föroreningar förebyggs och begränsas, bör en anläggning få bedriva verksamhet endast om den har tillstånd eller, i fråga om vissa anläggningar och verksamheter som använder organiska lösningsmedel, endast om den har tillstånd eller är registrerad.
- (6) Det är medlemsstaterna som ska fastställa hur tilldelningen av ansvar till verksamhetsutövarna vid anläggningarna ska ske, under förutsättning att det säkerställs att detta direktiv följs. Medlemsstaterna kan välja att meddela ett tillstånd till en ansvarig verksamhetsutövare för varje anläggning eller att specificera ansvaret för flera verksamhetsutövare för olika delar av en anläggning. Om en medlemsstats gällande rättssystem enbart medger en ansvarig verksamhetsutövare för varje anläggning kan den medlemsstaten besluta att behålla detta system.
- (7) För att underlätta tillståndsprövningen bör medlemsstaterna kunna fastställa krav för vissa typer av anläggningar i form av generella bindande regler.
- (8) Det är viktigt att förebygga olyckor och tillbud och att begränsa deras följder. Ansvaret när det gäller miljökonsekvenserna av olyckor och tillbud är en fråga för relevant nationell lagstiftning och i tillämpliga fall övrig relevant unionslagstiftning.
- (9) För att undvika dubbelreglering, bör tillståndet för en anläggning som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen⁽²⁾ inte ange något gränsvärde för direktutsläpp av de växthusgaser som anges i bilaga I till det direktivet, utom när det är nödvändigt för att se till att en betydande lokal förorening undviks eller när en anläggning är undantagen från det systemet.
- (10) I enlighet med artikel 193 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUI-fördraget) hindrar inte direktiv medlemsstaterna från att ha kvar eller införa strängare skyddsåtgärder, exempelvis utsläppskrav för växthusgaser, under förutsättning att dessa åtgärder är förenliga med fördragen och att kommissionen underrättats.
- (11) Verksamhetsutövare bör lämna in tillståndsansökningar med de uppgifter som är nödvändiga för att den behöriga myndigheten ska kunna fastställa tillståndsvillkor. Verksamhetsutövare som lämnar in tillståndsansökningar bör kunna använda uppgifter som framkommit genom tillämpningen av rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt⁽³⁾ och rådets direktiv 96/82/EG av den 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga olyckshändelser där farliga ämnen ingår⁽⁴⁾.
- (12) Tillståndet bör omfatta alla åtgärder som krävs för att uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet och för att säkerställa att anläggningen drivs i enlighet med de allmänna principerna för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter. Tillståndet bör även omfatta gränsvärden för utsläpp av förorenande ämnen, eller motsvarande parametrar eller tekniska åtgärder, lämpliga krav för att skydda mark och grundvattnen samt krav på kontroll. Tillståndsvillkoren bör fastställas på grundval av bästa tillgängliga teknik.
- (13) För att fastställa bästa tillgängliga teknik och för att begränsa obalanserna i unionen i fråga om industriella verksamheters utsläppsnivåer, bör referensdokument för bästa tillgängliga teknik (nedan kallade BAT-referensdokument) utarbetas, revideras och, vid behov, uppdateras genom informationsutbyte med berörda parter och BAT-referensdokumentens viktigaste delar (nedan kallade BAT-slutsatserna) antas genom kommittéförfarande fastställa riktlinjer för insamling av data, för utarbetande av BAT-referensdokument och för deras kvalitetsstyrning. BAT-slutsatserna bör ligga till grund för fastställande av tillståndsvillkoren. De kan kompletteras med andra källor. Kommissionen bör sträva efter att uppdatera BAT-referensdokumentet senast åtta år efter det att den föregående versionen offentliggjorts.

(1) EGT L 242, 10.9.2002, s. 1.

(2) EUTL 275, 25.10.2003, s. 32.

(3) EGT L 175, 5.7.1985, s. 40.

(4) EGT L 10, 14.1.1997, s. 13.

- (14) För att säkerställa ett effektivt och aktivt informationsutbyte som resulterar i BAT-referensdokument av hög kvalitet bör kommissionen inrätta ett forum som fungerar på ett öppet sätt. Praktiska arrangemang för informationsutbytet och för BAT-referensdokumentens tillgänglighet bör fastställas, i synnerhet för att säkerställa att medlemsstaterna och de berörda parterna tillhandahåller uppgifter av tillräcklig kvalitet och kvantitet som grundas på fastställda riktlinjer och som möjliggör fastställandet av bästa tillgängliga teknik och ny teknik.
- (15) Det är viktigt att de behöriga myndigheterna ges tillräcklig flexibilitet för att fastställa gränsvärden för utsläpp som säkerställer att utsläppen under normala driftförhållanden inte är högre än de utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik. I detta syfte får de behöriga myndigheterna fastställa gränsvärden som avviker från de utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik vad beträffar de värden, tidsperioder och referensvillkor som tillämpas, så länge som det genom resultaten från utsläppskontrollen kan påvisas att utsläppen inte har överskridit de utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik. Om de gränsvärden för utsläpp som fastställs i tillstånden följs kommer det att resultera i utsläpp under dessa gränsvärden för utsläpp.
- (16) För att ta hänsyn till vissa särskilda omständigheter när en tillämpning av utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik skulle leda till oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljövinsterna, bör de behöriga myndigheterna kunna fastställa gränsvärden för utsläpp som avviker från dessa gränser. Sådana avvikelser bör grundas på en bedömning som tar hänsyn till väl definierade kriterier. De gränsvärden för utsläpp som anges i detta direktiv bör inte överskridas. I alla händelser bör inte en betydande förorening uppkomma och en hög skyddsnivå för miljön i dess helhet bör uppnås.
- (17) För att verksamhetsutövare ska kunna pröva ny teknik som kan ge en högre allmän miljöskyddsnivå, eller åtminstone samma miljöskyddsnivå och större kostnadsbesparingar än befintlig bästa tillgängliga teknik, bör den behöriga myndigheten kunna medge tillfälliga undantag från utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.
- (18) Ändringar av en anläggning kan medföra högre föroreningsnivåer. Verksamhetsutövarna bör informera den behöriga myndigheten om varje ändring som kan påverka miljön. Väsentliga ändringar av anläggningar som kan medföra betydande negativa effekter för människors hälsa eller miljön bör inte göras utan ett tillstånd som utfärdats i enlighet med detta direktiv.
- (19) Spridning av gödsel bidrar i betydande grad till utsläpp av föroreningar till luft och vatten. För att uppfylla de mål som anges i den tematiska strategin för luftförorening och unionslagstiftningen om vattenskydd är det nödvändigt att kommissionen ser över behovet av att fastställa de lämpligaste kontrollerna för dessa utsläpp genom tillämpning av bästa tillgängliga teknik.
- (20) Intensiv uppfödning av fjäderfä och nötkreatur bidrar i betydande grad till utsläpp av föroreningar till luft och vatten. För att uppfylla de mål som anges i den tematiska strategin för luftförorening och i unionslagstiftningen om vattenskydd är det nödvändigt att kommissionen ser över behovet av att fastställa differentierade tröskelvärden för kapacitet avseende olika fjäderfäarter, i syfte att fastställa tillämpningsområdet för detta direktiv och ser över behovet av att fastställa de lämpligaste åtgärderna för att begränsa utsläppen från nötkreatursanläggningar.
- (21) För att ta hänsyn till utvecklingen av bästa tillgängliga teknik och andra förändringar av en anläggning, bör tillståndsvillkoren omprövas regelbundet och vid behov uppdateras, särskilt om nya eller uppdaterade BAT-slutsatser antas.
- (22) I specifika fall, när det vid omprövning och uppdatering av tillstånd framgår att det kan behövas en längre period än fyra år efter offentliggörandet av ett beslut om BAT-slutsatser för att införa ny bästa tillgängliga teknik, får de behöriga myndigheterna fastställa en längre tidsperiod i tillståndsvillkoren om det är motiverat på grundval av de kriterier som fastställs i detta direktiv.
- (23) Det är nödvändigt att säkerställa att driften av en anläggning inte leder till försämrad kvalitet hos mark och grundvatten. Tillståndsvillkoren bör därför innefatta lämpliga åtgärder för att förhindra utsläpp till mark och grundvatten och regelbunden övervakning av de åtgärderna för att förhindra läckor, spill, tillbud eller olyckor under användningen av utrustningen och under förvaring. För att upptäcka eventuell förorening av mark och grundvatten i ett tidigt skede och för att vidta lämpliga korrigeringsåtgärder innan föroreningen sprids är det också nödvändigt att mark och grundvatten kontrolleras med avseende på relevanta farliga ämnen. När kontrollernas frekvens ska fastställas kan typen av förebyggande åtgärder och omfattningen och förekomsten av övervakningen beaktas.

- (24) För att säkerställa att driften av en anläggning inte försämrar kvaliteten hos mark och grundvattnet är det nödvändigt att genom en statusrapport fastställa föroreningsstatusen för mark och grundvattnet. Statusrapporten bör vara ett praktiskt redskap som i möjligaste mån möjliggör en kvantifierad jämförelse mellan statusen inom området enligt beskrivningen i rapporten och statusen inom området efter det att verksamheten slutgiltigt upphört, för att man ska kunna konstatera om en betydande ökning av föroreningen av marken eller grundvattnet har ägt rum. Statusrapporten bör därför innehålla information som utnyttjar befintliga uppgifter om mätningar av mark och grundvattnet samt historiska uppgifter om hur området tidigare använts.
- (25) I enlighet med principen om att förorenaren ska betala bör medlemsstaterna, när de bedömer vilken signifikansnivå av förorening av mark och grundvattnet orsakad av verksamhetsutövaren som ska utlösa skyldigheten att återställa området till den status som beskrivs i statusrapporten, ta hänsyn till de tillståndsvillkor som gällt under den berörda verksamhetens livstid, de åtgärder för att förebygga föroreningar som vidtagits vid anläggningen och den relativa ökningen av föroreningar jämfört med den föroreningsbelastning som fastställts i statusrapporten. Ansvaret när det gäller förorening som inte orsakats av verksamhetsutövaren är en fråga för relevant nationell lagstiftning och i tillämpliga fall annan relevant unionslagstiftning.
- (26) För att säkerställa att detta direktiv genomförs och tillämpas på ett effektivt sätt, bör verksamhetsutövaren åläggas att regelbundet rapportera till den behöriga myndigheten om hur tillståndsvillkoren uppfylls. Medlemsstaterna bör se till att verksamhetsutövaren och den behöriga myndigheten var för sig vidtar nödvändiga åtgärder i fall av bristande efterlevnad av detta direktiv och se till att det finns ett system för miljöövervakning. Medlemsstaterna bör se till att det finns tillräcklig tillgång till personal med de färdigheter och kvalifikationer som behövs för att effektivt genomföra den tillsynen.
- (27) I enlighet med Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor⁽¹⁾ är effektivt deltagande från allmänhetens sida i beslutsförfarandena nödvändigt om allmänheten ska ha en möjlighet att yttra sig i frågor som kan vara av betydelse för besluten och för att beslutsfattaren ska kunna beakta sådana synpunkter, vilket leder till bättre möjligheter till ansvarsutkrävande och större öppenhet i beslutsförfarandena och bidrar till att öka allmänhetens miljömedvetenhet och stöd för det beslut som fattas. Den berörda allmänheten bör ha tillgång till rättslig prövning för att bidra till att skydda rätten att leva i en miljö som tillfredställer kraven när det gäller människors hälsa och välbefinnande.
- (28) Förbränning av bränsle i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 50 MW bidrar i betydande grad till utsläpp av föroreningar till luften. För att uppfylla de mål som anges i den tematiska strategin för luftförorening är det nödvändigt att kommissionen ser över behovet av att fastställa hur utsläpp från sådana anläggningar kan begränsas på lämpligast sätt. Denna översyn bör beakta särdragen hos förbränningsanläggningar som används vid hälso- och sjukvårdsinrättningar, särskilt med tanke på deras exceptionella användning i nödsituationer.
- (29) Stora förbränningsanläggningar bidrar i mycket hög grad till utsläpp av luftföroreningar som leder till betydande påverkan på människors hälsa och miljön. För att minska denna påverkan och verka för uppfyllandet av kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG av den 23 oktober 2001 om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar⁽²⁾ och de mål som anges i den tematiska strategin för luftförorening, är det nödvändigt att fastställa skärpta utsläppsgrensvärden på unionsnivå för vissa typer av förbränningsanläggningar och föroreningar.
- (30) Kommissionen bör se över behovet av att fastställa utsläppsgrensvärden för hela unionen och av att ändra de utsläppsgrensvärden som fastställs i bilaga V för vissa stora förbränningsanläggningar, med beaktande av en översyn och uppdatering av de relevanta BAT-referensdokumenten. I detta sammanhang bör kommissionen ta hänsyn till särdragen i raffinaderiernas energisystem.
- (31) Beroende på egenskaperna hos vissa inhemska fasta bränslen är det lämpligt att tillämpa minimikrav på avsvavlingsgrad i stället för utsläppsgrensvärden för svaveloxid för förbränningsanläggningar som använder sådana bränslen. Eftersom de särskilda egenskaperna hos oljeskiffer dessutom kanske inte möjliggör en tillämpning av samma teknik för minskade svavelutsläpp eller uppnåendet av samma avsvavlingseffektivitet som för andra bränslen, är något lägre minimikrav på avsvavlingsgrad för anläggningar som använder detta bränsle lämpliga.
- (32) I händelse av ett plötsligt avbrott i tillgången på lågsvavlig olja eller gas till följd av en allvarlig brist, bör den behöriga myndigheten kunna medge tillfälliga undantag som medger att utsläppen från förbränningsanläggningarna i fråga överskrider de grensvärden för utsläpp som anges i detta direktiv.

(1) EUT L 124, 17.5.2005, s. 4.

(2) EGT L 309, 27.11.2001, s. 22.

- (33) Verksamhetsutövaren i fråga bör inte driva en förbränningsanläggning i mer än 24 timmar efter ett funktionsfel eller haveri i reningstruckningen, och för att begränsa de negativa förorenings effekterna på miljön bör drift utan rening inte överstiga 120 timmar under en tolv månadersperiod. Om det föreligger ett tvingande behov av energiförsörjning eller om det är nödvändigt att undvika en total ökning av de utsläpp som uppkommer genom drift av en annan förbränningsanläggning, bör de behöriga myndigheterna dock kunna medge undantag från de tidsgränserna.
- (34) För att säkerställa hög skyddsnivå för miljön och människors hälsa och undvika gränsöverskridande transporter av avfall till anläggningar med lägre miljöstandard, är det nödvändigt att fastställa och upprätthålla stränga driftvillkor, tekniska krav och gränsvärden för utsläpp för anläggningar som förbränner eller samförbränner avfall inom unionen.
- (35) Användningen av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar ger upphov till utsläpp av organiska föreningar till luften, vilket bidrar till lokal och gränsöverskridande bildning av fotokemiska oxidanter som orsakar skador på naturresurser och har skadliga effekter på människors hälsa. Det är därför nödvändigt att vidta förebyggande åtgärder mot användningen av organiska lösningsmedel och fastställa krav på att uppfylla gränsvärdena för utsläpp av organiska föreningar och uppfylla de tillämpliga driftvillkoren. Verksamhetsutövare bör tillåtas uppfylla kraven i en minskningsplan i stället för att uppfylla de gränsvärden för utsläpp som anges i detta direktiv om det finns alternativa åtgärder, t.ex. användning av produkter eller teknik med låg halt av lösningsmedel eller utan lösningsmedel, för att klara motsvarande utsläppsminskning.
- (36) Anläggningar som producerar titandioxid kan ge upphov till betydande utsläpp till luft och vatten. För att minska denna påverkan är det nödvändigt att på unionsnivå fastställa stränga gränsvärden för vissa förorenande ämnen.
- (37) När det gäller huruvida anläggningar för tillverkning av keramiska produkter genom bränning ska omfattas av tillämpningsområdet för nationella lagar och andra författningar som har satts i kraft för att följa detta direktiv bör medlemsstaterna, för att medge en tydlig tolkning av tillämpningsområdet, avgöra om såväl kriteriet produktionskapacitet som kriteriet utgaskapacitet ska tillämpas eller om endast ett av de två kriterierna ska tillämpas, på grundval av den nationella industrisektorns egenskaper.
- (38) För att förenkla rapporteringen och minska onödiga administrativa bördor bör kommissionen fastställa metoder för att anpassa tillhandahållandet av uppgifter enligt detta direktiv till övriga krav i unionslagstiftningen och i synnerhet till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 166/2006 av den 18 januari 2006 om upprättande av ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar⁽¹⁾.
- (39) För att säkerställa enhetliga förutsättningar för genomförandet bör kommissionen ges genomförandebefogenheter för att anta riktlinjer för insamling av uppgifter, för utarbetande av BAT-referensdokument och kvalitetsstyrning av dem, inbegripet lämpligheten av deras innehåll och format, för att anta beslut om BAT-slutsatser, för att fastställa ingående bestämmelser för att fatta beslut om start- och stopperioder och för nationella övergångsplaner för stora förbränningsanläggningar samt för att anta typ, format och periodicitet för den information som medlemsstaterna ska göra tillgänglig för kommissionen. I enlighet med artikel 291 i EUF-fördraget ska allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter fastställas i förväg genom en förordning som antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. I avvaktan på att denna nya förordning antas fortsätter rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽²⁾ att vara tillämpligt, med undantag för det föreskrivande förfarandet med kontroll, som inte är tillämpligt.
- (40) Kommissionen bör ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget för att fastställa den dag från och med vilken kontinuerliga mätningar av utsläppen till luft av tungmetaller, dioxiner och furaner ska göras samt för att anpassa vissa delar av bilagorna V, VI och VII till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen. För avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar kan detta bland annat innefatta fastställande av kriterier för undantag från kravet på kontinuerlig kontroll av totala stoftutsläpp. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå.
- (41) Kommissionen bör, för att kunna ta itu med betydande föroreningar av miljön, exempelvis med tungmetaller och dioxiner och furaner, med utgångspunkt från en bedömning av genomförandet av bästa tillgängliga teknik för vissa verksamheter eller effekterna av dessa verksamheter på miljön som helhet, lägga fram förslag om unionsomfattande minimikrav på gränsvärden för utsläpp och om regler för övervakning och efterlevnad.
- (42) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av nationella bestämmelser som antagits till följd av detta direktiv och se till att sanktionerna genomförs. Sanktionerna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.

⁽¹⁾ EUT L 33, 4.2.2006, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

(43) För att ge befintliga anläggningar tillräcklig tid för att tekniskt anpassa sig till de nya kraven i detta direktiv, bör vissa av de nya kraven tillämpas på dessa anläggningar först när en bestämd tid gått efter det att detta direktiv ska tillämpas. Förbränningsanläggningar måste ges tillräckligt lång tid att införa de reningsteg för att de ska uppfylla de gränsvärden för utsläpp som anges i bilaga V.

(44) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att säkerställa en hög miljöskyddsnivå och förbättra miljöns kvalitet, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av den gränsöverskridande karaktären hos föroreningar från industriella verksamheter, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(45) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som särskilt erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Detta direktiv syftar särskilt till att främja tillämpningen av artikel 37 i den stadgan.

(46) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell lagstiftning bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till tidigare direktiv. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av de tidigare direktiven.

(47) I enlighet med punkt 34 i det inrerinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽¹⁾ uppmaneras medlemsstaterna att för egen del och i unionens intresse upprätta egna tabeller som så vitt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandestegen samt att offentliggöra dessa tabeller.

(48) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpning av de direktiv som anges i bilaga IX, del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs bestämmelser om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar som härrör från industriella verksamheter.

⁽¹⁾ EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

Det innehåller också bestämmelser som syftar till att förebygga eller, när det visar sig vara omöjligt, minska utsläppen till luft, vatten och mark och förebygga uppkomst av avfall, så att en hög skyddsnivå kan uppnås för miljön som helhet.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv gäller de industriella verksamheter som ger upphov till föroreningar som avses i kapitlen II–VI.
2. Detta direktiv gäller inte forskningsverksamhet, utvecklingsverksamhet eller upproving av nya produkter och processer.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *ämne*: varje kemiskt grundämne och dess föreningar, med undantag för följande ämnen:
  - a) Radioaktiva ämnen enligt definitionen i artikel 1 i rådets direktiv 96/29/Euratom av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarna och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning⁽²⁾.
  - b) Genetiskt modifierade mikroorganismer enligt definitionen i artikel 2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/41/EG av den 6 maj 2009 om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer⁽³⁾.
  - c) Genetiskt modifierade organismer enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsevärd utsläppning av genetiskt modifierade organismer i miljön⁽⁴⁾.
2. *förorening*: direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på miljön, medföra skador på materiell egendom, medföra skador på eller försvåra möjligheterna att dra nytta av de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön.

⁽¹⁾ EGT L 159, 29.6.1996, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 125, 21.5.2009, s. 75.

⁽³⁾ EGT L 106, 17.4.2001, s. 1.

3. **anläggning:** en fast, teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I eller i del 1 i bilaga VII bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar.
4. **utsläpp:** direkt eller indirekt utsläpp, från punktkällor eller diffusa källor inom anläggningen, av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark.
5. **gränsvärde för utsläpp:** den mängd, uttryckt i särskilda parametrar, eller den koncentration av och/eller nivå på ett utsläpp, som inte får överskridas under en given tidsperiod eller flera givna tidsperioder.
6. **miljövalvetnorm:** ett antal krav som ska vara uppfyllda vid en viss tidpunkt för en given miljö eller en särskild del av denna miljö, enligt vad som anges i unionslagstiftningen.
7. **tillstånd:** ett skriftligt godkännande att driva en anläggning eller förbränningsanläggning, avfallsförbränningsanläggning eller samförbränningsanläggning eller delar därav.
8. **generella bindande regler:** gränsvärden för utsläpp eller andra villkor, på ämnesens sektorsnivå, som antas i syfte att direkt användas för fastställande av tillståndsvillkor.
9. **väsentlig ändring:** en ändring av art eller funktion, eller en utvidgning, av en anläggning eller förbränningsanläggning, avfallsförbränningsanläggning eller samförbränningsanläggning, som kan ha en betydande negativ inverkan på människors hälsa eller miljön.
10. **bästa tillgängliga teknik:** den mest effektiva och mest avancerade stadiet som gäller utvecklingen av verksamheten och tillverkningsmetoderna som anges i given tekniks praktiska lämplighet för att utgöra grunden för gränsvärden för utsläpp och andra tillståndsvillkor och som har till syfte att hindra och, när detta inte är möjligt, minska utsläpp och påverkan på miljön som helhet.
  - a) **teknik:** både den teknik som används och det sätt på vilket anläggningen utformas, uppförs, underhålls, drivs och utvecklas.
  - b) **tillgänglig:** att tekniken ska ha utvecklats i sådan utsträckning att den kan tillämpas inom den berörda industribranschen på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt och med beaktande av kostnader och nya, oavsett om tekniken tillämpas eller produceras inom den berörda medlemsstaten, förutsatt att den berörda verksamhetsutövaren på rimliga villkor kan få tillgång till den.
  - c) **bästa:** den teknik som är mest effektiv för att uppnå en hög allmän skyddsnivå för miljön som helhet.
11. **BAT-referensdokument:** ett dokument som är resultatet av den informationsutbyte som anordnats i enlighet med artikel 13 och som upprättats för angivna verksamheter och som framför allt beskriver tillämpad teknik, aktuella utsläpp och förbrukningsnivåer, teknik som beaktats för fastställande av bästa tillgängliga teknik samt BAT-slutsatser och eventuell ny teknik, med särskilt beaktande av de kriterier som anges i bilaga III.
12. **BAT-slutsatser:** ett dokument som innehåller de delar av ett BAT-referensdokument där slutsatserna om bästa tillgängliga teknik fastställs, en beskrivning av denna, information för att bedöma dess tillämplighet, utsläppsnivåer som hänger samman med den bästa tillgängliga tekniken, kontroll som hänger samman med denna, förbrukningsnivåer som hänger samman med denna och vid behov relevanta åtgärder för avhjälpande av föroreningskada på platsen.
13. **utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik:** de utsläppsnivåer som erhålls under normala driftförhållanden med användning av en bästa tillgänglig teknik eller en kombination av flera bästa tillgängliga tekniker, såsom de beskrivs i BAT-slutsatserna, uttryckta som ett genomsnitt under en bestämd tidsperiod, under specificerade referensförhållanden.
14. **ny teknik:** en ny teknik för en industriell verksamhet som, om den utvecklas kommersiellt, skulle kunna medföra antingen en högre generell miljöskyddsnivå eller ämnesens samma miljöskyddsnivå och större kostnadsbesparing än befintlig bästa tillgängliga teknik.
15. **verksamhetsutövare:** varje fysisk eller juridisk person som helt eller delvis driver eller kontrollerar en anläggning eller förbränningsanläggning, avfallsförbränningsanläggning eller samförbränningsanläggning eller, om det finns besämler om detta i den nationella lagstiftningen, varje person som har givits rätten att fatta avgörande ekonomiska beslut med avseende på anläggningens tekniska funktions sätt.
16. **allmänheten:** en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.
17. **den berörda allmänheten:** den allmänhet som berörs eller kan antas bli berörd av, eller som har ett intresse av, beslut om meddelande eller uppdatering av tillstånd eller tillståndsvillkor. Icke-statliga miljöskyddsorganisationer som uppfyller kraven i nationell lagstiftning ska med avseende på denna definition anses ha ett sådant intresse.

18. *färliga ämnen*: ämnen eller blandningar enligt definitionen i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (*).
19. *statusrapport*: information om statusen i mark och grundvattnet med avseende på förorening med relevanta färliga ämnen.
20. *grundvattnet*: grundvattnet enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (**).
21. *mark*: det översta lagret av jordskorpan mellan berggrunden och ytan. Marken består av mineralpartiklar, organiskt material, vatten, luft och levande organismer.
22. *miljötillsyn*: alla åtgärder (inklusive tillsyn på plats samt kontroll av utsläpp, interna rapporter, uppföljningsdokument, egen övervakning, använda tekniker och tillfredsställande miljöledning för anläggningen) som vidtas av en behörig myndighet eller för dennes räkning för att kontrollera och främja att anläggningarna uppfyller tillståndsvillkoren och, vid behov, för att övervaka deras miljökonsekvenser.
23. *fyärdertå*: fyärdertå enligt definitionen i artikel 2.1 i rådets direktiv 90/539/EEG av den 15 oktober 1990 om djuthälsovillkor för handel inom gemenskapen med och för import från tredje land av fyärdertå och kläckningsågg (**).
24. *bränsle*: varje fast, flytande eller gasformigt brännbart material.
25. *förbränningsanläggning*: varje teknisk inrättning i vilken bränslen oxideras för att den frigjorda värmen ska kunna utnyttjas.
26. *skorsten*: en konstruktion som innehåller en eller flera pipor genom vilka rökgaser leds ut i luften.
27. *drifttimmar*: den tid, uttryckt i timmar, under vilken en förbränningsanläggning, helt eller delvis, är i drift och släpper ut utsläpp till luften, med undantag för start- och stopperioder.
28. *avsvavingsgrad*: förhållandet under en bestämd tidsperiod mellan mängden svavel som inte släpps ut till luften vid en förbränningsanläggning och svavelmängden i det fasta bränslet som tillförs förbränningsanläggningen och förbrukas under samma tidsperiod.
29. *inhemskt fast bränsle*: ett naturligt förekommande fast bränsle som utvinns lokalt och som tillförs en förbränningsanläggning som är särskilt utformad för det bränslet.
30. *bestämmande bränsletyp*: den bränsletyp, av alla de bränsletyper som används i en flerbränsleanläggning som för egen förbrukning använder destillations- och omvandlingsrester från råoljaaffinering, separata eller tillsammans med andra bränsletyper, som har det högsta utsläppgränsvärdet enligt del I i bilaga V eller, när det gäller två bränsletyper med samma utsläppgränsvärde, den bränsletyp som har den högsta tillförda effekten av alla dessa bränsletyper.
31. *biomassa*: något av följande:
- Produkter som består av vegetabiliskt material från jord- eller skogsbruk som kan användas som bränsle för återvinning av energiinnehållet.
  - Följande avfall:
    - Vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall.
    - Vegetabiliskt avfall från livsmedelsindustrin, om den värme som alstras återvinns.
    - Vegetabiliskt fiberhaltigt avfall som uppstår vid produktion av nyfiberpappersmassa och vid pappersproduktion från massa, om avfallet samförbräns på produktionsplatsen och om den värme som alstras återvinns;
    - Korkavfall.
    - Träavfall med undantag för träavfall som kan innehålla organiska halogenföreningar eller tungmetaller till följd av behandling med träskyddsmedel eller till följd av ytebehandling, och som särskilt omfattar sådant träavfall från bygg- och rivningsavfall.
32. *flerbränsleanläggning*: förbränningsanläggning som använder en eller flera typer av bränsle samtidigt eller växelvis.
33. *gasturbin*: en roterande maskin som omvandlar värmeenergi till mekaniskt arbete och som huvudsakligen består av en kompressor, en termisk enhet där bränsle oxideras för att värma drivmedlet, och en turbin.
34. *gasmotor*: en intern förbränningsmotor som arbetar enligt Ottocykeln och där gniständning, eller när det gäller två-bränslemotorer, kompressionsändning används för förbränning av bränslet.

(*) EUT L 353, 31.12.2008, s. 1.

(**) EGT L 327, 22.12.2000, s. 1.

(**) EGT L 303, 31.10.1990, s. 6.

35. *dieselmotor*: en inern förbränningsmotor som arbetar enligt dieselsyckeln och där kompressionsändning används för förbränning av bränsle.
36. *litet enskilt system*: ett litet enskilt system enligt definitionen i artikel 2.26 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el⁽¹⁾.
37. *avfall*: avfall enligt definitionen i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall⁽²⁾.
38. *farligt avfall*: farligt avfall enligt definitionen i artikel 3.2 i direktiv 2008/98/EG.
39. *blandat kommunalt avfall*: avfall från hushåll samt avfall från handel, industrier och inzeuioner, som till sin natur och sin sammansättning liknar hushållsavfall, men med undantag för de fraktioner som anges under rubrik 20 01 i bilagan till beslut 2000/532/EG⁽³⁾ och som är källsorterade, och med undantag för annat avfall som anges under 20 02 i samma bilaga.
40. *avfallsförbränningsanläggning*: varje stationär eller mobil teknisk enhet eller utrustning avsedd för värmebehandling av avfall, med eller utan återvinning av återad värme, med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering såväl som andra termiska behandlingsprocesser, t.ex. pyrolys, förgasning eller plasmprocess, om ämnena från behandlingen sedan förbränns.
41. *samförbränningsanläggning*: varje stationär eller mobil teknisk enhet vars huvudsakliga ändamål är energialstring eller tillverkning av materiella produkter och som utnyttjar avfall som normalt bränsle eller tillskottsbränsle eller där avfall värmebehandlas för att det ska kunna bortskaffas med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering såväl som andra termiska behandlingsprocesser, t.ex. pyrolys, förgasning eller plasmprocess, om ämnena från behandlingen sedan förbränns.
42. *nominell kapacitet*: den sammanlagda förbränningskapaciteten hos de ugnar som avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen består av, enligt specifikation av konstruktören och bekräftelse från verksamhetsövern, med vederbörlig hänsyn tagen till värmevärdet hos avfallet, uttryckt i kvantiteten avfall som förbränns per timme.
43. *dioxiner och furaner*: alla polykloretrade dibenzo-p-dioxiner och dibensofuraner som förreknas i del 2 i bilaga VI.
44. *organisk förening*: en förening som innehåller åtminstone elementet kol och ett eller flera av väte, halogener, syre, svavel, fosfor, kisel eller kväve, med undantag av koloxider och organiska karbonater och bikarbonater.
45. *flyktig organisk förening*: en organisk förening och den fraktion av kresot som vid 293,15 K har ett ångtryck av minst 0,01 kPa eller som har motsvarande flyktighet under de särskilda användningsförhållandena.
46. *organiskt lösningsmedel*: en flyktig organisk förening som används för något av följande ändamål:
- Ensam eller tillsammans med andra ämnen, och utan att genomgå någon kemisk förändring, för att lösa upp råvaror, produkter eller avfallsprodukter.
  - Som rengöringsmedel för att lösa upp föroreningar.
  - Som lösningsmedel.
  - Som dispergeringsmedel.
  - För reglering av viskositeten.
  - För reglering av ytspänningen.
  - Som mjukgörare.
  - Som konserveringsmedel.
47. *beläggning*: beläggning enligt definitionen i artikel 2.8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG av den 21 april 2004 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering⁽⁴⁾.

Artikel 4

Skyldighet att ha tillstånd

- Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ingen anläggning eller förbränningsanläggning, avfallsförbränningsanläggning eller samförbränningsanläggning drivs utan tillstånd.

Med avvikelser från första stycket får medlemsstaterna fastställa ett registreringsförfarande för anläggningar som endast omfattas av kapitel V.

Registreringsförfarandet ska fastställas i en bindande akt och ska innehålla att verksamhetsövern åtminstone ska anmäla till den behöriga myndigheten att han har för avsikt att driva en anläggning.

⁽¹⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 37.

⁽²⁾ EUT L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁽³⁾ Kommissionens beslut 2000/532/EG av den 3 maj 2000 om errättning av beslut 94/3/EG om en förteckning över avfall i enlighet med artikel 1 a i rådets direktiv 75/442/EEG om avfall, och rådets beslut 94/904/EG om upprättande av en förteckning över farligt avfall i enlighet med artikel 1.4 i rådets direktiv 91/689/EEG om farligt avfall (EGT L 226, 6.9.2000, s. 3).

⁽⁴⁾ EUT L 143, 30.4.2004, s. 87.

2. Medlemsstaterna får välja att föreskriva att ett tillstånd ska gälla för två eller flera anläggningar eller delar därav som drivs av samma verksamhetsutövare på samma plats.

Om ett tillstånd gäller för två eller flera anläggningar ska det innehålla villkor för att säkerställa att varje anläggning uppfyller kraven i detta direktiv.

3. Medlemsstaterna får välja att föreskriva att ett tillstånd ska gälla för flera delar av en anläggning som drivs av olika verksamhetsutövare. I sådana fall ska varje verksamhetsutövares ansvar preciseras i tillståndet.

Artikel 5

Meddelande av tillstånd

1. Utan att det påverkar andra krav på grund av nationella bestämmelser eller unionsbestämmelser ska den behöriga myndigheten meddela tillstånd om anläggningen uppfyller de krav som ställs i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att tillståndsvillkoren, och förfarandena för meddelande av tillstånd, är fullständigt samordnade när flera behöriga myndigheter eller verksamhetsutövare medverkar eller mer än ett tillstånd meddelas, för att hos alla myndigheter som är behöriga i samband med förfarandet garantera effektiviteten i det samordnade förfarandet.

3. När det gäller en ny anläggning eller en väsentlig ändring på vilken artikel 4 i direktiv 85/337/EEG är tillämplig, ska alla relevanta uppgifter som kommit in eller slutsatser som dragits till följd av tillämpning av artiklarna 5, 6, 7 och 9 i det direktivet granskas och användas när tillståndet meddelas.

Artikel 6

Generella bindande regler

Utan att det påverkar skyldigheten att inneha ett tillstånd får medlemsstaterna ange skyldigheter för vissa kategorier av anläggningar, förbränningsanläggningar, avfallsförbränningsanläggningar eller samförbränningsanläggningar i form av generella, bindande regler.

Om generella bindande regler antas, räcker det att tillståndet innehåller en hänvisning till dessa regler.

Artikel 7

Tillbud och olyckor

Utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (*) ska medlemsstaterna, i händelse av tillbud eller olyckor som påverkar miljön i betydande grad, vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att

(*) EUT L 143, 30.4.2004, s. 56.

a) verksamhetsutövaren omedelbart underrättar den behöriga myndigheten,

b) verksamhetsutövaren omedelbart vidtar åtgärder för att begränsa miljökonsekvenserna och för att förhindra eventuella ytterligare tillbud eller olyckor,

c) den behöriga myndigheten kräver att verksamhetsutövaren vidtar alla lämpliga kompletterande åtgärder som den behöriga myndigheten anser vara nödvändiga för att begränsa miljökonsekvenserna och för att förhindra eventuella ytterligare tillbud eller olyckor.

Artikel 8

Bristande efterlevnad

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att tillståndsvillkoren följs.

2. Om tillståndsvillkoren inte följs ska medlemsstaterna se till att

a) verksamhetsutövaren omedelbart informerar den behöriga myndigheten,

b) verksamhetsutövaren omedelbart vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att villkoren åter följs snarast möjligt,

c) den behöriga myndigheten kräver att verksamhetsutövaren vidtar alla lämpliga kompletterande åtgärder som den behöriga myndigheten anser vara nödvändiga för att villkoren åter ska följas.

Om en överträdelse av tillståndsvillkoren innebär en omedelbar fara för människors hälsa eller hovar att omedelbart medföra betydande skadeverkningar för miljön och fram till dess att villkoren åter följs i enlighet med första stycket b och c, ska driften av anläggningen, förbränningsanläggningen, avfallsförbränningsanläggningen, samförbränningsanläggningen eller en relevant del av denna upphöra.

Artikel 9

Utsläpp av växthusgas

1. Om utsläppen av växthusgas från en anläggning fastställs i bilaga I till direktiv 2003/87/EG för en verksamhet som bedrivs vid denna anläggning, ska tillståndet inte omfatta gränsvärden för utsläpp för direkta utsläpp av denna gas, såvida inte det är nödvändigt för att förhindra betydande lokala föroreningar.

2. För verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG får medlemsstaterna välja att inte införa krav på effektiv energianvändning för förbränningsanläggningar eller andra enheter som avger koldioxid på platsen.

3. Vid behov ska de behöriga myndigheterna ändra tillståndet enligt vad som är lämpligt.

4. Punkterna 1–3 ska inte tillämpas på anläggningar som är tillfälligt undanagna från systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen i enlighet med artikel 27 i direktiv 2003/87/EG.

KAPITEL II

BESTÄMMELSER FÖR VERKSAMHETER SOM ANGES I BILAGA I

Artikel 10

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller de verksamheter som anges i bilaga I och som, i tillämpliga fall, uppstår de eröskelvärden för kapacitet som anges i den bilagan.

Artikel 11

Allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att anläggningen drivs enligt principerna om att

- a) alla lämpliga förebyggande åtgärder vidtas för att undvika föroreningar,
- b) bästa tillgängliga teknik används,
- c) ingen betydande förorening förorsakas,
- d) generering av avfall förhindras i enlighet med direktiv 2008/98/EG,
- e) avfall som ändå genereras, i prioriteringsordning och i enlighet med direktiv 2008/98/EG, förbereds för återanvändning, materialåtervinning, återvinning eller, när detta inte är tekniskt och ekonomiskt möjligt, bortskafts på ett sådant sätt att påverkan på miljön undviks eller minskas,
- f) energianvändningen är effektiv,
- g) nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga olyckor och begränsa deras följder,
- h) nödvändiga åtgärder vidtas när verksamheten definitivt har upphört, så att det inte uppstår några risker för förorening och för att återställa platsen i det tillfredsställande skick som fastställs i enlighet med artikel 22.

Artikel 12

Ansökan om tillstånd

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en tillståndsansökan innehåller uppgifter om följande:

- a) Anläggningen och verksamheterna där.
- b) De råvaror och övriga insatsvaror, andra ämnen samt den energi som används eller genereras i anläggningen.
- c) Anläggningens utsläppskällor.
- d) Förhållandena inom anläggningens område.
- e) I tillämpliga fall en statusrapport i enlighet med artikel 22.2.
- f) Art och mängd av varje utsläpp till olika delar av miljön som kan förutses från anläggningen samt en redogörelse för vilka betydande effekter på miljön som utsläppen kan orsaka.
- g) Den teknik som föreslås och övriga metoder för att förebygga utsläpp från anläggningen eller, om detta inte är möjligt, för att minska utsläppen.
- h) Åtgärder för förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och återvinning av avfall som anläggningen ger upphov till.
- i) Andra åtgärder för att följa de allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter som avses i artikel 11.
- j) Planerade åtgärder för kontroll av utsläpp i miljön.
- k) De huvudalternativ till teknik, metoder och åtgärder som sökanden övervägt, i form av en översikt.

Tillståndsansökan ska även omfatta en icke-teknisk sammanfattning av uppgifterna i första stycket.

2. Om uppgifter som lämnats enligt kraven i direktiv 85/337/EEG, eller en säkerhetsrapport som utarbetas enligt direktiv 96/82/EG eller andra upplysningar som har lämnats på grund av annan lagstiftning gör det möjligt att uppfylla något av kraven i punkte 1, får dessa upplysningar ingå i tillståndsansökan eller bifogas den.

Artikel 13

BAT-referensdokument och informationsutbyte

1. För att utarbeta, revidera och vid behov uppdatera BAT-referensdokument ska kommissionen anordna ett informationsutbyte mellan medlemsstaterna, de berörda industrierna, icke-statliga miljöskyddsorganisationer och kommissionen.

2. Informationsutbytet ska särskilt omfatta följande:

- a) Anläggningars och tekniks presanda i fråga om utsläpp, utryckt som genomtitt på kort och lång sikt, när så är lämpliga, och de därmed sammanhängande referensvillkoren, förbrukning och typ av råvaror, väsenförbrukning, energiförbrukning och generering av avfall.
- b) Använd teknik, kontroll som hänger samman med denna, tvärmediaeffekter, ekonomisk och teknisk bärkraft samt utveckling av tekniken.
- c) Bästa tillgängliga teknik och ny teknik som fastställs efter beaktande av de frågor som nämns i leden a och b.

3. Kommissionen ska inrätta och regelbundet sammankalla ett forum bestående av företrädare för medlemsstaterna, de berörda industrierna och icke-statliga miljöskyddsorganisationer.

Kommissionen ska inhämta yttrande från forumet om de praktiska arrangemangen för informationsutbytet, särskilt om följande:

- a) Forumets arbetsordning.
- b) Arbetsprogrammet för informationsutbytet.
- c) Riklinjer för insamlingen av uppgifter.
- d) Riklinjer om utarbete av BAT-referensdokument och om deras kvalitetsåskärning inbegripet innehållet och formatets lämplighet.

De riklinjer som avses i andra stycket leden c och d ska beakta forumets yttrande och ska anses i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 75.2.

4. Kommissionen ska inhämta och offentliggöra forumets yttrande om det föreslagna innehållet i BAT-referensdokumenten och ska beakta detta yttrande vid de förfaranden som anges i punkt 5.

5. Beslut om BAT-slutsatserna ska anses i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 75.2.

6. Efter det att ett beslut antagits i enlighet med punkt 5 ska kommissionen snarast möjliga offentliggöra BAT-referensdokumentet och se till att BAT-slutsatserna blir tillgängliga på unionens alla officiella språk.

7. I avvaktan på att ett relevant beslut anses i enlighet med punkt 5 ska slutsatserna om bästa tillgängliga teknik i BAT-referensdokumentet som antagits av kommissionen före den dag som avses i artikel 83 tillämpas som BAT-slutsatser med avseende på detta kapitel, med undantag av artikel 15.3 och 15.4.

Artikel 14

Tillståndsvillkor

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillståndet omfattar alla åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla kraven i artiklarna 11 och 18.

Dessa åtgärder ska minst omfatta följande:

- a) Gränsvärden för utsläpp för de förorenande ämnen som anges i bilaga II och för andra förorenande ämnen som den berörda anläggningen kan anses släppa ut i betydande mängder, med beaktande av ämnets beskaffenhet och förmåga att överföra föroreningar från ett medium till ett annat.
- b) Lämpliga föreskrifter som säkerställer skydd av mark och grundvattnet samt åtgärder för kontroll och hantering av avfall som genereras vid anläggningen.
- c) Lämpliga krav för utsläppskontroll som anger
  - i) mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod, och
  - ii) när artikel 15.3 b tillämpas, att resultaten från utsläppskontrollen är tillgängliga för samma tidsperioder och referensförhållanden som för de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.
- d) En skyldighet att regelbundet och åtminstone en gång per år förse den behöriga myndigheten med
  - i) information på grundval av resultaten från de utsläppskontroller som avses i led c och övriga erforderliga uppgifter som gör det möjligt för den behöriga myndigheten att kontrollera att tillståndsvillkoren följs, och
  - ii) när artikel 15.3 b tillämpas, en sammanfattning av resultaten av utsläppskontrollen som möjliggör en jämförelse med de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.
- e) Lämpliga krav för regelbundet underhåll och regelbunden övervakning av de åtgärder som vidtagits för att förhindra utsläpp till mark och grundvattnet i enlighet med led b och lämpliga krav avseende periodisk kontroll av mark och grundvattnet vad avser farliga ämnen som kan påverkas på platsen, och med beaktande av risken för förorening av mark och grundvattnet inom anläggningens område.
- f) Åtgärder som rör andra förhållanden än normala driftsförhållanden, t.ex. arbete med igångsättande och urdrifttagning, läckor, störningar i driften, tillfälliga avbrott och den slutliga nedläggningen av verksamheten.

g) Beslämnelser som syftar till att minimera långväga eller gränsöverskridande föroreningar.

h) Villkor för bedömning av efterlevnaden av gränsvärdena för utsläpp eller en hänvisning till de tillämpliga krav som anges på annat ställe.

2. För tillämpning av punkte 1 a får gränsvärdena för utsläpp kompletteras eller ersättas av likvärdiga parametrar eller tekniska åtgärder som säkerställer en likvärdig miljöskyddsnivå.

3. BAT-slutsatserna ska ligga till grund för fastställande av tillståndsvillkoren.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 18 får den behöriga myndigheten fastställa strängare tillståndsvillkor än de som går att uppnå genom användning av bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna. Medlemsstaterna får fastställa bestämmelser enligt vilka den behöriga myndigheten får fastställa sådana strängare villkor.

5. När den behöriga myndigheten fastställer tillståndsvillkor på grundval av en bästa tillgänglig teknik som inte beskrivs i någon av de relevanta BAT-slutsatserna ska den säkerställa att

a) den tekniken fastställs med särskilt beaktande av de kriterier som anges i bilaga III, och

b) att kraven i artikel 15 är uppfyllda.

Om de BAT-slutsatser som avses i första stycket inte innehåller utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik, ska den behöriga myndigheten säkerställa att den teknik som avses i första stycket säkerställer en miljöskyddsnivå som motsvarar den bästa tillgängliga teknik som beskrivs i BAT-slutsatserna.

6. Om en verksamhet eller en typ av produktionsprocess som bedrivs i en anläggning inte omfattas av någon av BAT-slutsatserna eller om dessa slutsatser inte behandlar alla potentiella miljöeffekter av verksamheten eller processen, ska den behöriga myndigheten, efter att först ha samrått med verksamhetsutövaren, fastställa tillståndsvillkoren på grundval av bästa tillgängliga teknik som myndigheten, med särskilt beaktande av kriterierna i bilaga III, har fastställt för de aktuella verksamheterna och processerna.

7. För de anläggningar som avses i punkte 6.6 i bilaga I gäller punkterna 1–6 i denna artikel utan att det påverkar tillämpningen av lagstiftningen om djurskydd.

Artikel 15

Gränsvärden för utsläpp, likvärdiga parametrar och tekniska åtgärder

1. Gränsvärdena för utsläpp för förorenande ämnen gäller den punkt där utsläppet lämnar anläggningen, och när värdena bestäms ska man bortse från en eventuell utspädning som görs före den punkten.

För indirekta utsläpp av förorenande ämnen till vatten får resultatet av rening i ett reningsverk beaktas när gränsvärden för utsläpp fastställs för anläggningen i fråga, under förutsättning att en likvärdig nivå för miljöskyddet i dess helhet garanteras och att detta inte leder till en högre föroreningsbelastning på miljön.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 18 ska de gränsvärden för utsläpp och likvärdiga parametrar eller tekniska åtgärder som avses i artikel 14.1 och 14.2 byggas på bästa tillgängliga teknik, utan att användning av en specifik teknik eller teknologi föreskrivs.

3. Den behöriga myndigheten ska fastställa gränsvärden för utsläpp som säkerställer att utsläppen under normala driftförhållanden inte är högre än de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt de beslut om BAT-slutsatserna som avses i artikel 13.5 genom något av följande:

a) Fastställa gränsvärden för utsläpp som inte är högre än de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik. Dessa gränsvärden ska uttryckas för samma eller kortare tidsperioder och samma referensförhållanden som de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik,

b) fastställa andra gränsvärden för utsläpp än de som anges under led a, vad beträffar värden, tidsperioder och referensvillkor.

När punkte b tillämpas ska den behöriga myndigheten åminnelse om en gång om året bedöma resultaten av utsläppskontrollen för att säkerställa att utsläppen under normala driftförhållanden inte är högre än de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.

4. Genom undantag från punkte 3 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 18 får den behöriga myndigheten i specifika fall fastställa mindre stränga gränsvärden för utsläpp. Ett sådant undantag får tillämpas endast om en bedömning visar att uppnående av utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna skulle leda till oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljövinsterna till följd av:

a) den aktuella anläggningens geografiska belägenhet eller de lokala miljöförhållandena vid den, eller

b) den aktuella anläggningens tekniska egenskaper.

Den behöriga myndigheten ska i en bilaga till tillståndsvillkoren dokumentera skälen för tillämpningen av första stycket, inklusive resultatet av bedömningen och en motivering till de villkor som åläggs.

De gränsvärden för utsläpp som fastställs i enlighet med första stycket får dock inte vara högre än de som anges i bilagorna till denna direktiv, i tillämpliga fall.

Den behöriga myndigheten ska under alla omständigheter se till ingen betydande förorening förorsakas och att en hög nivå för miljöskyddet i dess helhet uppnås.

Kommissionen får, om det behövs, bedöma och genom riktlinjer ytterligare klargöra de kriterier som ska beaktas vid tillämpningen av denna punkt, på grundval av information som tillhandahållits av medlemsstater i enlighet med artikel 72.1, särskilt om tillämpningen av denna punkt.

Den behöriga myndigheten ska göra en förnyad bedömning av tillämpningen av det första stycket som en del av omprövningen av tillståndsvillkoren enligt artikel 21.

5. Den behöriga myndigheten får medge tillfälliga undantag från kraven i punkterna 2 och 3 i denna artikel och från artikel 11 a och 11 b för utprovning och användning av ny teknik för en period på totalt högst nio månader, förutsatt att efter den angivna perioden aningen tekniken upphör eller verksamheten ämns-tone klarar de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.

Artikel 16

Krav på kontroll

1. De krav på kontroll som avses i artikel 14.1 c ska i tillämpliga fall vara grundade på slutsatserna om kontroll enligt BAT-slutsatserna.

2. Frekvensen av de periodiska kontroller som avses i artikel 14.1 e ska fastställas av den behöriga myndigheten i ett tillstånd för varje enskild anläggning eller i generella bindande regler.

Utän att det påverkar tillämpningen av första stycket ska periodiska kontroller genomföras åtminstone en gång vart femte år för grundvattnet och vart tionde år för mark, om inte en sådan kontroll baseras på en systematisk bedömning av föroreningrisken.

Artikel 17

Generella bindande regler för de verksamheter som förtecknas i bilaga I

1. När medlemsstaterna antar generella bindande regler ska de säkerställa ett samordnat förfarande och en hög skyddsnivå för miljön motsvarande den som kan uppnås med enskilda tillståndsvillkor.

2. Generella bindande regler ska baseras på bästa tillgängliga teknik, utan att föreskriva användning av en viss teknik eller särskild teknologi, för att säkerställa att artiklarna 14 och 15 följs.

3. Medlemsstaterna ska se till att generella bindande regler uppdateras för att beakta utvecklingen av bästa tillgängliga teknik och för att säkerställa att artikel 21 följs.

4. Generella bindande regler som antas enligt punkterna 1–3 ska innehålla en hänvisning till dessa direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs.

Artikel 18

Miljö kvalitetsnormer

Om en miljö kvalitetsnorm ställer högre krav än vad som kan uppnås genom användning av bästa tillgängliga teknik ska ytterligare åtgärder anges i tillståndet, utan att detta påverkar vidagandet av andra åtgärder som kan behövas för att iaktta miljö kvalitetsnormerna.

Artikel 19

Utvecklingen av bästa tillgängliga teknik

Medlemsländerna ska övervaka att den behöriga myndigheten följer eller håller underrättad om utvecklingen av bästa tillgängliga teknik och om offentliggörande av nya eller uppdaterade BAT-slutsatser samt göra denna information tillgänglig för den berörda allmänheten.

Artikel 20

Verksamhetsutövarns ändring av anläggningen

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att verksamhetsutövaren underrättar den behöriga myndigheten om alla planerade ändringar av anläggningens art eller funktion, eller en utvidgning av anläggningen, som kan få konsekvenser för miljön. I förekommande fall ska den behöriga myndigheten uppdatera tillståndet.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ingen väsentlig ändring som planeras av verksamhetsutövaren genomförs utan att tillstånd beviljats i enlighet med detta direktiv.

Ansökan om tillstånd och de behöriga myndigheternas beslut ska avse de delar av anläggningen och de uppgifter som räknas upp i artikel 12 och som kan komma att beröras av den väsentliga ändringen.

3. En ändring av anläggningens art eller funktion eller en utvidgning av anläggningen ska anses vara väsentlig om ändringen eller utvidgningen i sig själv uppnår de tröskelvärden för kapacitet som anges i bilaga I.

Artikel 21

Den behöriga myndighetens omprövning och uppdatering av villkoren i tillstånd

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den behöriga myndigheten regelbundet gör en omprövning i enlighet med punkterna 2–5 av tillståndsvillkoren och, om nödvändigt för att säkerställa efterlevnaden av dessa direktiv, uppdaterar villkoren.

2. På begäran av den behöriga myndigheten ska verksamhetsutövaren överlämna alla uppgifter som är nödvändiga för en omprövning av tillståndsvillkoren, inklusive särskilt resultaten av utsläppkontroller och andra uppgifter som möjliggör en jämförelse av driften av anläggningen med bästa tillgängliga teknik enligt de tillämpliga BAT-slutsatserna och med de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.

Vid omprövning av tillståndsvillkoren ska den behöriga myndigheten använda all information som framkommit vid kontroll eller tillsyn.

3. Inom fyra år efter offentliggörandet av beslutet om BAT-slutsatserna i enlighet med artikel 13.5 avseende en anläggnings huvudsakliga verksamhet ska den behöriga myndigheten säkerställa att

- alla tillståndsvillkor för den berörda anläggningen omprövas och vid behov uppdateras för att säkerställa att detta direktiv, särskilt artikel 15.3 och 15.4, följs,
- anläggningen uppfyller dessa tillståndsvillkor.

Omprövningen ska ske med beaktande av alla nya eller uppdaterade BAT-slutsatser som är tillämpliga på anläggningen och som har antagits i enlighet med artikel 13.5 sedan tillståndet utfärdades eller senast omprövades.

4. Om en anläggning inte omfattas av någon av BAT-slutsatserna ska tillståndsvillkoren omprövas och vid behov uppdateras om utvecklingen av bästa tillgängliga teknik möjliggör en betydande minskning av utsläppen.

5. Tillståndsvillkoren ska omprövas och vid behov uppdateras åtminstone i de fall då

- anläggningen orsakar förorening av sådan betydelse att nya eller reviderade gränsvärden för utsläpp behöver införas i tillståndet,
- driftsäkerheten nödvändiggör att annan teknik används,
- det är nödvändigt för att uppfylla en ny eller reviderad miljövaltesnorm enligt artikel 18.

Artikel 22

Nedläggning av verksamhet

1. Den behöriga myndigheten ska fastställa tillståndsvillkor för att säkra efterlevnaden av punkterna 3 och 4 i denna artikel efter det att verksamheten definitivt har upphört, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2000/60/EG, direktiv 2004/35/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvattnet mot föroreningar och försämring⁽¹⁾ och relevant unionslagstiftning om markskydd.

⁽¹⁾ EUT L 372, 27.12.2006, s. 19.

2. Om verksamheten innefattar användning, produktion eller utsläpp av relevanta farliga ämnen, och med beaktande av risken för förorening av mark och grundvattnet inom anläggningens område, ska verksamhetsutövaren utarbeta och till den behöriga myndigheten överlämna en statusrapport innan en anläggning tas i drift eller ett tillstånd för en anläggning uppdateras för första gången efter den 7 januari 2013.

Statusrapporten ska innehålla den information som är nödvändig för att fastställa föroreningsstatusen i mark och grundvattnet så att en kvantifierad jämförelse kan göras med statusen efter det att verksamheten definitivt har upphört i enlighet med punkt 3.

Statusrapporten ska åtminstone innehålla följande information:

- Information om nuvarande användning och, om sådan finns tillgänglig, information om tidigare användning av området.
- Befintlig information, om sådan finns tillgänglig, om mark- och grundvattnemätningar som avspeglar tillståndet när rapporten utarbetades eller alternativt nya mark- och grundvattnemätningar med beaktande av risken för förorening av mark och grundvattnet med de farliga ämnen som ska användas, produceras eller släppas ut av den berörda anläggningen.

Om information som lämnats i enlighet med annan nationell lagstiftning eller unionslagstiftning uppfyller kraven i denna punkt kan den informationen inkluderas i eller bifogas den inlämnade statusrapporten.

Kommissionen ska upprätta riktlinjer om innehållet i statusrapporten.

3. Efter det att verksamheten definitivt har upphört ska verksamhetsutövaren bedöma föroreningsstatusen i mark och grundvattnet med avseende på förorening med relevanta farliga ämnen som använts, producerats eller släppts ut av anläggningen. Om anläggningen har orsakat en betydande förorening med relevanta farliga ämnen i mark och grundvattnet jämfört med statusen enligt den statusrapport som avses i punkt 2, ska verksamhetsutövaren vidta nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med föroreningen så att området återställs till den status. För detta ändamål får hänsyn tas till sådana åtgärders tekniska genomförbarhet.

Efter det att verksamheten definitivt har upphört och när föroreningen av mark och grundvattnet på området utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön som ett resultat av den tillståndsverksamhet som bedrivits av verksamhetsutövaren innan tillståndet för anläggningen uppdaterades för första gången efter den 7 januari 2013 och med beaktande av de villkor för anläggningens område som fastsätts i enlighet med artikel 12.1 d, ska verksamhetsutövaren utan att det påverkar tillämpningen av första stycket vidta nödvändiga åtgärder för att avlägsna, kontrollera, innesluta eller minska relevanta farliga ämnen så att området, med beaktande av dess nuvarande eller godkända framtida användning, upphör att utgöra en sådan risk.

4. Om verksamhetsutövaren inte behöver utarbeta en statusrapport enligt punkt 2, ska verksamhetsutövaren efter det att verksamheten definitivt har upphört vidta nödvändiga åtgärder för att avlägsna, kontrollera, innesluta eller minska relevanta farliga ämnen så att området, med beaktande av dess nuvarande eller godkända framtida användning, upphör att utgöra en betydande risk för människors hälsa eller för miljön på grund av föreningen av mark och grundvattnen som ett resultat av den tilltänkta verksamheten och med beaktande av de förhållanden inom anläggningens område som fastställs i enlighet med artikel 12.1 d.

Artikel 23

Miljöutlitsyn

1. Medlemsstaterna ska inrätta ett system för miljöutlitsyn av anläggningar som ska omfattas av undersökning av alla olika typer av relevanta miljöeffekter från de berörda anläggningarna.

Medlemsstaterna ska säkerställa att verksamhetsutövaren ger de behöriga myndigheterna all nödvändig bistånd så att myndigheterna kan genomföra besök på plats, ta prover och samlar in all nödvändig information för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska se till att alla anläggningar omfattas av en miljöutlitsynplan på nationell, regional eller lokal nivå samt att denna plan regelbundet ses över och vid behov uppdateras.

3. Varje miljöutlitsynplan ska omfatta följande:

- En allmän bedömning av relevanta miljöproblem.
- Geografiskt område som omfattas av utlitsynplanen.
- Ett register över de anläggningar som omfattas av planen.
- Förfaranden för upprättande av programmen för rutinmässig miljöutlitsyn enligt punkt 4.
- Förfaranden för icke-rutinmässig miljöutlitsyn enligt punkt 5.
- Bestämmelser om samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter, om så behövs.

4. Den behöriga myndigheten ska, på grundval av utlitsynplanerna, regelbundet upprätta program för rutinmässig miljöutlitsyn, inklusive frekvensen för besök på plats för olika typer av anläggningar.

Tiden mellan två besök på plats ska baseras på en systematisk bedömning av miljöriskerna vid de berörda anläggningarna och får inte överstiga ett år för anläggningar som medför de största riskerna och tre år för anläggningar som medför de minsta riskerna.

Om det vid ett tillsynstillfälle konstateras ett allvarigt fall av bristande efterlevnad av tillståndsvillkoren, ska ytterligare ett besök på plats genomföras inom sex månader från det tillsynstillfälle.

Den systematiska bedömningen av miljöriskerna ska baseras på åtminstone följande kriterier:

- De berörda anläggningarnas potentiella och faktiska påverkan på människors hälsa och på miljön, med beaktande av nivåerna och syperna av utsläpp, den lokala miljöns känslighet och risken för olyckor.
- Uppgifter om hur tillståndsvillkoren tidigare har följts.
- Verksamhetsutövarens deltagande i unionens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas), i enlighet med förordning (EG) nr 1221/2009⁽¹⁾.

Kommissionen får ansa riktlinjer för bedömningskriterier för miljörisker.

5. Icke-rutinmässig miljöutlitsyn ska utföras för att undersöka allvariga miljöklagomål, allvariga miljöolyckor, tillbud och bristande efterlevnad så snart som möjligt och, om så är lämpligt, före meddelande, omprövning eller uppdatering av ett tillstånd.

6. Efter varje besök på plats ska den behöriga myndigheten utarbeta en rapport med en beskrivning av de iakttagelser som är relevanta för att bedöma huruvida anläggningen uppfyller tillståndsvillkoren och slutsatser om huruvida ytterligare åtgärder är nödvändiga.

Rapporten ska delges den berörda verksamhetsutövaren inom två månader efter det att besöket på plats genomförs. Rapporten ska offentliggöras av den behöriga myndigheten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation⁽²⁾ inom fyra månader efter det att besöket på plats genomförs.

Utän att det påverkar tillämpningen av artikel 8.2 ska den behöriga myndigheten se till att verksamhetsutövaren vidtar alla nödvändiga åtgärder som anges i rapporten inom rimlig tid.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) (EUT L 342, 22.12.2009, s. 1).

⁽²⁾ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

Artikel 24

Tillgång till information och allmänhetens deltagande i tillståndsförfarandet

1. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i följande förfaranden:

- Meddelandet av tillstånd för nya anläggningar.
- Meddelandet av tillstånd för en väsentlig ändring.
- Meddelandet eller uppdateringen av tillstånd för en anläggning för vilken tillämpning av artikel 15.4 föreslås.
- Uppdateringen av ett tillstånd för en anläggning eller av tillståndsvillkoren för en anläggning i enlighet med artikel 21.5 a.

Det förfarande som anges i bilaga IV ska tillämpas för sådant deltagande.

2. Efer det att ett beslut om meddelande, omprövning eller uppdatering av tillstånd har fattats ska den behöriga myndigheten göra följande information tillgänglig för allmänheten, inklusive via Internet när det gäller leden a, b och f.

- Beslutets innehåll, inbegripet en kopia av tillståndet och senare uppdateringar.
- De skäl som beslutet grundar sig på.
- Resultaten av de samråd som hållits innan beslutet fattades och en förklaring av hur de har beaktats i beslutet.
- Titeln på de BAT-referensdokument som är relevanta för den aktuella anläggningen eller verksamheten.
- Hur de tillståndsvillkor som avses i artikel 14, inklusive gränsvärdena för utsläpp, har fastställts i förhållande till bästa tillgängliga teknik och utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik.
- Om ett undantag medges enligt artikel 15.4, de särskilda skälen för undantaget baserat på de kriterier som fastställs i den punkten och föreskrivna villkor.

3. Den behöriga myndigheten ska också göra följande information tillgänglig för allmänheten, inklusive via Internet, åtminstone när det gäller led a:

- Relevanta uppgifter om de åtgärder som vidtagits av verksamhetsutövaren efter det att verksamheten definitivt har upphört i enlighet med artikel 22.

b) Resultaten av utsläppskontrollen som fordras enligt tillståndsvillkoren och som den behöriga myndigheten förfogar över.

4. Punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln ska tillämpas med de begränsningar som fastställs i artikel 4.1 och 4.2 i direktiv 2003/4/EG.

Artikel 25

Rätt till rättslig prövning

1. Medlemsstaterna ska inom ramen för den relevanta nationella lagstiftningen se till att medlemmar av den berörda allmänheten har möjlighet att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av artikel 24 prövad i domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag, om något av följande villkor uppfylls:

- De har tillräckligt intresse.
- De hävdar att en rättighet kränks, när detta utgör en förutsättning enligt en medlemsstats förvaltningsprocessrättsliga lagstiftning.

2. Medlemsstaterna ska fastställa i vilket skede beslut, handlingar eller underlåtenhet kan prövas.

3. Vad som utgör tillräckligt intresse och kränkning av en rättighet ska fastställas av medlemsstaterna, i enlighet med målet att ge den berörda allmänheten en omfattande rätt till rättslig prövning.

För detta ändamål ska intresse hos en icke-statlig miljöskyddsorganisation som uppfyller alla krav enligt nationell lag, anses tillräckligt i den mening som avses i punkt 1 a.

Sådana organisationer ska också anses ha rättigheter som kan kränkas i den mening som avses i punkt 1 b.

4. Besvämsmålen i punkterna 1, 2 och 3 ska inte utesluta möjligheten av ett preliminärt prövningsförfarande inför en förvaltningsmyndighet och ska inte påverka kravet att de administrativa prövningsförfarandena ska vara utömda innan rättsliga prövningsförfaranden får användas, om dessa krav finns enligt den nationella lagstiftningen.

Sådana förfaranden ska vara objektiva, rättvisa, snabba och inte oöverkomligt kostsamma.

5. Medlemsstaterna ska se till att praktisk information om rätten till rättslig prövning i domstol och i administrativ ordning görs tillgänglig för allmänheten.

Artikel 26

Gränsöverskridande verkningar

1. Om en medlemsstat konstaterar att driften av en anläggning kan få betydande, negativ inverkan på miljön i en annan medlemsstat, eller om en medlemsstat som kan komma att påverkas i betydande omfattning begär dessa, ska den medlemsstat, inom vars territorium ansökan om tillstånd enligt artikel 4 eller artikel 20.2 lämnades in, till den andra medlemsstaten överlämna de uppgifter som ska lämnas eller hållas tillgängliga enligt bilaga IV, samtidigt som den ställer dessa till förfogande för allmänheten.

Dessa uppgifter utgör grunden för de samråd som är nödvändiga inom ramen för de bilaterala relationerna mellan de två medlemsstaterna enligt principen om ömsesidighet och lika behandling.

2. Inom ramen för sina bilaterala relationer ska medlemsstaterna se till att ansökningarna i de fall som anges i punkt 1 också hålls tillgängliga för allmänheten i den medlemsstat som kan komma att beröras, så att allmänheten kan taställning till dem innan den behöriga myndigheten fattar sitt beslut.

3. Resultatet av eventuella samråd i enlighet med punkterna 1 och 2 ska beaktas när den behöriga myndigheten fattar ett beslut om ansökan.

4. Den behöriga myndigheten ska informera medlemsstaterna med vilka samråd har hållits i enlighet med punkt 1 om det beslut som fattas beträffande ansökan och ska till dessa överlämna den information som avses i artikel 24.2. Dessa medlemsstater ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att denna information görs tillgänglig på lämpligt sätt för den berörda allmänheten inom det egna territoriet.

Artikel 27

Ny teknik

1. Medlemsstaterna ska vid behov främja utvecklingen och tillämpningen av ny teknik, i synnerhet den nya teknik som fastställs i BÄT-referensdokumentet.

2. Kommissionen ska upprätta riktlinjer för att hjälpa medlemsstaterna att främja utvecklingen och tillämpningen av ny teknik i enlighet med punkt 1.

KAPITEL III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR
FÖRBRÄNNINGSANLÄGGNINGAR

Artikel 28

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 50 MW och däröver, oavsett vilket bränsle som används.

Detta kapitel gäller inte följande förbränningsanläggningar:

- Anläggningar där förbränningsprodukterna används för direkt uppvärmning, torkning eller annan behandling av föremål eller material.
- Efterförbränningsanläggningar som är avsedda att rena rökgaser genom förbränning och som inte används som en separat förbränningsanläggning.
- Anordningar för regenerering av katalysatorer för katalytisk krackning.
- Anordningar för omvandling av väteulfid till svavel.
- Reaktorer som används inom den kemiska industrin.
- Koksugnsblock.
- Cowperapparater.
- Sådana tekniska anordningar som används för att driva fordon, fartyg eller flygplan.
- Gasturbiner och gasmotorer som används på offshore-plattformar.
- Anläggningar som använder någon typ av fast eller flytande avfall som bränsle utöver avfall som avses i artikel 3.31 b.

Artikel 29

Regler om sammanlagda utsläpp

1. Om rökgaser från två eller flera separata förbränningsanläggningar släpps ut genom en gemensam skorsten ska den kombination som dessa anläggningar utgör beaktas som en enda förbränningsanläggning och deras kapaciteter räknas samman vid beräkningen av den sammanlagda installerade tillförda effekten.

2. Om två eller flera separata förbränningsanläggningar, som har meddelats tillstånd för första gången den 1 juli 1987 eller därefter eller vars verksamhetsutövare har lämnat in en fullständig ansökan om ett tillstånd det datumet eller därefter, installeras eller har installerats på ett sådant sätt att rökgaserna från anläggningarna, med beaktande av de tekniska och ekonomiska förutsättningarna, enligt den behöriga myndighetens bedömning skulle kunna ledas ut genom en gemensam skorsten, ska en sådan kombination av anläggningar beaktas som en enda förbränningsanläggning och deras kapaciteter räknas samman vid beräkningen av den sammanlagda installerade tillförda effekten.

3. Vid beräkningen av den sammanlagda installerade tillförda effekten av en kombination av förbränningsanläggningar enligt punkterna 1 och 2 ska enskilda förbränningsanläggningar med en installerad tillförd effekt på mindre än 15 MW inte beaktas.

Artikel 30

Gränsvärden för utsläpp

1. Rökgaser från förbränningsanläggningar ska ledas ut på ett kontrollerat sätt genom en skorsten som innehåller en eller flera pipor och vars höjd beräknas på ett sådant sätt att människors hälsa och miljön skyddas.

2. Alla tillstånd för anläggningar som innehåller förbränningsanläggningar som har meddelats tillstånd före den 7 januari 2013 eller vars verksamhetsövare har lämnat in en fullständig tillståndsansökan före det datumet, förutsatt att anläggningarna var i drift senast den 7 januari 2014, ska innehålla villkor som säkerställer att utsläppen till luft från dessa anläggningar inte är högre än de gränsvärden för utsläpp som anges i del 1 i bilaga V.

Alla tillstånd för anläggningar som innehåller förbränningsanläggningar som medges undantag enligt artikel 4.4 i direktiv 2001/80/EG och som är i drift efter den 1 januari 2016 ska innehålla villkor som säkerställer att utsläppen till luft från dessa anläggningar inte är högre än de gränsvärden för utsläpp som anges i del 2 i bilaga V.

3. Alla tillstånd för anläggningar som innehåller förbränningsanläggningar som inte omfattas av punkt 2 ska innehålla villkor som säkerställer att utsläppen till luft från dessa anläggningar inte är högre än de gränsvärden för utsläpp som anges i del 2 i bilaga V.

4. De gränsvärden för utsläpp som fastställs i delarna 1 och 2 i bilaga V samt minimikraven för avsvavning enligt del 5 i den bilagan ska gälla för utsläpp från varje gemensam skorsten i förhållande till hela förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt. När det i bilaga V fastställs att utsläppsgränsvärden kan tillämpas för en del av en förbränningsanläggning med ett begränsat antal drifttimmar ska dessa gränsvärden gälla för utsläpp från den delen av anläggningen men fastställas i förhållande till hela förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt.

5. Den behöriga myndigheten får under högst sex månader medge undantag från skyldigheten att uppfylla gränsvärdena för utsläpp av svaveldioxid i punkterna 2 och 3 för en förbränningsanläggning som i detta syfte normalt använder bränsle med låg svavelhalt, om verksamhetsövaren inte klarar att uppfylla dessa gränsvärden på grund av ett avbrott i försörjningen av lågsvavligt bränsle som beror på en allvarig brist på bränslet i fråga.

Medlemsstaterna ska omedelbart underrätta kommissionen om alla undantag som medges enligt första stycket.

6. Den behöriga myndigheten får medge undantag från skyldigheten att uppfylla de gränsvärden för utsläpp som anges i punkterna 2 och 3 om en förbränningsanläggning som endast använder gasformigt bränsle, på grund av ett plöjligt avbrott i gasförsörjningen, undantagsvis måste använda andra typer av bränsle och därför borde vara utrustad med anordningar för rökgasrening. Ett sådant undantag får inte medges för en längre tid än tio dagar om det inte föreligger ett tvingande behov av att upprätthålla energiförsörjningen.

Verksamhetsövaren ska omedelbart underrätta den behöriga myndigheten om varje sådant fall som avses i första stycket.

Medlemsstaterna ska omedelbart underrätta kommissionen om eventuella undantag som medges enligt första stycket.

7. Om en förbränningsanläggning utökas, ska de gränsvärden för utsläpp som anges i del 2 i bilaga V gälla för den utökade delen av anläggningen som påverkas av förändringen och fastställas med beaktande av den totala installerade tillförda effekten för hela förbränningsanläggningen. Om en förändring görs vid en förbränningsanläggning som kan få konsekvenser för miljön och som påverkar en del av anläggningen med en installerad tillförd effekt på 50 MW eller mer, ska de gränsvärden för utsläpp som fastställs i del 2 i bilaga V gälla för den del av anläggningen som har förändrats i förhållande till hela förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt.

8. De gränsvärden för utsläpp som fastställs i delarna 1 och 2 i bilaga V gäller inte för följande förbränningsanläggningar:

- Dieselmotorer.
- Återvinningspannor i anläggningar för framställning av pappersmassa.
- För följande förbränningsanläggningar ska kommissionen på grundval av bästa tillgängliga teknik se över behovet av att fastställa utsläppsgränsvärden för hela unionen och av att ändra de utsläppsgränsvärden som fastställs i bilaga V:
  - De förbränningsanläggningar som avses i punkt 8.
  - De förbränningsanläggningar i raffinaderier som för egen förbrukning använder destillations- och omvandlingsrester från råoljaffinerings, separata eller tillsammans med andra bränsletyper, med iakttagande av särdragen i raffinaderiernas energisystem.
  - De förbränningsanläggningar som använder andra gaser än naturgas.
  - De förbränningsanläggningar i kemiska anläggningar som för egen förbrukning använder flytande produktionsrester som ett icke-kommerciellt bränsle.

Kommissionen ska senast den 31 december 2013 avge rapport om resultaten av denna översyn till Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

Artikel 31

Avsvavlingsgrad

1. För förbränningsanläggningar som använder inhemska fasta bränslen, som inte kan uppfylla utsläppsgränsvärdena för svaveldioxid enligt artikel 30.2 och 30.3 på grund av dessa bränsles egenskaper, får medlemsstaterna i stället tillämpa minimikraven för avsvavling enligt del 5 i bilaga V i överensstämmelse med de regler för iakttagande av avsvavlingsgraderna som fastställs i del 6 i den bilagan och efter det att den behöriga myndigheten har validerat den tekniska rapport som avses i artikel 72.4 a.

2. För förbränningsanläggningar som använder inhemska fasta bränslen och som samförbränner avfall och inse kan uppfylla Kproc-värdena för svaveldioxid enligt punkterna 3.1 eller 3.2 i del 4 i bilaga VI på grund av dessa inhemska fasta bränslers egenskaper, får medlemsstaterna i stället tillämpa minimikraven för avsvavling enligt del 5 i bilaga V, i enlighet med de bestämmelser om överensstämmelse som fastställs i del 6 i den bilagan. Om medlemsstaterna väljer att tillämpa denna punkt, ska Kavfall som avses i punkt 1 i del 4 i bilaga VI vara 0 mg/Nm³.

3. Kommissionen ska senast den 31 december 2019 se över om det är möjligt att tillämpa minimikraven för avsvavling enligt del 5 i bilaga V, med beaktande särskilt av bästa tillgängliga teknik och vinsterna av minskade svaveldioxidutsläpp.

Artikel 32

Nationell övergångsplan

1. Under perioden från och med den 1 januari 2016 till och med den 30 juni 2020 får medlemsstaterna fastställa och genomföra en nationell övergångsplan som omfattar förbränningsanläggningar som meddelades det första tillståndet före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade ingivit en kompletteringsansökan senast det datumet, under förutsättning att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003. Planen ska för var och en av de förbränningsanläggningar som omfattas av den omfatta utsläpp av en eller flera av följande föroreningar: kväveoxider, svaveldioxid och stoft. För gasturbiner ska endast utsläpp av kväveoxider omfattas av planen.

Den nationella övergångsplanen ska inte omfatta följande förbränningsanläggningar:

- De förbränningsanläggningar för vilka artikel 33.1 är tillämplig.
- De förbränningsanläggningar i raffinaderier som använder gaser med lågt värmevärde från förädlning av raffinaderisprodukter eller som för egen förbrukning använder destillations- och omvandlingsrester från råoljaffinerings- separata eller tillsammans med andra bränslesyfter.
- De förbränningsanläggningar för vilka artikel 35 är tillämplig.
- De förbränningsanläggningar som medgett ett undantag i enlighet med artikel 4.4 i direktiv 2001/80/EG.

2. Förbränningsanläggningar som omfattas av planen får undantas från skyldigheten att iaktta de gränsvärden för utsläpp som avses i artikel 30.2 för de föroreningar som omfattas av planen eller, i tillämpliga fall, från de avsvavlingsgrader som avses i artikel 31.

De utsläppgränsvärdena för svaveldioxid, kväveoxider och stoft som anges i det tillstånd för förbränningsanläggningen som är gällande den 31 december 2015, särskilt i enlighet med kraven i direktiven 2001/80/EG och 2008/1/EG, ska ämnas vara gälla.

Förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 500 MW som använder fast bränsle och som meddelades det första tillståndet efter den 1 juli 1987 ska uppfylla de utsläppgränsvärdena för kväveoxider som anges i del 1 i bilaga V.

3. För var och en av de föroreningar som omfattas av den nationella övergångsplanen ska ett fastställas som anger de högsta totala årliga utsläppen från alla anläggningar som omfattas av planen på grundval av varje anläggnings sammanlagda faktiska installerade tillförd effekt den 31 december 2010, dess faktiska årliga drifttimmar och dess bränsleanvändning, uttryckt som ett medelvärde för de tio senaste åren i drift fram till och med 2010.

Taken för 2016 ska beräknas på grundval av de relevanta utsläppgränsvärden som fastställs i bilagorna III–VII till direktiv 2001/80/EG eller i tillämpliga fall på grundval av de avsvavlingsgrader som anges i bilaga III till direktiv 2001/80/EG. När det gäller gasturbiner ska de utsläppgränsvärdena för kväveoxider som fastställs för sådana anläggningar i del B i bilaga VI till direktiv 2001/80/EG användas. Taken för 2019 och 2020 ska beräknas på grundval av de relevanta utsläppgränsvärden som fastställs i del 1 i bilaga V till det här direktivet eller, i tillämpliga fall, på grundval av de relevanta avsvavlingsgrader som fastställs i del 5 i bilaga V till det här direktivet. Taken för 2017 och 2018 ska fastställas genom angivandet av en linjär minskning av taken mellan 2016 och 2019.

Om en anläggning som omfattas av den nationella övergångsplanen läggs ned eller inte längre faller inom tillämpningsområdet för kapitel III, ska dessa inte leda till en höjning av de totala årliga utsläppen från de övriga anläggningar som omfattas av planen.

4. Den nationella övergångsplanen ska också innehålla bestämmelser om kontroll och rapportering som överensstämmer med de genomförandebestämmelser som fastställs i enlighet med artikel 41 b i samma åtgärder som fastställer för varje anläggning för att säkerställa att de utsläppgränsvärden som kommer att gälla från och med den 1 juli 2020 uppfylls inom fastställt tid.

5. Senast den 1 januari 2013 ska medlemsstaterna överlämna sina nationella övergångsplaner till kommissionen.

Kommissionen ska utvärdera planerna och om kommissionen inte framför några invändningar inom tolv månader efter mottagandet av en plan, ska den berörda medlemsstaten anse att planen är godkänd.

Om kommissionen anser att en plan inte överensstämmer med de genomförandebestämmelser som fastställs i enlighet med artikel 41 b, ska den underrätta den berörda medlemsstaten om att planen inte kan godkännas. När det gäller utvärderingen av en ny version av en plan som en medlemsstat överlämnar till kommissionen, ska den period som avses i andra stycket vara sex månader.

6. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om alla senare ändringar av planen.

Artikel 33

Undantag för anläggningar med begränsad livstid

1. Under perioden från och med den 1 januari 2016 till och med den 31 december 2023 får förbränningsanläggningar undantas från skyldigheten att iaktta de gränsvärden för utsläpp som avses i artikel 30.2 och från de avsvavlingsgrader som avses i artikel 31 i tillämpliga fall, och från att inkluderas i den nationella övergångsplan som avses i artikel 32 förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

- Verksambetsövaren vid förbränningsanläggningen ska i en skriftlig försäkran, överlämnad senast den 1 januari 2014 till den behöriga myndigheten, förbinda sig att inte driva anläggningen under mer än 17 500 drifttimmar från och med den 1 januari 2016 och senast till och med den 31 december 2023.
- Verksambetsövaren ska varje år till den behöriga myndigheten inkomma med uppgifter om antalet drifttimmar sedan den 1 januari 2016.
- gränsvärdena för utsläpp av svaveldioxid, kväveoxider och sot som anges i det tillstånd för förbränningsanläggningen som är gällande den 31 december 2015, särskilt i enlighet med kraven i direktiven 2001/80/EG och 2008/1/EG, ska åminstone gälla under förbränningsanläggningens återstående drifttid. Förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 500 MW som använder fast bränsle och som meddelades det första tillståndet efter den 1 juli 1987 ska uppfylla de utsläppsgränsvärden för kväveoxider som anges i del 1 i bilaga V, och
- förbränningsanläggningen har inte medgett ett undantag i enlighet med artikel 4.4 i direktiv 2001/80/EG.

2. Senast den 1 januari 2016 ska varje medlemsstat till kommissionen överlämna en förteckning över de förbränningsanläggningar på vilka bestämmelserna i punkt 1 är tillämpliga, inbegripet deras sammanlagda installerade tillförda effekter, de typer av bränsle som används och de tillämpliga gränsvärdena för utsläpp av svaveldioxid, kväveoxider och sot. När det gäller anläggningar som omfattas av bestämmelserna i punkt 1 ska medlemsstaterna till kommissionen varje år lämna uppgifter om antalet drifttimmar sedan den 1 januari 2016.

3. När det gäller en förbränningsanläggning som den 6 januari 2011 utgör en del av ett litet enskilt system och som vid den tidpunkten svarar för åminstone 35 % av elförsörjningen inom det systemet som på grund av sina tekniska egenskaper inte kan uppfylla de gränsvärden för utsläpp som anges i artikel 30.2, ska det antal drifttimmar som avses i punkt 1 a i den här artikeln vara 18 000 från och med den 1 januari 2020 och längst till och med den 31 december 2023, och den tidpunkt som avses i punkterna 1 b och 2 i den här artikeln ska vara den 1 januari 2020.

4. När det gäller en förbränningsanläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 1 500 MW som togs i drift före den 31 december 1986 och som använder inhemska fasta bränslen med ett nettovärmevärde på mindre än 5 800 kJ/kg,

en fukthalt på mer än 45 viktprocent, en kombinerad fukt- och askhalt på mer än 60 viktprocent och en kalciumoxidhalt i aska på mer än 10 %, ska det antal drifttimmar som avses i punkt 1 a vara 32 000.

Artikel 34

Små enskilda system

1. Fram till och med den 31 december 2019 får förbränningsanläggningar som den 6 januari 2011 utgör en del av ett litet enskilt system undantas från skyldigheten att iaktta de gränsvärden för utsläpp som avses i artikel 30.2 och från de avsvavlingsgrader som avses i artikel 31 i tillämpliga fall. Fram till och med den 31 december 2019 ska åminstone de gränsvärden för utsläpp gälla som anges i tillståndet för dessa förbränningsanläggningar, särskilt i enlighet med kraven i direktiven 2001/80/EG och 2008/1/EG.

2. Förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 500 MW som använder fast bränsle och som meddelades det första tillståndet efter den 1 juli 1987 ska uppfylla de utsläppsgränsvärden för kväveoxider som anges i del 1 i bilaga V.

3. Om det på en medlemsstats territorium finns förbränningsanläggningar som omfattas av detta kapitel och som utgör en del av ett litet enskilt system, ska den medlemsstaten före den 7 januari 2013 till kommissionen överlämna en förteckning över dessa förbränningsanläggningar, den totala årliga energianvändningen för de lilla enskilda systemen och den energimängd som erhålls genom sammankoppling med andra system.

Artikel 35

Fjärrvärmeverk

1. Fram till och med den 31 december 2022 får en förbränningsanläggning undantas från skyldigheten att iaktta de gränsvärden för utsläpp som avses i artikel 30.2 och de avsvavlingsgrader som avses i artikel 31 förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

- Den sammanlagda installerade tillförda effekten överstiger inte 200 MW,
- anläggningen meddelades det första tillståndet före den 27 november 2002 eller dess verksambetsövare ingav en komplett tillståndsansökan före den dagen, under förutsättning att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003,
- åminstone 50 % av anläggningens produktion av nytteigjord värme som ett rullande medelvärde över en period på fem år levereras i form av ånga eller varmvatten till ett offentligt fjärrvärmenät, och
- de utsläppsgränsvärden för svaveldioxid, kväveoxider och sot som anges i det tillstånd för anläggningen som är gällande den 31 december 2015, särskilt i enlighet med kraven i direktiven 2001/80/EG och 2008/1/EG, ska åminstone gälla till och med den 31 december 2022.

2. Senast den 1 januari 2016 ska varje medlemsstat till kommissionen överlämna en förreckning över de förbränningsanläggningar på vilka besöksbesöken i punkt 1 är tillämpliga, inbegripet deras sammanlagda installerade tillförda effekter, de typer av bränsle som används och de tillämpliga gränsvärdena för utsläpp av svaveldioxid, kvävedioxid och stof. Medlemsstaterna ska desuom, för alla förbränningsanläggningar som omfattas av punkt 1 och under den period som anges i den punkten, årligen underrätta kommissionen om den andel av varje anläggningens produktion av nyavgjord värme som levereras i form av ånga eller varmvatten till ett offentligt fjärrvärmnät, uttryckt som ett rullande medelvärde över de föregående fem åren.

Artikel 36

Geologisk lagring av koldioxid

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att verksamhetsutövarna vid alla förbränningsanläggningar med en nominell elektrisk effekt på 300 MW eller mer, för vilka det ursprungliga tillståndet till uppförande eller, i avsaknad av ett sådant förfarande, det ursprungliga drifttillståndet har utfärdats efter ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid⁽¹⁾, har gjort en bedömning av om följande villkor är uppfyllda:

- Lämpliga förvaringsplatser finns tillgängliga.
- Transporten är tekniskt och ekonomiskt genomförbar.
- Det är tekniskt och ekonomiskt möjligt att eftermontera utrustning för koldioxidavskiljning.

2. Om villkoren som anges i punkt 1 är uppfyllda, ska den behöriga myndigheten se till att lämpligt utrymme avsätts vid anläggningen för den utrustning som krävs för att avskilja och komprimera koldioxid. Den behöriga myndigheten ska bedöma huruvida villkoren är uppfyllda på grundval av den bedömning som avses i punkt 1 och annan tillgänglig information, särskilt när det gäller skydd av miljön och av människors hälsa.

Artikel 37

Driftstörning eller haveri i reningssystemet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de av tillståndet framgår vilka förfaranden som ska följas om reningssystemets funktion fungerar dåligt eller havererar.

2. Om utrustningen havererar ska den behöriga myndigheten lägga verksamhetsutövaren att begränsa eller upphöra med drift, om den normala driften inte kan återupptas inom 24 timmar, eller att driva anläggningen med bränslen som förörensar mindre.

Verksamhetsutövaren ska underrätta den behöriga myndigheten inom 48 timmar efter driftstörning eller haveri i reningssystemet.

⁽¹⁾ EUT L 140, 5.6.2009, s. 114.

Anläggningen får inte drivas längre än sammanlagt 120 timmar per tolv månadersperiod utan reningssystemet.

Den behöriga myndigheten får medge undanag från tidsgränserna i första och tredje styckena om någon av följande situationer föreligger:

- Det finns ett tvingande behov av att upprätthålla energiförsörjningen.
- Förbränningsanläggningen med den havererade utrustningen skulle under en begränsad tid ersättas av en annan anläggning som skulle orsaka en total ökning av utsläppen.

Artikel 38

Kontroll av utsläpp till luft

1. Medlemsstaterna ska se till att kontroll av luftförorenande ämnen sker i enlighet med del 3 i bilaga V.

2. Installation och funktion hos automatisk kontrollutrustning ska omfattas av kontroll och årliga prov i enlighet med del 3 i bilaga V.

3. Den behöriga myndigheten ska bestämma placeringen av provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp.

4. Alla kontrollresultat ska registreras, bearbetas och presenteras på ett sätt som gör det möjligt för den behöriga myndigheten att kontrollera efterlevnaden av de driftvillkor och gränsvärden för utsläpp som anges i tillståndet.

Artikel 39

Efterlevnad av gränsvärden för utsläpp

Gränsvärdena för utsläpp till luft ska anses ha följits om villkoren i del 4 i bilaga V är uppfyllda.

Artikel 40

Flerbränsleanläggningar

1. För flerbränsleanläggningar som samtidigt utsnyttar två eller flera bränsletyper ska den behöriga myndigheten fastställa gränsvärden för utsläpp enligt följande steg:

- Ta det gränsvärde för utsläpp för varje bränsletyp och förörening som svarar mot hela förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförda effekter enligt delarna 1 och 2 i bilaga V.
- Bestäm viktade gränsvärden för utsläpp för varje typ av bränsle, vilka erhålls genom att multiplicera de enskilda gränsvärden som avses i a med den tillförda effekten för varje bränsletyp och dividera produkten med summan av de tillförda effekterna för samtliga bränslen.
- Addera de viktade gränsvärdena för utsläpp för varje typ av bränsle.

2. För de flerbränsleanläggningar som omfattas av artikel 30.2 som för egen förbrukning använder destillations- och omvandlingsrester från råoljeraffinering, separat eller tillsammans med andra bränsleyper, kan följande utsläppsgrensvärden tillämpas i stället för de utsläppsgrensvärden som anges i punkt 1.

- a) Om den bestämmande bränsleyper vid driften av förbränningsanläggningen tillför 50 % eller mer till summan av de tillförda effekterna från samtliga bränsleyper, det utsläppsgrensvärde som anges i del 1 i bilaga V för den bestämmande bränsleyper.
- b) Om den bestämmande bränsleyper tillför mindre än 50 % till summan av de tillförda effekterna från samtliga bränsleyper, det utsläppsgrensvärde som fastställs i enlighet med följande steg:
  - i) Ta det utsläppsgrensvärde som anges i del 1 i bilaga V för varje använd bränsleyp som svarar mot förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt.
  - ii) Beräkna utsläppsgrensvärdet för den bestämmande bränsleyper genom att det utsläppsgrensvärde som fastställs för den bränsleyper i enlighet med led i multipliceras med två, varefter utsläppsgrensvärdet för den använda bränsleyper som har det lägsta värdet enligt del 1 i bilaga V, som svarar mot förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt, subtraheras från den erhållna produkten.
  - iii) Fastställ de viktade utsläppsgrensvärdena för varje använd bränsleyp genom att multiplicera det utsläppsgrensvärde som fastställs enligt leden i och ii med den tillförda effekten för det aktuella bränslet, varefter produkten divideras med summan av de tillförda effekterna för samtliga bränslen.
  - iv) Addera de viktade utsläppsgrensvärden som fastställs enligt led iii.

3. För de flerbränsleanläggningar som omfattas av artikel 30.2 som för egen förbrukning använder destillations- och omvandlingsrester från råoljeraffinering, separat eller tillsammans med andra bränsleyper, kan de genomsnittliga utsläppsgrensvärden för svaveldioxid som anges i del 7 i bilaga V tillämpas i stället för de utsläppsgrensvärden som anges i punkterna 1 eller 2 i den här artikeln.

Artikel 41

Genomförandebestämmelser

Genomförandebestämmelser ska fastställas

- a) för angivandet av de start- och stopperioder som avses i artikel 3.27 och i del 4 punkte 1 i bilaga V, och
- b) för de nationella övergångsplaner som avses i artikel 32, och särskilt för fastställandet av utsläppstak och därefter hörande kontroller och rapportering.

Dessa genomförandebestämmelser ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 75.2. Kommissionen ska lägga fram lämpliga förslag senast den 7 juli 2011.

KAPITEL IV

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR AVFALLSFÖRBRÄNNINGS- OCH SAMFÖRBRÄNNINGSANLÄGGNINGAR

Artikel 42

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel gäller avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar som förbränner eller samförbränner fast eller flytande avfall.

Detta kapitel ska inte tillämpas på förgasnings- eller pyrolysanläggningar om de gaser som uppstår genom denna värmebehandling av avfall renas i sådan omfattning att de inför sin förbränning inte längre utgör avfall och de inte kan orsaka större utsläpp än de som uppstår vid förbränning av naturgas.

I detta kapitel ska avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar omfatta samtliga förbränningslinjer eller samförbränningslinjer, utrymmen för mottagning och förvaring av avfall samt utrustning för förbehandling vid anläggningen, anläggningens system för tillförsel av avfall, bränsle och luft, värmepannor, utrustning för behandling av rökgaser, utrustning för behandling eller förvaring av restprodukter och avloppsvattnen vid anläggningen, skorstenar, apparatur och system för reglering av förbränning eller samförbränning samt för registrering och kontroll av förbrännings- eller samförbränningsförhållandena.

Om andra processer än oxidering används för termisk behandling av avfall, såsom pyrolyz, förgasning eller plasmprocess, ska avfallsförbränningsanläggningen eller samförbränningsanläggningen omfatta både den termiska behandlingsprocessen och den följande förbränningsprocessen.

Om samförbränning av avfall sker på ett sådant sätt att det huvudsakliga ändamålet med anläggningen inte är energiproduktion eller tillverkning av materiella produkter utan snarare värmebehandling av avfall, ska anläggningen betraktas som en avfallsförbränningsanläggning.

2. Detta kapitel gäller inte för följande anläggningar:

- a) Anläggningar som endast behandlar följande slags avfall:
  - i) Avfall som föreknas i artikel 3.31 b.
  - ii) Radioaktivt avfall.
  - iii) Djurkroppar, varom regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (*).

(*) EGT L 273, 10.10.2002, s. 1

- iv) Avfall som uppkommer vid prospektering och urvinning av olje- och gasfyndigheter från offshoreplattformar och som förbränns på dessa.
- e) De provgnings- och mätmesoder och frekvenser som ska användas för att uppfylla kraven på kontroll av utsläpp.
- b) Experimentanläggningar som används för forskning, utveckling och provning i syfte att förbättra förbränningsprocessen och som behandlar mindre än 50 ton avfall per år.
- f) Den längsta tid i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i reningso utrustning eller mätapparatur, under vilken utsläppen till luft och utsläppen av avloppsvatten får överskrida de fastställda gränsvärdena för utsläpp.

Artikel 43

Definition av restprodukt

I detta kapitel avses med restprodukt varje flytande eller fast avfall som uppstår i en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning.

Artikel 44

Ansökan om tillstånd

En ansökan om tillstånd för en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som syftar till att garantera att följande krav uppfylls:

- a) Anläggningen är konstruerad och utrustad samt kommer att underhållas och drivas på ett sådant sätt att kraven i detta kapitel uppfylls, med beaktande av de avfallskategorier som ska förbrännas eller samförbrännas.
- 2. Det tillstånd som den behöriga myndigheten beviljar en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning som använder farligt avfall ska utöver kraven i punkt 1 innehålla följande:
  - a) En förteckning över de mängder av olika kategorier av farligt avfall som får behandlas.
  - b) Det minsta och det högsta matsflödet av sådana farligt avfall, avfallens lägsta och högsta värmevärde samt maximalt innehåll av polyklorerad bifenylenyl, pentaklorfenol, klor, fluor, svavel, tungmetaller och andra förorenande ämnen.
- 3. Medlemsstaterna får upprätta förteckningar över avfallskategorier som ska anges i tillståndet vilka kan samförbrännas i vissa kategorier av samförbränningsanläggningar.
- 4. Den behöriga myndigheten ska regelbundet ompröva och vid behov uppdatera villkoren i tillståndet.

Artikel 46

Begränsning av utsläpp

- d) Bortskaffandet av restprodukter som inte kan förhindras, minskas eller återvinnas sker i enlighet med nationell lagstiftning och unionslagstiftning.
- 1. Rökgaserna från avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar ska släppas ut på ett kontrollerat sätt genom en skorsten vars höjd ska vara beräknad så att människors hälsa och miljön skyddas.
- 2. Utsläppen till luft från avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar får inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 3 och 4 i bilaga VI eller som fastställs enligt del 4 i samma bilaga.

Om mer än 40 % av den alstrade värmen i en samförbränningsanläggning kommer från farligt avfall eller anläggningen samförbränner obehandlat blandat kommunalt avfall, ska de gränsvärden för utsläpp som fastställs i del 3 i bilaga VI tillämpas.
- 3. Utsläpp till vattenmiljön av avloppsvatten från rening av rökgaserna ska begränsas i möjligaste mån, och koncentrationerna av förorenande ämnen får inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som fastställs i del 5 i bilaga VI.

Artikel 45

Tillståndsvillkor

- 1. Tillståndet ska innehålla följande:
  - a) En förteckning över de typer av avfall som får behandlas, på grundval av de typer av avfall som anges i den europeiska avfallsförteckningen som upprättats genom beslut 2000/532/EG, om detta är möjligt, och med information om mängden av varje typ av avfall, när detta är lämpligt.
  - b) Anläggningens totala förbränningskapacitet eller samförbränningskapacitet för avfall.
  - c) Gränsvärden för utsläpp till luft och vatten.
  - d) Krav för pH, temperatur och flöde av utsläpp av avloppsvatten.

4. Gränsvärdena för utsläpp ska gälla vid den punkt där avloppsvattnet från rening av rökgaser släpps ut från avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen.

När avloppsvattnet från rening av rökgaser behandlas utanför avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen vid en behandlingsanläggning som är avsedd endast för rening av denna sorts avloppsvatten ska gränsvärdena för utsläpp i del 5 i bilaga VI tillämpas vid den punkt där avloppsvattnet lämnar behandlingsanläggningen. Om avloppsvattnet från rökgasreningen behandlas tillsammans med avloppsvattnet från andra källor, inom eller utanför anläggningen, ska verksamhetsövern göra erforderliga massbalansberäkningar med utgångspunkt i resultaten av de mätningar som avses i del 6 punkt 2 i bilaga VI för att bestämma de utsläppsnivåer i det slurenade avloppsvattnet som kan hänföras till den del av avloppsvattnet som kommer från rökgasreningen.

Under inga omständigheter får avloppsvattnet spädas ut för att uppfylla gränsvärdena för utsläpp i del 5 i bilaga VI.

5. Avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningars områden med tillhörande avfallsupplag ska utformas och drivas på ett sådant sätt att oömläta och oavvikligt utsläpp av förorenande ämnen till mark, ytvatten och grundvattnet förhindras.

Det ska finnas kapacitet att lagra förorenat dagvatten från avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningens område samt vatten som förorenas i samband med spill eller brandbekämpning. Denna lagringskapacitet ska vara tillräcklig för att säkerställa att sådant vatten vid behov kan analyseras och rensas innan det släpps ut.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 50.4 c får avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen eller enskilda ugnar som ingår i en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning under inga förhållanden förses ut med oavbrutet bränna avfall med överskridna gränsvärden för utsläpp under längre tid än fyra timmar.

Den sammanlagda drifttiden under sådana förhållanden får inte överskrida 60 timmar per år.

Den tidsgräns som anges i andra stycket gäller de ugnar som är anslutna till en och samma utrustning för rökgasrening.

Artikel 47

Haveri

Verksamhetsövern ska i händelse av haveri inskränka eller stoppa driften så snart som detta är praktiskt möjligt till dess att normal drift kan återupptas.

Artikel 48

Kontroll av utsläpp

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kontrollen av utsläpp sker i enlighet med delarna 6 och 7 i bilaga VI.

2. De automatiserade mätsystemen ska kontrolleras och årligen provas med avseende på installation och funktion i enlighet med del 6 punkt 1 i bilaga VI.

3. Den behöriga myndigheten ska bestämma placeringen av provtagnings- och mätställen för kontroll av utsläpp.

4. Alla kontrollresultat ska registreras, bearbetas och presenteras på ett sätt som gör det möjligt för den behöriga myndigheten att kontrollera efterlevnaden av de drivvillkor och gränsvärden för utsläpp som anges i tillståndet.

5. Så snart som lämpliga mätmetoder finns tillgängliga inom unionen, ska kommissionen, genom delegerade akter i enlighet med artikel 76 och med förbehåll för de villkor som anges i artiklarna 77 och 78, fastställa den dag från och med vilken kontinuerliga mätningar av utsläpp i luften av tungmetaller, dioxiner och furaner ska göras.

Artikel 49

Efterlevnad av gränsvärden för utsläpp

Gränsvärdena för utsläpp till luft och vatten ska anses ha följts om villkoren i del 8 i bilaga VI är uppfyllda.

Artikel 50

Villkor för driften

1. Avfallsförbränningsanläggningar ska drivas på ett sådant sätt att en så hög förbränningsgrad uppnås att den totala mängden organiskt kol i slagg och botenaska är mindre än 3 % eller glödningsförlusten är mindre än 5 % räknat på torr vikt. Vid behov ska metoder för förbehandling av avfallet användas.

2. Avfallsförbränningsanläggningar ska konstrueras, utrustas, byggas och drivas på ett sådant sätt att temperaturen hos de gaser som uppstår vid förbränning av avfall efter den sista inblåsningen av förbränningsluft, även under de mest ogynnsamma förhållandena, höjs på ett kontrollerat och homogent sätt till minst 850 °C i minst två sekunder.

Samförbränningsanläggningar ska konstrueras, utrustas, byggas och drivas på ett sådant sätt att temperaturen hos de gaser som uppstår vid samförbränning av avfall, även under de mest ogynnsamma förhållandena, höjs på ett kontrollerat och homogent sätt till minst 850 °C i minst två sekunder.

Vid förbränning eller samförbränning av farligt avfall som innehåller mer än 1 % organiska halogenföreningar, utryckt som klor, ska den temperatur som krävs för att följa första och andra styckena vara minst 1 100 °C.

Avfallsförbränningsanläggningars temperatur enligt första och tredje styckena ska mätas nära förbränningskammarens innervägg. Den behöriga myndigheten får tillåta att mätningen görs på en annan representativ punkt i förbränningskammaren.

3. Varje förbränningskammare i en avfallsförbränningsanläggning ska vara utrustad med minst en soöbrännare. Dessa brännare ska automatiskt sätta i gång när temperaturen hos rökgaserna sjunker under de temperaturer som anges i punkt 2 efter den sista inblåsningen av förbränningsluft. De ska också användas under anläggningens start- och stopperioder för att säkerställa att dessa temperaturer upprätthålls under hela dessa perioder och så länge som oförbränt avfall finns i förbränningskammaren.

Soöbrännarna får inte mixas med bränsle som kan orsaka större utsläpp än de som uppstår vid förbränning av gasolja, enligt definitionen i artikel 2.2 i rådets direktiv 1999/32/EG av den 26 april 1999 om att minska svavelhalten i vissa flytande bränslen⁽¹⁾, flytande gas eller naturgas.

4. Avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar ska drivas med fungerande automatiska system som förhindrar tillförelse av avfall i följande situationer:

- a) Vid start, till dess att den temperatur som anges i punkt 2 i denna artikel eller den temperatur som anges i enlighet med artikel 51.1 har uppnåtts.
  - b) När den temperatur som anges i punkt 2 i denna artikel eller den temperatur som anges i enlighet med artikel 51.1 inte upprätthålls.
  - c) När de kontinuerliga mätningarna visar att ett gränsvärde för utsläpp har överträffats till följd av störningar eller fel i rökgasreningssystemen.
5. All värme som absorberas i avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar ska återvinnas i möjligaste mån.
6. Småskaliga kliniska avfall ska placeras direkt i ugnen utan att först blandas med andra kategorier avfall och utan direkt hantering.
7. Medlemsstaterna ska se till att avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen drivs och kontrolleras av en fysisk person som har kompetens att sköta anläggningen.

⁽¹⁾ EGT L 121, 11.5.1999, s. 13.

Artikel 51

Medgivande att ändra driftvillkor

1. Den behöriga myndigheten får medge andra villkor än de som följer av artikel 50.1, 50.2 och 50.3 eller, när det gäller temperaturen, artikel 50.4, och som anges i tillståndet för vissa avfallskategorier eller vissa kemiska processer, förutsatt att övriga krav i detta kapitel uppfylls. Medlemsstaterna får föreskriva regler för sådana medgivanden.

2. För avfallsförbränningsanläggningar får de ändrade driftvillkoren inte medföra att det uppstår mer resprodukter eller resprodukter med högre halter av organiska förorenande ämnen än de resprodukter som kan förväntas under de villkor som anges i artikel 50.1, 50.2 och 50.3.

3. Utsläpp av totalt organiskt kol och kolmonoxid från samförbränningsanläggningar som har fått medgivande att ändra driftvillkoren enligt punkt 1 ska också uppfylla de gränsvärden för utsläpp som anges i del 3 i bilaga VI.

Utsläpp av totalt organiskt kol från barkpannor inom pappers- och massaindustrin som samförbränner avfall inom produktionsområdet, och var i drift och hade tillstånd före den 28 december 2002 och som får medgivande att ändra driftvillkoren enligt punkt 1, ska också uppfylla de gränsvärden för utsläpp som anges i del 3 i bilaga VI.

4. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen alla driftvillkor som medges enligt punkterna 1, 2 och 3 samt resultaten av de kontroller som görs, som en del av de uppgifter som ska lämnas i enlighet med rapporteringskraven i artikel 72.

Artikel 52

Avlämning och mottagning av avfall

1. Verksamhetsöversaren vid en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning ska vidta alla erforderliga försiktighetsåtgärder i fråga om avlämning och mottagning av avfall för att förhindra eller i möjligaste mån begränsa förorening av luft, mark, ytvatten och grundvatten samt andra negativa effekter på miljön, dålig lukt och buller och direkta risker för människors hälsa.

2. Verksamhetsöversaren ska bestämma massan för varje typ av avfall, om möjligt enligt den europeiska avfallsföreningen upprättad genom beslut 2000/532/EG, innan avfallet tas emot på avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen.

3. Verksamhetsöversaren ska, innan farligt avfall tas emot på avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen, samla in tillgänglig information om avfallet i syfte att kontrollera om de tillståndskrav som anges i artikel 45.2 är uppfyllda.

Informationen ska omfatta följande:

- All administrativ information om genereringsprocessen som ingår i de dokument som anges i punkt 4 a.
  - Den fysikaliska och, i möjligaste mån, kemiska sammansättningen av avfallet samt all annan information som krävs för att det ska vara möjligt att bedöma dess lämplighet för den avsedda förbränningsprocessen.
  - Avfallens farliga egenskaper, de ämnen med vilka det inte får blandas och de försiktighetsåtgärder som ska vidtas vid hanteringen av avfallet.
4. Innan farligt avfall tas emot på avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder följande åtgärder:
- Kontrollera de handlingar som krävs enligt direktiv 2008/98/EG och, i förekommande fall, de som krävs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall (*) och enligt lagstiftningen om transport av farligt gods.
  - Ta representativa prover, om det inte är olämpligt i möjligaste mån före lossning, för att genom kontroller verifiera att avfallet överensstämmer med den information som avses i punkt 3 och för att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att fastställa det behandlade avfallens art.

De prover som avses i led b ska bevaras i minst en månad efter förbränning eller samförbränning av det aktuella avfallet.

- Den behöriga myndigheten får medge undantag från punkterna 2, 3 och 4 för avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar som ingår i en anläggning som omfattas av kapitel II och endast förbränner eller samförbränner avfall som uppstår inom den anläggningen.

Artikel 53

Restprodukter

- Restprodukter ska minimeras i fråga om mängd och skadlighet. Restprodukterna ska där det är lämpligt återvinnas direkt i anläggningen eller utanför denna.
- Transport och mellanlagring av torra restprodukter i form av stofv ska ske på ett sådant sätt att spridning av dessa restprodukter i miljön förhindras.
- Innan beslut fattas om på vilka sätt de olika restprodukterna ska bortskaftas eller återvinnas ska erforderliga analyser göras för att bestämma deras fysikaliska och kemiska egenskaper samt

(*) EUT L 190, 12.7.2006, s. 1.

deras föroreningspotential. Analyserna ska gälla den totala lösliga fraktionen och den lösliga fraktionen av tungmetaller.

Artikel 54

Väsentlig ändring

En ändring av driften vid en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning för icke-farligt avfall, i en anläggning som omfattas av kapitel II, som medför förbränning eller samförbränning av farligt avfall, ska betraktas som en väsentlig ändring.

Artikel 55

Rapportering och information till allmänheten om avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar

- Anökningar om nya tillstånd för avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar ska under lämplig tid göras tillgängliga för allmänheten på ett eller flera ställen, så att allmänheten kan ytra sig om anökningarna innan den behöriga myndigheten fattar sitt beslut. Detta beslut, som ska innehålla minst en kopia av tillståndet, samt varje senare uppdatering ska också göras tillgängliga för allmänheten.

- För avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet av minst två ton per timme ska den rapport som avses i artikel 72 innehålla information om driften av anläggningen och dess kontroll samt en redogörelse för förbrännings- eller samförbränningsprocessens förlopp och nivåer för utsläpp till luft och vatten jämfört med gränsvärdena för utsläpp. Denna information ska göras tillgänglig för allmänheten.

- En föreckning över avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet av mindre än två ton per timme ska upprättas av den behöriga myndigheten och göras tillgänglig för allmänheten.

KAPITEL V

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR ANLÄGGNINGAR OCH VERKSAMHETER SOM ANVÄNDER ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL

Artikel 56

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller verksamheter som anges i del 1 i bilaga VII och, i tillämpliga fall, som når de erskölvärden för förbrukning som anges i del 2 i samma bilaga.

Artikel 57

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

- 1) **befintlig anläggning**: en anläggning i drift den 29 mars 1999 eller som har meddelats tillstånd eller registrerats före den 1 april 2001 eller vars verksamhetsöversvare har lämnat in en fullständig tillståndsansökan före den 1 april 2001, under förutsättning att anläggningen togs i drift senast den 1 april 2002.
- 2) **avgaser**: det slutliga utsläppet av gaser som innehåller flyktiga organiska föreningar eller andra föreningar från en skorsten eller en reningsutrustning till luften.
- 3) **flyktiga utsläpp**: alla utsläpp, annat än i avgaser, av flyktiga organiska föreningar till luft, mark och vatten samt lösningsmedel som finns i någon produkt, om inte annat anges i del 2 i bilaga VII.
- 4) **totala utsläpp**: summan av flyktiga utsläpp och utsläpp i avgaser.
- 5) **blandning**: en blandning enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) och inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet (*).
- 6) **lim**: alla blandningar, inklusive alla organiska lösningsmedel eller blandningar som innehåller organiska lösningsmedel för att kunna anbringas, som används för att sammanfoga enskilda delar av en produkt.
- 7) **tryckfärg**: en blandning, inklusive alla organiska lösningsmedel eller blandningar som innehåller organiska lösningsmedel för att kunna anbringas, som används i en tryckprocess för att trycka text eller bilder på en yta.
- 8) **lack**: en transparent beläggning.
- 9) **förbrukning**: den totala mängd organiska lösningsmedel som tillförs en anläggning per kalenderår eller annan tolvmånadensperiod, med avdrag för alla flyktiga organiska föreningar som återvinns för återanvändning.
- 10) **nillförzel**: den mängd organiska lösningsmedel och mängden av dessa i de blandningar som används när en verksamhet utförs, inklusive återvunna lösningsämnen inuti och utanför anläggningen och som måste väras gång de används för att bedriva verksamheten.

- 11) **Återanvändning**: användning av organiska lösningsmedel som återvunnit från en anläggning i tekniskt eller kommersiellt syfte inbegripet användning som bränsle men undanaget slutligt bortskaffande av sådana återvunna organiska lösningsmedel som avfall.
- 12) **inneslutning**: det sätt på vilket en anläggning drivs som innebär att flyktiga organiska föreningar som släpps ut från verksamheten samlas upp och leds ut på ett kontrollerat sätt antingen genom en skorsten eller via reningsutrustning och följaktligen inte förflyktigas helt.
- 13) **idriftsättning och urdrifttagning**: förlopp, med undanag av regelbundna svängningsfaser, då en verksamhet, utrustningsdel eller tank tas i eller ur drift eller överksam tillstånd.

Artikel 58

Substitution av farliga ämnen

Ämnen eller blandningar som på grund av sin halt av flyktiga organiska föreningar klassificeras som carcinogena, mutagena eller reproduktionstoxiska enligt förordning (EG) nr 1272/2008 som tilldelas eller behöver vara försedda med faroangivelserna H340, H350, H350i, H360D eller H360F, ska i möjligaste mån snarast möjligt ersättas med mindre skadliga ämnen eller blandningar.

Artikel 59

Begränsning av utsläpp

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att varje anläggning uppfyller något av följande:
  - a) Utsläppen av flyktiga organiska föreningar från anläggningar överskrider inte gränsvärdena för utsläpp av avgaser och gränsvärdena för flyktiga utsläpp eller gränsvärdena för totala utsläpp, och övriga krav som anges i delarna 2 och 3 i bilaga VII uppfylls.
  - b) Kraven i den minskningsplan som anges i del 5 i bilaga VII, förutsatt att det uppnås en utsläppsminskning motsvarande den som uppnås genom tillämpning av de gränsvärden för utsläpp som avses i led a.

Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen i enlighet med artikel 72.1 om framstegen mot att uppnå den motsvarande utsläppsminskning som avses i led b.

2. Om verksamhetsöversvaren visar för den behöriga myndigheten att gränsvärdet för flyktiga utsläpp inte är tekniskt och ekonomiskt genomförbart för en enskild anläggning, får den behöriga myndigheten, genom undanag från punkt 1 a, tillåta att utsläppen överskrider det gränsvärdet, förutsatt att betydande risker för människors hälsa eller miljön inte kan förväntas och att verksamhetsöversvaren visar för den behöriga myndigheten att bästa tillgängliga teknik används.

(* EUT L 396, 30.12.2006, s. 1.

3. För beläggningsverksamheter som omfattas av post 8 i tabellen i del 2 i bilaga VII och som inte kan utövas med inneslutning, får den behöriga myndigheten, genom undantag från punkt 1, tillåta att anläggningens utsläpp inte uppfyller de krav som anges i den punkten, om verksamhetsutövaren visar för den behöriga myndigheten att de inte är tekniskt och ekonomiskt genomförbara att uppfylla kraven och att bästa tillgängliga teknik används.

4. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om de undantag som avses i punkterna 2 och 3 i den här artikeln i enlighet med artikel 72.2.

5. Det utsläpp av aningen sådana flyktiga organiska föreningar som tilldelas eller behöver vara försedda med faroangivelserna H340, H350, H350i, H360D eller H360F, eller halogenerade flyktiga organiska föreningar som tilldelas eller behöver vara försedda med faroangivelserna H341 eller H351, ska kontrolleras med inneslutning så länge dessa är tekniskt och ekonomiskt genomförbara för att skydda folkhälso- och miljön och får inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i del 4 i bilaga VII.

6. I anläggningar där det bedrivs två eller flera verksamheter som var för sig överskrider gränsvärdena i del 2 i bilaga VII ska följande gälla:

- I fråga om de ämnen som specificeras i punkt 5 ska kraven i den punkten uppfyllas för varje enskild verksamhet.
- I fråga om alla andra ämnen
  - ska aningen kraven i punkt 1 uppfyllas för varje enskild verksamhet, or
  - de totala utsläppen av flyktiga organiska föreningar inte överskrider de utsläpp som skulle ha blivit resultatet om led i hade tillämpats.

7. Alla lämpliga försiktighetsåtgärder ska vidtas för att minimera utsläppen av flyktiga organiska föreningar vid driftsätning och urdrifttagning.

Artikel 60

Begränsning av utsläpp

Medlemsstaterna ska, aningen genom specifikation i tillståndsvillkoren eller genom generella bindande regler, se till att utsläppen mätts i enlighet med del 6 i bilaga VII.

Artikel 61

Efterlevnad av gränsvärden för utsläpp

Gränsvärdena för utsläpp av avgaser ska anses ha följts om villkoren i del 8 i bilaga VII är uppfyllda.

Artikel 62

Rapportering om efterlevnad

Verksamhetsutövaren ska, på begäran, till den behöriga myndigheten lämna uppgifter som gör det möjligt för den behöriga myndigheten att kontrollera att något av följande efterlevs:

- Gränsvärden för utsläpp av avgaser, gränsvärden för flyktiga utsläpp och gränsvärden för totala utsläpp.
- Kraven i minskningsplanen i del 5 i bilaga VII.
- De undantag som medgivits i enlighet med artikel 59.2 och 59.3.

Dessa kan innehålla en plan för hantering av lösningsmedel utpekade i enlighet med del 7 i bilaga VII.

Artikel 63

Väsentlig ändring av befintliga anläggningar

1. En ändring av den största mängd organiska lösningsmedel som tillförs i en befintlig anläggning, som ett medelvärde under en dag, om anläggningen drivs på den produktionsnivå för vilken den är konstruerad, under andra förhållanden än driftsätning och urdrifttagning eller underhåll av utrustningen, ska anses vara väsentlig om den leder till att utsläppen av flyktiga organiska föreningar ökar med mer än

- 25 % för en anläggning som bedriver aningen verksamheter som omfattas av de nedre tröskelvärdena i posterna 1, 3, 4, 5, 8, 10, 13, 16 eller 17 i tabellen i del 2 i bilaga VII eller verksamheter som omfattas av någon av de andra posterna i del 2 i bilaga VII och som har en förbrukning av lösningsmedel på mindre än 10 ton per år,
- 10 % för alla andra anläggningar.

2. Om en befintlig anläggning genomgår en väsentlig ändring, eller för första gången omfattas av dessa direktiv efter en väsentlig ändring, ska den del av anläggningen som genomgår den väsentliga ändringen behandlas aningen som en ny anläggning eller som en befintlig anläggning, förutsatt att hela anläggningens totala utsläpp inte överskrider de utsläpp som den skulle ha gett upphov till om den del som genomgår en väsentlig ändring hade behandlats som en ny anläggning.

3. I händelse av en väsentlig ändring ska den behöriga myndigheten kontrollera att anläggningen uppfyller kraven i dessa direktiv.

Artikel 64

Informationsutbyte om substitution av organiska lösningsmedel

Kommissionen ska organisera ett informationsutbyte med medlemsstaterna, berörd industri och icke-statliga miljöskyddsorganisationer om användningen av organiska lösningsmedel och potentiella ersättningsämnen för dessa och teknik som ger minst potentiell påverkan på luft, vatten, mark, ekosystem och människors hälsa.

Informationsutbytet ska avse alla följande aspekter:

- a) Lämplighet för användning.
- b) Potentiell påverkan på människors hälsa i allmänhet och yrkesmässig exponering i synnerhet.
- c) Potentiell påverkan på miljön.
- d) Ekonomiska konsekvenser, särskilt kostnader och fördelar i fråga om de alternativ som finns.

- c) Avfall från anläggningar som använder kloridprocessen, innehållande mer än 0,5 % fri saltsyra och olika tungmetaller, även sådant avfall som har späts ut så att det innehåller högst 0,5 % fri saltsyra.
- d) Filtreringsstaler, slam och flytande avfall som uppkommer vid behandling (koncentration och neutralisation) av det avfall som anges i leden b och c och som innehåller olika tungmetaller, men inte neutraliserat och filtrerat eller dekanterat avfall som endast innehåller spår av tungmetaller och som före utspädning har ett pH-värde över 5,5.

Artikel 65

Tillgång till information

1. Den behöriga myndighetens beslut, åtföljt av ämnesstone en kopia av tillståndet, och eventuella senare uppdateringar ska göras tillgängliga för allmänheten.

De generella bindande regler som gäller för anläggningar och en företeckning över anläggningar som omfattas av tillståndsgivning och registrering ska göras tillgängliga för allmänheten.

2. Resultaten av den kontroll av utsläpp som krävs enligt artikel 60 och som finns hos den behöriga myndigheten ska göras tillgängliga för allmänheten.

3. Punkterna 1 och 2 i den här artikeln ska tillämpas med förbehåll för de restriktioner som anges i artikel 4.1 och 4.2 i direktiv 2003/4/EG.

KAPITEL VI

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR ANLÄGGNINGAR SOM PRODUCERAR TITANDIOXID

Artikel 66

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller anläggningar som producerar titandioxid.

Artikel 67

Förbud mot bortskaffande av avfall

Medlemsstaterna ska förbjuda bortskaffande av följande avfall till sjöar och vattendrag, hav och oceaner:

- a) Fast avfall.
- b) Moderlut som uppkommer i filtreringsfasen efter hydrolys av titanysulfatlösningen från anläggningar som använder sulfatprocessen, inklusive syraavfall associerat med sådan moderlut, som totalt innehåller mer än 0,5 % fri svavelsyra och olika tungmetaller, liksom även sådan moderlut som har späts ut så att den innehåller högst 0,5 % fri svavelsyra.

Artikel 68

Begränsning av utsläpp till vatten

Utsläpp från anläggningar till vatten får inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i del 1 i bilaga VIII.

Artikel 69

Förebyggande och begränsning av utsläpp till luft

- 1. Utsläpp av syradroppar från anläggningarna ska förebyggas.
- 2. Utsläpp från anläggningarna till luft får inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i del 2 i bilaga VIII.

Artikel 70

Kontroll av utsläpp

1. Medlemsstaterna ska säkerställa kontrollen av utsläpp till vatten så att den behöriga myndigheten kan kontrollera att tillståndsvillkoren och artikel 68 följs.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa kontrollen av utsläpp till luft så att den behöriga myndigheten kan kontrollera att tillståndsvillkoren och artikel 69 följs. Kontrollen ska ämnesstone omfatta kontroll av utsläpp enligt del 3 i bilaga VIII.

3. Kontrollen ska utföras i enlighet med CEN-standarder eller, om CEN-standarder saknas, ISO, nationella eller andra internationella standarder som säkerställer att uppgifterna är av likvärdig vetenskaplig kvalitet.

KAPITEL VII

KOMMITTÉ ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH
SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 71

Behöriga myndigheter

Medlemsstaterna ska utse de behöriga myndigheterna som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt detta direktiv.

Artikel 72

Medlemsstaternas rapportering

1. Medlemsstaterna ska se till att information görs tillgänglig för kommissionen om genomförande av detta direktiv, om representativa uppgifter om utsläpp och andra former av förorening, om gränsvärden för utsläpp, om användningen av bästa tillgängliga teknik i enlighet med artiklarna 14 och 15, särskilt om undantag som beviljas i enlighet med artikel 15.4, samt om framstegen när det gäller utvecklingen och tillämpningen av ny teknik i enlighet med artikel 27. Medlemsstaterna ska tillhandahålla informationen i ett elektroniskt format.

2. Typen, formatet och periodiciteten för den information som ska göras tillgänglig enligt punkt 1 ska fastställas i enlighet med de föreskrivande förfarande som avses i artikel 75.2. Detta ska inkludera fastställande av den specifika verksamhet och de specifika föroreningar för vilka information enligt punkt 1 ska tillhandahållas.

3. För alla förbränningsanläggningar som omfattas av kapitel III i detta direktiv ska medlemsstaterna från och med den 1 januari 2016 fastställa en årlig investering av utsläppen av svaveldioxid, kväveoxider och stoft samt energitillförseln.

Den behöriga myndigheten ska med beaktande av reglerna om sammanlagda utsläpp i artikel 29 inhämta följande uppgifter för varje förbränningsanläggning:

- Den installerade tillförda effekten (MW) för förbränningsanläggningen.
- Förbränningsanläggningstyp: panna, gasturbin, gasmotor, dieselmotor, annan (med angivande av typ).
- Datum för förbränningsanläggningens idrifttagande.
- Totala årliga utsläpp (ton/år) av svaveldioxid, kväveoxider och stoft (total mängd svävande partiklar).
- Antal drifttimmar för förbränningsanläggningen.
- Total årlig energitillförsel i förhållande till nettovärmevärdet (TJ/år), uppdelad på följande bränslekategorier: stenkol, brunskol, biomassa, torv, övriga fasta bränslen (med angivande av typ), flytande bränslen, naturgas och andra gaser (med angivande av typ).

De årliga uppgifterna för varje anläggning i denna investering ska på begäran skickas till kommissionens förfogande.

En sammanfattning av investeringarna ska skickas till kommissionens förfogande vart tredje år, inom tolv månader från utgången av den berörda tidsperioden. I denna sammanfattning ska uppgifterna om förbränningsanläggningar i raffinaderier särredovisas.

Kommissionen ska förse medlemsstaterna och allmänheten med en sammanfattning av jämförelserna mellan och utvärderingarna av de investeringarna i överenssämmande med direktiv 2003/4/EG inom 24 månader från och med utgången av den berörda tidsperioden.

4. Från och med den 1 januari 2016 ska medlemsstaterna årligen till kommissionen rapportera uppgifter om

- svavelhalten i det inhemska fasta bränslet som används och den avsvavningsgrad som uppnåtts, uttryckt som ett medelvärde per månad, när det gäller förbränningsanläggningar på vilka artikel 31 är tillämplig. För det första år artikel 31 tillämpas ska den tekniska motiveringen till varför de utsläppsgränsvärden som anges i artikel 30.2 och 30.3 inte kan uppnås också rapporteras, och
- antalet drifttimmar per år, när det gäller förbränningsanläggningar som är i drift högst 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år.

Artikel 73

Översyn

1. Senast den 7 januari 2016, och därefter vart tredje år, ska kommissionen till Europaparlamentets och rådets lämna en rapport med en översyn av genomförande av detta direktiv på grundval av den information som avses i artikel 72.

I denna rapport ska ingå en bedömning av behovet av unionsstöd genom fastställande eller uppdatering av unionsomfattande minimikrav om gränsvärden för utsläpp och om regler för övervakning och efterlevnad för verksamheter som omfattas av BAT-slutsatserna som antagits under den föregående tidsperioden, på grundval av följande kriterier:

- Hur de berörda verksamheterna påverkar miljön som helhet, och
- hur det ligger till med genomförandet av bästa tillgängliga teknik för de berörda verksamheterna.

I denna bedömning ska yrandet från det forum som avses i artikel 13.4 beaktas.

Kapitel III i och bilaga V till detta direktiv ska anses representera de unionsomfattande minimikraven för stora förbränningsanläggningar.

Rapporten skall vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag. Om det i den bedömning som avses i andra stycket fastställs ett sådant behov ska lagstiftningsförslaget omfattas av bestämmelser om fastställande eller uppdatering av unionsomfattande minimikrav om gränsvärden för utsläpp och om regler för övervakning och efterlevnad för de berörda verksamheterna.

2. Kommissionen ska senast den 31 december 2012 se över behovet av att kontrollera utsläpp från

- förbränning av bränsle i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 50 MW,
- inensiv uppfödning av nöckreatur, och
- spredning av gödsel.

Kommissionen ska avge en rapport om resultaten från denna översyn till Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

3. Kommissionen ska rapportera till Europaparlamentet och rådet senast den 31 december 2011 om fastställande i bilaga I av:

- differenserade eröskelvärden för kapacitet för uppfödning av olika arter av fjäderfä, inbegripet det speciella fallet med vaktlar,
- differenserade eröskelvärden för kapacitet för uppfödning av olika typer av djur i en och samma anläggning.

Kommissionen ska avge en rapport om resultaten från denna översyn till Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt åtföljd av ett lagförslag.

Artikel 74

Ändringar av bilagorna

För att bestämmelserna i detta direktiv ska kunna anpassas till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen på grundval av bästa tillgängliga teknik, ska kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 76 och med förbehåll för de villkor som anges i artiklarna 77 och 78 vad gäller anpassning av delarna 3 och 4 i bilaga V, delarna 2, 6, 7 och 8 i bilaga VI och delarna 5, 6, 7 och 8 i bilaga VII till denna vetenskapliga och tekniska utveckling.

Artikel 75

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biterädas av en kommitté.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

Artikel 76

Utövande av delegering

1. Befogenhet att anta de delegerade akter som avses i artiklarna 48.5 och 74 ska ges till kommissionen för en period på fem år från den 6 januari 2011. Kommissionen ska utarbeta en rapport om de delegerade befogenheterna senast sex månader innan perioden på fem år löpt ut. Delegeringen av befogenhet ska automatiskt förlängas med perioder av samma längd, om den inte återkallas av Europaparlamentet eller rådet i enlighet med artikel 77.
2. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska kommissionen samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
3. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i artiklarna 77 och 78.

Artikel 77

Återkallande av delegering

1. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 48.5 och 74 får återkallas när som helst av Europaparlamentet eller rådet.
2. Den institution som har inlett ett internt förfarande för att besluta huruvida en delegering av befogenhet ska återkallas ska sträva efter att underrätta den andra institutionen och kommissionen inom rimlig tid innan det slutliga beslutet fattas, och ange vilka delegerade befogenheter som kan komma att återkallas och eventuella skäl för detta.
3. Beslutet om återkallande innebär att delegeringen av de befogenheter som anges i beslutet upphör att gälla. Det får verka omedelbart, eller vid ett senare, i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan trätt i kraft. Det ska offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 78

Invändning mot delegerade akter

1. Europaparlamentet eller rådet får invända mot en delegerad akt inom en period på två månader från delgivningsdagen.

På Europaparlamentets eller rådets initiativ ska denna period förlängas med två månader.

2. Om varken Europaparlamentet eller rådet vid utgången av den period som avses i punkte 1 har invänt mot den delegerade akten ska den offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i den.

Den delegerade akten får offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft innan denna period löper ut, förutsatt att både Europaparlamentet och rådet har underrättat kommissionen om att de inte har för avsikt att göra några invändningar.

3. Om antingen Europaparlamentet eller rådet invänder mot den delegerade akten inom den period som avses i punkt 1, ska den inte träda i kraft. Den institution som invänder mot den delegerade akten ska ange skälen för detta.

Artikel 79

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med dessa direktiv. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 7 januari 2013 och ska snarast möjligt anmäla varje efterföljande ändring av dem.

Artikel 80

Införande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 2, artikel 3.8, 3.11-3.15, 3.18-3.23, 3.26-3.30 och 3.34-3.38 och 3.41, artikel 4.2 och 4.3, artikel 7, artiklarna 8 och 10, artikel 11 e och 11 h, artikel 12.1 e och 12.1 h, artikel 13.7, artikel 14.1 c ii, artikel 14.1 d, 14.1 e, 14.1 f och 14.1 h, artikel 14.2-14.7, artikel 15.2-15.5, artiklarna 16, 17 och 19, artikel 21.2-21.5, artiklarna 22, 23, 24, 27, 28 och 29, artikel 30.1, 30.2, 30.3, 30.4, 30.7 och 30.8, artiklarna 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38 och 39, artikel 40.2 och 40.3, artiklarna 42 och 43, artikel 45.1, artikel 58, artikel 59.5, artikel 63, artikel 65.3, artiklarna 69, 70, 71, 72 och 79, samt försäts stycket och punkterna 1.1, 1.4, 2.5 b, 3.1, 4, 5, 6.1 c, 6.4 b, 6.10 och 6.11 i bilaga I, bilaga II, punkt 12 i bilaga III, bilaga V, punkt b i del 1, punkterna 2.2, 2.4, 3.1 och 3.2 i del 4, punkterna 2.5 och 2.6 i del 6 och punkt 1.1 d i del 8 i bilaga VI, punkt 2 i del 4, punkt 1 i del 5, punkt 3 i del 7 i bilaga VII, punkterna 1 och 2 c i del 1, punkterna 2 och 3 i del 2 och del 3 i bilaga VIII senast den 7 januari 2013.

De ska tillämpa dessa åtgärder från och med den dagen.

När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till dessa direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av dessa direktiv.

Artikel 81

Upphävande

1. Direktiven 78/176/EEG, 82/883/EEG, 92/112/EEG, 1999/13/EG, 2000/76/EG och 2008/1/EG i deras lydelse enligt del A i bilaga IX, ska upphöra att gälla från och med den 7 januari 2014, dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpning av de direktiv som anges i del B i bilaga IX.

2. Direktiv 2001/80/EG, i dess lydelse enligt del A i bilaga IX, ska upphöra att gälla från och med den 1 januari 2016, dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpning av de direktiv som anges i del B i bilaga IX.

3. Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga X.

Artikel 82

Övergångsbestämmelser

1. För anläggningar som bedriver verksamhet som avses i bilaga I, punkt 1.1 för verksamhet med en total installerad tillförd effekt på minst 50 MW, punkterna 1.2 och 1.3, punkt 1.4 a, punkterna 2.1-2.6, punkterna 3.1-3.5, punkterna 4.1-4.6 för verksamhet för produktion genom kemisk bearbetning, punkterna 5.1 och 5.2 för verksamhet som omfattas av direktiv 2008/1/EG, punkte 5.3 a i och ii, punkt 5.4, punkte 6.1 a och b, punkterna 6.2 och 6.3, punkt 6.4 a, punkt 6.4 b för verksamhet som omfattas av direktiv 2008/1/EG, punkt 6.4 c och punkterna 6.5-6.9 som är i drift och har ett tillstånd före den 7 januari 2013 eller vars verksamhetsöversare har lämnat in en fullständig tillståndsansökan före det datumet, under förutsättning att anläggningarna tas i drift senast den 7 januari 2014, ska medlemsstaterna tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som antas i enlighet med artikel 80.1 från och med den 7 januari 2014 med undantag för kapitel III och bilaga V.

2. För anläggningar som bedriver verksamhet som avses i bilaga I, punkt 1.1 för verksamhet med en total installerad tillförd effekt på 50 MW, punkt 1.4 b, punkterna 4.1-4.6 för verksamhet för produktion genom biologisk bearbetning, punkterna 5.1 och 5.2 för produkter som inte omfattas av direktiv 2008/1/EG, punkte 5.3 a iii-v, punkt 5.3 b, punkterna 5.5 och 5.6, punkt 6.1 c, punkt 6.4 b för verksamhet som inte omfattas av direktiv 2008/1/EG och punkterna 6.10 och 6.11 som är i drift före den 7 januari 2013 ska medlemsstaterna tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som antas i enlighet med det här direktivet från och med den 7 juli 2015 med undantag för kapitlen III och IV och bilagorna V och VI.

3. För sådana förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.2 ska medlemsstaterna från och med den 1 januari 2016 tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som anses i enlighet med artikel 80.1 för att följa kapitel III och bilaga V.

4. För sådana förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.3 ska medlemsstaterna från och med den 7 januari 2013 inte längre tillämpa direktiv 2001/80/EG.

5. För förbränningsanläggningar som samförbränner avfall ska del 4 punkt 3.1 i bilaga VI tillämpas till och med

a) den 31 december 2015, när det gäller sådana förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.2,

b) den 7 januari 2013, när det gäller sådana förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.3.

6. Del 4 punkt 3.2 i bilaga VI ska tillämpas för förbränningsanläggningar som samförbränner avfall, från och med

a) den 1 januari 2016, när det gäller sådana förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.2,

b) den 7 januari 2013, när det gäller sådana förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.3.

7. Artikel 58 ska tillämpas från och med den 1 juni 2015. Fram till det datumet ska ämnen eller blandningar som på grund av sin halt av flyktiga organiska föreningar klassificeras som carcinogena, mutagena eller reproduktionstoxiska enligt förordning (EG) nr 1272/2008, har tilldelats eller behöver vara försedda med färoangivelserna H340, H350, H350i, H360D eller H360F eller riskfraserna R45, R46, R49, R60 eller R61, i möjligaste mån och snarast möjligt ersätts med mindre skadliga ämnen eller blandningar.

8. Artikel 59.5 ska tillämpas från och med den 1 juni 2015. Fram till det datumet ska de utsläpp av antingen flyktiga organiska föreningar som tilldelats eller behöver vara försedda med färoangivelserna H340, H350, H350i, H360D eller H360F eller riskfraserna R45, R46, R49, R60 eller R61 eller halogenerade flyktiga organiska föreningar som tilldelats eller behöver vara försedda med färoangivelserna H341 eller H351 eller riskfraserna R40 eller R68 kontrolleras med inneslutning så långt detta är tekniskt och ekonomiskt genomförbart för att skydda folkhälsan och miljön, och de får inte överskrida de relevanta gränsvärden för utsläpp som anges i del 4 i bilaga VII.

9. Punkt 2 i del 4 i bilaga VII ska tillämpas från och med den 1 juni 2015. Fram till det datumet ska för utsläpp av halogenerade flyktiga organiska föreningar som har tilldelats eller behöver vara försedda med färoangivelse H341 eller H351 eller riskfras R40 eller R68, där massflödet av summan av de föreningar som föranleder tilldelas färoangivelse H341 eller H351 eller märkning R40 eller R68 är större än eller lika med 100 g/h, ett gränsvärde för utsläpp på 20 mg/Nm³ gälla. Gränsvärdet för utsläpp ska avse den sammanlagda massan av de enskilda föreningarna.

Artikel 83

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 84

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 24 november 2010.

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande
J. BUZEK

På rådets vägnar
Ordförande
O. CHASTEL

BILAGA I

Kategorier av verksamhet som avses i artikel 10

Nedanstående tröskelvärden hänför sig vanligen till produktionskapacitet eller produktionsresultat. Om flera verksamheter som bedrivs i en och samma anläggning omfattas av samma verksamhetsbeskrivning och den innehåller en tröskel, adderas produktionskapaciteten för dessa verksamheter. För avfallshanteringsverksamhet ska denna beräkning gälla vid verksamhetsnivåerna 5.1 och 5.3 a och 5.3 b.

Kommissionen ska fastställa riktlinjer för

- a) förhållandet mellan sådan avfallshanteringsverksamhet som beskrivs i denna bilaga och den som beskrivs i bilagorna I och II till direktiv 2008/98/EG, och
  - b) tolkningen av begreppet industriell skala vid beskrivningen av sådan verksamhet inom den kemiska industrin som beskrivs i denna bilaga.
1. Industrier inom energisektorn
    - 1.1 Förbränning av bränsle i anläggningar med en total installerad tillförd effekt på minst 50 MW.
    - 1.2 Raffinering av olja och gas.
    - 1.3 Produktion av kok.
    - 1.4 Förgasning eller förvätskning av
      - a) kol,
      - b) andra bränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 MW.
  2. Produktion och omvandling av metaller
    - 2.1 Rootning och sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm.
    - 2.2 Produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning, med en kapacitet som överstiger 2,5 ton per timme.
    - 2.3 Behandling av järnbaserade metaller
      - a) genom varmvältning, med en kapacitet som överstiger 20 ton råstål per timme,
      - b) genom hammarsmide, om slagenergin per hammare överstiger 50 kJ och den använda värmeeffekten överstiger 20 MW,
      - c) genom anbringande av skyddbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 2 ton råstål per timme.
    - 2.4 Drift av järn- och stålgiusterier med en produktionskapacitet som överstiger 20 ton per dygn.
    - 2.5 Behandling av icke-järnmetaller:
      - a) Produktion av icke-järnmetaller av malm, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer.
      - b) Smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av icke-järnmetaller inklusive återvinningsprodukter och drift av giusterier för icke-järnmetaller, med en smältningkapacitet som överstiger 4 ton per dygn för bly och kadmium eller 20 ton per dygn för övriga metaller.
    - 2.6 Ytbehandling av metaller eller plaster genom en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadet har en volym som överstiger 30 m³.

3. Mineralindustri
- 3.1 Tillverkning av cement, kalk och magnesiumoxid:
  - a) Tillverkning av klinker (cement) i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dygn, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn.
  - b) Tillverkning av kalk i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn.
  - c) Tillverkning av magnesiumoxid i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn.
- 3.2 Tillverkning av asbest eller tillverkning av asbestbaserade produkter.
- 3.3 Tillverkning av glas inklusive glasfibrer, med en smältningsskapacitet som överstiger 20 ton per dygn.
- 3.4 Smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med en smältningsskapacitet som överstiger 20 ton per dygn.
- 3.5 Tillverkning av keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porcellin med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn och/eller med en ugnkapacitet som överstiger 4m³ och med en sättningsdensitet per ugn på mer än 300 kg/m³.
4. Kemisk industri

Produktion enligt verksamhetskategorierna i denna punkt avser, vid tillämpning av denna punkt, tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges i punkterna 4.1–4.6 där tillverkningen omfattar kemiska eller biologiska reaktioner och sker i industriell skala.
- 4.1 Tillverkning av organiska kemikalier såsom
  - a) enkla kolväten (linjära eller cykliska, mättade eller omättade, alifatiska eller aromatiska),
  - b) syrenehållande organiska föreningar, särskilt alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxyltyror, estrar och blandningar av estrar, acetater, etrar, peroxider och epoxiharter,
  - c) svavelnehållande organiska föreningar,
  - d) kväveinhållande organiska föreningar, särskilt aminer, amider, nitronyl- och nitroföreningar, nitratföreningar, nitriler, cyanater, isocyanater,
  - e) fosfor innehållande organiska föreningar,
  - f) halogenerade kolväten,
  - g) metallorganiska föreningar,
  - h) plaster (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa),
  - i) syntetgummi,
  - j) färgämnen och pigment,
  - k) ytaktiva ämnen och tensider.
- 4.2 Tillverkning av oorganiska kemikalier såsom
  - a) gaser, som t.ex. ammoniak, klor eller klorväte, fluor eller fluorväte, koloxider, svavelföreningar, kväveoxider, väte, svaveldioxid, karbonylklorid (fosgen),
  - b) tyror, som t.ex. kromtrioxid, fluorvätesyra, fosforsyra, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum, svavelsyrlighet,

- c) baser, som t.ex. ammoniumhydroxid, kaliumhydroxid, natriumhydroxid,
  - d) salter, som t.ex. ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, silverniträt,
  - e) icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar som t.ex. kalciumkarbid, kisel, kiselkarbid.
- 4.3 Tillverkning av gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium (enkla eller sammansatta gödselmedel).
- 4.4 Tillverkning av växtskyddsmedel eller biocider.
- 4.5 Tillverkning av läkemedel, även mellanprodukter.
- 4.6 Tillverkning av sprängämnen.
5. Avfallshantering
- 5.1 Bortskaffande eller återvinning av farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter:
- a) Biologisk behandling.
  - b) Fysikalisk-kemisk behandling.
  - c) Sammansmältning eller blandning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i punkterna 5.1 och 5.2 inleds.
  - d) Omförpackning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i punkterna 5.1 och 5.2 inleds.
  - e) Återvinning/regenerering av lösningsmedel.
  - f) Återvinning/regenerering av oorganiska material utom metaller och metallföreningar.
  - g) Regenerering av syror eller baser.
  - h) Återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar.
  - i) Återvinning av komponenter från katalysatorer.
  - j) Omräffinerad av olja eller annan återanvändning av olja.
  - k) Invalling.
- 5.2 Bortskaffande eller återvinning av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar
- a) för icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme,
  - b) för farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn.
- 5.3 a) Bortskaffande av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 30 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter och med undantag för verksamheter som omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse^(*):
- i) Biologisk behandling.
  - ii) Fysikalisk-kemisk behandling.
  - iii) Förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning.
  - iv) Behandling av slagg och aska.
  - v) Behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter.

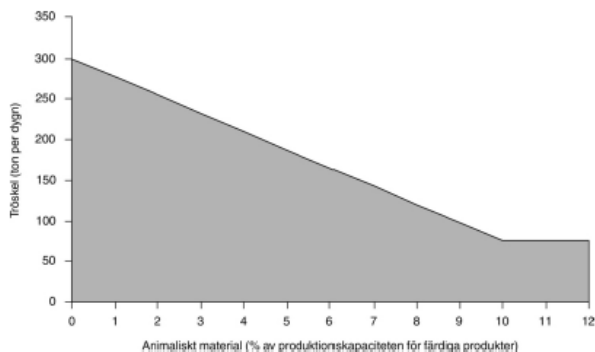
(*) EGT L 135, 30.5.1991, s. 40.

- b) Återvinning, eller en kombination av återvinning och bortskaffande, av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 75 ton per dygn genomsnittligen eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av direktiv 91/271/EEG:
- Biologisk behandling.
  - Förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning.
  - Behandling av slagg och aska.
  - Behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) samt utjämta fordon samt därtill hörande komponenter.
- När den enda avfallshanteringsverksamhet som bedrivs är anaerob biologisk nedbrytning, ska tröskelvärdet för kapacitet för denna verksamhet vara 100 ton per dygn.
- 5.4 Avfallsdeponier enligt definitionen i artikel 2 g i direktiv rådets 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall (4) som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avfallsdeponier för inert avfall.
- 5.5 Tillfällig lagring av farligt avfall som inte omfattas av punkt 5.4 i avskatan på någon av de verksamheter som förtecknas i punkterna 5.1, 5.2, 5.4 och 5.6 med en totalkapacitet på mer än 50 ton med undantag för tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet uppkommer.
- 5.6 Lagring under markytan av farligt avfall med en totalkapacitet på mer än 50 ton.
6. Annan verksamhet
- 6.1 Framställning i industriella anläggningar av
- pappersmassa av trä eller andra fibrösa material,
  - papper, papp eller kartong där produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dygn,
  - en eller flera av följande: OGB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor, där produktionskapaciteten överstiger 600 m³ per dygn.
- 6.2 Förbehandling (tvättning, blekning och mercerisering) eller färgning av textillåter eller textilier där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.
- 6.3 Garvning av hudar och skinn med en behandlingskapacitet på mer än 12 ton produkter per dygn.
- 6.4 a) Drift av slakterier för en produktionskapacitet baserad på en slaktvikt som överstiger 50 ton per dygn.
- b) Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:
- Enbart animaliska råvaror (andra än enbart mjölk) för en produktionskapacitet på mer än 75 ton produkter per dygn.
  - Enbart vegetabiliska råvaror för en produktionskapacitet på mer än 300 ton produkter per dygn eller 600 ton per dygn om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett år.
  - Animaliska och vegetabiliska råvaror, både i kombinerade och separata produkter, där produktionskapaciteten för färdiga produkter i ton per dygn överstiger
    - 75 om A är minst 10, eller
    - $300 - (22,5 \times A)$ i alla andra fall.där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av produktionskapaciteten för färdiga produkter.

Förpackningen ska inte inkluderas i produktens slutliga vikt.

(4) EGT L 182, 16.7.1999, s. 1.

Denna underpunkt ska inte tillämpas då råvaran är endast mjölk.

- c) Behandling och bearbetning av endast mjölk baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn (årsmedelvärde).
- 6.5 Bortskaffande eller återvinning av djurkroppar eller animaliskt avfall där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.
- 6.6 Intensiv uppfödning av fjäderfä eller svin.
- med mer än 40 000 platser för fjäderfä
  - med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg), eller
  - med mer än 750 platser för suggor.
- 6.7 Ytbehandling av material, föremål eller produkter med användning av organiska lösningsmedel, i synnerhet för appreturer, tryckning, bestrykning, avfettning, vattenskyddsimpregnering, limning, målning, rengöring eller impregnering med en förbrukning av organiskt lösningsmedel som överstiger 150 kg per timme eller mer än 200 ton/år.
- 6.8 Framställning av kol (hårt kol) eller av grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.
- 6.9 Avskiljning av koldioxidströmmar från anläggningar som omfattas av detta direktiv för geologisk lagring enligt direktiv 2009/31/EG.
- 6.10 Behandling av trä och träprodukter med kemikalier där produktionskapaciteten överstiger 75 m³ per dygn av annat slag än behandling utslutande mot ekblånadsvampar.
- 6.11 Oberoende utförd rening av avloppsvatten utanför anläggningens område som inte omfattas av direktiv 91/271/EEG och som släpps ut av en anläggning som omfattas av kapitel II.

BILAGA II

Förteckning över förorenande ämnen

LUFT

1. Svaveldioxid och andra svavelföreningar
2. Kväveoxider och andra kvävföreningar
3. Kolmonoxid
4. Flyktiga organiska föreningar
5. Metaller och deras föreningar
6. Stoff inklusive fina partiklar
7. Asbest (partiklar, fibrer)
8. Klor och dess föreningar
9. Fluor och dess föreningar
10. Arsenik och dess föreningar
11. Cyanider
12. Ämnen och blandningar för vilka det har påvisats att de har cancerogena eller mutagena egenskaper eller egenskaper som via luften kan påverka fortplantningen
13. Polyklorerade dibenso-p-dioxiner och polyklorerade dibenzofuraner

VATTEN

1. Organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vattenmiljö
  2. Organiska fosforföreningar
  3. Organiska tennföreningar
  4. Ämnen och blandningar för vilka det har påvisats att de har cancerogena eller mutagena egenskaper eller kan påverka fortplantningen i eller via vattenmiljön
  5. Svärmedbrytbara kolväten och svärmedbrytbara och bioackumulerbara organiska, toxiska ämnen
  6. Cyanider
  7. Metaller och deras föreningar
  8. Arsenik och dess föreningar
  9. Biocider och växtskyddsmedel
  10. Suspenderade ämnen
  11. Ämnen som orsakar eutrofiering (i synnerhet nitrater och fosfater)
  12. Syretärnande ämnen (mätbara med hjälp av parametrar som t.ex. BOD och COD)
  13. Ämnen som förtecknas i bilaga X till direktiv 2000/60/EG
-

BILAGA III

Kriterier för fastställande av bästa tillgängliga teknik

1. Användning av avfallsnärlig teknik
  2. Användning av ämnen som är mindre farliga
  3. Frånjande av återvinning och materialåtervinning av utsläppta ämnen som används i processen och, i förekommande fall, av avfall
  4. Jämförbara processer, utrustning eller driftsätt som med framgång har provats ut i industriell skala
  5. Tekniska framsteg och utvecklingen av vetenskapliga kunskaper
  6. Beskaffenhet, effekt och mängd av berörda utsläpp
  7. Datum för nya eller befintliga anläggningars igångsättning
  8. Erforderlig tid för att installera bästa tillgängliga teknik
  9. Förbrukningen och arten av råvaror (inklusive vatten) som används i processen och energieffektivitet
  10. Behovet att förebygga eller minimera den samlade miljöpåverkan som utsläppen innebär och riskerna för miljön
  11. Behovet att förebygga olyckor och att minska deras miljökonsekvenser
  12. Information som offentliggörs av offentliga internationella organisationer
-

BILAGA IV

Allmänhetens deltagande i beslutsprocesser

1. Allmänheten ska informeras (genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt, t.ex. med hjälp av elektroniska medier när sådana är tillgängliga) om följande på ett tidigt stadium under beslutsprocessen och senast så snart som information rimligen kan ges:
  - a) Ansökan om tillstånd eller, i förekommande fall, ett eventuellt förslag om uppdatering av tillstånd eller tillståndsvillkor i enlighet med artikel 21, inbegripet de uppgifter som anges i artikel 12.1.
  - b) I förekommande fall, uppgift om att beslutet föregåtts av en nationell eller gränsöverskridande miljökonsekvensbeskrivning eller av samråd mellan medlemsstaterna i enlighet med artikel 26.
  - c) Uppgifter om vilka myndigheter som är behöriga att fatta beslut, från vilka relevant information kan erhållas och till vilka synpunkter eller frågor kan lämnas in samt om tidsfristerna för att överlämna synpunkter eller frågor.
  - d) Vilka beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkastet till beslut.
  - e) I förekommande fall, uppgifter om förslaget om uppdatering av tillstånd eller tillståndsvillkor.
  - f) Uppgift om när och var eller på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.
  - g) Närmare bestämmelser om allmänhetens deltagande och om samråd i enlighet med punkt 5.
2. Medlemsstaterna ska, inom lämpliga tidsramar, se till att den berörda allmänheten får tillgång till följande:
  - a) I enlighet med den nationella lagstiftningen, de viktigaste rapporter och utlåtanden som har lämnats till den eller de behöriga myndigheterna vid den tidpunkt då den berörda allmänheten informerades i enlighet med punkt 1.
  - b) I enlighet med direktiv 2003/4/EG, annan information än den som avses i punkt 1 i den här bilagan, som är relevant för beslutet i enlighet med artikel 5 i det här direktivet och som blir tillgänglig efter det att den berörda allmänheten har informerats i enlighet med punkt 1.
3. Den berörda allmänheten ska ha rätt att yttra sig till den behöriga myndigheten innan beslut fattas.
4. Resultatet av de samråd som har hållits i enlighet med denna bilaga ska beaktas på vederbörligt sätt vid beslutsfattandet.
5. Närmare bestämmelser om information till allmänheten (till exempel genom affichering inom ett visst område eller offentliggörande i lokalpressen) och om samråd med den berörda allmänheten (till exempel skriftligen eller genom offentlig utfrågning) ska fastställas av medlemsstaterna. För de olika etapperna ska det fastställas rimliga tidsramar som ger tillräckligt med tid för att informera allmänheten och för den berörda allmänheten att förbereda sig och på ett effektivt sätt delta under beslutsprocessen på miljöområdet i enlighet med denna bilaga.

BILAGA V

Tekniska bestämmelser för förbränningsanläggningar

DEL 1

Gränsvärden för utsläpp för förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.2

1. Alla gränsvärden för utsläpp ska beräknas vid en temperatur på 273,15 K, ett tryck på 101,3 kPa och efter korrigering för innehållet av vattenånga i rökgaserna och vid en standardytrehalt på 6 % för fasta bränslen, 3 % för andra förbränningsanläggningar än gasturbiner och gasmotorer, som använder flytande och gasformiga bränslen samt 15 % för gasturbiner och gasmotorer.
2. Gränsvärdena för utsläpp (mg/Nm^3) av SO_2 från förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MW)	Stenkol och brunkol och andra fasta bränslen	Biomassa	Torv	Flytande bränslen
50–100	400	200	300	350
100–300	250	200	300	250
> 300	200	200	200	200

För förbränningsanläggningar som använder fasta bränslen och som fick tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsöversare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år, ska gälla ett utsläppsgränsvärde för SO_2 på $800 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

För förbränningsanläggningar som använder flytande bränslen, som fick tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsöversare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år, ska gälla ett utsläppsgränsvärde för SO_2 på $850 \text{ mg}/\text{Nm}^3$, när det gäller anläggningar med en installerad tillförd effekt av högst 300 MW, och $400 \text{ mg}/\text{Nm}^3$, när det gäller anläggningar med en total installerad tillförd effekt som är större än 300 MW.

En del av en förbränningsanläggning där rökgaserna leds ut genom en eller flera separata pipor i en gemensam skorsten och som inte är i drift i mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år får omfattas av de gränsvärden för utsläpp som fastställs i de båda föregående styckena, när det gäller hela anläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt. I sådana fall ska utsläppen genom var och en av dessa pipor kontrolleras separat.

3. Gränsvärdena för utsläpp (mg/Nm^3) av SO_2 från förbränningsanläggningar som använder gasformiga bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

I allmänhet	35
Flytande gas	5
Gaser med lågt värmevärde från kokugn	400
Gaser med lågt värmevärde från masugn	200

För förbränningsanläggningar som använder gaser med lågt värmevärde från förgasning av raffinaderrestprodukter och som fått tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsöversare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, ska gälla ett gränsvärde för utsläpp av SO_2 på $800 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

4. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm^3) av NO_x från förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MW)	Stenkol och brunkol och andra fasta bränslen	Biomassa och torv	Flytande bränslen
50–100	300 450 vid pulvereldning av brunkol	300	450
100–300	200	250	200 (*)
> 300	200	200	150 (*)

Anmärkning:

(*) Gränsvärde för utsläpp av $450 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ för användning av destillations- och omvandlingsrester från etanolrefinering för egen förbrukning i förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 500 MW som meddelat tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003.

För förbränningsanläggningar i kemiska anläggningar som för egen förbrukning använder flytande produktionsrester som ett icke-kommerciellt bränsle med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 500 MW som meddelat tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, ska gälla ett gränsvärde för utsläpp av NO_x på $450 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

För förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 500 MW som fick tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år, ska gälla ett utsläppgränsvärde för NO_x på $450 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

För förbränningsanläggningar som använder fasta bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 500 MW, som fick tillstånd före den 1 juli 1987 och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år, ska gälla ett utsläppgränsvärde för NO_x på $450 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

För förbränningsanläggningar som använder flytande bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mer än 500 MW, som fick tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år, ska gälla ett utsläppgränsvärde för NO_x på $400 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

En del av en förbränningsanläggning där rökgaserna leds ut genom en eller flera separata pipor i en gemensamt skorsten och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år får omfattas av de gränsvärden för utsläpp som fastställs i de tre föregående styckena, när det gäller hela anläggningens sammanlagda installerade tillförs effekt. I sådana fall ska utsläppen genom var och en av dessa pipor kontrolleras separat.

5. För gasturbiner (inklusive gaskombiverk) som använder lätta och medelunga destillat som flytande bränslen ska gälla ett gränsvärde för utsläpp på $90 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ för NO_x och $100 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ för CO.

Gasturbiner för reservdrift som inte är i drift mer än 500 drifttimmar per år ska inte omfattas av de utsläppgränsvärden som anges i denna punkt. Verksamhetsutövaren vid sådana anläggningar ska registrera drifttiden.

6. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm³) av NO_x och CO från gazeldade förbränningsanläggningar

	NO _x	CO
Förbränningsanläggningar som drivs med naturgas med undantag för gasturbiner och gasmotorer	100	100
Förbränningsanläggningar som drivs med manganogas, gas från kokstugn eller gaser med lågt värmevärde från förgasning av raffinaderierestprodukter, med undantag för gasturbiner och gasmotorer	200 (*)	—
Förbränningsanläggningar som drivs med andra gaser med undantag för gasturbiner och gasmotorer	200 (*)	—
Gasturbiner (inkl. gaskombiverk) som använder naturgas (*) som bränsle	50 (*) (*)	100
Gasturbiner (inkl. gaskombiverk) som använder andra gaser som bränsle	120	—
Gasmotorer	100	100

Anmärkning:

- (*) Med naturgas avses naturligt förekommande metan med högst 20 volymprocent ädelgasar och andra beståndsdelar.
 (†) 75 mg/Nm³ i följande fall, där gasutsläppets verkningsgrad är fastställt vid grundbelastningsbetingelser enligt ISO:
 i) Gasturbiner som används i kraftvärmesystem med en total verkningsgrad på mer än 75 %.
 ii) Gasturbiner som används i gaskombiverk med i genomsnitt en total årlig elektrisk verkningsgrad på mer än 55 %.
 iii) Gasturbiner för mekaniska drivordningar.
 (‡) För gasturbiner med enkel process som inte tillhör någon av de kategorier som nämns i anmärkning 2, men som har en verkningsgrad på mer än 35 % – fastställt vid grundbelastningsbetingelser enligt ISO – ska utsläppgränsvärden för NO_x vara 50(m³/35, där η är gasturbinens verkningsgrad vid grundbelastningsbetingelser enligt ISO uttryckt i procent.
 (§) 500 mg/Nm³ för förbränningsanläggningar med en sammanlagt installerad tillförd effekt på högst 500 MW och som fått tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003.

För gasturbiner (inklusive gaskombiverk), gäller de gränsvärden för utsläpp för NO_x och CO som anges i tabellen i denna punkt endast över 70 % belastning.

För gasturbiner (inklusive gaskombiverk) som fick tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003, och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år, ska gälla ett utsläppgränsvärde för NO_x på 150 mg/Nm³, när de drivs med naturgas, och 200 mg/Nm³, när de drivs med andra gaser eller flytande bränslen.

En del av en förbränningsanläggning där rökgaserna leds ut genom en eller flera separata pipor i en gemensam skorsten och som inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år som ett rullande medelvärde över en period på fem år får omfattas av de gränsvärden för utsläpp som fastställs i föregående stycke, när det gäller hela förbränningsanläggningens sammanlagda installerade tillförs effekt. I sådana fall ska utsläppen genom var och en av dessa pipor kontrolleras separat.

Gasturbiner och gasmotorer för reservdrift som inte är i drift mer än 500 drifttimmar per år ska inte omfattas av de gränsvärden för utsläpp som anges i denna punkt. Verksamhetsutövaren vid sådana anläggningar ska registrera drifttiden.

7. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm³) av stoft från förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Installerad tillförd effekt (MW)	Stenkol och brunkol och andra fasta bränslen	Biomassa och torv	Flytande bränslen (†)
50–100	30	30	30
100–300	25	20	25
> 300	20	20	20

Anmärkning:

- (†) Gränsvärde för utsläpp är 50 mg/Nm³ för användning av destillations- och omvandlingsrester från råoljaffinerings för egen förbrukning i förbränningsanläggningar som meddelats tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003.

8. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm^3) av stoft från förbränningsanläggningar som använder gasformiga bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Generellt	5
Mazutsgas	10
Gaser från stålindustrin som kan användas på annat ställe	30

DEL 2

Gränsvärden för utsläpp för förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.3

1. Alla gränsvärden för utsläpp ska beräknas vid en temperatur på 273,15 K, ett tryck på 101,3 kPa och efter korrigering för innehållet av vattenånga i rökgaserna och vid en standardrykthalt på 6 % för fasta bränslen, 3 % för andra förbränningsanläggningar än gasturbiner och gasmotorer som använder flytande och gasformiga bränslen samt 15 % för gasturbiner och gasmotorer.

För gaskombiverk med tillsatsledning får den behöriga myndigheten fastställa standardrykthalt, med beaktande av den aktuella anläggningens särskilda egenskaper.

2. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm^3) av SO_2 från förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MW)	Stenkol och brunskole och andra fasta bränslen	Biomassa	Torv	Flytande bränslen
50–100	400	200	300	350
100–300	200	200	250 vid förbränning i fluidiserad bädd	200
> 300	150 200 vid förbränning i cirkulerande eller trycksatt fluidiserad bädd	150	150 200 vid förbränning i fluidiserad bädd	150

3. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm^3) av SO_2 från förbränningsanläggningar som använder gasformiga bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Generellt	35
Flytande gas	5
Gaser med lågt värmevärde från kokstugn	400
Gaser med lågt värmevärde från mazutn	200

4. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm^3) av NO_x från förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MW)	Stenkol och brunskole och andra fasta bränslen	Biomassa och torv	Flytande bränslen
50–100	300 400 vid pulverledning av brunskole	250	300
100–300	200	200	150
> 300	150 200 vid pulverledning av brunskole	150	100

5. För gasturbiner (inklusive gaskombiverk) som använder lätta och medelunga destillat som flytande bränslen ska gälla ett gränsvärde för utsläpp på 50 mg/Nm³ för NO_x och 100 mg/Nm³ för CO.

Gasturbiner för reservdrift som drivs mindre än 500 timmar per år ska inte omfattas av de utsläppsgrensvärden som anges i denna punkt. Verkstamhetsnivån vid sådana anläggningar ska registrera drifttiden.

6. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm³) av NO_x och CO från gaseldade förbränningsanläggningar

	NO _x	CO
Andra förbränningsanläggningar än gasturbiner och gasmotorer	100	100
Gasturbiner (inklusive gaskombiverk)	50 (*)	100
Gasmotorer	75	100

Anmärkning:

(*) För gasturbiner med enkel process och en verkningsgrad på mer än 35 % - fastställt vid grundbelastningsbetingelser enligt ISO - ska gränsvärdet vara 50 mg/35, där η är gasturbinens verkningsgrad vid grundbelastningsbetingelser enligt ISO uttryckt i procent.

För gasturbiner (inklusive gaskombiverk) gäller de gränsvärden för NO_x och CO som anges i denna punkt endast över 70 % belastning.

Gasturbiner och gasmotorer för reservdrift som drivs mindre än 500 drifttimmar per år omfattas inte av de gränsvärden för utsläpp som anges i denna punkt. Verkstamhetsnivån vid sådana anläggningar ska registrera drifttiden.

7. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm³) av stoft från förbränningsanläggningar som använder fasta eller flytande bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MWh/år)	
50–300	20
> 300	10
	20 för biomassa och torv

8. Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm³) av stoft från förbränningsanläggningar som använder gasformiga bränslen med undantag för gasturbiner och gasmotorer

Generellt	5
Matugnsgas	10
Gaser från stålindustrin som kan användas på annat ställe	30

DEL 3

Kontroll av utsläpp

1. Koncentrationerna av SO₂, NO_x och stoft i rökgaserna från alla förbränningsanläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 100 MW ska mätas kontinuerligt.

Koncentrationen av CO i rökgaserna från varje förbränningsanläggning som drivs med gasformiga bränslen med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 100 MW ska mätas kontinuerligt.

2. Den behöriga myndigheten får besluta att det inte ska krävas kontinuerliga mätningar enligt punkt 1 i följande fall:

- För förbränningsanläggningar med en livstid på mindre än 10 000 drifttimmar.
- För SO₂ och stoft från förbränningsanläggningar som drivs med naturgas.

- c) För SO₂ från förbränningsanläggningar som drivs med olja med känt svavelinnehåll som inte har någon utrustning för avsvavling av rökgaser.
- d) För SO₂ från förbränningsanläggningar som drivs med biomassa, om verksamhetsutövaren kan visa att utsläppen av SO₂ under inga omständigheter kan överstiga de föreskrivna gränsvärdena för utsläpp.
3. Om kontinuerliga mätningar inte krävs, ska mätningar av SO₂, NO_x, stoft och, för gaseldade anläggningar, även av CO göras åtminstone var sjätte månad.
4. För förbränningsanläggningar som använder stenkol eller brunkol ska utsläppen av totalkvicksilver mätas minst en gång per år.
5. Som ett alternativ till de mätningar av SO₂ och NO_x som avses i punkt 3 kan andra förfaranden, efter prövning och godkännande av den behöriga myndigheten, användas för att fastställa utsläppen av SO₂ och NO_x. För sådana förfaranden ska användas tillämpliga CEN-standarder eller, om CEN-standarder inte är tillgängliga, ISO och nationella eller andra internationella standarder som säkerställer att uppgifterna är av likvärdig vetenskaplig kvalitet.
6. Den behöriga myndigheten ska underrättas om betydande förändringar som avser den typ av bränsle som används och anläggningens driftsätt. Den behöriga myndigheten ska besluta om kontrollkraven enligt punkterna 1–4 fortfarande är tillräckliga eller om de måste ändras.
7. De kontinuerliga mätningar som genomförs i enlighet med punkt 1 ska omfatta mätning av syrenehåll, temperatur och tryck och innehållet av vattenånga i rökgaserna. Kontinuerliga mätningar av innehållet av vattenånga i rökgaserna är inte nödvändiga, under förutsättning att den insamlade rökgasen torkas innan utsläppen analyseras.
8. Provtagning och analys av relevanta förorenande ämnen och mätning av driftsparametrar samt kvalitetsäkring av automatiska mätsystem och metoder för referenzmätningar för att kalibrera dessa system ska genomföras i enlighet med CEN-standarder. Om CEN-standarder inte är tillgängliga, ska ISO och nationella eller andra internationella standarder som säkerställer att uppgifterna är av likvärdig vetenskaplig kvalitet tillämpas.

Automatiska mätsystem ska minst en gång per år kontrolleras genom parallella mätningar med referenzmätmetoderna.

Verksamhetsutövaren ska underrätta den behöriga myndigheten om resultaten från kontrollerna av automatiska mätsystem.

9. Vid gränsvärdenivån för utsläpp får värdena på de 95-procentiga konfidensintervallen för ett enkelt uppmätt resultat inte överstiga följande procentuella andelar av gränsvärdena:

Kolmonoxid	10 %
Svaveldioxid	20 %
Kväveoxider	20 %
Stoft	30 %

10. De validerade tim- och dygnsmedelvärdena ska fastställas med utgångspunkt från de uppmätta giltiga timmedelvärdena, efter att värdet på det konfidensintervall som specificeras i punkt 9 har dragits ifrån.

Varje dygn under vilket mer än tre timmedelvärden är ogiltiga på grund av att det automatiska mätsystemet inte fungerar eller genomgår underhåll, ska ogiltigförklaras. Om mer än tio dygn under ett år ogiltigförklaras av sådana skäl ska den behöriga myndigheten kräva att verksamhetsutövaren vidtar lämpliga åtgärder för att förbättra det automatiska mätsystemets tillförlitlighet.

11. För anläggningar som ska uppfylla kraven på avsvavlingsgrad enligt artikel 31 ska också svavelhalten i det bränsle som tillförs förbränningsanläggningen kontrolleras regelbundet. De behöriga myndigheterna ska underrättas om väsentliga förändringar avseende den typ av bränsle som används.

DEL 4

Bedömning av efterlevnad av gränsvärden för utsläpp

1. När kontinuerliga mätningar utförs ska gränsvärdena för utsläpp i delarna 1 och 2 anses vara uppfyllda om bedömningen av de resultat som avser den faktiska drifttiden under ett kalenderår visar att

- a) inga validerade månadsmedelvärden överstiger de relevanta gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 1 och 2,
- b) inga validerade dygnsmedelvärden överstiger 110 % av de relevanta gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 1 och 2,
- c) i fall där förbränningsanläggningarna består endast av pannor som använder kol med en sammanlagd installerad tillförd effekt under 50 MW, inga validerade dygnsmedelvärden överstiger 150 % av de relevanta gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 1 och 2,
- d) 95 % av alla validerade timmedelvärden under året inte överstiger 200 % av de relevanta gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 1 och 2.

Validerade medelvärden ska fastställas på det sätt som anges i punkt 10 i del 3.

Vid beräkningen av de genomsnittliga gränsvärdena för utsläpp ska de värden som uppmätts under de perioder som avses i artikel 30.5 och 30.6 och artikel 37 samt under idriftsättning och urdrifttagning inte beaktas.

2. Om kontinuerliga mätningar inte krävs, ska de gränsvärden för utsläpp som anges i delarna 1 och 2 anses vara uppfyllda om mätresultaten från varje serie mätningar eller från de andra förfaranden som definierats och beslutats enligt regler som fastställts av de behöriga myndigheterna inte överstiger gränsvärdena.

DEL 5

Minimikrav för avsvavling

1. Minimikrav för avsvavling för förbränningsanläggningar enligt artikel 30.2

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MW)	Minimikrav för avsvavling	
	Anläggningar som meddelats tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, förutsatt att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003	Övriga anläggningar
50-100	80 %	92 %
100-300	90 %	92 %
> 300	96 % (*)	96 %

Anmärkning:

(*) För förbränningsanläggningar som använder oljekulivert ska minimikravet för avsvavling vara 95 %.

2. Minimikrav för avsvavling för förbränningsanläggningar enligt artikel 30.3

Sammanlagd installerad tillförd effekt (MW)	Minimikrav för avsvavling
50-100	93 %
100-300	93 %
> 300	97 %

DEL 6

Iakttagande av avsvavlingsgrad

De minimikrav för avsvavling som fastställts i del 5 i denna bilaga ska gälla som månademedelvärden.

DEL 7

Genomsnittliga utsläppgränsvärden för flerbränsleanläggningar i raffinaderier

Genomsnittliga utsläppgränsvärden (mg/Nm^3) avseende SO_2 för flerbränsleanläggningar i raffinaderier som använder destillations- och omvandlingsrester från råoljeraffinering för egen förbrukning, separat eller tillsammans med andra bränslen, utom för gasturbiner och gasmotorer:

- a) För förbränningsanläggningar som fått tillstånd före den 27 november 2002 eller vars verksamhetsutövare hade lämnat in en fullständig ansökan om tillstånd före den dagen, under förutsättning att anläggningen togs i drift senast den 27 november 2003: 1 000 mg/Nm^3 .
- b) För övriga förbränningsanläggningar: 600 mg/Nm^3 .

Dessa gränsvärden ska beräknas vid en temperatur på 273,15 K, ett tryck på 101,3 kPa och efter korrigering för innehållet av vattenånga i rökgaserna och vid en standardzyrehalt på 6 % för fasta bränslen och 3 % för flytande och gasformiga bränslen.

BILAGA VI

Tekniska bestämmelser om avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar

DEL 1

Definitioner

I denna bilaga gäller följande definitioner:

- a) *befintlig avfallsförbränningsanläggning*: en av följande avfallsförbränningsanläggningar
- i) som var i drift och hade tillstånd i enlighet med gällande unionslagstiftning före den 28 december 2002,
  - ii) som har fått tillstånd eller registrerats för avfallsförbränning och hade tillstånd som meddelats före den 28 december 2002 i enlighet med gällande unionslagstiftning, under förutsättning att anläggningen togs i drift senast den 28 december 2003,
  - iii) som enligt den behöriga myndighetens uppfattning hade lämnat in en fullständig ansökan om godkännande vilken var under behandling före den 28 december 2002, under förutsättning att anläggningen togs i drift senast den 28 december 2004.
- b) *ny avfallsförbränningsanläggning*: varje avfallsförbränningsanläggning som inte omfattas av led a.

DEL 2

Ekvivalensfaktorer för dibenso-p-dioxiner och dibenzofuraner

Vid bestämningen av totalkoncentrationen av dioxiner och furaner ska koncentrationerna av följande dibenso-p-dioxiner och dibenzofuraner multipliceras med följande ekvivalensfaktorer innan de summeras:

	Toxisk ekvivalensfaktor
2,3,7,8 - Tetraklordibenzodioxin (TCDD)	1
1,2,3,7,8 - Pentaklordibenzodioxin (PeCDD)	0,5
1,2,3,4,7,8 - Hexaklordibenzodioxin (HxCDD)	0,1
1,2,3,6,7,8 - Hexaklordibenzodioxin (HxCDD)	0,1
1,2,3,7,8,9 - Hexaklordibenzodioxin (HxCDD)	0,1
1,2,3,4,6,7,8 - Heptaklordibenzodioxin (HpCDD)	0,01
Oktaklordibenzodioxin (OCDD)	0,001
2,3,7,8 - Tetraklordibenzofuran (TCDF)	0,1
2,3,4,7,8 - Pentaklordibenzofuran (PeCDF)	0,5
1,2,3,7,8 - Pentaklordibenzofuran (PeCDF)	0,05
1,2,3,4,7,8 - Hexaklordibenzofuran (HxCDF)	0,1
1,2,3,6,7,8 - Hexaklordibenzofuran (HxCDF)	0,1
1,2,3,7,8,9 - Hexaklordibenzofuran (HxCDF)	0,1
2,3,4,6,7,8 - Hexaklordibenzofuran (HxCDF)	0,1
1,2,3,4,6,7,8 - Heptaklordibenzofuran (HpCDF)	0,01
1,2,3,4,7,8,9 - Heptaklordibenzofuran (HpCDF)	0,01
Oktaklordibenzofuran (OCDF)	0,001

DEL 3

Gränsvärden för utsläpp till luft från avfallsförbränningsanläggningar

1. Alla gränsvärden för utsläpp ska beräknas vid en temperatur på 273,15 K, ett tryck på 101,3 kPa och efter korrigering för innehåll av vattenånga i rökgaserna.

De räknas om till 11 % syre i rökgasen utom vid förbränning av spillolja såsom den definieras i artikel 3.3 i direktiv 2008/98/EG, då de räknas om till 3 % syre, och i de fall som anges i punkt 2.7 i del 6.

- 1.1 Gränsvärden för utsläpp som dygnsmedelvärden av följande förorenande ämnen (mg/Nm³)

Totalstofv	10
Organiska ämnen i gas- och ångform uttryckt som totalt organiskt kol (TOC)	10
Väteklorid (HCl)	10
Vätefluorid (HF)	1
Svaveldioxid (SO ₂)	50
Kvävemoxid (NO) och kvävedioxid (NO ₂) uttryckt som NO ₂ . Gäller befintliga avfallsförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet på över 6 ton/h samt nya avfallsförbränningsanläggningar	200
Kvävemoxid (NO) och kvävedioxid (NO ₂) uttryckt som NO ₂ . Gäller befintliga avfallsförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet på högst 6 ton/h	400

- 1.2 Gränsvärden för utsläpp som halvtimmesmedelvärden av följande förorenande ämnen (mg/Nm³)

	(100 %) A	(97 %) B
Totalstofv	30	10
Organiska ämnen i gas- och ångform uttryckt som totalt organiskt kol (TOC)	20	10
Väteklorid (HCl)	60	10
Vätefluorid (HF)	4	2
Svaveldioxid (SO ₂)	200	50
Kvävemoxid (NO) och kvävedioxid (NO ₂) uttryckt som NO ₂ . Gäller befintliga avfallsförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet på över 6 ton/h samt nya avfallsförbränningsanläggningar	400	200

- 1.3 Gränsvärden för utsläpp som medelvärden (mg/Nm³) för följande tungmetaller med en provtagningsperiod på minst 30 minuter och högst åtta timmar

Kadmium och kadmiumföreningar uttryckt som kadmium (Cd)	Totalt: 0,05
Tallium och talliumföreningar uttryckt som tallium (Tl)	
Kvicksilver och kvicksilverföreningar uttryckt som kvicksilver (Hg)	0,05
Antimon och antimonföreningar uttryckt som antimon (Sb)	Totalt: 0,5
Arsenik och arsenikföreningar uttryckt som arsenik (As)	
Bly och blyföreningar uttryckt som bly (Pb)	
Krom- och kromföreningar uttryckt som krom (Cr)	
Kobolt och koboldföreningar uttryckt som kobolt (Co)	
Koppar och kopparföreningar uttryckt som koppar (Cu)	
Mangan och manganföreningar uttryckt som mangan (Mn)	
Nickel och nickelföreningar uttryckt som nickel (Ni)	
Vanadin och vanadinföreningar uttryckt som vanadin (V)	

Dessa gränsvärden omfattar även de gas- och ångformiga förekomsterna av de aktuella tungmetallerna och deras föreningar.

- 1.4 Gränsvärden för utsläpp som medelvärden (ng/Nm^3) av dioxiner och furaner under en provtagningsperiod på minst sex och högst åtta timmar. Gränsvärdet avser den totala koncentrationen av dioxiner och furaner beräknad enligt del 2.

Dioxiner och furaner	0,1
----------------------	-----

- 1.5 Gränsvärden för utsläpp (mg/Nm^3) för kolmonoxid i rökgaserna:

- 50 som dygnsmedelvärde.
- 100 som halvtimmesmedelvärde.
- 150 som tiominutersmedelvärde.

Den behöriga myndigheten får medge undantag från de gränsvärden som anges i denna punkt för avfallsförbränningsanläggningar med fluidiserad bäddteknik, förutsatt att det gränsvärde för utsläpp av kolmonoxid som fastställs i tillståndet är högst $100 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ angivet som timmedelvärde.

2. Gränsvärden för utsläpp som är tillämpliga under de omständigheter som anges i artikel 46.6 och artikel 47.

Den totala stofhalten i utsläppen till luft från en avfallsförbränningsanläggning får under inga omständigheter överstiga $150 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ uttryckt som halvtimmesmedelvärde. De gränsvärden för utsläpp till luft av totalt organiskt kol och kolmonoxid som anges i punkterna 1.2 och 1.5 b får inte överskridas.

3. Medlemsstaterna får fastställa regler för de undantag som anges i denna del.

DEL 4

Bestämning av gränsvärden för utsläpp till luft från samförbränning av avfall

1. Följande formel (blandningsregel) ska alltid tillämpas när ett särskilt gränsvärde för de totala utsläppen "K" inte har angivits i en tabell i denna del.

Gränsvärdena för utsläpp av respektive förorenande ämne och av CO i rökgaserna från samförbränning av avfall ska beräknas på följande sätt:

$$\frac{V_{\text{avfall}} \cdot K_{\text{avfall}} + V_{\text{proc}} \cdot K_{\text{proc}}}{V_{\text{avfall}} + V_{\text{proc}}} = K$$

V_{avfall} : är rökgasvolymen från förbränning av enbart avfall. Den fastställs på grundval av avfallet med det lägsta värmevärdet enligt uppgift i tillståndet och omräknad till de standardförhållanden som anges i detta direktiv.

Om den alstrade värmen från förbränning av färligt avfall motsvarar mindre än 10 % av den sammanlagda alstrade värmen i anläggningen, måste V_{avfall} beräknas med utgångspunkt från en (fiktiv) mängd avfall som vid förbränningen skulle motsvara 10 % alstrad värme vid en fast total värmealstring.

K_{avfall} : Gränsvärden för utsläpp från avfallsförbränningsanläggningar som fastställs i del 3.

V_{proc} : är rökgasvolymen från anläggningens process, inbegripet förbränningen av de godkända bränslen som normalt används i anläggningen (avfall undantaget), beräknad på grundval av de syrehalter till vilka utsläppen ska omräknas enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning. Om det saknas lagstiftning för detta slags anläggningar, ska rökgasernas verkliga syrehalt användas, utan spädning genom tillförelse av luft som inte behövs för processen.

K_{proc} : representerar gränsvärden för utsläpp som fastställs i denna del för vissa industriella verksamheter, eller – i avsaknad av sådana värden – gränsvärden för utsläpp från anläggningar som uppfyller nationella lagar och bestämmelser för sådana anläggningar när de förbränner bränslen som normalt är godkända (avfall undantaget). I avsaknad av sådana lagar och bestämmelser ska de gränsvärden som fastställs i tillståndet användas. Om sådana gränsvärden saknas i tillståndet ska de verkliga koncentrationerna användas.

K: representerar gränsvärden för totala utsläpp vid en syrehalt för vissa industriella verksamheter och vissa förorenande ämnen enligt denna del, eller – i avsaknad av sådana värden – gränsvärden för totala utsläpp vilka ersätter gränsvärdena enligt särskilda bilagor till detta direktiv. Den totala syrehalten bestäms utifrån förhållandet mellan delgasvolymerna från process- respektive avfallsförbränning.

Alla gränsvärden för utsläpp ska beräknas vid en temperatur på 273,15 K, ett tryck på 101,3 kPa och efter korrigering för innehållet av vattenånga i rökgaserna.

Medlemsstaterna får fastställa regler för de undantag som anges i denna del.

2. Särskilda bestämmelser för cementugnar som samförbränner avfall

- 2.1 De gränsvärden för utsläpp som anges i punkterna 2.2 och 2.3 gäller som dygnsmedelvärden för totalstof, HCl, HF, NO_x, SO₂ och TOC (för kontinuerliga mätningar), som medelvärden under provtagningsperioden på minst 30 minuter och högst åtta timmar för tungmetaller och som medelvärden under provtagningsperioden på minst sex timmar och högst åtta timmar för dioxiner och furaner.

Alla värden omräknas till 10 % syre.

Halvtimmesmedelvärden behövs endast för beräkning av dygnsmedelvärdena.

2.2 K – Gränsvärden för totala utsläpp (mg/Nm³ utom för dioxiner och furaner) för följande förorenande ämnen

Förorenande ämne	K
Totalstof	30
HCl	10
HF	1
NO _x	500 (*)
Cd + Tl	0,05
Hg	0,05
Sb + As + Pb + Cr + Co + Cu + Mn + Ni + V	0,5
Dioxiner och furaner (ng/Nm ³)	0,1

(*) Fram till den 1 januari 2016 får de behöriga myndigheterna medge undantag från gränsvärdena för NO_x för Lapolugnar och låga rotarugnar, förutsatt att det i tillståndet föreskrivs ett totalt utsläppsgrensvärde för NO_x på högst 800 mg/Nm³.

2.3 K – Gränsvärden för totala utsläpp (mg/Nm³) av svaveldioxid och totalt organiskt kol (TOC):

Förorenning	K
SO ₂	50
TOC	10

Den behöriga myndigheten får medge undantag från de gränsvärden för utsläpp som anges i denna punkt i fall då totalt organiskt kol och svaveldioxid inte härrör från samförbränning av avfall.

2.4 K – Gränsvärden för totala utsläpp av kolmonoxid.

Den behöriga myndigheten får fastställa gränsvärden för utsläpp av kolmonoxid.

3. Särskilda bestämmelser för förbränningsanläggningar som samförbränner avfall

- 3.1 K_{proc} uttryckt som dygnsmedelvärden (mg/Nm³) giltiga till och med det datum som föreskrivs i artikel 8.2.5.

Vid fastställande av förbränningsanläggningarnas totala installerade tillförda effekt gäller de regler om sammanlagda utsläpp som anges i artikel 29. Halvtimmesmedelvärden behövs endast för beräkning av dygnsmedelvärdena.

K_{proc} för fasta bränslen utom biomassa (syrehalt 6 %):

Förbränningsanläggning	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	850	200	200
NO _x	—	400	200	200
Stoft	50	50	30	30

K_{proc} för biomassa (syrehalt 6 %):

Förbränningsanläggning	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	200	200	200
NO _x	—	350	300	200
Stoft	50	50	30	30

K_{proc} för flytande bränslen (syrehalt 3 %):

Förbränningsanläggning	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	850	400 till 200 (linjär minskning från 100 till 300 MWth)	200
NO _x	—	400	200	200
Stoft	50	50	30	30

- 3.2 K_{proc} uttryckt som dygnsmedelvärden (mg/Nm³) giltiga från och med det datum som föreskrivs i artikel 82.6.

Vid fastställande av förbränningsanläggningarnas totala installerade tillförda effekt gäller de regler om sammanlagda utsläpp som anges i artikel 29. Halvtimmesmedelvärden behövs endast för beräkning av dygnsmedelvärdena.

- 3.2.1 K_{proc} för förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.2, utom gasturbiner och gasmotorer

K_{proc} för fasta bränslen utom biomassa (syrehalt 6 %):

Förbränningsanläggning	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	400	för torv: 300	200
NO _x	—	300	för brunkolpulver: 400	200
Stoft	50	30	för torv: 20	20

K_{proc} för biomassa (syrehalt 6 %):

Förbränningsanläggning	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	200	200	200
NO _x	—	300	250	200
Stoft	50	30	20	20

K_{proc} för flytande bränslen (syrehalt 3 %):

Förbränningsanläggning	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	350	250	200
NO _x	—	400	200	150
Stoft	50	30	25	20

3.2.2 K_{prae} för förbränningsanläggningar som avses i artikel 30.3, utom gasturbiner och gasmotorer K_{prae} för fasta bränslen utom biomassa (syrehalt 6 %):

Förorenande ämne	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	400 för torv: 300	200 för torv: 300, utom vid förbrän- ning i fluidiserad bädd: 250	150 för förbränning i cirkulerande eller trycksatt bädd eller, vid torvelning, för all förbränning i fluidiserad bädd: 200
NO _x	—	300 för torv: 250	200	150 för pulvereldning av brunskol: 200
Stoft	50	20	20	10 för torv: 20

 K_{prae} för biomassa (syrehalt 6 %):

Förorenande ämne	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	—	200	150
NO _x	—	—	250	200
Stoft	—	50	20	20

 K_{prae} för flytande bränslen (syrehalt 3 %):

Förorenande ämne	< 50 MWth	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
SO ₂	—	—	350	200
NO _x	—	—	300	150
Stoft	50	20	20	10

3.3 K – Gränsvärden för totala utsläpp för tungmetaller (mg/Nm³) uttryckta som medelvärden under en provtagningsperiod på minst 30 minuter och högst åtta timmar (syrehalt 6 % för fasta bränslen och 3 % för flytande bränslen).

Förorenande ämne	K
Cd + Tl	0,05
Hg	0,05
Sb + As + Pb + Cr + Co + Cu + Mn + Ni + V	0,5

3.4 K – Gränsvärde för totala utsläpp (ng/Nm³) för dioxiner och furaner uttryckt som medelvärden under en provtagningsperiod på minst sex timmar och högst åtta timmar (syrehalt 6 % för fasta bränslen och 3 % för flytande bränslen).

Förorenande ämne	K
Dioxiner och furaner	0,1

4. Särskilda bestämmelser för samförbränningsanläggningar för avfall i industriektorer som inte omfattas av punkterna 2 och 3 i denna del

- 4.1 K – Gränsvärde för totala utsläpp (mg/Nm³) för dioxiner och furaner uttryckt som medelvärden under en provtagningsperiod på minst sex timmar och högst åtta timmar:

Förorenande ämne	K
Dioxiner och furaner	0,1

- 4.2 K – Gränsvärden för totala utsläpp (mg/Nm³) för tungmetaller (mg/Nm³) uttryckt som medelvärden under en provtagningsperiod på minst 30 minuter och högst åtta timmar:

Förorenande ämne	K
Cd + Tl	0,05
Hg	0,05

DEL 5

Gränsvärden för utsläpp av avloppsvatten från råkgärning

Förorenande ämnen	Gränsvärden för ofiltrerade stickprov(mg/l) utom för dioxiner och furaner	
	(95 %)	(100 %)
1. Totalt suspenderat material enligt definitionen i bilaga I till direktiv 91/271/EEG	30	45
2. Kvicksilver och kvicksilverföreningar uttryckt som kvicksilver (Hg)		0,03
3. Kadmium och kadmiumföreningar uttryckt som kadmium (Cd)		0,05
4. Tallium och talliumföreningar uttryckt som tallium (Tl)		0,05
5. Arsenik och arsenikföreningar uttryckt som arsenik (As)		0,15
6. Bly och blyföreningar uttryckt som bly (Pb)		0,2
7. Krom- och kromföreningar uttryckt som krom (Cr)		0,5
8. Koppar och kopparföreningar uttryckt som koppar (Cu)		0,5
9. Nickel och nickelföreningar uttryckt som nickel (Ni)		0,5
10. Zink och zinkföreningar uttryckt som zink (Zn)		1,5
11. Dioxiner och furaner		0,3 mg/l

DEL 6

Kontroll av utsläpp

1. Mätmetoder

- 1.1 Mätningar för att bestämma koncentrationer av förorenande ämnen i luft och vatten ska genomföras på ett sådant sätt att de blir representativa.
- 1.2 För samtliga förorenande ämnen, inbegripet dioxiner och furaner, gäller att provtagning och analys, liksom kvalitets- och säkerhet av automatiska mätsystem och kalibrering av dessa, ska utföras enligt CEN-standarder. Om CEN-standarder saknas ska ISO, nationella eller andra internationella standarder som kan garantera data av likvärdig vetenskaplig kvalitet tillämpas. Automatiska mätsystem ska minst en gång per år kontrolleras genom parallella mätningar med referentmätmetoderna.

- 1.3 Vid gränsvärdesnivån för dygnsmedelvärden av utsläpp får värdena på de 95-procentiga konfidensintervallen i de enskilda mätvärdena inte överskrida följande procentandelar av gränsvärdena för utsläpp:

Kolmonoxid:	10 %
Svaveldioxid:	20 %
Kvävedioxid:	20 %
Totalstoff:	30 %
Totalt organiskt kol:	30 %
Väteklorid:	40 %
Vätefluorid:	40 %

Periodiska mätningar av utsläpp till luft och vatten ska göras i enlighet med punkterna 1.1 och 1.2.

2. Mätningar av luftförorenande ämnen

- 2.1 Följande mätningar av luftförorenande ämnen ska utföras:

- Kontinuerliga mätningar av följande ämnen: Kväveoxider, förutsatt att gränsvärdena för utsläpp är fastställda, kolmonoxid, totalstoff, totalt organiskt kol, väteklorid, vätefluorid, svaveldioxid.
- Kontinuerliga mätningar av följande driftparametrar: Temperatur nära förbränningskammarens innervägg, eller en annan representativ punkt i förbränningskammaren efter tillstånd från behörig myndighet samt rökgasernas syrehalt, tryck, temperatur och halt av vattenånga.
- Minst två mätningar årligen av tungmetaller och dioxiner och furaner, dock ska under de första tolv driftmånaderna en mätning göras minst var tredje månad.

- 2.2 Rökgasernas uppehållstid, minimitemperatur och syrehalt ska kontrolleras på lämpligt sätt minst en gång i samband med att avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningen tas i bruk samt under de mest ogynnsamma driftförhållanden som kan förutses.

- 2.3 Kontinuerlig mätning av vätefluorid är inte nödvändig om behandlingssteg för väteklorid används som säkerställer att gränsvärdet för utsläpp av väteklorid inte överskrids. I det fallet ska utsläppen av vätefluorid omfattas av periodiska mätningar enligt punkt 2.1 c.

- 2.4 Kontinuerlig mätning av halten av vattenånga är inte nödvändig om rökgasprovet torkas innan utsläppen analyseras.

- 2.5 Den behöriga myndigheten får besluta att det inte ska krävas kontinuerliga mätningar av väteklorid, vätefluorid och svaveldioxid i avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar, och att det ska krävas periodiska mätningar enligt punkt 2.1 c eller inga mätningar om verksamhetsutövaren kan visa att utsläppen av dessa föroreningar under inga omständigheter kan överskrida de fastställda gränsvärdena för utsläpp.

Den behöriga myndigheten får besluta att det inte ska krävas kontinuerliga mätningar av NO_x och att det ska krävas periodiska mätningar enligt punkt 2.1 c i befintliga avfallsförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet på mindre än sex ton per timme eller i befintliga samförbränningsanläggningar med en nominell kapacitet på mindre än sex ton per timme om verksamhetsutövaren, på grundval av information om kvaliteten på avfallet i fråga, den använda tekniken och resultatet av utsläppskontrollen, kan visa att utsläppen av NO_x under inga omständigheter kan överstiga det föreskrivna gränsvärdet för utsläpp.

- 2.6 Den behöriga myndigheten får besluta att det ska krävas en mätning vartannat år av tungmetaller samt en mätning per år av dioxiner och furaner i följande fall:

- Utsläppen från samförbränning eller förbränning av avfall under alla omständigheter är lägre än 50 % av gränsvärdena för utsläpp.
- Det avfall som ska samförbrännas eller förbrännas enbart består av vissa sorterade brännbara fraktioner av icke-farligt avfall, som inte lämpar sig för materialåtervinning och uppvisar vissa egenskaper och som närmare specificeras på grundval av den bedömning som avses i c.

- c) Verksamhetsövern kan, på grundval av information om kvaliteten hos det avfall som avses och kontrollen av utsläppen, visa att utsläppen under alla omständigheter är betydligt lägre än gränsvärdena för utsläpp av tungmetaller och dioxiner och furaner.
- 2.7 Resultaten av mätningarna ska räknas om med hjälp av de standardzyrehalter som anges i del 3 eller beräknas enligt del 4 och med användning av den formel som anges i del 7.
- Om avfall förbränns eller samförbränns i syreanrikad atmosfär får mätvärdena räknas om till en syrehalt som fastställs av den behöriga myndigheten och som avspeglar de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet.
- Om utsläppen av förorenande ämnen minskar genom rökgasrening i en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns ska omräkningen vid avser syrehalten enligt första stycket utföras endast om den syrehalt som mäts upp under den period då mätningen av det aktuella förorenande ämnet sker överstiger relevant standardzyrehalt.
3. Mätningar av vattenförorenande ämnen
- 3.1 Följande mätningar ska göras vid utsläppspunkten för avloppsvatten:
- Kontinuerliga mätningar av pH, temperatur och flöde.
  - Dagliga stickprovsmätningar av totalt suspenderat material eller mätningar av ett flödesproportionellt representativt prov under 24 timmar.
  - Mätning minst en gång i månaden av ett flödesproportionellt representativt prov av utsläppet under 24 timmar med avseende på Hg, Cd, Tl, As, Pb, Cr, Cu, Ni och Zn.
  - Mätning minst en gång per halvår av dioxiner och furaner; dock ska en mätning göras minst var tredje månad under de första tolv driftmånaderna.
- 3.2 Om avloppsvattnet från reningen av rökgas behandlas på platsen tillsammans med avloppsvatten från andra källor i anläggningen, ska verksamhetsövern göra mätningar
- på avloppsfödet från rökgasreningssystemerna innan det leds vidare till den gemensamma anläggningen för rening av avloppsvatten,
  - på övriga avloppsföden innan de leds till den gemensamma anläggningen för rening av avloppsvatten,
  - vid den punkt där avloppsvatten släpps ut från avfallsförbränningsanläggningen eller samförbränningsanläggningen efter slutförd rening.

DEL 7

Formel för beräkning av utsläppskoncentration vid procentuell standardzyrekoncentration

$$E_2 = \frac{21 - O_2}{21 - O_M} \times E_M$$

E_2 = beräknad utsläppskoncentration vid procentuell standardzyrekoncentration

E_M = uppmänt utsläppskoncentration

O_2 = standardzyrekoncentration

O_M = uppmänt syrekoncentration

DEL 8

Bestämning av efterlevnad av gränsvärden för utsläpp

- Gränsvärden för utsläpp till luft
  - Gränsvärdena för utsläpp till luft ska anses vara uppfyllda om
    - inget dygnsmedelvärde överstiger något av de gränsvärden för utsläpp som anges i punkt 1.1 i del 3 eller i del 4 eller som beräknats i enlighet med del 4,

- b) antingen inget halvtimme-medelvärde överskrider något av de gränsvärden som anges i kolumn A i tabellen i punkt 1.2 i del 3 eller i förekommande fall 97 % av halvtimme-medelvärdena under ett år tid inte överskrider något av de gränsvärden för utsläpp som anges i kolumn B i tabellen i punkt 1.2 i del 3,
- c) inget av medelvärdena från de provtagningsperioder som anges för tungmetaller samt dioxiner och furaner överskrider gränsvärdena för utsläpp i punkterna 1.3 och 1.4 i del 3 eller i del 4 eller som beräknats i enlighet med del 4,
- d) för kolmonoxid (CO)
- i) i fråga om avfallsförbränningsanläggningar:
- minst 97 % av dygnsmedelvärdena under året inte överskrider det gränsvärde för utsläpp som anges i punkt 1.5 a i del 3, och
  - minst 95 % av alla tiominutersmedelvärden under varje 24-timmarsperiod eller alla halvtimme-medelvärden under samma period inte överskrider de gränsvärden för utsläpp som anges i punkt 1.5 b och c i del 3. När det gäller avfallsförbränningsanläggningar i vilka den gas som uppstår genom förbränningsprocessen upphetas till en temperatur av 1 100 °C under minst två sekunder, får medlemsstaterna tillämpa en utvärderingsperiod på sju dygn när det gäller tiominutersmedelvärdena,
- ii) i fråga om samförbränningsanläggningar: bestämmelserna i del 4 följs.
- 1.2 Halvtimme-medelvärdena och tiominutersmedelvärdena ska bestämmas inom den effektiva drifttiden (exklusive idriftsättning och urdrifttagning om inget avfall förbränns) på grundval av de uppmätta värdena efter det att värdena vid konfidensintervallet enligt punkt 1.3 i del 6 har dragits ifrån. Dygnsmedelvärdena ska bestämmas med utgångspunkt från dessa validerade medelvärden.
- För att ett dygnsmedelvärde ska vara giltigt får högst fem halvtimme-medelvärden per dag förkastas på grund av funktionsfel i det kontinuerliga mätssystemet eller underhåll av detta. Högst tio dygnsmedelvärden per år får förkastas på grund av funktionsfel i det kontinuerliga mätssystemet eller underhåll av detta.
- 1.3 Medelvärdena under provtagningsperioden och medelvärdena när det gäller periodiska mätningar av vätefluorid, väteklorid och svaveldioxid ska bestämmas i enlighet med kraven i artiklarna 45.1 e, 48.3 och punkt 1 i del 6.
2. Gränsvärden för utsläpp till vatten
- Gränsvärdena för utsläpp till vatten ska anses vara uppfyllda om:
- a) för totalt suspenderat material 95 % och 100 % av de uppmätta värdena inte överskrider gränsvärdena i del 5,
- b) för tungmetaller (Hg, Cd, Tl, As, Pb, Cr, Cu, Ni och Zn) inte fler än en mätning per år överskrider gränsvärdena för utsläpp i del 5, eller, om medlemsstaterna beslutar om fler än 20 prov per år, inte mer än 5 % av dessa stickprov överskrider gränsvärdena i del 5,
- c) mätresultaten för dioxiner och furaner, inte överskrider gränsvärdet i del 5.

BILAGA VII

Tekniska bestämmelser för anläggningar och verksamhet som använder organiska lösningsmedel

DEL I

Verksamheter

1. I var och en av följande punkter ingår rengöring av utrustningen i verksamheten men inte, såvida inte annat anges, rengöring av produkterna.

2. Limbeläggning

All verksamhet som innebär att lim anbringas på en yta, med undantag av limbeläggning och laminering i samband med tryckverksamheter.

3. Ytbeläggningsverksamhet

All verksamhet som innebär att ett enkelt eller flera sammanhängande beläggningsskikt anbringas på följande:

- a) Fordon enligt något av nedanstående alternativ:

- i) Nya bilar, definierade som fordon i kategori M1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG av den 5 september 2007 om fastställande av en ram för godkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon (*), och kategori N1, förutsatt att de lackeras i samma anläggning som fordon i kategori M1.
- ii) Lastbilslytter, definierade som förarhytter, och alla integrerade höljen för teknisk utrustning i fordon i kategorierna N2 och N3 i direktiv 2007/46/EG.
- iii) Skåpbilar och lastbilar, definierade som fordon i kategorierna N1, N2 och N3 i direktiv 2007/46/EG, dock inte lastbilslytter.
- iv) Bussar, definierade som fordon i kategorierna M2 och M3 i direktiv 2007/46/EG.
- v) Släpvagnar, definierade i kategorierna O1, O2, O3 och O4 i direktiv 2007/46/EG.

- b) Metall- eller plastytor, inbegripet ytor på flygplan, fartyg, tåg osv.

- c) Träytor.

- d) Textil-, väv-, folie- och papperstytor.

- e) Läder.

Till ytbeläggningsverksamhet räknas inte beläggning av substrat med metall genom elektrofores och kemisk sprutteknik. Om samma artikel under beläggningen också trycks genom någon teknik, anses tryckningen som en del av beläggningsverksamheten. Tryckning som genomförs som en separat verksamhet ska dock inte ingå, men kan omfattas av kapitel V i det här direktivet om verksamheten ligger inom tillämpningsområdet för detta.

4. Bandlackering

All verksamhet där bandstål, rostfritt stål, belagt stål, kopparlegeringar eller aluminiumband beläggs med ett filmbildande skikt eller laminat i en kontinuerlig process.

(*) EUT L 263, 9.10.2007, s. 1.

5. Kemtvätt

All industriell eller kommersiell verksamhet som innebär att flyktiga organiska föreningar används i en anläggning för att rengöra kläder, inredning och liknande konsumtionsvaror med undantag för manuellt borttagande av fläckar i textil- och bekädnadsindustrin.

6. Skotillverkning

All verksamhet som innebär tillverkning av kompletta skor eller delar av sådana.

7. Framställning av beläggningblandningar, lacker, tryckfärg och lim

Framställning av ovanstående slut- och mellanprodukter, om de senare framställs på samma plats, genom att blanda pigment, hartsar och lim med organiska lösningsmedel eller annat bärrämmaterial, inbegripet dispergering och predispersering, justering av viskositet och färgton och emballering av slutprodukten.

8. Framställning av farmaceutiska produkter

Kemisk syntes, fermentering, extrahering, formulering och färdigställande av farmaceutiska produkter och tillverkning av mellanprodukter, om den utförs på samma plats.

9. Tryckning

All reproduktionsverksamhet för text och/eller bild där tryckfärg med hjälp av en bildbärare överförs till en yta av något slag. I verksamheten ingår tillhörande lackerings-, beläggnings- och lamineringsteknik. Endast följande underprocesser omfattas av kapitel V:

- a) Flexografi – en tryckverksamhet i vilken det används en bildbärare av gummi eller elastiska polymerer på vilken tryckområdena på bildbäraren är upphöjda, varvid används flytande tryckfärger som torkar genom avdunstning.
- b) Rulloffset med hetsfärg – en rulltryckverksamhet i vilken det används en bildbärare där tryckområdena och icke-tryckområdena är på samma nivå, och rulltryckning innebär att materialet som ska tryckas matas in i maskinen från en rulle och inte som separata ark. Icke-tryckområdet är så behandlat att det absorberar vatten och alltså är färgavvisande. Tryckområdet är så behandlat att det tar upp och överför färg till den yta som ska tryckas. Avdunstning sker i en ugn där varmluft används för att hetta upp det tryckta materialet.
- c) Laminering i samband med tryckverksamhet – vidhäftning av två eller flera flexibla material för framställning av laminat.
- d) Djuptryck av publikationer – rotogravtryckverksamhet för tryckning av tidskrifter, broschyrer, kataloger och liknande produkter med hjälp av toluenbaserade tryckfärger.
- e) Rotogravyr – en tryckverksamhet i vilken det används en cylindrisk bildbärare där tryckområdet är nedsänkt under icke-tryckområdet, varvid används flytande tryckfärger som torkar genom avdunstning. Fördjupningarna fylls med färg och överskottsfärgen avlägsnas från icke-tryckområdet innan tryckytan kommer i kontakt med cylindern och färgen i fördjupningarna avsätts på den.
- f) Rotationscreentryck – en rulltryckverksamhet i vilken färgen överförs till tryckytan genom att den pressas genom en porös bildbärare, där tryckområdet är öppet och icke-tryckområdet är täckt, varvid används flytande färger som torkar endast genom avdunstning. Rulltryckning innebär att materialet som ska tryckas matas in i maskinen från en rulle och inte som separata ark.
- g) Lackering – en verksamhet i vilken lack eller ett limskikt anbringas på ett flexibelt material för senare förslutning av emballaget.

10. Förädling av gummi

All verksamhet som innebär blandning, malning, kalandrering, extrudering och vulkanisering av naturgummi eller syntetiskt gummi och kompletterande förfaranden genom vilka naturgummi eller syntetiskt gummi omvandlas till en färdig produkt.

11. Ytrensöring

All verksamhet, med undantag av kemtvätt, men inbegripet avfettning, där föroreningar på materialytor avlägsnas med hjälp av organiska lösningsmedel. En rengöringsverksamhet i vilken det ingår ett eller flera rengöringsteg före eller efter en annan verksamhet ska betraktas som en enda ytrensöringsverksamhet. Denna verksamhet avser inte rengöring av utrustningen utan rengöring av produktor.

12. Utvinning av vegetabiliska oljor och animaliskt fett och raffinering av vegetabiliska oljor

All verksamhet som gäller utvinning av vegetabiliska oljor från fröer och andra vegetabiliska ämnen, beredning av torra återstoder för framställning av djurfoder, rening av fetter och vegetabiliska oljor utvunna ur fröer, vegetabiliskt material och/eller animaliskt material.

13. Fordonsreparationslackering

All industriell eller kommersiell beläggningsverksamhet och därtill hörande avfettningsverksamhet som utför något av följande:

- a) Ursprunglig lackering av vägfordon, såsom de definieras i direktiv 2007/46/EG eller en del av dessa, med material som är avsedda för reparationslackering om detta sker på annan plats än den ursprungliga produktionslinjen.
- b) Lackering av släpvagnar (inbegripet påhängsvagnar) (kategori O i direktiv 2007/46/EG).

14. Beläggning av lindningstråd

All beläggningsverksamhet som avser metalledare som används för lindning av spolar till transformatorer och motorer osv.

15. Träimpregnering

All verksamhet som innebär att virke konserveras.

16. Trä- och plastaminering

All verksamhet som innebär vidhäftning av trä och/eller plast för framställning av laminatprodukter.

DEL 2

Tredjehanden och gränsvärdet för utsläpp

Gränsvärdet för utsläpp i avgarar ska beräknas vid en temperatur av 273,15 K och ett tryck av 101,3 kPa

Aktivitet (tredjehanden för lösningsmedelförbrukning i ton/år)	Tredjehandens (tredjehandens för lösningsmedelförbrukning i ton/år)	Gränsvärde för utsläpp i avgarar (g/Nm ³)	Gränsvärde för flyktiga utsläpp ¹ , % av slutliga lösningsmedel		Gränsvärdet för totala utsläpp (Nya anläggningar)	Särskilda bestämmelser
			Nya anläggningar	Befintliga anläggningar		
1 Rullfärd med bearbetning (> 15)	1,5–2,5 > 2,5	100 20	30 (%) ² 30 (%) ²			¹ Återmoder av lösningsmedel i den främsta produktens ska inte anses som en del av de flyktiga utsläppen.
2 Digttryck av publikationer (> 25)		75	10	15		
3 Annan rotogravyr, flexografi, rotationscreenstryck, laminering eller lackering (> 15) rotationscreenstryck på textil/papp (> 30)	1,5–2,5 > 2,5	100 100	25 20			¹ Gränsvärde för rotationscreenstryck på textil och på papp.
4 Ytrensning med användning av de föreningar som anges i artikel 59 5. (> 1)	1–5 > 5	20 (%) ³ 20 (%) ³	15 10			¹ Gränsvärde gäller föreningsgasar: massa i mg/Nm ³ , inte den totala kolhalten.
5 Annan ytrensning (> 2)	2–10 > 10	75 (%) ³ 75 (%) ³	20 (%) ³ 15 (%) ³			¹ I anläggningar för vilka det kan påvisas för den berörda myndigheten att genomtittningen av eget slakt lösningsmedel i alla renningssteg är tillräckligt för att säkerställa att 10 viktprocent behåller dessa värden inte tillämpas.
6 Fordonslackering (< 15) och fordonreparationslackering (> 25)	> 0,5	50 (%) ³	25			¹ Överensstämmelse med del 8 punkt 2 ska kunna visas på grundval av mätningar under genomsnitt 15 minuter.
7 Bandlackering (> 25)		50 (%) ³	5	10		¹ För anläggningar vilka det används teknik som möjliggör användning av återvunna lösningsmedel ska gränsvärdet för utsläpp vara 150.

	Alcinat (Innehållslista för tekniska detaljer i tekniska förklarings- texter)	Innehållslista för tekniska förklarings- texter (Innehållslista för tekniska förklarings- texter)	Gränsvärde för utsläpp (g/kg av C ₁₀ H ₁₆)	Gränsvärde för flyktiga utsläpp i % av alltfora lösningsmedel		Gränsvärde för totala utsläpp		Särskilda bestämmelser	
				Nya anläggningar	Befintliga anläggningar	Nya anläggningar	Befintliga anläggningar		
8	Allmän beläggning, läsbegriper, metall-, läs-, text-, väv-, föle- och papptä- läggning (> 5)	5-15 > 15	100 (1) (2) 50/75 (3) (4) (5)	Nya anläggningar 25 (6) Befintliga anläggningar 30 (6)	Nya anläggningar 25 (6) Befintliga anläggningar 30 (6)	<p>1 Gränsvärdet för utsläpp gäller inneslutna beläggnings- och torkningsprocesser.</p> <p>2 Det första gränsvärdet för utsläpp gäller för torkningsprocesser, det andra för beläggningsprocesser.</p> <p>3 För tvärbeläggningsanläggningar i vilka det används teknik som möjliggör användning av återvunna lösningsmedel ska gränsvärdet för utsläpp från beläggnings- och torkningsprocesser sammanlagt vara 150.</p> <p>4 Beläggningsverksamheter som inte kan utövas med inneslutning (såsom skroppsbyggnad, flygplanlackering) får undantas från detta värden, enligt artikel 59.3.</p> <p>5 Renhållningsutrustning på textil omfattas av verksamheter nr 3.</p>			
9	Beläggning av lindningsrind (> 5)					10 g/kg (1) 5 g/kg (2)	<p>1 Gäller för anläggningar där den genomsnittliga rinddiametern är ≤ 0,1 mm.</p> <p>2 Gäller för alla andra anläggningar.</p>		
10	Beläggning av trätyr (> 15)	15-25 > 25	100 (1) 50/75 (2)	Nya anläggningar 25 Befintliga anläggningar 20	Nya anläggningar 25 Befintliga anläggningar 20	<p>1 Gränsvärdet för utsläpp gäller inneslutna beläggnings- och torkningsprocesser.</p> <p>2 Det första värdet gäller för torkningsprocesser, det andra för beläggningsprocesser.</p>			
11	Kennrätt					20 g/kg (1) (2)	<p>1 Uttryckt i massa av utsläppt lösningsmedel per kilogram av den rengjorda och torkade produkten.</p> <p>2 Gränsvärdet för utsläpp i del 4 punkt 2 gäller inte för denna verksamhet.</p>		

Aktivet (tillstånd för lösningsmedelbrevning i toner)	Tillstånd (tillstånd för lösningsmedelbrevning i toner)	Tillstånd (tillstånd för lösningsmedelbrevning i toner)	Gränsvärde för utsläpp i angivning C(Nm ³)	Gränsvärde för flyktiga utsläpp ¹ av tillförsäkrade lösningsmedel		Gränsvärde för totala utsläpp		Särskilda bestämmelser
				Nya anläggningar	Bestående anläggningar	Nya anläggningar	Bestående anläggningar	
12 Träimpregnering (> 25)			100 ⁽¹⁾	45	11 kg/m ³		¹ Gränsvärdet för utsläpp gäller inte för impregnering med kresol.	
13 Läderbeläggning (> 10)	10–25 > 25 > 10 ⁽¹⁾				85 g/m ² 75 g/m ² 150 g/m ²		Gränsvärdena för utsläpp uttrycks i gram utsläpps lösningsmedel för varje m ² av den tillverkade produkten. ¹ För läderbeläggningsverksamhet som rör inredning och särskilt lädervaror som används som mindre konsumtionsvaror såsom väskor, kläpp, plånböcker etc.	
14 Skoillverkning (> 5)					25 g per par		Gränsvärdet för totala utsläpp uttrycks i gram utsläpps lösningsmedel för varje tillverkat par av kompletta skor.	
15 Trä- och plattflämning					30 g/m ²			
16 Limbeläggning (> 5)	5–15 > 15		50 ⁽¹⁾ 50 ⁽¹⁾	25 20			¹ Vid användning av teknik som möjliggör återvinning återvunna lösningsmedel ska gränsvärdet för utsläpp vara 150.	
17 Tillverkning av beläggningsblandningar, lacker, tryckfärg och lim (> 100)	100–1 000 > 1 000		150 150	5 3	5 % av tillförda lösningsmedel 3 % av tillförda lösningsmedel		Gränsvärde för flyktiga utsläpp gäller inte för lösningsmedel som tillås som en del av en beläggningsblandning i en annan behållare.	
18 Omvandling av gummi (> 15)			20 ⁽¹⁾	25 ⁽¹⁾	25 % av tillförda lösningsmedel		¹ Vid användning av teknik som möjliggör återvinning återvunna lösningsmedel ska gränsvärdet för utsläpp vara 150. ² Gränsvärdet för flyktiga utsläpp gäller inte för lösningsmedel som tillås som en del av en produkt eller en blandning i en annan behållare.	

	Aktiver (Treckvärde för lösningsmedelutvärdering i ton/år)	Treckvärde för lösningsmedelutvärdering (Treckvärde för utsläpp i ton/år)	Grenvärde för utsläpp i ton/år (N ₂ O)	Grenvärde för flyktiga utsläpp ¹ av andra lösningsmedel		Grenvärde för totala utsläpp		Särskilda bestämmelser
				Nya anläggningar	Befintliga anläggningar	Nya anläggningar	Befintliga anläggningar	
19	Utvinnning av vegetabiliska oljor och animaliskt fett och raffinering av vegetabiliska oljor (> 10)				<p>Nya anläggningar</p> <p>Animaliskt fett: 1,5 kg/ton Raffinering: 3 kg/ton Rapafin: 1 kg/ton Solrofrön: 1 kg/ton Söjlaböror (normal krossning): 0,8 kg/ton Söjlaböror (vita flingor): 1,2 kg/ton Andra fröer och annat vegetabiliskt material: 3 kg/ton⁽¹⁾, 1,5 kg/ton⁽²⁾ 4 kg/ton⁽³⁾</p>	<p>Befintliga anläggningar</p> <p>1 Grenvärdet för totala utsläpp för anläggningar som bearbetar exkludera parter av frön och annat vegetabiliskt material bör fastställas av den behöriga myndigheten från fall till fall med tillämpning av bästa tillgängliga teknik. 2 Gäller för alla fraktioneringsprocesser med undantag av degummering (avfärgande av gummii ur oljor). 3 Gäller för degummering</p>		
20	Tillverkning av farmaceutiska produkter (> 50)		20 ⁽¹⁾	5 ⁽²⁾	15 ⁽²⁾	<p>Nya anläggningar</p> <p>5 % av tillförda lösningsmedel</p>	<p>Befintliga anläggningar</p> <p>1 Vid användning av teknisk, som tillåter återanvändning av återvunna lösningsmedel ska grenvärdet för utsläpp vara 150. 2 Grenvärdet för flyktiga utsläpp gäller inte för lösningsmedel som tilläts som en del av en produkt eller en blandning i en sluten behållare.</p>	

DEL 3

Gränsvärden för utsläpp för anläggningar inom fordonslackeringindustrin

1. Gränsvärdena för totala utsläpp uttrycks i gram utsläppta organiska lösningsmedel i förhållande till produktens kvadratmeteryta och i kilogram utsläppta organiska lösningsmedel i förhållande till karosseriet.
2. Ytan på en produkt i nedanstående tabell i punkt 3 definieras som den yta som beräknas på den totala genom elektrofores behandlade ytan och ytan på delar som eventuellt tillkommer i senare skeden av beläggningsprocessen och som belägs med samma material som används för den berörda produkten, eller den totala ytan på den produkt som ytbehandlas i anläggningen.

Ytan på den genom elektrofores behandlade ytan beräknas med hjälp av följande formel:

$$\frac{2 \times \text{produktobjektets totalvikt}}{\text{metallplätens genomsnitt tjocklek} \times \text{metallplätens täthet}}$$

Denna metod ska också användas för andra ytbehandlade plättdelar.

Datorstödd konstruktion eller andra motsvarande metoder ska användas för beräkning av ytan på tillkommande delar eller den totala yta som belägs i anläggningen.

3. Gränsvärdena för totala utsläpp i nedanstående tabell gäller alla processteg som utförs i samma anläggning från beläggning genom elektrofores eller någon annan beläggningsprocess, till den avslutande vaxningen och poleringen av ytskiktet och lösningsmedel som används vid rengöring av processutrustningen, inklusive sprutboxar och annan fast utrustning, både under produktionstiden och vid annan tidpunkt.

Verksamhet (Tröskelvärde för lösningsmedelsförbrukning i som/år)	Tröskelvärde för produktion (Gäller årsproduktionen av den belagda produkten)	Gränsvärde för totala utsläpp	
		Nya anläggningar	Befintliga anläggningar
Lackering av nya bilar (> 15)	> 5 000	45 g/m ² eller 1,3 kg/kaross + 33 g/m ²	60 g/m ² eller 1,9 kg/kaross + 41 g/m ²
	≤ 5 000 skalbyggda eller > 3 500 chassi- byggda	90 g/m ² eller 1,5 kg/kaross + 70 g/m ²	90 g/m ² eller 1,5 kg/kaross + 70 g/m ²
Gränsvärde för totala utsläpp (g/m ²)			
Lackering av nya lastbilslytter (> 15)	≤ 5 000	65	85
	> 5 000	55	75
Lackering av nya lastbilar, skåpbilar och släpvagnar (> 15)	≤ 2 500	90	120
	> 2 500	70	90
Lackering av nya bussar (> 15)	≤ 2 000	210	290
	> 2 000	150	225

4. Anläggningar för fordonslackering i vilka lösningsmedelsförbrukningen ligger under de tröskelvärden som anges i tabellen i punkt 3 ska uppfylla kraven för fordonsreparationslackering som anges i del 2.

DEL 4

Gränsvärden för utsläpp av flyktiga organiska föreningar med specifika riskfaser

1. För utsläpp av de flyktiga organiska föreningar som avses i artikel 58, där massflödet av de föreningar som föranleder märkning enligt den artikeln är större än eller lika med 10 g/h, ska ett gränsvärde för utsläpp på 2 mg/Nm³ gälla. Gränsvärdet för utsläpp ska avse den sammanlagda massan av de enskilda föreningarna.

2. När det gäller utsläpp av halogenerade flyktiga organiska föreningar som tilldelas eller behöver vara försedda med färoangivelserna H341 eller H351 ska ett gränsvärde för utsläpp på 20 mg/Nm³ gälla, förutsatt att massflödet av summan av de föreningar som föranleder färoangivelserna H341 eller H351 är större än eller lika med 100 g/h. Gränsvärdet för utsläpp ska avse den sammanlagda massan av de enskilda föreningarna.

DEL 5

Minskingsplan

1. Verksamhetsutövaren får använda en valfri minskningsplan som är särskilt utformad för hans anläggning.
2. Följande plan kan tillämpas vid användning av beläggningar, lack, lim eller tryckfärg. Om följande metod är olämplig kan den behöriga myndigheten tillåta en verksamhetsutövare att tillämpa en alternativ plan som leder till utsläppsminskningar motsvarande dem som uppstår om gränsvärdena för utsläpp i delarna 2 och 3 skulle tillämpas. Genom planens utformning ska det tas hänsyn till följande fakta:

- a) Om ersättningsämnen som endast innehåller en liten mängd eller inget lösningsmedel allt fortfarande håller på att utvecklas, ska verksamhetsutövaren ges en förlängd frist för att genomföra sina minskningsplaner.
- b) Referenspunkten för minskade utsläpp bör i så stor utsträckning som möjligt motsvara de utsläpp som skulle ha skett om ingen åtgärd för minskning hade vidtagits.
3. Följande plan ska användas för anläggningar för vilka en konstant halt av fasta ämnen kan förutsättas.

- a) Det årliga referensutsläppet ska beräknas på följande sätt:
- i) Den totala massan av fasta ämnen i den årligen konsumerade mängden beläggning och/eller tryckfärg, lack eller lim bestäms. Fasta ämnen är alla ämnen i beläggningar, tryckfärg, lack och lim som blir fasta då vattnet eller de flyktiga organiska föreningarna har avdunstat.
- ii) De årliga referensutsläppen beräknas genom att den massa som bestämts i led i multipliceras med motsvarande faktor i nedanstående tabell. De behöriga myndigheterna får justera dessa faktorer för enskilda anläggningar för att återspegla en påvidad effektiviteträkning vid användning av fasta ämnen.

Verksamhet	Multiplikationsfaktor för led a ii
Rotogravyr, flexografi, laminering ingående i en tryckverksamhet, lackering ingående i en tryckverksamhet, träbeläggning, beläggning av textil, väv-, folie- eller papperstyor, limbeläggning	4
Bandlackering, fordonreparationslackering	3
Beläggning som kommer i kontakt med livsmedel, beläggningar för rymdteknik	2,33
Andra beläggningar och rotationscreentryck	1,5

- b) Utsläppsmålet är lika med det årliga referensutsläppet multiplicerat med en procentstavs motsvarande
- i) (gränsvärdet för flyktiga utsläpp + 15) för anläggningar som omfattas av punkt 6 och det lägre tröskelvärdet för punkterna 8 och 10 i del 2,
- ii) (gränsvärdet för flyktiga utsläpp + 5) för alla andra anläggningar.
- c) Kraven är uppfyllda om det faktiska utsläppet av lösningsmedel som fastställs enligt planen för hantering av lösningsmedel är mindre än eller lika med utsläppsmålet.

DEL 6

Kontroll av utsläpp

1. Efterlevnaden i fråga om kanaler som är försedda med reningstrutning och som vid det slutliga utsläppsstället släpper ut sammanlagt mer än i medeltal 10 kg/h av organiskt kol ska fortlöpande övervakas.
2. I de andra fallen ska medlemstaterna säkerställa att antingen kontinuerliga eller periodiska mätningar utförs. Vid periodiska mätningar ska minst tre mätvärden erhållas vid varje mättilfälle.
3. Mätningar ska inte krävas om en reningstrutning vid slutet av installationen inte är nödvändig för att uppfylla kraven i detta direktiv.

DEL 7

Plan för hantering av lösningsmedel

1. Principer

Planen för hantering av lösningsmedel ska användas för att

- a) kontrollera överensstämmelse med kraven enligt artikel 62,
- b) fastställa framtida minskningsalternativ,
- c) göra uppgifter om lösningsmedelförbrukning, utsläppen av lösningsmedel och överensstämmelsen med kraven i kapitel V tillgängliga för allmänheten.

2. Definitioner

Följande definitioner utgör ramen för bestämning av massbalans.

Tillförda organiska lösningsmedel (input) (I):

- I1 Mängden organiska lösningsmedel eller mängden av dem i inköpta blandningar som tillförs processen under den tidsperiod för vilken massbalansen beräknas.
- I2 Mängden organiska lösningsmedel eller mängden av dem i återvunna och återanvända blandningar som tillförs processen. Det återvunna lösningsmedlet räknas varje gång det används i verksamheten.

Utsläppta organiska lösningsmedel (output) (O):

- O1 Utsläpp i avgaser.
- O2 Förlust av organiska lösningsmedel i vatten, med hänsyn till behandlingen av spillvatten vid beräkning av O5.
- O3 Mängden organiska lösningsmedel som blir kvar som förorening eller återstod i produkter som framställs i processen.
- O4 Utsläpp av uppsamlade organiska lösningsmedel i luften. I dessa utsläpp ingår vanlig rumventilation där luft släpps ut i utomhusmiljön genom fönster, dörrar, ventilationskanaler och liknande öppningar.
- O5 Förlust av organiska lösningsmedel och/eller organiska föreningar på grund av kemiska eller fysiska reaktioner (inklusive sådana som destrueras genom förbränning eller annan behandling av avgaser eller spillvatten eller samlas upp, förutsatt att de inte omfattas av O6, O7 eller O8).

- O6 Organiska lösningsmedel som ingår i uppsamlat avfall.
- O7 Organiska lösningsmedel eller organiska lösningsmedel ingående i blandningar som säljs eller är avsedda att säljas som en produkt med kommersiellt värde.
- O8 Organiska lösningsmedel som ingår i blandningar som återvunnits för återanvändning, men inte som input i processen, förutsatt att de inte omfattas av O7.
- O9 Organiska lösningsmedel som släpps ut på annat sätt.

3. Användning av planen för hantering av lösningsmedel för kontroll av överensstämmelse.

Det sätt på vilket planen för hantering av lösningsmedel kommer att användas ska bero på det särskilda krav som ska verifieras enligt följande:

- a) Verifikation av överensstämmelse med den minskningsplan som avses i del 5, med ett gränsvärde för totala utsläpp uttryckt i utsläpp av lösningsmedel per produktenheter, eller angivet på annat sätt i delarna 2 och 3.

- i) För alla verksamheter för vilka den minskningsplan som avses i del 5 ska tillämpas, ska planen för hantering av lösningsmedel utarbetas årligen för att fastställa förbrukningen (C). Förbrukningen ska beräknas enligt följande ekvation:

$$C = I1 - O8$$

Parallellt ska även fasta ämnen som används vid beläggning beräknas för att få fram det årliga referensutsläppet och utsläppsmålet.

- ii) För bedömning av överensstämmelse med ett gränsvärde för totala utsläpp uttryckt i utsläpp av lösningsmedel per produktenheter eller angivet på annat sätt i delarna 2 och 3 ska planen för hantering av lösningsmedel utarbetas årligen för bestämning av utsläppen (E). Utsläppen ska beräknas enligt följande ekvation:

$$E = F + O1$$

där F är de flyktiga utsläppen enligt definitionen i b i nedan. Utsläppssiffran ska sedan delas med motsvarande produktparameter.

- iii) För bedömning av överensstämmelse med kraven i artikel 59 6 b ii ska planen för hantering av lösningsmedel utarbetas årligen för bestämning av de totala utsläppen från alla berörda verksamheter, varefter den siffran ska jämföras med de totala utsläpp som skulle ha blivit följden om kraven i delarna 2, 3 och 5 hade uppfyllts individuellt för varje verksamhet.

- b) Bestämning av flyktiga utsläpp för jämförelse med gränsvärdena för flyktiga utsläpp i del 2:

- i) De flyktiga utsläppen ska beräknas enligt en av följande ekvationer:

$$F = I1 - O1 - O5 - O6 - O7 - O8$$

eller

$$F = O2 + O3 + O4 + O9$$

F ska bestämmas antingen genom direkt mätning av mängderna eller genom en motsvarande metod eller beräkning, t.ex. med hjälp av processens uppsamlingskapacitet.

Gränsvärdet för flyktiga utsläpp uttryckt som en del av de tillförda organiska lösningsmedlen ska beräknas enligt följande ekvation:

$$I = I1 + I2$$

- ii) De flyktiga utsläppen ska bestämmas genom en kort men omfattande serie mätningar, och bestämningen behöver inte upprepas förrän utrustningen ändras.

DIL 8

Bestämning av efterlevnad av gränsvärden för utsläpp i avgaser

1. Vid kontinuerliga mätningar ska gränsvärdena för utsläpp anses vara uppfyllda om
    - a) inget av de aritmetiska medelvärdena av alla giltiga avläsningar som gjorts under en 24-timmarsperiod med drift av en anläggning eller verksamhet, med undantag för idriftsättning och underhåll av utrustningen, överkrider gränsvärdena för utsläpp,
    - b) inget av timmedelvärdena överkrider gränsvärdena för utsläpp med mer än en faktor 1,5.
  2. Vid periodiska mätningar ska gränsvärdena för utsläpp anses vara uppfyllda om vid ett mätillfälle
    - a) medelvärdet av alla mätvärden inte överkrider gränsvärdena för utsläpp,
    - b) inget av timmedelvärdena överkrider gränsvärdena för utsläpp med mer än en faktor på 1,5.
  3. Överensstämmelse med del 4 ska kontrolleras utifrån den sammanlagda masskoncentrationen av de enskilda flyktiga organiska föreningarna i fråga. I alla övriga fall ska efterlevnaden bedömas utifrån den totala massan av utsläppt organiskt kol, såvida inte något annat anges i del 2.
  4. Gasmängder får tillätas avgaserna för att kyla eller förvarma om det är motiverat av tekniska skäl, men ska inte beaktas vid bestämning av masskoncentrationen av det förorenande ämnet i avgaserna.
-

BILAGA VIII

Särskilda bestämmelser för anläggningar som producerar titandioxid

DEL 1

Gränsvärden för utsläpp till vatten

1. För anläggningar som använder sulfatprocessen (som ärsmedelvärde):
550 kg sulfat per ton producerad titandioxid.
2. För anläggningar som använder kloridprocessen (som ärsmedelvärde):
  - a) 130 kg klorid per ton producerad titandioxid när naturligt rutil används.
  - b) 228 kg klorid per ton producerad titandioxid när syntetiskt rutil används.
  - c) 330 kg klorid per ton producerad titandioxid när slagg används. För anläggningar med utsläpp i saltvatten (vid flodmynningar och kuster samt i öppet hav) får gälla ett utsläppsgränsvärde på 450 kg klorid per ton per ton producerad titandioxid när slagg används.
3. För anläggningar som använder kloridprocessen och använder flera typer av malm, gäller gränsvärdena för utsläpp i punkt 2 i förhållande till mängden av de använda malmtyperna.

DEL 2

Gränsvärden för utsläpp till luft

1. De gränsvärden för utsläpp till luft som uttrycks som koncentrationer i massa per kubikmeter (Nm^3) ska vara beräknade vid en temperatur av 273,15 K och ett tryck av 101,3 kPa.
2. För stoft: 50 mg/Nm^3 som ett timmedelvärde från större källor och 150 mg/Nm^3 som ett timmedelvärde från andra källor.
3. För gasformig svaveldioxid och svaveltrioxid som släpps ut från förbränning och kalcinering, inklusive syradroppar, omräknat till svaveldioxidekvivalenter:
  - a) 6 kg per ton producerad titandioxid som ärsmedelvärde.
  - b) 500 mg/Nm^3 som timmedelvärde för anläggningar för koncentration av avfallszyror.
4. För klor i fråga om anläggningar som använder kloridprocessen:
  - a) 5 mg/Nm^3 som ett dygnmedelvärde.
  - b) 40 mg/Nm^3 vid någon tidpunkt.

DEL 3

Kontroll av utsläpp

Kontrollen av utsläpp till luft ska åtminstone omfatta kontinuerlig mätning av

- a) gasformig svaveldioxid och svaveltrioxid som släpps ut från förbränning och kalcinering från koncentration av avfallszyror i anläggningar som använder sulfatprocessen,
- b) klor från större källor i anläggningar som använder kloridprocessen,
- c) stoft från större utsläppskällor.

BILAGA IX

DEL A

Upphävda direktiv med efterföljande ändringar
(som det hänvisas till i artikel 81)

Rådets direktiv 78/176/EEG (EGT L 54, 25.2.1978, s. 19)	
Rådets direktiv 83/29/EEG (EGT L 32, 3.2.1983, s. 28)	
Rådets direktiv 91/692/EEG (EGT L 377, 31.12.1991, s. 48)	Endast bilaga I led b
Rådets direktiv 82/883/EEG (EGT L 378, 31.12.1982, s. 1)	
1985 års anslutningsakt	Endast bilaga I, punkt X.1 o
1994 års anslutningsakt	Endast bilaga I, punkt VIII.A.6
Rådets förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36)	Endast bilaga III punkt 34
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 219/2009 (EUT L 87, 31.3.2009, s. 109)	Endast bilaga, punkt 3.1
Rådets direktiv 92/112/EEG (EGT L 409, 31.12.1992, s. 11)	
Rådets direktiv 1999/13/EG (EGT L 85, 29.3.1999, s. 1)	
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1)	Endast bilaga I punkt 17
Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG (EUT L 143, 30.4.2004, s. 87)	Endast artikel 13.1
Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/112/EG (EUT L 345, 23.12.2008, s. 68)	Endast artikel 3
Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG (EGT L 332, 28.12.2000, s. 91)	
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1137/2008 (EUT L 311, 21.11.2008, s. 1)	Endast bilagan, punkt 4.8
Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG (EGT L 309, 27.11.2001, s. 1)	
Rådets direktiv 2006/105/EG (EUT L 363, 20.12.2006, s. 368)	Endast bilagan, del B punkt 2
Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114)	Endast artikel 33
Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG (EUT L 24, 29.1.2008, s. 8)	
Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114)	Endast artikel 37

DEL B

Förteckning över tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpning
(som det hänvisas till i artikel 81)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande	Tidsfrist för tillämpning
78/176/EEG	25 februari 1979	
82/883/EEG	31 december 1984	
92/112/EEG	15 juni 1993	
1999/13/EG	1 april 2001	
2000/76/EG	28 december 2000	28 december 2002 28 december 2005
2001/80/EG	27 november 2002	27 november 2004
2003/35/EG	25 juni 2005	
2003/87/EG	31 december 2003	
2008/1/EG	30 oktober 1999 (*)	30 oktober 1999 30 oktober 2007

(*) Direktiv 2008/1/EG är en kodifierad version av rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om provning av motorfordons och tillhörande släpfordons trafikskärmar (EGT L 257, 10.10.1996, s. 26) och tidsfristerna för införlivande och tillämpning förblir gällande.

BILAGA X

Samförståndsbeakt

Direktiv 76/174/EEG Artikel 1.1	Direktiv 82/383/EEG Artikel 1	Direktiv 92/112/EEG Artikel 1	Direktiv 2008/1/EC	Direktiv 1999/1/EC	Direktiv 2000/76/EC	Direktiv 2001/80/EC	Detta direktiv Artikel 66
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 2
Artikel 1.2 led a	—	—	Artikel 2.2	—	—	—	Artikel 3.2
Artikel 1.2 led b	—	—	—	—	Artikel 3.1	—	Artikel 3.37
Artikel 1.2 leden c, d och e	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 66
Artikel 2	—	—	—	—	—	—	Artikel 67
Artikel 3	—	—	—	—	—	—	Artikel 11 leden d och e
Artikel 4	—	—	Artikel 4	Artikel 3, inledningsfrasen och punkt 1	Artikel 4.1	—	Artikel 4.1, första stycket
Artikel 5	—	—	—	—	—	—	Artikel 11 leden d och e
Artikel 6	—	—	—	—	—	—	Artikel 11 leden d och e
Artikel 7.1	—	Artikel 10	—	—	—	—	Artikel 70.1 och 70.2, första meningen
Artikel 7.2 och 7.3	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 70.2, andra meningen och artikel 70.3
Artikel 8.1	—	—	—	—	—	—	—
Artikel 8.2	—	—	—	—	—	—	Artikel 26.1, andra stycket
Artikel 9	—	—	—	—	—	—	—
Artikel 10	—	—	—	—	—	—	—
Artikel 11	—	—	—	—	—	—	Artikel 12
Artikel 12	—	—	—	—	—	—	—

Direktiv 78/176/EEC	Direktiv 82/387/EEC	Direktiv 92/112/EEC	Direktiv 2008/1/EC	Direktiv 1999/13/EC	Direktiv 2000/76/EC	Direktiv 2001/80/EC	Detta direktiv
Artikel 13.1			Artikel 17.1, första stycket och 17.3, första stycket, första meningen	Artikel 11.1, första meningen och 11.2			Artikel 71, första meningen
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 72.1, andra meningen
Artikel 13.2, 13.3 och 13.4							—
Artikel 14							—
Artikel 15	Artikel 14	Artikel 12	Artikel 21	Artikel 15	Artikel 21	Artikel 18.1 och 18.3	Artikel 80
Artikel 16	Artikel 15	Artikel 13	Artikel 23	Artikel 17	Artikel 23	Artikel 20	Artikel 84
Bilaga I							—
Bilaga II avsnitt A, inledningsfrasen och punkt 1							—
Bilaga II avsnitt A, punkt 2							—
Bilaga II avsnitt B							—
	Artikel 2						—
	Artikel 3						—
	Artikel 4.1 och 4.2, första stycket						—
	Artikel 4.2, andra stycket						—
	Artikel 4.3 och 4.4						—
	Artikel 5						—
	Artikel 6						—
	Artikel 7						—
	Artikel 8						—
	Artikel 9						—
	Artikel 10						—

Direktiv 76/116/EEG	Direktiv 82/883/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/6/EG	Direktiv 2001/80/EG	Detta direktiv
	Artikel 11.1	—	—	Artikel 13.1	Artikel 17.1	—	Artikel 75.1
	—	—	—	—	—	—	Artikel 75.2
	Artikel 11.2				Artikel 17.2		—
	Artikel 11.3						—
	Artikel 12						—
	Artikel 13						—
	Bilaga I						—
	Bilaga II						—
	Bilaga III						—
	Bilaga IV						—
	Bilaga V						—
		Artikel 2.1, inledningsfrasen					—
		Artikel 2.1 led 2, inledningsfrasen					—
		Artikel 2.1 led 2, första streckningen					Artikel 67 led a
		Artikel 2.1 led 2, andra streckningen					Artikel 67 led b
		Artikel 2.1 led 2, tredje streckningen och 2.1 led b, tredje streckningen					Artikel 67 led d
		Artikel 2.1 led 2, fjärde, femte, sjätte och sjunde streckningarna					—

Direktiv 78/114/EEG	Direktiv 82/185/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/11/EG	Direktiv 2000/76/EG	Direktiv 2001/80/EG	Data direktiv
		Artikel 2.1 led b, inledningsfrasen och första, fjärde, femte, sjätte och sjunde strecklistorna					—
		Artikel 2.1 led b, andra strecklistan					Artikel 67 led c
		Artikel 2.1 led c					—
		Artikel 2.2					—
		Artikel 3					Artikel 67
		Artikel 4					Artikel 67
		Artikel 5					—
		Artikel 6, första stycket, inledningsfrasen					Artikel 68
		Artikel 6, första stycket, led a					Bilaga VIII, del 1, punkt 1
		Artikel 6, första stycket, led b					Bilaga VIII, del 1, punkt 2
		Artikel 6, andra stycket					Bilaga VIII, del 1, punkt 3
		Artikel 7					—
		Artikel 8					—
		Artikel 9.1 inledningsfrasen					Artikel 89.2
		Artikel 9.1 a, inledningsfrasen					—
		Artikel 9.1 led a i					Bilaga VIII, del 2, punkt 2
		Artikel 9.1 led a ii					Bilaga VIII, del 2, punkt 3, inledningsfrasen, och punkt 3 led a

Direktiv 78/114/EG	Direktiv 82/182/EG	Direktiv 92/112/EG	Direktiv 2000/1/EG	Direktiv 1999/3/EG	Direktiv 2000/6/EG	Direktiv 2001/80/EG	Övert ändring
		Artikel 9.1 led a iii					Artikel 69.1
		Artikel 9.1 led a iv					Bilaga VIII, del 2, punkt 3 led b
		Artikel 9.1 led a v					—
		Artikel 9.1 b					Bilaga VIII, del 2, punkt 4
		Artikel 9.2 och 9.3					—
		Artikel 11					Artikel 11 leden d och e
		Bilaga					—
			Artikel 1				Artikel 1
			Artikel 2, inledningsfrasen				Artikel 3, inledningsfrasen
			Artikel 2.1	Artikel 2.14			Artikel 3.1
			Artikel 2.3	Artikel 2.1			Artikel 3.3
			Artikel 2.4				—
			Artikel 2.5	Artikel 2.9	Artikel 3.8	Artikel 2.1	Artikel 3.4
			Artikel 2.6, första meningen	Artikel 2.13	Artikel 3.9	Artikel 2.3, första delen	Artikel 3.5
			Artikel 2.6, andra meningen				Artikel 15.1
			Artikel 2.7				Artikel 3.6
			Artikel 2.8	Artikel 2.5			Artikel 7.1
			Artikel 2.9, första meningen	Artikel 2.7	Artikel 3.12		Artikel 3.7
			Artikel 2.9, andra meningen				Artikel 4.2, första stycket
			—	—	—	—	Artikel 4.2, andra stycket
			—	—	—	—	Artikel 4.3

Direktiv 76/176/EU	Direktiv 82/185/EU	Direktiv 92/112/EU	Direktiv 2006/7/EU	Direktiv 1999/13/EU	Direktiv 2000/76/EU	Direktiv 2001/80/EU	Detta direktiv
—	—	—	Artikel 2.10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 3.8
—	—	—	Artikel 2.11, första meningen	—	—	—	Artikel 3.9
—	—	—	Artikel 2.11, andra meningen	—	—	—	Artikel 20.3
—	—	—	Artikel 2.12, första meningen, bilaga IV, inledningen	—	—	—	Artikel 3.10
—	—	—	Artikel 2.12, andra stycket	—	—	—	Artiklarna 14.5 a och 14.6
—	—	—	Artikel 2.13	Artikel 2.6	Artikel 3.11	Artikel 2.5	Artikel 3.15
—	—	—	Artikel 2.14	—	—	—	Artikel 3.16
—	—	—	Artikel 2.15	—	—	—	Artikel 3.17
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 3.11-3.14, 3.18-3.23, 3.26-3.30 och 3.34-3.36
—	—	—	Artikel 3.1, inledningsfrasen	—	—	—	Artikel 11, inledningsfrasen
—	—	—	Artikel 3.1 led a	—	—	—	Artikel 11 leden a och b
—	—	—	Artikel 3.1 led b	—	—	—	Artikel 11 led c
—	—	—	Artikel 3.1 led c	—	—	—	Artikel 11 leden d och e
—	—	—	Artikel 3.1 led d	—	—	—	Artikel 11 led f
—	—	—	Artikel 3.1 led e	—	—	—	Artikel 11 led g
—	—	—	Artikel 3.1 led f	—	—	—	Artikel 11 led h
—	—	—	Artikel 3.2	—	—	—	—
—	—	—	Artikel 5.1	—	—	—	—

Direktiv 78/176/EEG	Direktiv 83/867/EEG	Direktiv 93/112/EEG	Direktiv 2005/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/7/EG	Direktiv 2001/80/EG	Övrigt direktiv
			Artikel 5.2				Artikel 80.1, andra stycket
			Artikel 6.1, inledningsfrasen				Artikel 12.1, första stycket, inledningsfrasen
			Artikel 6.1, första stycket, leden a-d				Artikel 12.1, första stycket, leden a-d
			—	—	—	—	Artikel 12.1, första stycket, led e
			Artikel 6.1, första stycket, led e				Artikel 12.1, första stycket, led f
			Artikel 6.1, första stycket, led f				Artikel 12.1, första stycket, led g
			Artikel 6.1, första stycket, led g				Artikel 12.1, första stycket, led h
			Artikel 6.1, första stycket, led h				Artikel 12.1, första stycket, led i
			Artikel 6.1, första stycket, led i				Artikel 12.1, första stycket, led j
			Artikel 6.1, första stycket, led j				Artikel 12.1, första stycket, led k
			Artikel 6.1, andra stycket				Artikel 12.1, andra stycket
			Artikel 6.2				Artikel 12.2
			Artikel 7				Artikel 5.2
			Artikel 8, första stycket		Artikel 4.3		Artikel 5.1
			Artikel 8, andra stycket				—
			Artikel 9.1, första delen av mening				Artikel 14.1, första stycket

Direktiv 76/756/EU	Direktiv 82/887/EU	Direktiv 93/112/EU	Direktiv 2000/7/EU	Direktiv 1999/313/EU	Direktiv 2000/76/EU	Direktiv 2001/100/EU	Data direktiv
			Artikel 9.1, andra delen av meningen				—
			Artikel 9.2				Artikel 5.3
			Artikel 9.3, första stycket, första och andra meningen				Artikel 14.1, andra stycket, inledningsfrasen och leden a och b
			Artikel 9.3, första stycket, tredje meningen				Artikel 14.2
			—		—		Artikel 14.3, 14.4 och 14.7
			—		—		Artikel 14.5, första stycket, inledningen och led b och artikel 14.5, andra stycket
			Artikel 9.3, andra stycket				—
			Artikel 9.3, tredje stycket				Artikel 9.1
			Artikel 9.3, fjärde stycket				Artikel 9.2
			Artikel 9.3, femte stycket				Artikel 9.3
			Artikel 9.3, sjätte stycket				Artikel 9.4
			—		—		Artikel 10
			Artikel 9.4, första delen av första meningen				Artikel 15.2
			Artikel 9.4, andra delen av första meningen				Artikel 15.4, första stycket
			—		—		Artikel 15.4, andra-femte stycket och artikel 15.5

Direktiv 78/117/EEG	Direktiv 83/183/EEG	Direktiv 93/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/7/EG	Direktiv 2001/80/EG	Detta direktiv
			Artikel 9.4, andra meningen				Artikel 14.1, andra stycket, led g
			—	—	—	—	Artikel 14.1, andra stycket, led h
			—	—	—	—	Artikel 15.3
			—	—	—	—	Artikel 16
			Artikel 9.5, första stycket				Artikel 14.1, andra stycket, led c i
			—	—	—	—	Artikel 14.1, andra stycket, led c ii
			—	—	—	—	Artikel 14.1, andra stycket, led d
			Artikel 9.5, andra stycket				—
			—	—	—	—	Artikel 14.1, andra stycket, led e
			Artikel 9.6, första stycket				Artikel 14.1, andra stycket, led f
			Artikel 9.6, andra stycket				—
			Artikel 9.7				—
			Artikel 9.8				Artikel 6 och artikel 17.1
			—	—	—	—	Artikel 17.2, 17.3 och 17.4
			Artikel 10				Artikel 18
			Artikel 11				Artikel 19
			Artikel 12.1				Artikel 20.1
			Artikel 12.2, första meningen				Artikel 20.2, första stycket
			Artikel 12.2, andra meningen				Artikel 20.2, andra stycket
			Artikel 12.2, tredje meningen				—

Direktiv 78/176/EU	Direktiv 82/875/EU	Direktiv 92/112/EU	Direktiv 2006/11/EU	Direktiv 1999/11/EU	Direktiv 2000/76/EU	Direktiv 2001/80/EU	Övriga direktiv
			Artikel 13.1				Artikel 2.1.1
							Artikel 2.1.2, 2.1.3 och 2.1.4
			Artikel 13.2, inledningsfrasen				Artikel 2.1.5, inledningsfrasen
			Artikel 13.2, led a				Artikel 2.1.5, led a
			Artikel 13.2, led b				—
			Artikel 13.2, led c				Artikel 2.1.5, led b
			Artikel 13.2, led d				—
							Artikel 2.1.5, led c
							Artikel 2.2
							Artikel 2.3.1, första stycket
			Artikel 14, inledningsfrasen och led a				Artikel 8.1
			Artikel 14, led b				Artikel 7, led a och artikel 14.1, led b i
							Artikel 7, inledningen och leden b och c
							Artikel 14.1, led d ii
			Artikel 14, led c				Artikel 2.3.1, andra stycket
							Artikel 2.3.2-2.3.6
			Artikel 15.1, första stycket, inledningsfrasen och leden a och b	Artikel 12.1, första stycket			Artikel 24.1, första stycket, inledningsfrasen och leden a och b
			Artikel 15.1, första stycket, led c				Artikel 24.1, första stycket, led c

Direktiv 78/116/EG	Direktiv 82/883/EG	Direktiv 92/112/EG	Direktiv 2006/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/6/EG	Direktiv 2001/80/EG	Övrigt direktiv
			Artikel 15.1, andra stycket				Artikel 24.1, andra stycket
			Artikel 15.2				Artikel 24.3 led b
			Artikel 15.3				Artikel 24.4
			Artikel 15.4				Artikel 24.2, inledningsfrasen och leden a och b
			—	—	—	—	Artikel 24.2 leden c-f och artikel 24.3, inledningsfrasen och led a
			Artikel 16				Artikel 25
			Artikel 17.1, andra stycket				—
			Artikel 17.2, första stycket				Artikel 13.1
			—	—	—	—	Artikel 13.2-13.7
			Artikel 17.2, andra stycket				—
			Artikel 17.3, första stycket, andra och tredje mening	Artikel 11.1, andra mening			Artikel 7.2.2
			Artikel 17.3, första stycket, fjärde mening				—
			—	—	—	—	Artikel 7.2.3 och 7.2.4
			Artikel 17.3, andra stycket				—
			Artikel 17.3, tredje stycket	Artikel 11.3			Artikel 7.3.1
			—	—	—	—	Artikel 7.3.2
			Artikel 17.4				—
			—	—	—	—	Artikel 7.4
			—	—	—	—	Artikel 27
			Artikel 18			Artikel 11	Artikel 26
			Artikel 19				—

Direktiv 76/116/EEG	Direktiv 82/185/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2006/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/7/EG	Direktiv 2001/80/EG	De nya direktiv
			Artikel 20				—
			Artikel 21				Artikel 80.2
			Artikel 22		Artikel 18	Artikel 17	Artikel 81
		—	—	—	—	—	Artikel 82
		—	Artikel 23	Artikel 16	Artikel 22	Artikel 19	Artikel 83
		—	—	—	—	—	Artikel 2.1
		—	Bilaga I, punkt 1.1 inledningsfrasen				Artikel 2.2
		—	Bilaga I, punkt 2.1 inledningsfrasen				Bilaga I, första stycket 1 inledningsfrasen, första mening
		—	—				Bilaga I, inledningsfrasen, första stycket, andra mening
		—	—				Bilaga I, inledningsfrasen, andra stycket
		—	Bilaga I, punkterna 1.1-1.3				Bilaga I, punkterna 1.1-1.3
		—	Bilaga I, punkt 1.4				Bilaga I, punkt 1.4 led a
		—	—				Bilaga I, punkt 1.4 led b
		—	Bilaga I, punkt 2				Bilaga I, punkt 2
		—	Bilaga I, punkt 3.1				Bilaga I, punkterna 3.1 led a och 3.1 led b
		—	—				Bilaga I, punkt 3.1 led c
		—	Bilaga I, punkterna 3.2-3.5				Bilaga I, punkterna 3.2-3.5
		—	Bilaga I, punkt 4				Bilaga I, punkt 4
		—	Bilaga I, punkt 5, inledningsfrasen				—
		—	Bilaga I, punkt 5.1				Bilaga I, punkterna 5.1 led b, 5.1 led c, 5.1 led d, 5.1 led e, 5.1 led f och 5.2 led b
		—	—				Bilaga I, punkterna 5.1 led a, 5.1 led c, 5.1 led d, 5.1 led e, 5.1 led f

Bilaga 1

Direktiv 78/116/EU	Direktiv 82/181/EU	Direktiv 92/112/EU	Direktiv 2008/1/EC	Direktiv 1999/1/EC	Direktiv 2000/76/EC	Direktiv 2001/80/EC	De nya direktiv
			Bilaga I, punkt 5.2				Bilaga I, punkt 5.2, led a
			Bilaga I, punkt 5.3				Bilaga I, punkt 5.3, led a i och ii
			—	—	—	—	Bilaga I, punkt 5.3, led a tillsv och 5.3 led b
			Bilaga I, punkt 5.4				Bilaga I, punkt 5.4
			—	—	—	—	Bilaga I, punkterna 5.5 och 5.6
			Bilaga I, punkterna 6.1 led a och 6.1 led b				Bilaga I, punkterna 6.1 led a och 6.1 led b
			—	—	—	—	Bilaga I, punkt 6.1 led c
			Bilaga I, punkterna 6.2-6.4 led b				Bilaga I, punkterna 6.2-6.4 led b ii
			—	—	—	—	Bilaga I, punkt 6.4 led b iii
			Bilaga I, punkterna 6.4 led c-6.9				Bilaga I, punkterna 6.4 led c-6.9
			—	—	—	—	Bilaga I, punkterna 6.10 och 6.11
			Bilaga II				—
			Bilaga III				Bilaga II, "Luft", och "Vatten", punkterna 1-12
			—	—	—	—	Bilaga II, "Vatten", punkt 13
			Bilaga IV				Bilaga III
			Bilaga V				Bilaga IV
			—	Artikel 1			Artikel 56
			—	Artikel 2.2			Artikel 57.1

Direktiv 72/14/EU	Direktiv 82/853/EU	Direktiv 92/112/EU	Direktiv 2006/1/EU	Direktiv 1999/13/EU	Direktiv 2000/6/EU	Direktiv 2001/80/EU	Övrigt
				Artikel 2.3			—
				Artikel 2.4			Artikel 6.3.1
				Artikel 2.8			Artikel 4.1, tredje stycket
				Artikel 2.10			Artikel 57.3
				Artikel 2.11			Artikel 57.2
				Artikel 2.12			Artikel 57.4
				Artikel 2.15			Artikel 57.5
				Artikel 2.16			Artikel 3.4.4
				Artikel 2.17			Artikel 3.4.5
				Artikel 2.18			Artikel 3.4.6
				Artikel 2.19			—
				Artikel 2.20			Artikel 3.4.7
				Artikel 2.21			Artikel 57.6
				Artikel 2.22			Artikel 57.7
				Artikel 2.23			Artikel 57.8
				Artikel 2.24			Artikel 57.9
				Artikel 2.25			Artikel 57.10
				Artikel 2.26			Artikel 57.11
				Artikel 2.27			—
				Artikel 2.28			Artikel 6.1.1
				Artikel 2.29			—
				Artikel 2.30			Artikel 57.12
				Artikel 2.31			Bilaga VII, del 2, första meningen
							Bilaga VIII, del 2, punkt 1
				Artikel 2.32			—
				Artikel 2.33			Artikel 57.13
				Artikel 3.2			Artikel 4.1, andra stycket

Direktiv 78/116/EEG	Direktiv 83/881/EEG	Direktiv 93/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/6/EG	Direktiv 2001/80/EG	Detta avsevär:
				Artikel 4.1, 4.2 och 4.3			Artikel 4.1, första och andra stycket
				Artikel 4.4			Artikel 63.2
				Artikel 5.1			Artikel 59.1, första stycket, inledningsfrasen
				Artikel 5.2			Artikel 59.1, första stycket, leden a och b
				Artikel 5.3, första stycket, led a			Artikel 59.2
				Artikel 5.3, första stycket, led b			Artikel 59.3
				Artikel 5.3, andra stycket			Artikel 59.4
				—			Artikel 59.5
				—			—
				Artikel 5.4			—
				Artikel 5.5			Artikel 59.6
				Artikel 5.6			Artikel 58
				Artikel 5.7			Bilaga VII, del 4, punkt 1
				Artikel 5.8 första stycket			Bilaga VII, del 4, punkt 2
				Artikel 5.8 andra stycket			—
				Artikel 5.9			—
				Artikel 5.10			Artikel 59.7
				Artikel 5.11, 5.12 och 5.13			—
				Artikel 6			—
				Artikel 7.1, inledningsfrasen och första, andra, tredje och fjärde strecklinjerna			Artikel 64

Direktiv 78/174/EEG	Direktiv 82/853/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/7/EG	Direktiv 2001/80/EG	Data direktiv
				Artikel 7.1, avslutningsfraserna			—
				Artikel 7.2			—
				Artikel 8.1			Artikel 14.1, d. artikel 60
				—			Artikel 61
				Artikel 8.2			Bilaga VII, del 6, punkt 1
				Artikel 8.3			Bilaga VII, del 6, punkt 2
				Artikel 8.4			Bilaga VII del 6, punkt 3
				Artikel 8.5			—
				Artikel 9.1, första stycket, inledningsfrasen			Artikel 62.1, första stycket, inledningsfrasen
				Artikel 9.1, första stycket, första, andra och tredje strecklinjerna			Artikel 62, första stycket, leden a, b och c
				Artikel 9.1, andra stycket			Artikel 62, andra stycket
				Artikel 9.1, tredje stycket			Bilaga VII, del 8, punkt 4
				Artikel 9.2			Artikel 63.3
				Artikel 9.3			Bilaga VII, del 8, punkt 1
				Artikel 9.4			Bilaga VII, del 8, punkt 2
				Artikel 9.5			Bilaga VII, del 8, punkt 3
				Artikel 10		Artikel 4.9	Artikel 8.2
				Artikel 11.1, tredje-oljtte meningarna			—
				Artikel 12.1, andra stycket			Artikel 65.1, första stycket
				Artikel 12.1, tredje stycket			Artikel 65.1, andra stycket
				Artikel 12.2			Artikel 65.2

Direktiv 78/176/EEG	Direktiv 83/883/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/76/EG	Direktiv 2001/80/EG	Övrigt
				Artikel 12.3			Dezign 65.3
				Artikel 13.2 och 13.3			—
				Artikel 14	Artikel 19	Artikel 16	Artikel 79
				Bilaga I, första och andra mening i inledningsfrasen			Artikel 56
				Bilaga I, tredje mening i inledningsfrasen och föreskriften över verktygsmått			Bilaga VII, del 1
				Bilaga IIA			Bilaga VII, del 2 och 3
				Bilaga IIA, del II, sista mening i punkt 6			—
				Bilaga III, 1, första och andra mening			Artikel 59.1, första stycket, led b
				Bilaga III, 1, tredje mening			Artikel 59.1, andra stycket
				Bilaga III, punkt 2			Bilaga VII, del 5
				Bilaga III, punkt 2, andra stycket, led 1 och tabellen			—
				Bilaga III, punkt 1			—
				Bilaga III, punkt 2			Bilaga VII, del 7, punkt 1
				Bilaga III, punkt 3			Bilaga VII, del 7, punkt 2
				Bilaga III, punkt 4			Bilaga VII, del 7, punkt 3
					Artikel 1, första stycket		Artikel 42
					Artikel 1, andra stycket		—
					Artikel 2.1		Artikel 42.1, första stycket

Direktiv 76/174/EU	Direktiv 83/883/EU	Direktiv 83/112/EU	Direktiv 2006/1/EU	Direktiv 1999/13/EU	Direktiv 2000/76/EU	Direktiv 2001/80/EU	Desse direktiv
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 4.2.1, andra till femte stycket
					Artikel 2.2, inledningsfrasen		Artikel 4.2.2, inledningsfrasen
					Artikel 2.2 a, inledningsfrasen		Artikel 4.2.2 led a, inledningsfrasen
					Artikel 2.2 led a iv		Artikel 4.2.2 led a i
					Artikel 2.2 led a vi		Artikel 4.2.2 led a ii
					Artikel 2.2 led a vii		Artikel 4.2.2 led a iii
					Artikel 2.2 led a viii		Artikel 4.2.2 led a iv
					Artikel 2.2 led b		Artikel 4.2.2 led b
					Artikel 3.2, första stycket		Artikel 3.38
					Artikel 3.2, andra stycket		—
					Artikel 3.3		Artikel 3.39
					Artikel 3.4, första stycket		Artikel 3.40
					Artikel 3.4, andra stycket		Artikel 4.2.1, tredje stycket
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 4.2.1 fjärde stycket
					Artikel 3.5, första stycket		Artikel 3.41
					Artikel 3.5, andra stycket		Artikel 4.2.1, femte stycket
					Artikel 3.5, tredje stycket		Artikel 4.2.1, tredje stycket

Direktiv 76/174/EEG	Direktiv 83/883/EEG	Direktiv 83/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/13/EG	Direktiv 2000/76/EG	Direktiv 2001/80/EG	Övrigt direktiv
					Artikel 3.6		Bilaga VI, del 1, led a
					Artikel 3.7		Artikel 3.4.2
					—	—	Bilaga VI, del 1, led b
					Artikel 3.10		Artikel 3.4.3
					Artikel 3.13		Artikel 4.3
					Artikel 4.2		Artikel 4.4
					Artikel 4.4, inledningsfrasen och leden a och b		Artikel 4.5.1, inledningsfrasen och leden a och b
					Artikel 4.4 led c		Artikel 4.5.1 led e
					Artikel 4.5		Artikel 4.5.2
					Artikel 4.6		Artikel 4.5.3
					Artikel 4.7		Artikel 4.5.4
					Artikel 4.8		Artikel 5.4
					Artikel 5		Artikel 5.2
					Artikel 6.1, första stycket		Artikel 50.1
					Artikel 6.1, andra stycket och 6.2		Artikel 50.2
					Artikel 6.1, tredje stycket		Artikel 50.3, första stycket
					Artikel 6.1, första delen av fjärde stycket		—
					Artikel 6.1, andra delen av fjärde stycket		Artikel 50.3, andra stycket
					Artikel 6.3		Artikel 50.4
					Artikel 6.4, första och andra meningarna i fjärde stycket och artikel 6.4, första och andra meningarna i andra stycket		Artikel 51.1

Direktiv 78/174/EEG	Direktiv 82/185/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2006/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/76/EG	Direktiv 2001/180/EG	Den här direktiv
					Artikel 6.4, tredje mening i första stycket		Artikel 51.2
					Artikel 6.4, tredje mening i andra stycket		Artikel 51.3, första stycket
					Artikel 6.4, tredje stycket		Artikel 51.3, andra stycket
					Artikel 6.4, fjärde stycket		Artikel 51.4
					Artikel 6.5, första delen av meningen		—
					Artikel 6.5, andra delen av meningen		Artikel 46.1
					Artikel 6.6		Artikel 50.5
					Artikel 6.7		Artikel 50.6
					Artikel 6.8		Artikel 50.7
					Artikel 7.1 och artikel 7.2, första stycket		Artikel 46.2, första stycket
					Artikel 7.2, andra stycket		Artikel 46.2, andra stycket
					Artikel 7.3 och artikel 11.8, första stycket, inledningsfrasen		Bilaga VI del 6, första delen av punkt 2.7
					Artikel 7.4		Artikel 46.2, andra stycket
					Artikel 7.5		—
					Artikel 8.1		Artikel 45.1, led c
					Artikel 8.2		Artikel 46.3
					Artikel 8.3		—
					Artikel 8.4, första stycket		Artikel 46.4, första stycket

Bilaga 1

Direktiv 78/116/EEG	Direktiv 82/883/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2008/1/EC	Direktiv 1999/1/EC	Direktiv 2000/76/EC	Direktiv 2001/80/EC	Data direktiv
					Artikel 8.4, andra stycket		Bilaga VI, del 6, punkt 2.2
					Artikel 8.4, tredje stycket		—
					Artikel 8.4, fjärde stycket		—
					Artikel 8.5		Artikel 46.4, andra och tredje stycket
					Artikel 8.6		Artikel 45.1, leden c och d
					Artikel 8.7		Artikel 46.5
					Artikel 8.8		—
					Artikel 9, första stycket		Artikel 53.1
					Artikel 9, andra stycket		Artikel 53.2
					Artikel 9, tredje stycket		Artikel 53.3
					Artikel 10.1 och 10.2		—
					Artikel 10.3, första meningen		Artikel 48.2
					Artikel 10.3, andra meningen		—
					Artikel 10.4		Artikel 48.3
					Artikel 10.5		Bilaga VI, del 6, andra delen av punkt 1.3
					Artikel 11.1		Artikel 48.1
					Artikel 11.2		Bilaga VI, del 6, punkt 2.1
					Artikel 11.3		Bilaga VI, del 6, punkt 2.2
					Artikel 11.4		Bilaga VI, del 6, punkt 2.3
					Artikel 11.5		Bilaga VI, del 6, punkt 2.4

Direktiv 72/74/EU	Direktiv 82/883/EU	Direktiv 82/112/EU	Direktiv 2000/1/EU	Direktiv 1999/13/EU	Direktiv 2000/76/EU	Direktiv 2001/80/EU	Text direktiv
—	—	—	—	—	Artikel 11.6	—	Bilaga VI, del 6, punkt 2.5, första stycket
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga VI, del 6, punkt 2.5, andra stycket
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, första delen av första meningen i första stycket	—	Bilaga VI, del 6, punkt 2.6, inledningen
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, andra delen av första meningen i första stycket	—	Bilaga VI, del 6, punkt 2.6, led a
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, andra meningen i första stycket	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, andra stycket	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, a	—	Bilaga VI, del 6, punkt 2.6, led b
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, leden b och c	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, led d	—	Bilaga VI, del 6, punkt 2.6, led c
—	—	—	—	—	Artikel 11.7, leden e och f	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 11.8, första stycket, leden a och b	—	Bilaga VI, del 3, punkt 1
—	—	—	—	—	Artikel 11.8, första stycket, led c och andra stycket	—	Bilaga VI, del 6, andra stycket i punkt 2.7
—	—	—	—	—	Artikel 11.8, första stycket, led d	—	Bilaga VI, del 4, punkt 2.1, andra stycket
—	—	—	—	—	Artikel 11.9	—	Artikel 48.4
—	—	—	—	—	Artikel 11.10	—	Bilaga VI, del 8, punkt 1.1
—	—	—	—	—	Artikel 11.11	—	Bilaga VI, del 8, punkt 1.2
—	—	—	—	—	Artikel 11.12	—	Bilaga VI, del 8, punkt 1.3

Bilaga 1

Doklad 78176/EC	Doklad 82843/EC	Doklad 92112/EC	Doklad 2008/EC	Doklad 1999/EC	Doklad 2000/6/EC	Doklad 2001/80/EC	Detta direktiv
—	—	—	—	—	Artikel 11.13	—	Artikel 485
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 49
—	—	—	—	—	Artikel 11.14	—	Bilaga VI, del 6, punkt 3.1
—	—	—	—	—	Artikel 11.15	—	Artikel 45.1, led e
—	—	—	—	—	Artikel 11.16	—	Bilaga VI, del 8, punkt 2
—	—	—	—	—	Artikel 11.17	—	Artikel 8.2, led a
—	—	—	—	—	Artikel 12.1	—	Artikel 55.1
—	—	—	—	—	Artikel 12.2, första och andra meningen	—	Artikel 55.2
—	—	—	—	—	Artikel 12.2, tredje meningen	—	Artikel 55.3
—	—	—	—	—	Artikel 13.1	—	Artikel 45.1 led f
—	—	—	—	—	Artikel 13.2	—	Artikel 47
—	—	—	—	—	Artikel 13.3	—	Artikel 46.6
—	—	—	—	—	Artikel 13.4	—	Bilaga VI, del 3, punkt 2
—	—	—	—	—	Artikel 14	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 15	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 16	—	—
—	—	—	—	—	Artikel 20	—	—
—	—	—	—	—	Bilaga I	—	Bilaga VI, del 2
—	—	—	—	—	Bilaga II, första delen, (utan numrering)	—	Bilaga VI, del 4, punkt 1
—	—	—	—	—	Bilaga II, punkt 1, inledningsmeningen	—	Bilaga VI, del 4, punkt 2.1
—	—	—	—	—	Bilaga II, punkterna 1.1 och 1.2	—	Bilaga VI, del 4, punkterna 2.2 och 2.3
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga VI, del 4, punkt 2.4
—	—	—	—	—	Bilaga II, punkt 1.3	—	—
—	—	—	—	—	Bilaga II, punkt 2.1	—	Bilaga VI, del 4, punkt 3.1

Direktiv 78/176/EU	Direktiv 82/883/EU	Direktiv 92/112/EU	Direktiv 2006/71/EU	Direktiv 1999/13/EU	Direktiv 2000/76/EU	Direktiv 2001/80/EU	Övrigt direktiv
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga VI, del 4, punkt 3.2
—	—	—	—	—	Bilaga II, punkt 2.2	—	Bilaga VI, del 4, punkterna 3.3 och 3.4
—	—	—	—	—	Bilaga II, punkt 3	—	Bilaga VI, del 4, punkt 4
—	—	—	—	—	Bilaga III	—	Bilaga VI, del 6, punkt 1
—	—	—	—	—	Bilaga IV, tabellen	—	Bilaga VI, del 5
—	—	—	—	—	Bilaga IV, sista meningen	—	—
—	—	—	—	—	Bilaga V, led a, sista tabellen	—	Bilaga VI, del 3, punkt 1.1
—	—	—	—	—	Bilaga V, led a, sista meningarna	—	—
—	—	—	—	—	Bilaga V, led b, sista tabellen	—	Bilaga VI, del 3, punkt 1.2
—	—	—	—	—	Bilaga V, led b, sista meningen	—	—
—	—	—	—	—	Bilaga V, led c	—	Bilaga VI, del 3, punkt 1.3
—	—	—	—	—	Bilaga V, led d	—	Bilaga VI, del 3, punkt 1.4
—	—	—	—	—	Bilaga V, led e	—	Bilaga VI, del 3, punkt 1.5
—	—	—	—	—	Bilaga V, led f	—	Bilaga VI, del 3, punkt 3
—	—	—	—	—	Bilaga VI	—	Bilaga VI, del 7
—	—	—	—	—	Artikel 1	Artikel 1	Artikel 28, första stycket
—	—	—	—	—	Artikel 2.2	Artikel 2.2	Bilaga V, del 1, punkt 1 och del 2, punkt 1, första stycket
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga V, del 1, punkt 1 och del 2, punkt 1, andra stycket
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga V, del 1, punkt 1 och del 2, punkt 1, första stycket
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga V, del 1, punkt 1 och del 2, punkt 1, första stycket

Direktiv 76/174/EEG	Direktiv 83/183/EEG	Direktiv 83/112/EEG	Direktiv 2008/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/76/EG	Direktiv 2001/80/EG	Övriga direktiv
—	—	—	—	—	—	—	Bilaga V, del 1, punkt 1 och del 2, punkt 1, andra stycket
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.4	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.6, första delen	Artikel 3.24
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.6, andra delen	Artikel 28, andra stycket, led j
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.7, första stycket	Artikel 3.25
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.7, andra stycket, första meningen	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.7, andra stycket, andra meningen och leden a-4	Artikel 28, andra stycket och leden a-4
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.7, andra stycket, led j	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.7, tredje stycket	—
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 29.1
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.7, fjärde stycket	Artikel 29.2
—	—	—	—	—	—	—	Artikel 29.3
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.8	Artikel 3.32
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.9	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.10	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.11	Artikel 3.31
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.12	Artikel 3.33
—	—	—	—	—	—	Artikel 2.13	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 3	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 6.1	—
—	—	—	—	—	—	Artikel 6.2	—

Direktiv 78/174/EEG	Direktiv 83/182/EEG	Direktiv 92/112/EEG	Direktiv 2002/1/EG	Direktiv 1999/1/EG	Direktiv 2000/76/EG	Direktiv 2001/180/EG	Direktiv
						Artikel 1, 3–4, 8	Denna direktiv
						Artikel 5.1	Bilaga V, del 1, punkt 2, andra stycket
							Bilaga V, del 1, punkt 2, första, tredje och fjärde stycket
						Artikel 5.2	—
						Artikel 6	—
						Artikel 7.1	Artikel 37
						Artikel 7.2	Artikel 30.5
						Artikel 7.3	Artikel 30.6
						Artikel 8.1	Artikel 40.1
						Artikel 8.2, första delen av första stycket	Artikel 40.2, första delen av första stycket
						Artikel 8.2, andra delen av första stycket	—
						—	Artikel 40.2, andra delen av första stycket
						—	Artikel 40.2, andra stycket
						—	Artikel 40.3
						—	Artikel 41
						Artikel 8.2, andra stycket	—
						Artikel 8.3 och 8.4	—
						Artikel 9	Artikel 30.1
						—	Artikel 30.2, 30.3 och 30.4
						Artikel 9a	Artikel 36
						Artikel 10, första stycket, första meningen	Artikel 30.7, första meningen

Direktiv 78(1)*/EG	Direktiv 82(83)/EG	Direktiv 92(12)/EG	Direktiv 2008(1)/EG	Direktiv 1999(1)/EG	Direktiv 2000(6)/EG	Direktiv 2001(80)/EG	Dessa direktiv
						Bilaga VII A	Bilaga V, del 1, punkterna 7 och 8
						Bilaga VII B	Bilaga V, del 2, punkterna 7 och 8
						Bilaga VIII A punkt 1	—
						Bilaga VIII A, punkt 2	Bilaga V, del 3, första delen av punkterna 1, 2, 3 och 5
						—	Bilaga V, del 3, andra delen av punkt 1
						—	Bilaga V, del 3, punkt 4
						Bilaga VIII A, punkt 3	—
						Bilaga VIII A, punkt 4	Bilaga V, del 3, punkt 6
						Bilaga VIII A, punkt 5	Bilaga V, del 3, punkterna 7 och 8
						Bilaga VIII A, punkt 6	Bilaga V, del 3, punkterna 9 och 10
						—	Bilaga V, del 3, punkt 11
						—	Bilaga V, del 4
						Bilaga VIII B	—
						Bilaga VIII C	—
						Bilaga IX	Bilaga IX
					Bilaga VI	Bilaga X	Bilaga X
					Bilaga VII		

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken (1998:808)

dels att 2 kap. 7 §, 9 kap. 5 och 6 §§, 10 kap. 1 och 21 §§, 16 kap. 13 §, 19 kap. 5 §, 21 kap. 1 och 1 a §§, 22 kap. 1, 2, 2 a och 25 §§, 23 kap. 7 §, 24 kap. 1, 5 och 8 §§ och 26 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i balken ska införas tre nya paragrafer 10 kap. 4 a §, 16 kap. 5 § och 22 kap. 2 b § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 7 §

Kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande.

Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1. Om det finns ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen, ska det vara vägledande för bedömningen av behovet.

Vid prövning av tillåtlighet, tillstånd, godkännande eller dispens för en verksamhet eller åtgärd som ger en ökad förorening eller störning och kan antas på ett inte obetydligt sätt bidra till att en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1 inte följs,

får verksamheten eller åtgärden vid avvägningen enligt första och andra styckena tillåtas om den

1. är förenlig med ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen,

2. förenas med villkor om att vidta eller bekosta kompenserande åtgärder som ökar möjligheterna att följa normen i en utsträckning som inte är obetydlig, eller

3. trots att den försvårar möjligheterna att följa miljö kvalitetsnormen på kort sikt eller i ett litet geografiskt område, kan antas ge väsentligt ökade förutsättningar att följa normen på längre sikt eller i ett större geografiskt område.

Trots första stycket får inte högre begränsningsvärden för utsläpp fastställas än vad som följer av art. 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

9 kap.

5 §

För att skydda människors hälsa eller miljön får regeringen, om det framstår som mer ändamålsenligt än beslut i enskilda fall, också i andra fall än som avses i 4 § i fråga om miljöfarlig verksamhet meddela föreskrifter om förbud, skyddsåtgärder, begränsningar och andra försiktighetsmått. Sådana föreskrifter får också meddelas för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden. Om det finns särskilda skäl, får regeringen bemyndiga en myndighet att meddela sådana föreskrifter.

För att skydda människors hälsa eller miljön får regeringen, om det framstår som mer ändamålsenligt än beslut i enskilda fall, också i andra fall än som avses i 4 § i fråga om miljöfarlig verksamhet meddela föreskrifter om förbud, skyddsåtgärder, begränsningar och andra försiktighetsmått. Sådana föreskrifter får också meddelas i fråga om bästa möjliga teknik och för att i övrigt uppfylla Sveriges internationella åtaganden. Om det finns särskilda skäl, får regeringen bemyndiga en myndighet att meddela sådana föreskrifter.

Om det behövs, får regeringen meddela föreskrifter om sådana försiktighetsmått som går utöver vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen eller andra internationella åtaganden.

6 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att det ska vara förbjudet att utan tillstånd eller innan anmälan har gjorts

1. anlägga eller driva vissa slag av fabriker, andra inrättningar eller annan miljöfarlig verksamhet,

2. släppa ut avloppsvatten i mark, vattenområde eller grundvatten,

3. släppa ut eller lägga upp fast avfall eller andra fasta ämnen, om detta kan leda till att mark, vattenområde eller grundvatten kan förorenas, eller

4. bedriva sådan miljöfarlig verksamhet som avses i 1–3, om den ändras med avseende på tillverkningsprocess, reningsförfarande eller på något annat sätt.

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket, får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om verksamheten medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön. Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för tillsynsmyndigheten att meddela sådana förelägganden.

Den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet får ansöka om tillstånd till verksamheten enligt denna balk även om det inte krävs tillstånd.

Den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet får ansöka om tillstånd till verksamheten enligt denna balk även om det inte krävs tillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om vad som gäller för ändring av en verksamhet som upphört att vara tillståndspliktig men som alljämt bedrivs med stöd av meddelat tillstånd.

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

10 kap.

1 §

Med *föroreningskada* avses i detta kapitel en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Med *allvarlig miljöskada* avses i detta kapitel en miljöskada som är så allvarlig att den

1. genom förorening av mark utgör en betydande risk för människors hälsa,
2. genom påverkan på ett vattenområde eller grundvatten har en betydande negativ effekt på kvaliteten på vattenmiljön, eller
3. i en betydande omfattning skadar eller försvårar bevarandet av en djur- eller växtart eller livsmiljön för en sådan art, om skadan avser
  - a) ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2,
  - b) ett djurs fortplantningsområde eller viloplats som skyddas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 1 §, eller
  - c) en art som skyddas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 1 eller 2 §.

Med *avhjälpare* avses i detta kapitel utredning, efterbehandling och andra åtgärder för att avhjälpa en föroreningskada eller en allvarlig miljöskada.

Med statusrapport avses i detta kapitel en skriftlig rapport som redovisar föroreningar som förekommer i mark och grundvatten inom det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivs.

4 a §

Den som senast har bedrivit en verksamhet, för vilken statusrapport har upprättats enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 21 § första stycket 5, ska när verksamheten har upphört återställa området där verksamheten har bedrivits till det skick området hade enligt status-

rapporten om

1. verksamheten har orsakat en betydande förorening i mark eller grundvatten, och

2. åtgärder för återställande är tekniskt genomförbara.

Vad som sägs i första stycket innebär inte någon inskränkning av de skyldigheter som i övrigt följer av detta kapitel.

21 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka omständigheter som särskilt *skall* beaktas vid bedömningen av vad som är en allvarlig miljöskada,

2. vilka åtgärder för avhjälpande som *skall* vidtas i händelse av en allvarlig miljöskada,

3. undantag från bestämmelserna om allvarliga miljöskador i 5 och 12–14 §§, *och*

4. utredningen i ärenden om miljöriskområden samt tillfälliga inskränkningar och andra villkor enligt 17 § i samband med prövning av sådana ärenden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka omständigheter som särskilt *ska* beaktas vid bedömningen av vad som är en allvarlig miljöskada,

2. vilka åtgärder för avhjälpande som *ska* vidtas i händelse av en allvarlig miljöskada,

3. undantag från bestämmelserna om allvarliga miljöskador i 5 och 12–14 §§,

4. utredningen i ärenden om miljöriskområden samt tillfälliga inskränkningar och andra villkor enligt 17 § i samband med prövning av sådana ärenden, *och*

5. skyldighet att upprätta statusrapport och om innehållet i en sådan rapport.

Föreskrifter om undantag enligt första stycket 3 får meddelas endast

1. i fråga om verksamheter eller åtgärder som med hänsyn till sin art eller omfattning typiskt sett

a) inte anses kunna orsaka en allvarlig miljöskada, eller

b) syftar till en godtagbar påverkan på miljön, om undantaget inte omfattar skador som orsakas av fel eller försummelse, eller

2. i den mån som behövs för att kunna göra avvägningar mellan olika väsentliga allmänna intressen.

16 kap.

5 §

Vid prövning av miljöfarlig verksamhet ska hänsyn tas till de slutsatser i Europeiska kommissionens referensdokument, som utfärdats i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), och som är relevanta för verksamheten.

Regeringen får meddela föreskrifter om hur begränsningsvärden för utsläpp ska fastställas och om undantag från dessa begränsningsvärden.

13 §

Överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt denna balk, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

Överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt denna balk, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt denna balk eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, 2. inte är vinstdrivande, 3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och 4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.	1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, 2. inte är vinstdrivande, 3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och 4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Rätten att överklaga enligt första stycket gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 6 eller 8 § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Rätten att överklaga enligt första stycket gäller dock inte domar och beslut som rör Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

19 kap.

5 §

I ärenden som prövas av länsstyrelser eller kommunala nämnder ska styrelsen eller nämnden tillämpa bestämmelserna

1. i 22 kap. 1 § första stycket om ansökans form och innehåll,
2. i 22 kap. 2 § om en ansökans ingivande och brister i den,
3. i 22 kap. 2 a § om prövningar som avses i 24 kap. 3, 5 och 8 §§,
4. i 22 kap. 3 § om kungörelses innehåll,
5. i 22 kap. 6 § om talerätt,
6. i 22 kap. 9 § om rätt att företräda fastighet,
7. i 22 kap. 12 § om sakkunniga,
8. i 3 kap. 4 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar om undersökning på platsen,
9. i 22 kap. 25 § första stycket 1–3 och 5–11 samt andra stycket sista meningen och tredje stycket om tillståndsdoms innehåll,
10. i 22 kap. 26 § om särskild dom,

11. i 22 kap. 27 § första stycket, andra stycket andra meningen samt tredje stycket första meningen om uppskjutna frågor och provisoriska föreskrifter,

12. i 22 kap. 28 § första stycket första meningen om verkställighetsförordnande, och

13. i 23 kap. 3 § när det gäller särskild överklagan i frågor om sakkunniga som avses i 22 kap. 12 §.

12. i 22 kap. 28 § första stycket första meningen om verkställighetsförordnande,

13. i 23 kap. 3 § när det gäller särskild överklagan i frågor om sakkunniga som avses i 22 kap. 12 §, och

14. i 22 kap. 2 b § om skyndsamt handläggning.

I ärenden som rör lagring, återvinning eller bortskaffande av avfall gäller också de bestämmelser som anges i 22 kap. 25 a–25 c §§ om en tillståndsdoms innehåll.

21 kap.

1 §

Mark- och miljödomstol prövar som första instans mål om

1. miljöfarlig verksamhet som är ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket,

2. vattenverksamhet och vattenanläggningar enligt 11 kap. samt lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, utom verksamheter som avser markavvattning vilka ska prövas av länsstyrelsen,

3. markavvattningar som enligt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet har överlämnats från länsstyrelsen eller anmälts av en lantmäterimyndighet,

4. ersättning för skada och intrång enligt 28 kap. 2–5 §§,

5. ersättning och inlösen vid ingripande av det allmänna enligt denna balk och vid vattenverksamhet, om inte annat har särskilt föreskrivits,

6. ersättning för miljöskador och inlösen enligt 32 kap., talan om förbud eller försiktighetsmått enligt 32 kap. 12 § samt grupptalan enligt 32 kap. 13 §,

7. fördelning av solidariskt ansvar mellan flera enligt 10 kap. 6 och 7 §§ på talan av någon av de solidariskt ansvariga,

8. utdömande av vite som har förelagts med stöd av balken efter särskild ansökan av den myndighet som har förelagt

8. utdömande av vite som har förelagts med stöd av balken efter särskild ansökan av den myndighet som har förelagt

vitet eller, om vitet har förelagts i förfarandet, med tillämpning av 6 § andra stycket lagen (1985:206) om viten, *och*

9. fördelning av kostnader för gemensamt utnyttjande av information enligt vad som följer av artiklarna 27.6 och 30.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

vitet eller, om vitet har förelagts i förfarandet, med tillämpning av 6 § andra stycket lagen (1985:206) om viten,

9. fördelning av kostnader för gemensamt utnyttjande av information enligt vad som följer av artiklarna 27.6 och 30.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, *och*

10. kostnadsansvar för fastighetsägare enligt 10 kap. 9 §.

Mark- och miljödomstol prövar, om inte annat är föreskrivet, efter överklagande enligt 19 kap. 1 § tredje stycket, länsstyrelsens och andra statliga myndigheters beslut enligt denna balk eller föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt enligt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Att mark- och miljödomstol efter överklagande prövar Kronofogdemyndighetens beslut om handräckning framgår av 26 kap. 17 § andra stycket.

1 a §

Ansökningsmål är mål

1. om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. 6 § som inte ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun enligt vad som föreskrivits med stöd av 9 kap. 8 §,

2. om tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § som inte ska prövas av en länsstyrelse,

3. om godkännande enligt 11 kap. 16 § av ett utfört ändrings- eller lagningsarbete eller av åtgärder som strider mot meddelade bestämmelser om innehållande och tappning av vatten, om arbetet eller åtgärderna inte avser en markavvattning som ska prövas av en länsstyrelse,

4. om tillstånd enligt 11 kap. till utrivning av en vattenanläggning eller tillståndsprövning enligt 11 kap. 22 §,

5. om förlängning enligt 24 kap. 2 § andra stycket av genomförandetiden eller den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång,

6. om återkallelse eller förbud mot fortsatt verksamhet enligt 24 kap. 3 §,

7. om omprövning enligt 24 kap. 5–9 §§ samt enligt 7 kap. 13–15 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, och

7. om omprövning enligt 24 kap. 5–9 §§ som inte ska prövas av en länsstyrelse eller en kommun enligt vad som föreskrivits med stöd av 9 kap. 8 § samt enligt 7 kap. 13–15 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, och

8. enligt 7 kap. 1 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Gäller ett ansökningsmål uteslutande en viss eller vissa sakägare och kan målet avgöras med bindande verkan endast mot dessa, får mark- och miljödomstolen, om sökanden medger det, förordna att målet ska behandlas enligt vad som enligt 7 kap. lagen med vissa bestämmelser om vattenverksamhet gäller för stämningssmål.

22 kap.

1 §

En ansökan i ett ansökningsmål *skall* vara skriftlig. Den *skall* innehålla

En ansökan i ett ansökningsmål *ska* vara skriftlig. Den *ska* innehålla

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas för att förebygga uppkomsten av avfall,

3. en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. och uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsåtgärder samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. iakttas,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

6. i fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

7. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–6.

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. och uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsåtgärder samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. iakttas,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

6. i fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

7. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–6, och

8. en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5.

En ansökan om sådant ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § tredje stycket ska innehålla en redogörelse för gällande tillstånd och villkor samt de uppgifter enligt första stycket 1–8 som behövs för bedömning av ändringens omfattning och dess påverkan på människors

hälsa och miljön.

I mål om vattenverksamhet *skall* ansökan dessutom innehålla I mål om vattenverksamhet *ska* ansökan dessutom innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller ej och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

Ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall *skall* innehålla i mål om vattenverksamhet finns i 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall *ska* innehålla i mål om vattenverksamhet finns i 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

2 §

Ansökningshandlingarna *skall* ges in i det antal exemplar som mark- och miljödomstolen finner behövt.

Ansökningshandlingarna *ska* ges in i det antal exemplar som mark- och miljödomstolen finner behövt. *Ansökningshandlingarna ska om det är lämpligt även ges in elektroniskt.*

Har ansökningshandlingarna inte getts in i tillräckligt antal exemplar eller finner mark- och miljödomstolen att ansökan är ofullständig *skall* domstolen förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom viss tid. Följer sökanden inte ett föreläggande, får domstolen besluta att bristen *skall* avhjälpas på sökandens bekostnad eller, om bristen är så väsentlig att ansökan inte kan ligga till grund för prövning av målet, avvisa ansökan.

Har ansökningshandlingarna inte getts in i tillräckligt antal exemplar eller finner mark- och miljödomstolen att ansökan är ofullständig *ska* domstolen förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom viss tid. Följer sökanden inte ett föreläggande, får domstolen besluta att bristen *ska* avhjälpas på sökandens bekostnad eller, om bristen är så väsentlig att ansökan inte kan ligga till grund för prövning av målet, avvisa ansökan.

2 a §

I fråga om miljöfarlig verksamhet är den som erhållit tillstånd, dispens eller godkännande vid prövning av frågor som avses i 24 kap. 3, 5 och 8 §§ skyldig att tillhandahålla den utredning om verksamheten och övriga förhållanden som behövs för prövningen. Mark- och miljödomstolen får förelägga denne att tillhandahålla den utredning som behövs. Föreläggandet får förenas med vite.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en tillståndshavare ska inkomma med underlag till tillsynsmyndigheten och ansöka om omprövning när en ny slutsats i Europeiska kommissionens referensdokument, som utfärdats enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för ett förebygga och begränsa föroreningar), har offentliggjorts.

2 b §

Ett ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket 7 om omprövning enligt 24 kap. 5 § första stycket 13 eller 8 § första stycket 3 ska handläggas skyndsamt, om omprövningen grundas på offentliggörandet av nya slutsatser i Europeiska kommissionens referensdokument, som utfärdats enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

25 §

En dom som innebär att tillstånd lämnas till en verksamhet *skall* i förekommande fall innehålla bestämmelser om

En dom som innebär att tillstånd lämnas till en verksamhet *ska* i förekommande fall innehålla bestämmelser om

1. den tid som tillståndet <i>skall</i> gälla, 2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt, 3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod, 4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen <i>skall</i> ske, 5. skyldighet att betala avgifter, 6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar samt de övriga villkor som behövs för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen, 7. de villkor som behövs avseende hanteringen i verksamheten av kemiska produkter om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön, 8. de villkor som behövs om avfallshantering och återvinning och återanvändning om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön, 9. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser, 10. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet, 11. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön, 12. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas, 13. den förlust av vatten eller annat som tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och 14. rättegångskostnader.	1. den tid som tillståndet <i>ska</i> gälla, 2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt <i>och vilken verksamhet som är den huvudsakliga</i>, 3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod, 4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen <i>ska</i> ske, 5. skyldighet att betala avgifter, 6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar samt de övriga villkor som behövs för att förhindra skada på eller olägenhet för omgivningen, 7. de villkor som behövs avseende hanteringen i verksamheten av kemiska produkter om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön, 8. de villkor som behövs om avfallshantering och återvinning och återanvändning om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön, 9. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser, 10. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet, 11. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön, 12. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas, 13. den förlust av vatten eller annat som tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och 14. rättegångskostnader.
- Avser tillståndet arbeten för vattenverksamhet, *skall* i domen anges den tid inom vilken arbetena *skall* vara utförda.
- Avser tillståndet arbeten för vattenverksamhet, *ska* i domen anges den tid inom vilken arbetena *skall* vara utförda.

Tiden får sättas till högst tio år. Den tid inom vilken igångsättandet av miljöfarlig verksamhet *skall* ha skett *skall* anges.

Mark- och miljödomstolen får fastställa villkor av mindre betydelse.

Ytterligare bestämmelser om vad en dom i mål om vattenverksamhet och vattenanläggningar *skall* innehålla finns i 7 kap. 6 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Tiden får sättas till högst tio år. Den tid inom vilken igångsättandet av miljöfarlig verksamhet *ska* ha skett *ska* anges.

överbåta åå tillsynsmyndighet åå fastställa villkor av mindre betydelse.

Ytterligare bestämmelser om vad en dom i mål om vattenverksamhet och vattenanläggningar *ska* innehålla finns i 7 kap. 6 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

23 kap.

7 §

I fråga om rättegången i Mark- och miljööverdomstolen gäller i ansökningsmål i övrigt lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar, 21 kap. 7 §, 22 kap. 12, 21, 23–28 §§ denna balk samt 7 kap. 5 och 7 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Mark- och miljööverdomstolen får förordna att tillståndet till en verksamhet som meddelats av mark- och miljödomstolen får tas i anspråk trots att domen inte vunnit laga kraft. För sådant förordnande gäller 22 kap. 28 § första stycket.

I fråga om rättegången i Mark- och miljööverdomstolen gäller i ansökningsmål i övrigt lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar, 21 kap. 7 §, 22 kap. 2 b, 12, 21, 23–28 §§ denna balk samt 7 kap. 5 och 7 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Mark- och miljööverdomstolen får förordna att tillståndet till en verksamhet som meddelats av mark- och miljödomstolen får tas i anspråk trots att domen inte vunnit laga kraft. För sådant förordnande gäller 22 kap. 28 § första stycket.

24 kap.

1 §

Om en dom eller ett beslut som har meddelats i ett ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket denna balk eller

Om en dom eller ett beslut som har meddelats i ett ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § första stycket denna balk eller

7 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet avser tillstånd till en verksamhet enligt balken och domen eller beslutet har vunnit laga kraft, gäller tillståndet mot alla, såvitt avser frågor som har prövats i domen eller beslutet. Detsamma gäller beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som har meddelats av en länsstyrelse eller kommun med stöd av 9 kap. 8 § samt beslut om tillstånd till markavvattnings som har meddelats av länsstyrelse enligt 11 kap. Avser tillståndet utförandet av en vattenanläggning, innefattar det rätt att bibehålla anläggningen. Till följd av detta kapitel, 7 kap. 20 och 22 §§, 9 kap. 5 §, 10 kap. 17 § denna balk eller 2 kap. 10 § samt 7 kap. 13–17 §§ lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, kan dock ett tillstånd begränsas eller förenas med ändrade eller nya villkor, eller återkallas och fortsatt verksamhet förbjudas. Ett sådant ingripande kan också ske genom förelägganden eller förbud enligt 10 kap. 14 § eller 26 kap. 9 § fjärde stycket.

Med tillstånd avses i detta kapitel även godkännande av arbeten eller åtgärder enligt 11 kap. 16 §.

En omprövningsdom eller ett omprövningsbeslut har samma verkan som en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut.

7 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet avser tillstånd till en verksamhet enligt balken och domen eller beslutet har vunnit laga kraft, gäller tillståndet mot alla, såvitt avser frågor som har prövats i domen eller beslutet. Detsamma gäller beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som har meddelats av en länsstyrelse eller kommun med stöd av 9 kap. 8 § samt beslut om tillstånd till markavvattnings som har meddelats av länsstyrelse enligt 11 kap. Avser tillståndet utförandet av en vattenanläggning, innefattar det rätt att bibehålla anläggningen. Till följd av detta kapitel, 7 kap. 20 och 22 §§, 9 kap. 5 §, 10 kap. 17 §, 12 kap. 10 § denna balk eller 2 kap. 10 § samt 7 kap. 13–17 §§ lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, kan dock ett tillstånd begränsas eller förenas med ändrade eller nya villkor, eller återkallas och fortsatt verksamhet förbjudas. Ett sådant ingripande kan också ske genom förelägganden eller förbud enligt 10 kap. 14 § eller 26 kap. 9 § fjärde stycket.

5 §

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet får tillståndsmyndigheten ompröva tillstånd när det gäller en bestämmelse om tillåten produktionsmängd eller annan liknande bestämmelse om verksamhetens omfattning, samt ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana

1. när, från det tillståndsbeslutet vann laga kraft, det förflutit tio år eller den kortare tid som, på grund av vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,

2. om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljökvalitetsnorm inte följs,

3. om den som har sökt tillståndet har vilselett tillståndsmyndigheten genom att lämna onkliga uppgifter eller låta bli att lämna uppgifter av betydelse för tillståndet eller villkoren,

4. när tillståndet eller villkor som gäller för verksamheten inte har följts,

5. om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts,

6. om förhållandena i omgivningen har ändrats väsentligt,

7. om en från hälso- eller miljösynpunkt väsentlig förbättring kan uppnås med användning av någon ny process- eller renings-teknik,

8. om användandet av någon ny teknik för mätning eller uppskattning av förorening eller annan störning skulle medföra väsentligt bättre förutsättningar för att kontrollera verksamheten,

9. om verksamheten helt eller till väsentlig del är förlagd inom ett område där förbud råder enligt föreskrift eller beslut med stöd av 9 kap. 4 §,

10. för att förbättra en anläggnings säkerhet,

11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamåls-enliga, *eller*

11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamåls-enliga,

12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 a §, 15 kap. 34 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 a §, 15 kap. 34 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs, eller

13. om det behövs för att en miljöfarlig verksamhet ska uppfylla för verksamheten relevanta slutsatser i Europeiska kommissionens referensdokument, som utfärdats enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

Ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § får förenas med bestämmelser om ändringar i villkor som tidigare har meddelats för de delar av verksamheten som inte omfattas av ändringen, om de tidigare villkoren har ett samband med ändringen.

Ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § får trots bestämmelserna i första stycket omprövas i samband med att ett tillstånd som omfattar hela verksamheten omprövas.

I fall som avses i första stycket 5 får tillståndsmyndigheten också besluta om andra åtgärder som behövs för att förebygga eller minska olägenheter för framtiden.

Tillståndsmyndigheten får inte med stöd av denna paragraf meddela så ingripande villkor eller andra bestämmelser att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras.

Femte stycket gäller inte om något annat följer av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen.

8 §

Efter ansökan av tillståndshavaren får tillståndsmyndigheten *upphäva eller ändra andra*

Efter ansökan av tillståndshavaren får tillståndsmyndigheten

bestämmelser och villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut än som avser storleken av ersättningens belopp. Villkoret får dock upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet meddelades.

1. upphäva tillstånd till miljöfarlig verksamhet om tillståndsplikten för verksamheten har upphört och verksamheten har anmälts till tillsynsmyndigheten eller om verksamheten slutligt har upphört,

2. ändra eller upphäva andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut än som avser storleken av ersättningens belopp, dock att villkoret får upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet meddelades, eller

3. ändra, upphäva eller meddela nya villkor eller andra bestämmelser i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut om det finns förutsättningar för omprövning enligt 5 § första stycket 13.

Även andra villkor än de som omfattas av en ansökan enligt första stycket 3 får utan särskild framställning upphävas eller ändras, om de har samband med den sökta omprövningen.

26 kap.

2 §

Tillsynsmyndigheten skall anmäla överträdelse av bestämmelser i balken eller i föreskrifter som har meddelats med

Tillsynsmyndigheten ska anmäla överträdelse av bestämmelser i balken eller i föreskrifter som har meddelats med

stöd av balken till polis- eller åklagarmyndigheten, om det finns misstanke om brott.

Om tillsynsmyndigheten finner att villkoren i ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet inte är tillräckliga och förutsättningar i övrigt föreligger enligt 24 kap. 5 eller 6 §, skall myndigheten ansöka om prövning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva villkor utan någon särskild framställning om detta enligt vad som sägs i 24 kap. 7 §.

stöd av balken till polis- eller åklagarmyndigheten, om det finns misstanke om brott.

Om tillsynsmyndigheten finner att villkoren i ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet inte är tillräckliga och förutsättningar i övrigt föreligger enligt 24 kap. 5 § första stycket 1–12 eller 6 §, ska myndigheten ansöka om prövning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva villkor utan någon särskild framställning om detta enligt vad som sägs i 24 kap. 7 §.

Om förutsättningar för omprövning enligt 24 kap. 5 § första stycket 13 föreligger ska tillsynsmyndigheten förelägga tillståndshavaren att ansöka om omprövning enligt 24 kap. 8 § första stycket 3.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. I fråga om föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken före den 1 januari 2013 gäller 24 kap. 1 § miljöbalken i dess tidigare lydelse.

22 kap.25 b §¹¹

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall ska dessutom alltid innehålla

1. uppgifter om förbränningsanläggningens totala kapacitet för förbränning av avfall,

2. en förteckning över de mängder av olika kategorier av farligt avfall som får förbrännas,

3. i fråga om det farliga avfall som får förbrännas, villkor om avfallets minsta och högsta flöde, lägsta och högsta värmevärde samt maximala innehåll av föroreningar,

4. villkor om den längsta tid under vilken det i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får ske sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden, *och*

5. i fråga om tillstånd som omfattar energiåtervinning, villkor om att energiåtervinningen ska ske med hög energieffektivitet.

4. villkor om den längsta tid under vilken det i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får ske sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden,

5. i fråga om tillstånd som omfattar energiåtervinning, villkor om att energiåtervinningen ska ske med hög energieffektivitet,

6. uppgift om placering av provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp, *och*

7. uppgift om de utsläppsgränsvärden (K) som ska fastställas i enlighet med 23§ och bilaga 2, förordning (XX) om avfallsförbränning.

25 x §

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet som innefattar förbränningsanläggning med mer än 50 MW tillförd installerad effekt ska dessutom alltid innehålla

¹¹ Senaste lydelse 2011:734.

1. uppgift om de förfaranden som ska följas vid driftstörning i reningsutrustningen,

2. uppgift om placering av provtagnings- och mätpunkter som ska användas vid kontroll av utsläpp.

Förteckning över remissinstanserna för SOU 2011:86 och Naturvårdsverkets lagförslag

Justitieombudsmannen, Justitiekanslern, Riksrevisionen, Regelrådet, Svea hovrätt – Mark- och miljööverdomstolen, Nacka tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Östersunds tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Umeå tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Domstolsverket, Generalläkaren, Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Livsmedelsverket, Socialstyrelsen, Boverket, Lantmäteriet, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, Statens jordbruksverk, Havs- och vattenmyndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Trafikverket, Luftfartsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Transportstyrelsen, Tillväxtverket, Statens energimyndighet, Riksantikvarieämbetet, Sveriges kommuner och landsting, Huddinge kommun, Solna kommun, Stockholms kommun, Uppsala kommun, Nyköpings kommun, Linköpings kommun, Jönköpings kommun, Växjö kommun, Ljungby kommun, Kalmar kommun, Gotlands kommun, Karlskrona kommun, Eslövs kommun, Kristianstads kommun, Malmö kommun, Kungsbacka kommun, Göteborgs kommun, Skövde kommun, Uddevalla kommun, Karlstads kommun, Karlskoga kommun, Sala kommun, Falu kommun, Gävle kommun, Härnösands kommun, Östersunds kommun, Skellefteå kommun, Umeå kommun, Kiruna kommun, Piteå kommun, Jokkmokks kommun, Luleå kommun, Advokatfirman Åberg & Co AB, Alrutz' Advokatbyrå AB, Aspect, Avfall Sverige, Branschförening för industriell och institutionell hygien, Cementa AB, Enviloop AB, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå, Föreningen foder och spannmål, Företagarna, Golder Associates, Grafiska företagens förbund, Jernkontoret, Kemisk-tekniska leverantörsförbundet, Lantbrukarnas riksförbund, Livsmedelsföretagen, LRF skogsägarna, Läkemedelsindustriföreningen, Mannheimer Swartling Advokatbyrå, Miljöförbundet Jordens vänner, Näringslivets regelnämnd, Plast- och kemiföretagen, Pöyry Sweden AB, Skogsindustrierna, SveMin, Svensk energi, Svensk fjärrvärme, Svensk fågel, Svensk handel, Svensk vindkraftförening, Svensk ytbehandlings förening, Svenska bioenergiföreningen, Svenska gjuteriföreningen, Svenska intresseföreningen för luftlaboratorier, Svenska kalkföreningen, Svenska kraftnät,

Svenska naturskyddsföreningen, Svenska petroleum och biodrivmedel institutet, Svenska träskyddsföreningen, Svenska ägg, Svenskt näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges energiföreningars riksorganisation, Sveriges fog och limleverantörers förening, Sveriges färgfabrikanter förening, Sveriges tvätteriförbund, SWECO AB, SWEDAC, Teknikföretagen, Trä & möbelföretagen, Världsnaturfonden i Sverige, WSP Sverige AB, ÅF, Återvinningsindustrierna

Bilaga 4

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Häri genom föreskrivs¹² i fråga om miljöbalken att 9 kap. 5 § och 29 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §

För att skydda människors hälsa eller miljön får regeringen, om det framstår som mer ändamålsenligt än beslut i enskilda fall, också i andra fall än som avses i 4 § i fråga om miljöfarlig verksamhet meddela föreskrifter om förbud, skyddsåtgärder, begränsningar och andra försiktighetsmått. Sådana föreskrifter får också meddelas för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden. Om det finns särskilda skäl, får regeringen bemyndiga en myndighet att meddela sådana föreskrifter.

Om det behövs, får regeringen meddela föreskrifter om sådana försiktighetsmått som går utöver vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen eller andra internationella åtaganden.

Regeringen får meddela föreskrifter om att kommunerna får ge dispens från sådana föreskrifter som avses i första och andra styckena. Regeringen får också meddela föreskrifter om förfarandet i ärenden om sådana dispenser.

Lydelse enligt prop. 2011/12:59

Föreslagen lydelse

29 kap.4 §¹³

För *otillåten miljöverksamhet* döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. påbörjar eller bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd utan tillstånd eller godkännande eller utan att ha gjort en anmälan, eller efter att ha gjort en anmälan påbörjar en verksamhet eller åtgärd utan att följa en föreskriven tidsfrist, allt enligt vad som krävs i

¹² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17, Celex 2010L0075).

¹³ Senaste lydelse 2012:xxx.

a) bestämmelsen i 7 kap. 28 a § om skydd för särskilda naturområden, om verksamheten eller åtgärden inte omfattas av ett tillstånd eller en dispens enligt bestämmelserna i 9 eller 11–15 kap.,

b) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 6 § om miljöfarliga verksamheter,

c) bestämmelsen i 9 kap. 6 § fjärde stycket om anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter,

d) bestämmelserna i 11 kap. eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 11 kap. om vattenverksamheter,

e) bestämmelsen i 11 kap. 9 b § tredje stycket om anmälningspliktiga vattenverksamheter,

f) bestämmelsen i 11 kap. 22 § om att ta en anläggning för bortledning av grundvatten ur bruk,

g) bestämmelsen i 12 kap. 6 § eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 kap. 6 § om att en verksamhet eller åtgärd ska anmälas för samråd,

h) bestämmelsen i 13 kap. 12 § om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer och om att släppa ut produkter som innehåller eller består av sådana organismer på marknaden,

i) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 16 § om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer,

j) bestämmelserna i artikel 56 i förordning (EG) nr 1907/2006 om förutsättningar för att få använda ett ämne som anges i bilaga XIV till den förordningen eller släppa ut ett sådant ämne på marknaden,

k) bestämmelsen i 14 kap. 4 § om införsel från ett land utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, utsläppande på marknaden och användning av kemiska och biologiska bekämpningsmedel,

l) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap. 8 § om hantering, införsel, utförsel, tillstånd, godkännande eller anmälan av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor,

m) bestämmelserna i 17 kap. om regeringens tillåtlighetsprövning, eller

n) bestämmelserna i artikel 28.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 om krav på produktgodkännande av växtskyddsmedel, eller

2. i egenskap av innehavare av det tillstånd eller det beslut om tillåtlighet, godkännande eller dispens som gäller för verksamheten eller åtgärden och som har meddelats med stöd av balken, förordning (EG) nr 1907/2006 eller förordning (EG) nr 1107/2009 bryter mot ett villkor eller en bestämmelse i tillståndet eller i beslutet.

För otillåten miljöverksamhet döms även den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av ett tillstånd eller ett beslut om tillåtlighet, godkännande eller dispens som gäller för verksamheten eller åtgärden och som har meddelats med stöd av balken, förordning (EG) nr 1907/2006 eller förordning (EG) nr 1107/2009 och med uppsåt eller

av grov oaktsamhet genom handling eller genom att låta bli att handla åsidosätter vad som gäller för verksamheten eller åtgärden. Bilaga 5

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 § eller om gärningen omfattas av en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 30 kap. 1 § om skyldighet att betala miljöskaktionsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Förteckning över remissinstanserna för promemorian

Justitieombudsmannen, Justitiekanslern, Riksrevisionen, Regelrådet, Svea hovrätt – Mark- och miljööverdomstolen, Nacka tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Östersunds tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Umeå tingsrätt – Mark- och miljödomstolen, Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen, Riksåklagaren, Generalläkaren, Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Livsmedelsverket, Socialstyrelsen, Boverket, Lantmäteriet, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, Statens jordbruksverk, Havs- och vattenmyndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Trafikverket, Luftfartsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Swedavia, Transportstyrelsen, Tillväxtverket, Statens energimyndighet, Riksantikvarieämbetet, Sveriges kommuner och landsting, Huddinge kommun, Solna kommun, Stockholms kommun, Uppsala kommun, Nyköpings kommun, Linköpings kommun, Jönköpings kommun, Växjö kommun, Ljungby kommun, Kalmar kommun, Gotlands kommun, Karlskrona kommun, Eslövs kommun, Kristianstads kommun, Malmö kommun, Kungsbacka kommun, Göteborgs kommun, Skövde kommun, Uddevalla kommun, Karlstads kommun, Karlskoga kommun, Sala kommun, Falu kommun, Gävle kommun, Härnösands kommun, Östersunds kommun, Skellefteå kommun, Umeå kommun, Kiruna kommun, Piteå kommun, Jokkmokks kommun, Luleå kommun, Advokatfirman Åberg & Co AB, Alrutz' Advokatbyrå AB, Aspect, Avfall Sverige, Branschförening för industriell och institutionell hygien, Cementa AB, Enviloop AB, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå, Föreningen foder och spannmål, Företagarna, Golder Associates, Grafiska företagens förbund, Jernkontoret, Kemisk-tekniska leverantörsförbundet, Lantbrukarnas riksförbund, Livsmedelsföretagen, LRF skogsägarna, Läkemedelsindustriföreningen, Mannheimer Swartling Advokatbyrå, Miljöförbundet Jordens vänner, Näringslivets regelnämnd, Plast- och kemiföretagen, Pöyry Sweden AB, Skogsindustrierna, SveMin, Svensk energi, Svensk fjärrvärme, Svensk fågel, Svensk handel, Svensk vindkraftförening, Svensk ytbehandlingsförening, Svenska bioenergiföreningen, Svenska gjuteriföreningen, Svenska intresseföreningen för luftlaboratorier, Svenska kalkföreningen, Svenska kraftnät, Svenska naturskyddsföreningen, Svenska petroleum

och biodrivmedel institutet, Svenska regionala flygplatsförbundet, Bilaga 6
Svenska träskyddsföreningen, Svenska ägg, Svenskt näringsliv, Sveriges
advokatsamfund, Sveriges energiföreningars riksorganisation, Sveriges
fog och limleverantörers förening, Sveriges färgfabrikanters förening ,
Sveriges tvätteriförbund, SWECO AB, SWEDAC, Teknikföretagen, Trä
& möbelföretagen, Världsnaturfonden i Sverige, WSP Sverige AB, ÅF,
Återvinningsindustrierna, Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten